

**บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง:
การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว
กรณีวิกฤตทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557**

สราธร บุญสิทธิ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรดุษฎีบัณฑิต

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2560

**Thai Newspapers' Roles in Political Conflict: An Analysis of Media
Function and News Framing during the 2014 Political Crisis**

Sarathorn Boonyasit

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Communication Arts Program
Faculty of Communication Arts, Dhurakij Pundit University**

2017

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา นิเทศศาสตรศาสตรบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์
การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว กรณีวิกฤตทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557

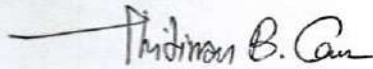
เสนอโดย นางสาวสราธร บุญสิทธิ์

หลักสูตร นิเทศศาสตรศาสตรบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิร โสภณ

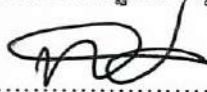
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจารย์ ดร.ชนัญสราร อรนพ ณ อยุธยา

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตินัน บุญภาพ คอมมอน)

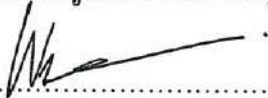
.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระ จิร โสภณ)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(อาจารย์ ดร.ชนัญสราร อรนพ ณ อยุธยา)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พรรษาสิริ กุลลาบ)

คณะนิเทศศาสตร์รับรองแล้ว

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

(อาจารย์กอบกิจ ประดิษฐ์ผลพานิช)

วันที่ ๕๖ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

หัวข้อวิทยานิพนธ์	บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว กรณีวิกฤตทาง การเมืองช่วง พ.ศ. 2557
ชื่อผู้เขียน	สรราช บุญสิทธิ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. พีระ จิโรโสภณ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ดร.ชนัญสราร อรนพ ณ อยุธยา
หลักสูตร	นิเทศศาสตรคดีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์เนื้อหาข่าวในเหตุการณ์ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองปี พ.ศ. 2557 ในช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และ ช่วงรัฐบาลที่มาจากพรรคประชาธิปัตย์ของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน การวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ และปัจจัยกำหนดการนำเสนอข่าว โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในเชิงการพรรณนาวิเคราะห์ และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ผลการศึกษาพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ได้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลและวิงวอนสิ่งแวดลอมให้กับสังคม เช่น การรายงานข่าวเหตุการณ์ การรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุม เป็นต้น แต่ในบางครั้งก็นำเสนอไปในแนวทางที่อาจไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่ควรเป็น อาจสร้างผลลัพธ์ในทางที่ไม่พึงประสงค์ได้ เช่น การรายงานข่าวที่ประเมินจำนวนผู้ชุมนุมล่วงหน้าที่มีจำนวนมากอาจส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความตื่นตระหนกได้

ส่วนลักษณะการวางกรอบเนื้อหาในบทบรรณาธิการพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีการวางกรอบเนื้อหาที่แตกต่างกันไทยรัฐวางกรอบเนื้อหาความขัดแย้งทางการเมืองครั้งนี้โดยนิยามเหตุการณ์นี้ในประเด็น “การปฏิรูปการเมือง” ส่วนมติชนมีการนิยามในช่วงเหตุการณ์รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรว่า “การชุมนุมที่ยืดเยื้อส่งผลกระทบต่อประเทศ” และนิยามช่วงเหตุการณ์รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (หลังการรัฐประหาร)ว่า “การเร่งแก้ปัญหาและรีบคืนประชาธิปไตย” ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีการวางกรอบเนื้อหาในช่วงเหตุการณ์รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรว่า “ปิดกรุงเทพเพื่อปฏิรูปประเทศ” และนิยามกรอบเนื้อหาในช่วงเหตุการณ์รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ว่า “คสช. ต้องเร่งทำงาน”

สำหรับการนำเสนอเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์เมื่อวิเคราะห์โดยนำแนวคิดตามทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชน (Normative Theories of Media Performance) พบว่า ในช่วง เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) การนำเสนอเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ ค่อนข้างเป็นอิสระตามแนวทางทฤษฎีอิสรภาพนิยม คือสื่อค่อนข้างมีอำนาจในการกำหนดเนื้อหาข่าวอย่างอิสระ ในขณะที่รัฐบาลขาดความมั่นคงทางการเมืองไม่มีเวลาและไม่มีอำนาจในการควบคุมสื่ออย่างจริงจัง แต่ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา รัฐบาลเข้มงวดกดขี่สื่อมากขึ้นและสื่อเองก็ระมัดระวังในการนำเสนอเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวกับความขัดแย้งทางการเมืองมากขึ้นด้วยหนังสือพิมพ์ได้กลับมาอยู่ภายใต้แนวทางทฤษฎีอำนาจนิยมที่รัฐบาลเริ่มตีกรอบการนำเสนอข่าวมากขึ้น

Thesis Title	Thai Newspapers' Roles in Political Conflict : An Analysis of Media Function and News Framing during the 2014 Political Crisis
Author	Sarathorn Boonyasit
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Pira Chirasopone
Co- Thesis Advisor	Dr. Chanansara Oranop na ayutthaya
Department	Doctor of Philosophy in Communication Arts Program, Faculty of Communication Arts
Academic Year	2016

ABSTRACT

This study aimed at analyzing the news content of the Thai political conflict from three newspapers namely: Thairath Matichon and Thai Post. The political turmoil started in the late 2014 during the government of Yingluck Shinawatra and the government of General Prayut Chan-o-cha. Applying content analysis and in-depth interviews, the researcher investigated the role of mass media, framing content of a newspaper, policies and factors determining news, and the normal practice of the news both news executives and journalists.

The findings revealed that the three newspaper publishers took the role of monitors in terms of the environment for the society such as reporting the movement of the protest. However, the report sometimes may not be in line with the media duties and may cause undesirable outcomes. For example, the report on the estimated large number of protesters may lead people in that area to panic.

The framing of the editorial of the three papers showed different frameworks. Thairath framed the content of this political conflict by defining this event in terms of political reform. Matichon saw various events during Miss Yingluck Shinawatra's government as the protracted protest with impacts on the country and viewed the events of General Prayut Chan-o-cha's government (after the coup) as the solving problem and democracy returning period. Thai post used the word "closed Bangkok to reform the country" during Miss Yingluck Shinawatra's

government and “National Council for Peace and Order needed to work hurriedly” for General Prayut Chan-o-cha's government.

When analyzing the news content by using the normative theories of media performance, the researcher discovered that during the first period of political conflict the government had no stability and absolute control (Miss Yingluck Shinawatra's government). Hence the newspapers reported the news according to Libertarian or Free Press Theory, which means the media had control over the news content while the government lacked the stability and authority to control the media seriously. But during the second period of political unrest under the strict government of General Prayut Chan-o-cha, the media was more careful in presenting news about political conflicts. The newspapers then returned to be under control of the government according to Authoritarian.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิทยานิพนธ์นี้ขอกราบในวิญญูณของความเป็น “ครู” รองศาสตราจารย์ ดร.พีระจิร โสภณที่ปรึกษา ที่อดทนเมตตา และให้ความรู้ความเข้าใจ งานนี้บรรลุผลแห่งความสำเร็จ ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฐิตินัน บุญภาพ คอมมอน ประธานสอบ และ กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิไลวรรณ จงวิไลเกษม ที่เมตตาชี้แนะแนวทางให้งานคมชัดยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบคุณ ดร.พรราชสีมา กุหลาบ ที่สละเวลามาช่วยขัดเกลาให้งานมีความเป็นวิชาการและเหมาะสม ขอขอบคุณ ดร.ชนัญสรา อรนพ ณ อยุธยา ผู้ช่วยที่ปรึกษาที่ช่วยเหลือเสริมทัพในทุกๆสิ่งให้สมบูรณ์พร้อม

ขอขอบคุณ ลูกปู ลูกน้ำ แม่หน้อย พี่ปึก ที่เป็นเพื่อนให้กำลังใจที่ดีต่อกันโดยเสมอมา ทั้งเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ ในช่วงแห่งการเรียนปริญญาเอกทุกรุ่นทุกชั้นปี เพื่อนร่วมวิชาชีพ สื่อสารมวลชนทุกคนที่ส่งมอบมิตรภาพเรื่องการเรียนด้วยดีมาเสมอ

และสุดท้ายขอขอบคุณ พ่อเบ๊ยวและแม่ตัว ที่แม้จากลูกไป 37 ปีแล้ว ทรัพย์สินที่ทำไว้ให้ก็ส่งเสียให้ลูกได้เรียนมาจนถึงระดับนี้ได้ ขอขอบคุณ พ่อไก่ แม่ณู ที่คอยดูแลลูกในช่วงชีวิต 12 ปีหลังให้อบอุ่น ขอขอบคุณพี่แป๊ะพี่ชายที่เคารพที่ดูแลน้องยาวนานถึง 8 ปี ขอขอบคุณ “คุณพี่” ที่คอยประคับประคองชีวิตไม่เคยทิ้งกันไปไหนแม่ในยามที่ยากลำบากที่สุด และขอขอบคุณ ชายดี ลูกชายสุดที่รักที่ได้มาอยู่เป็นเพื่อนกันเพื่อสร้างความสุขในชีวิตและช่วยบรรเทาความแค้นเคียดท่ามกลางภาระที่หนักอึ้งนี้

สราธร บุญสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญตาราง	ฎ
สารบัญภาพ	ณ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหาในการวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
1.5 ขอบเขต.....	7
1.6 นิยามศัพท์.....	8
2. แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน.....	10
แนวคิดเปรียบเทียบการทำหน้าที่สื่อมวลชน ระหว่างการเป็นกระจก หรือ เป็น	
ตะเกียง.....	19
แนวคิดวารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism).....	20
2.2 แนวคิดเรื่องการวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร (News Framing)	29
2.3 แนวคิดทฤษฎีบรรทัดฐาน (ปทัสถาน) ของสื่อมวลชน	33
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหาหนังสือพิมพ์	41
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44

บทที่	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	53
การวิเคราะห์เนื้อหา.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	54
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่สื่อมวลชน.....	54
ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร.....	56
ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา.....	57
การตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของข้อมูล.....	61
ส่วนที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview).....	61
การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview).....	61
การกำหนดและเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants).....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การนำเสนอผลการวิจัย.....	64
4. ผลการศึกษา.....	65
ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทาง การเมือง.....	66
สรุปบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนของหนังสือพิมพ์.....	109
ส่วนที่ 2 การวางกรอบเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ในสภาวะความขัดแย้งทาง การเมือง.....	119
สรุปการวางกรอบเนื้อหาของบทบรรณาธิการ.....	153
ส่วนที่ 3 ทิศนะคอบทบาทของสื่อจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	165
สรุปทิศนะคอบทบาทของสื่อจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	173
5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	174
5.1 สรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา.....	174
1. บทบาทหน้าที่หนังสือพิมพ์ไทยในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง.....	174
2. การวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์.....	182
3. บทบาทหน้าที่สื่อตามแนวทางทฤษฎีปฏิบัตสถานสื่อมวลชน.....	188
5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	196
5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	197

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	198
ภาคผนวก	208
ประวัติผู้เขียน	233

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การวิเคราะห์กิจกรรมสื่อสารมวลชน: หน้าทางด้านสอดส่องเตือนภัย (การแจ้งข่าว หรือ นำเสนอข่าว).....	13
2.2 วิเคราะห์กิจกรรมสื่อสารมวลชน: หน้าด้านการประสานความเข้าใจร่วมกัน (การกำหนดประเด็นเนื้อหา ทัศนคติและชี้นำ)	14
2.3 การวิเคราะห์กิจกรรมและสื่อสารมวลชน: หน้าทางด้านสังคมกรรม (การขัดเกลาอบรมบ่มเพาะ และ การเรียนรู้ทางสังคม).....	15
2.4 การวิเคราะห์กิจกรรมสื่อสารมวลชน: หน้าด้านความบันเทิง	16
2.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการสื่อข่าวในเชิงสันติภาพและการสื่อข่าวเชิงสงคราม หรือสร้าง ความขัดแย้ง	25
2.6 การแสดงตัวบ่งชี้การนำเสนอข่าวตามแนววารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism) และวารสารศาสตร์สงคราม (War Journalism)	27
2.7 แสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชนดั้งเดิม 4 ทฤษฎี.....	40
3.1 ตารางการบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ห้บทบาทหน้าที่สื่อมวลชน	55
3.2 ตารางการบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ห้บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ในการวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร	57
3.3 สรุปการเลือกฉบับของหนังสือพิมพ์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาตามลำดับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง	60
4.1 การนำเสนอตัวอย่างพาดหัวข่าวช่วงกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	68
4.2 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วงกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน.....	72
4.3 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วงกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์.....	77
4.4 การนำเสนอพาดหัวข่าวในช่วงกรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.5 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการสรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน	82
4.6 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส.วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์.....	84
4.7 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	86
4.8 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร และ การอธิบายและตีความข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน.....	90
4.9 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์.....	95
4.10 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการต่อต้านรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่ แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ.....	99
4.11 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการต่อต้านรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่ แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน.....	101
4.12 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การต่อต้านรัฐประหารที่สะท้อนการ ทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในหน้าหนึ่ง.....	103
4.13 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช ที่สะท้อน การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในหน้าหนึ่ง.....	105
4.14 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช ที่สะท้อน การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชนในหน้าหนึ่ง.....	106
4.15 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช ที่สะท้อน การทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทย โพสต์ในหน้าหนึ่ง.....	108
4.16 การสรุปบทบาทและการทำหน้าที่สื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ในวิกฤต ความขัดแย้งทางการเมือง.....	112

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.17 สรุปการบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวสารจากข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง	115
4.18 ตัวอย่างพาดหัวข่าวเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับเฉพาะวันเกิดเหตุการณ์ในช่วง เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร).....	117
4.19 ตัวอย่างพาดหัวข่าวเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับเฉพาะวันเกิดเหตุการณ์ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา).....	118
4.20 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ.....	120
4.21 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ	124
4.22 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ	129
4.23 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557.....	133
4.24 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณี สรส. ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557.....	135
4.25 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557.....	137
4.26 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณีการรัฐประหาร	139
4.27 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีการรัฐประหาร	143
4.28 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีการรัฐประหาร	145
4.29 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีการต่อต้านรัฐประหาร	148

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.30 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีการ ตรวจสอบรัฐบาล คสช.	151
4.31 ตารางแสดง จำนวนบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องในช่วงเหตุการณ์ที่ศึกษา	153
4.32 แสดงการกำหนดกรอบของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่าง ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความ มั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจ เบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัชชาภิบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	157
4.33 แสดงการกำหนดกรอบของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ระหว่าง ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความ มั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจ เบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	160
4.34 แสดงการกำหนดกรอบของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาด ความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชิน วัตร) กับ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมี อำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)	164
5.1 บทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวสารจากข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง	176
5.2 แสดงการสรุปบทบาทและการทำหน้าที่สื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ใน วิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง.....	178
5.3 แสดงการเปรียบเทียบกรอบเนื้อหาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ ในช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง ช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร).....	183

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 5.4 แสดงการเปรียบเทียบกรอบเนื้อหาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
มติชน และไทยโพสต์ ในช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง
ช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ(หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอก
ประยุทธ์ จันทร์โอชา)..... 185

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดเรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว:กรณีวิกฤติทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557”	9
2.1 แสดงบทบาทของสื่อมวลชนในการเคลื่อนไหวและความขัดแย้ง	17
2.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎี การกำหนดวาระข่าว การจับประเด็นเด่น และการกำหนดกรอบข่าว (Agenda setting, Priming, Framing).....	31
4.1 ตัวอย่างข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 2 ม.ค. 2557	70
4.2 ตัวอย่างพาดหัวตอนของข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 10 ม.ค. 2557.....	71
4.3 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2557.....	75
4.4 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2557.....	76
4.5 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 6 ม.ค. 2557.....	78
4.6 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 7 ม.ค. 2557.....	79
4.7 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557	81
4.8 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557	82
4.9 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557	83
4.10 ตัวอย่างพาดหัวข่าวทั้ง 2 ชั้น ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557.....	85
4.11 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 23 พฤษภาคม 2557	89
4.12 ตัวอย่างพาดหัวข่าวของข่าว 2 ชั้น ในหน้าที่หนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 22 พฤษภาคม 2557	93
4.13 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 23 พฤษภาคม 2557	94
4.14 แสดงแผนภาพอินโฟกราฟิกของหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 จากแผนภาพอินโฟกราฟิกข้างต้น ได้อธิบายแนวความคิดจากฝ่ายต่างๆทางการเมือง.....	94

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.15 ตัวอย่างพาดหัวข่าวทั้ง 4 ชั้น ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 24 พฤษภาคม 2557.....	98
4.16 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 26 พฤษภาคม 2557.....	100
4.17 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 2 มิถุนายน 2557.....	100
4.18 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 3 มิถุนายน 2557.....	102
4.19 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง จำนวน 2 ชั้น ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 2 มิถุนายน 2557.....	104
4.20 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 17 กันยายน 2557.....	105
4.21 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 กันยายน 2557.....	107
4.22 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 17 กันยายน 2557.....	107
4.23 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 11 กันยายน 2557.....	108
5.1 แสดงความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และกรอบเนื้อหาหนังสือพิมพ์ไทยกับองค์ประกอบแวดล้อมมีผลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร).....	190
5.2 แสดงความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และกรอบเนื้อหาหนังสือพิมพ์ไทยกับองค์ประกอบแวดล้อมมีผลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ(หลังการรัฐประหารสมัชชารัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา).....	193

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองในรอบ 15 ปี ที่ผ่านมาได้สร้างความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไว้อย่างมาก การเปลี่ยนถ่ายอำนาจทางการเมือง นักการเมือง พรรคการเมือง ข้าราชการ ตลอดจนแนวความคิดของประชาชนที่มีความคิดเห็นทางการเมืองแบบแบ่งพวกอย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นการใช้สัญลักษณ์ของสีเสื้อ สีธงชาติ การใช้ลักษณะท่าทาง อุปกรณ์บางประเภทสื่อความหมายทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีการพูดถึงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาด้วยว่าสื่อมวลชนเองได้ทำหน้าที่ได้ถูกต้องตามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนและเกิดเป็นธรรมต่อสังคมหรือไม่ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาไปที่ช่วงความขัดแย้งทางการเมืองที่มีการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมทางการเมืองภายใต้การนำของกลุ่มที่เรียกว่า กลุ่มประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. นั้น เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองตั้งแต่ช่วงปลายปี 2556 โดยในการขับเคลื่อนนี้มีกลุ่มผู้ร่วมชุมนุมที่หลากหลายทั้งอาชีพและภูมิฐานะของผู้ร่วมชุมนุม โดยมีจุดมุ่งหมายกดดัน ให้รัฐบาลที่ดำเนินงานโดยนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีด้วยสาเหตุในการบริหารงานประเทศที่พบความผิดพลาดในโครงการต่าง ๆ โดยในระยะเวลาพร้อม 6 เดือนแนวโน้มของการชุมนุมมีความยืดหยุ่นและกระทบต่อการปกครองประเทศ เศรษฐกิจ สังคม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนเกิดสภาวะการชะงักงันทุกด้านเพราะคู่ขัดแย้งระหว่างรัฐบาลและกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ไม่สามารถหาทางออกร่วมกันได้ ทำให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ในขณะนั้นทำการรัฐประหาร ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 มีผลให้รัฐบาลที่นำโดย นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร หมดวาระลง รวมถึงกลุ่มผู้ชุมนุมต้องสลายการชุมนุมตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ซึ่งได้เข้ามาดำเนินการปกครองประเทศ

ทั้งนี้ความขัดแย้งทางการเมืองที่นำไปสู่วิกฤตในสังคมไทย จากเหตุการณ์การชุมนุมของ กปปส. นับเป็นเหตุการณ์สำคัญเหตุการณ์หนึ่งที่มีชนวนเหตุมาจาก กรณีที่ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรนายกรัฐมนตรี ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิด เนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองการแสดงออกทาง

การเมืองของประชาชน พ.ศ. เหมือนก่อนรัฐประหารในประเทศไทย พ.ศ. 2549 เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2556 จนทำให้เกิดความไม่พอใจของกลุ่มผู้ชุมนุมจนนำมาซึ่งการเริ่มต้นประท้วงในวันที่ 31 ตุลาคม 2556 ที่บริเวณสถานีรถไฟสามเสน กรุงเทพมหานคร

ความขัดแย้งทางการเมืองกับบทบาทสื่อมวลชน

จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นนำมาสู่ข้อสงสัยในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนว่า ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นทางการเมืองอย่างไร ในแต่ละช่วงเวลา สื่อมวลชนสามารถทำหน้าที่ตามกรอบของบทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนหรือไม่ในแง่ของเนื้อหาข่าวสาร โดยผลกระทบทางกายภาพที่เห็นได้ชัดจากความกดดันจากกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ที่มีทางตรง คือ การถูกกลุ่มผู้ชุมนุมกดดันล้อมกรอบขัดขวางไม่ให้สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ มีการขว้างปาสิ่งของใส่สื่อมวลชนที่รายงานข่าวในพื้นที่ จนกระทั่งในวันที่ 8 พฤษภาคม 2557 สมาคมนักข่าววิทยุ และโทรทัศน์ไทย และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ออกแถลงการณ์เรียกร้องให้กลุ่มคณะกรรมการประชาชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือ กปปส. ยุติการคุกคาม และแทรกแซงการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยขอให้แก่นำของกปปส. และมวลชนผู้ร่วมชุมนุม หยุดกระทำการดังกล่าวทันที หรือ ทบหนักทำที่ในการปิดล้อมสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ไม่กดดันให้กองบรรณาธิการข่าวของสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ นำเสนอข่าวของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเพียงฝ่ายเดียวและควรเคารพความเป็นอิสระของกองบรรณาธิการต่าง ๆ ในการใช้ดุลพินิจในการนำเสนอข่าวสารที่เป็นประโยชน์กับประชาชนต่อไปที่สำคัญ จะต้องไม่ทำให้ทรัพย์สินของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ได้รับความเสียหายอย่างเด็ดขาด และต้องให้ความปลอดภัยและความสะดวกแก่พนักงานและผู้สื่อข่าวทุกคนของสถานีโทรทัศน์ช่องต่าง ๆ ขณะเดียวกัน สถานีโทรทัศน์ในสังกัดหน่วยงานรัฐ ซึ่งมีรัฐธรรมนูญคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้มีความอิสระในการเสนอข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้าน และให้ความสำคัญกับเหตุการณ์ที่มีผลกระทบต่อสาธารณะ โดยไม่อยู่ภายใต้อำนาจของรัฐบาลจะต้องไม่ยอมรับการถูกแทรกแซง หรือสั่งการจากฝ่ายรัฐบาลให้นำเสนอข่าวสารเพียงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

นอกจากนั้น ระหว่างที่มีการชุมนุมยังเกิดเหตุความรุนแรงจากกลุ่มต่อต้านหรือผู้ไม่ประสงค์ดี ทำให้เป็นเหตุมีผู้เสียชีวิต และได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก และเป็นการก่อความรุนแรงโดยไม่เลือกว่าเหยื่อจะเป็นใคร จนกระทั่งในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2557 องค์การวิชาชีพสื่อ 4 องค์กร ประกอบด้วย สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ สภาวิชาชีพข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย ต้องออกมาแสดงความเห็นต่อสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นความว่า เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องระหว่างการชุมนุมของ กปปส. โดยเฉพาะกรณีกลุ่มคนร้ายใช้รถกระบะขับ โฉบเข้าโยนระเบิดและ

กราดเป็นเข้าไปสู่กลุ่มผู้ชุมนุมเครือข่าย กปปส. ที่อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิต 1 คน และบาดเจ็บร่วม 50 ราย รวมทั้งเด็ก สตรีและคนชรา กรณีคนร้ายยิงระเบิดเอ็ม 79 เข้าที่ชุมนุมที่บริเวณหน้าห้างบิ๊กซี ราชประสงค์ กรุงเทพฯ เป็นเหตุให้เด็กสองคนพี่น้องต้องเสียชีวิต และชาวบ้านบาดเจ็บกว่า 21 คน รวมทั้งความรุนแรงที่เกิดขึ้นบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ จนทำให้เกิดการเสียชีวิตและบาดเจ็บของเจ้าหน้าที่ตำรวจและประชาชนผู้ร่วมชุมนุม ซึ่งเป็นการกระทำอันมีลักษณะเป็นการวางแผน และปฏิบัติการอย่างมีเป้าหมายและหวังผล ให้ผู้ชุมนุมมีการบาดเจ็บและเสียชีวิตแบบไม่เลือกหน้า

นอกจากนี้ในรายงานสถานการณ์สื่อประจำปี 2557 ยังระบุว่าได้เกิดความ โกลาหลในแวดวงสื่อ เนื่องจากมีคนและกลุ่มคนเข้ามาใช้สื่อเพื่อวัตถุประสงค์ทางการเมืองและเพื่อประโยชน์อื่นมีอยู่จำนวนมากอยู่เช่นเดิม และไม่ได้ทำหน้าที่ตามหลักการวิชาชีพสื่อมวลชนตามที่ควรจะเป็น รวมทั้งมีการใช้สื่อผลิตข่าวทกรมที่ก่อให้เกิดความเกลียดชังต่อกันของคนที่มีความเห็นต่างในสังคม และใช้สื่อไปละเมิดสิทธิความเป็นส่วนบุคคล ในแง่มุมต่าง ๆ ทั้งการรายงานข่าวและแพร่ภาพที่ไม่เหมาะสม ในขณะที่ กสทช. มีอำนาจและหน้าที่โดยตรงก็ไม่สามารถกำกับดูแลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งองค์กรวิชาชีพสื่อไม่สามารถกำกับดูแลด้านจริยธรรมได้

สำหรับในช่วงเวลาที่เกิดรัฐประหาร การทำงานของสื่อมวลชนในช่วงนี้ จึงเป็นช่วงที่สื่อมวลชนต้องใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอข่าวอย่างมาก เพราะอยู่ภายใต้ ประกาศ คสช. ฉบับต่าง ๆ เพื่อควบคุมการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน โดยประกาศของ คสช. ที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ประกาศ ฉบับที่ 103/2557 เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศฉบับที่ 97 หลังมีเสียงค้านอย่างหนักจากสมาคมผู้ประกอบวิชาชีพสื่อ เพื่อผ่อนปรนให้สื่อวิจารณ์ได้บ้าง แต่ห้ามวิจารณ์การปฏิบัติงานโดยมีเจตนาไม่สุจริตและทำลายความน่าเชื่อถือด้วยข้อมูลอันเป็นเท็จ หากฝ่าฝืนเจ้าหน้าที่จะส่งเรื่องให้องค์กรวิชาชีพสอบสวนทางจริยธรรม

โดยสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยได้เสนอรายงานสถานการณ์สื่อประจำปี 2557 พบว่ามีนักข่าวและช่างภาพของสื่อแขนงต่าง ๆ ได้รับบาดเจ็บทั้งหมด 9 คนระหว่างที่ได้เข้าไปทำหน้าที่ในพื้นที่การชุมนุม ทางด้านสื่อมวลชนและองค์กรสื่อถูกกดดันทางการเมืองอย่างหนัก สถานีโทรทัศน์ศูนย์กลางของวงการเมืองต่างๆ ปิดล้อมเพื่อกดดันให้สื่อรายงานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มตน นำมาซึ่งการละเมิดสิทธิและคุกคามการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ส่งผลกระทบกับหลักการรายงานข่าวของสื่อมวลชน ที่ต้องอยู่บนพื้นฐานความรอบด้านเป็นธรรม ขณะเดียวกัน สื่อมวลชนก็ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่สามารถทำหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ ในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารตรงไปตรงมา อย่างรอบด้าน ให้ความเป็นธรรมกับทุกฝ่าย การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อต่าง ๆ ไม่ได้อยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตามหลักจริยธรรมของวิชาชีพ ตรงกัน

ข้ามสื่อกลายเป็นส่วนหนึ่งของความขัดแย้ง เป็นผู้ที่เดิมเชื่อ โฟลงไปในสถานการณ์ที่มีความ
เปราะบาง

ขณะที่รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนไทย 1 เดือนหลังการรัฐประหาร 2557 ของ
ศูนย์ทนายความเพื่อสิทธิมนุษยชนที่ให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการ
บังคับใช้กฎหมายของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. พบว่า ตั้งแต่มีการประกาศใช้กฎ
อัยการศึก มีการปิดกั้นสื่อทั้งควบคุม หรือระงับการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทั้งฟรีทีวีและ
ช่องดาวเทียม วิทยุชุมชน มีการปิดกั้นไม่ให้เข้าถึงเว็บไซต์เป็นจำนวนมากทั้งของไทยและ
ต่างประเทศ รวมทั้งมีการสั่งเก็บหนังสือ จนนำไปสู่การเซนเซอร์ตัวเองของสื่อมวลชนทั้งโทรทัศน์
วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อออนไลน์ และร้านหนังสือ

เช่นเดียวกับสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยและองค์กรวิชาชีพสื่อได้
แสดงความกังวล ห่วงใยต่อเนื้อหาในประกาศคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ 97 เรื่องการให้
ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อ
สาธารณะ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสิทธิการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน และเกิดความสับสน
และอาจ ไม่เข้าใจในวิธีการทำงาน และนำเสนอข่าวสารของสื่อมวลชน

จากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น หนังสือพิมพ์ในฐานะ
สื่อกระแสหลักต้องใช้ความระมัดระวังในการนำเสนออย่างมาก ท่ามกลางความอ่อนไหวต่อการ
รับรู้ข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ความผิดพลาดทางด้านข้อเท็จจริงแม้เพียงนิดเดียว อาจเป็นชนวนสร้าง
ความเกลียดชัง และลุกลามให้ความขัดแย้งขยายวงกว้างขึ้นได้ รวมถึงการปลุกกระแสความเกลียด
ชังไปยังตัวผู้สื่อข่าว และการรวมตัวของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองในขณะนั้น เพื่อไปกดดันการ
รายงานข่าวของสื่อต่าง ๆ

จากรายงานการศึกษาสถานการณ์และแนวโน้มด้านสื่อของประเทศไทยปี 2557 และใน
อีก 3 ปี (2558-2560) และ 7 ปีข้างหน้า (สิ้นปี 2564) ของสำนักสร้างเสริมวิถีชีวิตสุขภาวะ พบว่าสื่อ
เป็นเครื่องมือทางการเมืองสร้างความเกลียดชังท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมือง สถานการณ์การ
สื่อสารในสื่อหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ รวมทั้งสื่อออนไลน์จำนวนมาก มีวัตถุประสงค์ใน
การเผยแพร่ความคิดเห็นตามแนวคิดของตนเอง รวมทั้งผลิตสื่อเพื่อการตอบโต้ฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย
หรือใช้สื่อ เพื่อการเคลื่อนไหวทางการเมือง สื่อไม่ได้นำเสนอข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงอย่าง
ตรงไปตรงมาบางครั้งมีการบิดเบือนข้อเท็จจริงหรือจงใจนำเสนอข้อมูลของบางฝ่าย โดยเฉพาะใน
สื่อออนไลน์ที่ยากแก่การควบคุม มีการเสนอข้อความที่แสดงความเกลียดชัง (hate speech) จำนวน
มาก บางสื่อออนไลน์มีลักษณะข่มขู่ คุกคามฝ่ายตรงข้าม สำหรับจริยธรรมในวิชาชีพสื่อมวลชนจาก
ผลการวิจัย พบว่าสื่อมีปัญหาจริยธรรมเพิ่มขึ้น โดยสื่อมวลชนเองก็พยายามที่จะพัฒนาจริยธรรม

ของตนเอง แต่การเมืองก็กระตือรือร้นเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ได้นำไปสู่ปัญหาจากผู้ประกอบการและผู้ปฏิบัติ ซึ่งการละเมิดจริยธรรมของสื่อมีสาเหตุจากการ ไม่มีเกณฑ์ด้านจริยธรรมที่ชัดเจน การดำเนินธุรกิจ สื่อแบบทุนนิยมและการบิดเบือนข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น สื่อที่เป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพก็มักไม่อาจควบคุมกันเองได้ กระบวนการตรวจสอบมักไม่ค่อยเคร่งครัดนัก ยังมีระบบพรรคพวก ระบบอุปถัมภ์ และความเกรงใจระหว่างสื่อด้วยกัน กฎหมายไม่มีมาตรการบังคับ นอกจากนี้ยังเกิดความเห็นที่ต่างกัน เรื่องความจำเป็นในการเข้าเป็นสมาชิกสมาคมวิชาชีพสื่อ ด้วยสื่อมวลชนส่วนใหญ่ต้องการใช้มาตรการควบคุมตนเอง เพราะยอมเข้าใจธรรมชาติของสื่อด้วยกัน และควรปราศจากการแทรกแซงของภาครัฐ และควรมีจริยธรรมแยกตามแขนงวิชาชีพ และประเภทของสื่อ ปัจจัยที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามจริยธรรมของสื่อมวลชน คือ เจ้าของทุน ซึ่งรวมถึงธุรกิจและผู้ปฏิบัติ ด้านการเมือง ด้านภาครัฐ และด้านภาคประชาชน

นายธาม เชื้อสถาปนศิริ กล่าวถึงผลการศึกษายทสังเคราะห์จริยธรรมสื่อ ตั้งแต่ปลายปี 2548- 2553 ของโครงการมีเดียมอนิเตอร์ ว่าการนำเสนอข่าวของสื่อในรอบ 6 ปี ของสื่อมวลชนเป็นการรายงานข่าวที่เป็นกรอบคิดแบบเดิมวนอยู่กับข่าวการเลือกตั้ง การยุบสภา การชุมนุม เน้นเสนอความขัดแย้งเป็นรายงานข่าวแบบแยกส่วนไม่สนใจมิติเชิงบวกทางประวัติศาสตร์ว่า เหตุการณ์สาเหตุ ที่มา คืออะไร ทำให้คุณภาพข่าวขาดความลึก ไม่มีเป้าหมายร่วมกันรายงานข่าวนี้แล้วนำไปสู่อะไร ในที่สุดรายงานข่าวไม่สุดทางของเรื่อง โดยในส่วนของหนังสือพิมพ์นั้น เน้นข่าวที่ใช้คำแบบหวือหวา ขณะที่บทวิเคราะห์ทางการเมืองก็ยังมีความต่างของสื่อเกี่ยวกันชัดเจน ขณะที่บทวิเคราะห์ที่มีมุมมองเชิงสมานฉันท์จะพบได้น้อย

จากข้อเท็จจริงข้างต้นจะพบได้ว่า ในช่วงที่มีการชุมนุมของกลุ่ม กปปส.สื่อมวลชนไม่สามารถที่จะนำเสนอข่าวสารให้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนตามที่มุ่งหวังได้ (function) ด้วยข้อจำกัดทางด้านความปลอดภัยจากการทำงานในภาคสนามของผู้สื่อข่าวที่อาจมาจากการนำเสนอข่าวไม่เป็นไปตามความคาดหวังของกลุ่มผู้ชุมนุม สื่อได้รับความกดดันจากสังคมในการทำงานภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง (ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี. (2557). เสวนา ปีใหม่ ปฏิรูปสื่อรอบใหม่: สื่อไทยกับการสร้างต้นทุนใหม่ ในการก้าวข้ามความขัดแย้งทางการเมือง. 7 มกราคม 2557)

ท่ามกลางวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง พบว่า สื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองต่างได้รับผลกระทบต่อการทำหน้าที่รายงานเหตุการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะผู้สื่อข่าวในพื้นที่เมื่อกลุ่มมวลชนที่ชุมนุมอยู่ได้รับข้อมูลข่าวซึ่งผ่านการตีความว่าเป็นผลลบต่อการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมก็จะแสดงความไม่พอใจกลับไปยังผู้สื่อข่าวบริเวณนั้นทันที เกิดการกระทบกระทั่งรุนแรงหรือเกิดโทสะจนรุนแรงทำร้ายร่างกายอยู่หลายครั้ง เช่น กรณี มัลลิกา บุญมี

ตระกูล หรือ รูปนีย์ เอียดศรีไชย เป็นต้น ซึ่งได้มีข้อคำถามว่าสื่อมวลชนที่อยู่ระหว่างวิกฤตความขัดแย้งและต้องทำหน้าที่ให้เป็นไปตามหน้าที่ของสื่อมวลชนจะต้องวางบทบาทอย่างไร

จากบทเรียนในอดีตมาจนถึงความขัดแย้งทางการเมืองครั้งล่าสุด (2557) การทำหน้าที่ของสื่อหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองใน 2 ช่วงเวลาคือ ช่วงที่รัฐบาลไม่สามารถบริหารประเทศได้ไม่มีอำนาจเต็ม และ เมื่อเกิดการรัฐประหารทำให้ รัฐบาล คสช. มีอำนาจเต็มในการบริหารประเทศ หนังสือพิมพ์ได้มุ่งเน้นการรายงานเหตุการณ์และทำหน้าที่ของสื่อมวลชนทั้งในแนวทางที่พึงประสงค์และไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ (โรเบิร์ต เมอร์ดัน, 1949, อ้างถึงใน พิระ จิร โสภณ, 2548 : 141) หรือไม่ การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ต้องการเพื่อแจ้งข่าวสารให้กับประชาชนได้ส่งผลต่อประชาชนให้ยิ่งกังวลและตื่นตระหนกหรือไม่และสื่อเองได้วางกรอบในการนำเสนอเนื้อหาอย่างไรที่จะไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเพิ่มมากขึ้น

ดังนั้นจึงเป็นเหตุผลที่สนใจนำมาสู่การศึกษาบทบาทในการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน บทบาทในการรายงานข่าวในแนวทางเชิงสันติภาพหรือขัดแย้ง ตลอดจนการวางกรอบข่าวและบทบาทในบทบาทการข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นของหนังสือพิมพ์ให้ห้วงระยะเวลาตั้งแต่ต้นปี 2557 ต่อเนื่องมาจนถึงเหตุการณ์รัฐประหารในเดือน พฤษภาคมและการเกิดขึ้นของรัฐบาลภายใต้การนำของ คสช. อีกประมาณ 6 เดือน เพื่อมุ่งหวังที่จะเห็นการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงเหตุการณ์ทางการเมืองที่ต่างกัน การเปลี่ยนขั้วของฝ่ายการเมืองที่มีอำนาจในการบริหารประเทศ โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ท่ามกลางความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่ในช่วงดังกล่าวอย่างไร มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

1.2 ปัญหาการวิจัย

1. การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยได้แสดงบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนต่อสังคมในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร
2. บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองมีการวางกรอบเนื้อหาอย่างไร
3. บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)กับช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร สมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
2. เพื่อศึกษาเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองว่ามี การวางกรอบเนื้อหาอย่างไร
3. เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)กับช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ว่ามีความเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งหวังผลจากการศึกษาที่ได้จะมีประโยชน์ต่อการสื่อสารมวลชนได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยสามารถสะท้อนบทบาทของหนังสือพิมพ์ไทยทั้งในการทำหน้าที่ทั้งที่เป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์และไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ของสื่อมวลชนในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปสู่การกำหนดนโยบายการนำเสนอข่าวของสื่อในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมได้
3. เป็นการขยายและสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ไทยในเชิงสร้างสรรค์ต่อสังคมโดยเฉพาะในการสื่อสารการเมืองและการรายงานข่าวในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง

1.5 ขอบเขต

การศึกษาเรื่องกรอบการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทย ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษากรณีความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการประชาชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. เปรียบเทียบกับเหตุการณ์หลังการชุมนุมที่มีการรัฐประหารและการก่อตั้ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. เกิดขึ้นอีกประมาณ 6 เดือน ซึ่งการชุมนุมดำเนินขึ้นตั้งแต่วันที่ 31 ตุลาคม 2556 โดยผ่านช่วงความสำคัญทางการเมือง เหตุการณ์รัฐประหารวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 มาจนถึงเหตุการณ์การชี้แจงบัญชีทรัพย์สินของรัฐบาล คสช. ดังนั้นการวิเคราะห์

เนื้อหาข่าวจากหนังสือพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ได้แก่ ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ มีขอบเขตระยะเวลาของข่าวที่นำเสนอระหว่าง วันที่ 1 มกราคม 2557 ถึง 31 ธันวาคม 2557

1.6 นิยามศัพท์

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน หมายถึง การทำหน้าที่หรือการแสดงบทบาทของสื่อหนังสือพิมพ์ในการสอดส่องดูแล (Surveillance) การประสานความเข้าใจร่วมกัน (Correlation) ซึ่งหนังสือพิมพ์สามารถทำหน้าที่เป็นไปตามหน้าที่ (function) หรือไม่เป็นไปตามหน้าที่ (dysfunction)

ช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง หมายถึงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วง 1 มกราคม 2557 – 31 ธันวาคม 2557 ระหว่างกลุ่ม คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. กับ กลุ่มผู้สนับสนุนรัฐบาลพรรคเพื่อไทย และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช.

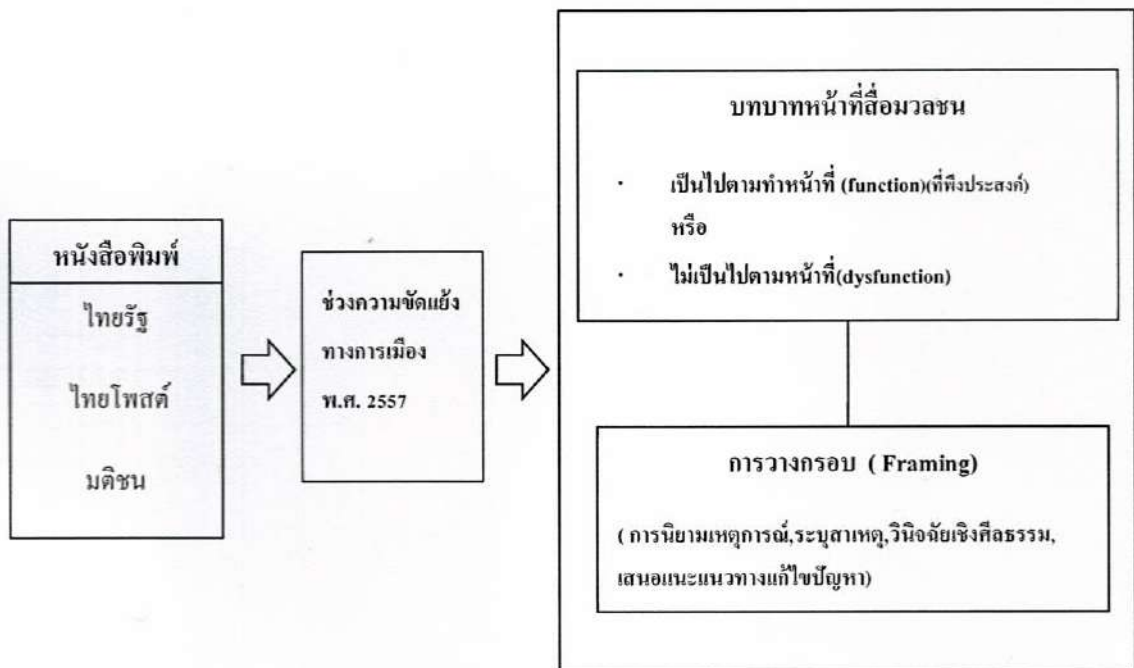
การวางกรอบเนื้อหาหนังสือพิมพ์ หมายถึง ประเด็นและทิศทางเนื้อหาข่าวสารที่สื่อกำหนดจากวิธีการนำเสนอโดยจะศึกษาจาก 1. การนิยามเหตุการณ์ช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง (define problem) 2. การวิเคราะห์หว่าอะไร คือ สาเหตุของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (diagnose causes) 3. การประเมินในเชิงจริยธรรมของผู้เกี่ยวข้องในการนำเสนอข่าวสาร (make moral judgement) 4. การสนับสนุนเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (treatments for the problem) เช่น การพาดหัว การกำหนดบรรณานำข่าว การเลือกประเด็นข่าว รวมทั้งการละเอียดหรือมองข้ามประเด็นข่าว ตลอดจนการใช้ภาษาข้อความการลำดับเนื้อหาข่าว ที่ทำให้การรับรู้ของผู้รับสารเบี่ยงเบนไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง สื่อมีการนำเสนอเนื้อหาที่สะท้อนการนิยามเหตุการณ์นั้น ๆ การวินิจฉัยตัดสิน และการสนับสนุนแก้ไขปัญหานั้น ๆ ว่าเป็นไปในทิศทางใด อย่างไร

หนังสือพิมพ์แนวประชานิยม หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอเนื้อหาที่คนทั่วไปสนใจ ให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับเนื้อหาข่าวประเภทข่าวเบาเป็นหลัก โดยเฉพาะข่าวทางด้านอาชญากรรม บันเทิง กีฬา การเมือง ตลอดจนความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบในวงกว้าง โดยการรายงานข่าวมักจะเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและความคิดเห็นมากกว่าจะเผยแพร่หรือการให้ข้อมูลในเชิงวิชาการหรือบทวิเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ ในงานวิจัยนี้จะศึกษาไปที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

หนังสือพิมพ์แนวการเมือง หมายถึง หนังสือพิมพ์ที่มุ่งเสนอเนื้อหาทางด้านการเมืองเป็นหลัก พื้นที่ส่วนใหญ่จะนำเสนอข่าวการเมืองที่มาจากภาครัฐทางด้านนโยบายการบริหารประเทศ ความเคลื่อนไหวของบุคคลสำคัญทางการเมือง ตลอดจนผลกระทบทางการเมืองที่เกิดขึ้น รวมไปถึงบทวิเคราะห์วิจารณ์ทางการเมือง ในงานวิจัยนี้จะศึกษาไปที่ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) หมายถึง เหตุการณ์ชุมนุมจากความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่มประชาชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. ที่มีการขับไล่รัฐบาลที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นทำให้เกิดความระส่ำระสายเป็นวิกฤตทางการเมือง โดยเลือกเหตุการณ์ที่ศึกษาตั้งแต่ 1 มกราคม 2557 – 19 พฤษภาคม 2557

ช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) หมายถึง เหตุการณ์ชุมนุมความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นหลังจากที่ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบกได้ประกาศใช้กฎอัยการศึก ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2557 ต่อเนื่องมาวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ที่ทำการรัฐประหารยึดอำนาจเด็ดขาดไปจนถึงวันที่ 10 พฤศจิกายน 2557 ช่วงที่มีการแสดงบัญชีทรัพย์สินของนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติหรือ คสช.

ช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ ↔ ช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังรัฐประหาร)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดเรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว:กรณีวิกฤติทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557”

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองกรณีการชุมนุมช่วง พ.ศ. 2556-2557 : การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว” ได้เรียบเรียงแนวคิดและทฤษฎีเพื่อใช้เป็นแนวทางการศึกษาวิจัย ดังนี้

- บทบาทและหน้าที่ของสื่อมวลชน
 - แนวคิดบทบาทการเป็นกระจกหรือเป็นตะเกียง
 - แนวคิดวารสารศาสตร์สันติภาพ และวารสารศาสตร์สงคราม
- แนวคิดการวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร
- บรรทัดฐานของสื่อมวลชน
- แนวคิดเนื้อหาหนังสือพิมพ์
- งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน

ดิเรกนันทน์ อนุวัชศิริวงศ์ (2557) กล่าวว่า ทฤษฎีโครงสร้างและการหน้าที่ได้รับอิทธิพลมาจากสังคมศาสตร์ที่มีความเชื่อว่า โครงสร้างสังคมหรือการสื่อสารในสังคม คือ ความจริงและดำเนินไปในวิถีทางที่เราสามารถศึกษาได้อย่างวัตถุวิสัย ทฤษฎีโครงสร้าง และการหน้าที่ตามแนวคิดสมัยใหม่ยกให้เดอริ์ไคม์ (Emile Durkheim) เป็นผู้บุกเบิกจากมโนทัศน์เกี่ยวกับ โครงสร้างนิยม และ โซซูร์ (Ferdinand de Saussure) ผู้วางรากฐานพื้นฐานของ โครงสร้างภาษาศาสตร์ (Littlejohn, 1996:14)

Durkheim (อ้างถึงใน ดิเรกนันทน์ อนุวัชศิริวงศ์ 2557) มีแนวคิดในช่วงปี ค.ศ. 1859-1917 ว่าหน้าที่ของสังคม คือ ส่วนที่สนับสนุนให้สังคมสามารถดำรงอยู่ได้ หน้าที่ทางสังคมเป็นส่วนสนับสนุนให้โครงสร้างสังคมคงอยู่อย่างต่อเนื่อง เพราะสังคมมีกระบวนการทางสังคมที่ทำให้สังคมเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เช่น บรรทัดฐาน ค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณี เป็นต้น

ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนมาจากแนวทางการศึกษาของ ลาสเวลล์ (1948 อ้างถึงใน พีระ จิร โสภณ, 2548, น.139) ได้อธิบายกิจกรรมการสื่อสารด้วยการตั้งคำถามง่าย ๆ ว่า Who (ใคร) Say What (พูดอะไร) In Which Channel (ด้วยช่องทางใด) To Whom (ถึงใคร) และ With What Effects (เกิดผลอะไร) นั้น ลาสเวลล์มองกิจกรรมการสื่อสารดังกล่าวที่แบ่งพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ แยกจากกันนั้น ไม่เพียงพอในการทำความเข้าใจการสื่อสารในสังคม เพราะการสื่อสารเป็นกระบวนการสังคม ซึ่งต้องพิจารณาความสัมพันธ์ในเชิงองค์รวมและต้องทำความเข้าใจในกรอบเชิงโครงสร้าง (structure) และหน้าที่ (function) ไปด้วยกัน

ลาสเวลล์ (1948 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2552) นักวิชาการด้านการสื่อสาร และศาสตราจารย์ด้านกฎหมายของมหาวิทยาลัยเยล กล่าวถึง หน้าที่หลัก 3 ประการ ของสื่อมวลชนต่อสังคม โดยมองว่าสื่อมวลชนในฐานะส่วนหนึ่งของโครงสร้างในระบบสังคม มีหน้าที่ต่อสังคมเหมือนอวัยวะของร่างกาย เพื่อจรรโลงและรักษาเสถียรภาพ และความสมดุลของสังคมให้คงอยู่และต่อเนื่อง ดังนี้

1. สอดส่องดูแลและวิพากษ์วิจารณ์สังคม (ให้สมาชิกได้ตระหนักรู้เพื่อการปรับตัว)

2. ประสานเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคมหรือสมาชิกในสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ในการตอบสนอง (รับรู้หรือเข้าใจความหมาย) ต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้สังคมเป็นปึกแผ่นสมานฉันท์

3. ถ่ายทอดมรดกทางสังคมและวัฒนธรรมให้สมาชิกรุ่นหนึ่งสืบทอดไปยังรุ่นใหม่ๆ

มิลส์ (1959 อ้างถึงใน พีระ จิร โสภณ, 2548, น.140) ผู้เขียนหนังสือทฤษฎีสื่อสารมวลชน พิจารณาจากมุมมองทางสังคมวิทยา ได้เสนอตารางวิเคราะห์หน้าที่และผลของสื่อโดยวิเคราะห์จำแนกกิจกรรมการสื่อสารมวลชน ในด้านที่ 4 เข้ามา คือ

4. ให้ความบันเทิง เพื่อจรรโลงใจสังคมให้มีความสุนทรีย์ สร้างความบันเทิงเริงรมย์ ซึ่งเป็นการสร้างสมดุลทางจิตใจจากภาวะกดดันจากสิ่งแวดล้อมในสังคม

แม็คเคเวล (1987 อ้างถึงใน พีระ จิร โสภณ, 254, น.140) ซึ่งนอกจากจะกล่าวถึงหน้าที่ของสื่อในแง่จุดมุ่งหมายของสื่อสังคมในด้านต่าง ๆ คือ ด้านข่าวสาร (information) ด้านการประสานความเข้าใจ (correlation) ด้านการสืบสานวัฒนธรรม (continuity) ด้านการเสนอความบันเทิง (entertainment) แล้วยังได้ผนวกหน้าที่จุดมุ่งหมายประการที่ 5 ของบทบาทสื่อมวลชนต่อสังคม คือ

5. รณรงค์ให้เกิดความเคลื่อนไหว (mobilization) เพื่อการเปลี่ยนแปลงพัฒนาสังคม

แม้ কেवल ได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความหมายของ “หน้าที่” ของสื่อในสังคมว่า สามารถวิเคราะห์จากจุดยืนของแต่ละฝ่าย แต่ระดับแตกต่างกันไป เช่น จากฝ่ายสื่อ ผู้รับสื่อ หรือผู้ควบคุมสื่อ จากระดับสังคมหรือระดับปัจเจกชน

เมอร์ตัน (1949 อ้างถึงใน พิระ จิร โสภณ, 2548, น.141) นำเสนอกระบวนการทศน์ เพื่อวิเคราะห์หน้าที่สื่อมวลชนในสังคม ในหนังสือชื่อทฤษฎีสังคมและ โครงสร้างสังคม (social Theory and Social Structure) ซึ่งภายใต้กระบวนการทศน์นี้มองว่าสังคมใน “ระบบในความสมดุล” (system in balance) ทุก ๆ ส่วนของสังคมมีกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ร่วมกันเสริมสร้างเพื่อธำรงรักษาระบบให้คงอยู่

เมอร์ตันเชื่อในความเป็นกลางของคุณค่า (value neutrality) เป็นกลุ่มนักทฤษฎีที่นิยมมองว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมให้เป็นไปตามหน้าที่ (functions) หรือไม่ เป็นไปตามหน้าที่ที่มุ่งหวัง (dysfunctions) ไม่ใช่ดีหรือร้าย ถูกหรือผิด มีประโยชน์ หรือมีโทษเสมอไป

เมอร์ตันยังได้จำแนกหน้าที่สื่อมวลชนเป็นหน้าที่ชัดแจ้ง (manifest function) ซึ่งมีเจตนาเข้าใจกับหน้าที่แฝงเร้น (latent function) ซึ่งไม่ตั้งใจให้เป็นไปตามนั้น เช่น การเสนอเนื้อหาเรื่องเพศโดยมีเจตนาเป็นการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษากับเยาวชน ถือว่าเป็นหน้าที่ที่ชัดแจ้ง แต่ผลกลับกลายเป็นว่ามีเยาวชนบางคนรับรู้ข่าวสารนี้ก่อให้เกิดการกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ ซึ่งถือว่าเป็นผลต่อเนื่องที่ไม่ได้เจตนาหรือหน้าที่แฝงเร้น (latent function) สอดคล้องกับแนวคิดเรื่อง dysfunctions ที่กล่าวมา

ทังนี่ไรต์ (1959 อ้างถึงใน พิระ จิร โสภณ, 2548, น.141) ได้วิเคราะห์ผลของกิจกรรมการสื่อสารมวลชนดังกล่าวใน 2 ด้าน คือ ผลที่เป็นไปตามหน้าที่ และผลที่ไม่เป็นไปตามหน้าที่ นอกจากนั้น ยังวิเคราะห์จำแนกผลของกิจกรรมการสื่อสารมวลชนใน 4 ระดับ คือ

- ระดับสังคม
- ระดับปัจเจกบุคคล
- ระดับกลุ่มย่อย
- ระดับวัฒนธรรม

สำหรับในระดับสังคมของผลที่เป็นไปตามหน้าที่ของสื่อ Function (เชิงบวก) และ ผลที่ไม่เป็นไปตามหน้าที่ Dysfunction (เชิงลบ)สามารถอธิบายได้ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 การวิเคราะห์กิจกรรมสื่อสารมวลชน: หน้าที่ด้านสอดคล้องเตือนภัย (การแจ้งข่าวหรือนำเสนอข่าว)

ผลของกิจกรรม	สังคม	ปัจเจกบุคคล	กลุ่มย่อย (กลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง)	วัฒนธรรม
หน้าที่ตามจุดประสงค์ (Functions)	<ul style="list-style-type: none"> • เตือนภัยต่าง ๆ • ให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรม • กำหนดประเด็นข่าวสาร • สร้างสถานภาพของบุคคลในประเด็นสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> • เตือนภัย • ช่วยเสริมความเป็นผู้นำด้านความคิดเห็น • สร้างสถานภาพปัจเจกบุคคล • รับรู้ข่าวสาร • เกิดการตระหนักรู้ 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นกลไกเพื่อการสร้างวาระข่าวสารและเสริมอำนาจ • รับรู้พฤติกรรมที่เบี่ยงเบนจากกลุ่ม • จัดการตรวจสอบและควบคุมสาธารณสมบัติ • สร้างความชอบธรรมและสถานภาพให้กลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วยการเชื่อมโยงทางวัฒนธรรม • เสริมสร้างการเติบโตทางวัฒนธรรม
ไม่ทำหน้าที่ตามจุดประสงค์ (Dysfunctions)	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพของสังคมนั้น ๆ (จากการเสนอทางเลือกอื่น) • เสี่ยงต่อการเกิดความสับสนตื่นกลัว • ขยายช่องว่างทางความรู้ของกลุ่มสังคมต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> • เกิดความวิตกกังวล • หมกมุ่นกับโลกส่วนตัวมากขึ้น • เฉื่อยชา • เสพติข่าวสาร 	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นภัยคุกคามต่ออำนาจกลุ่มจากการรับรู้ความจริงใหม่ๆ • เผชิญกับการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายปฏิปักษ์และการเปิดโปง 	<ul style="list-style-type: none"> • เปิดให้มีการรุกรานทางวัฒนธรรม

ที่มา: พีระ จิร โสภณ (2548, น.142)

ตารางที่ 2.2 วิเคราะห์กิจกรรมสื่อสารมวลชน: หน้าที่ด้านการประสานความเข้าใจร่วมกัน (การกำหนดประเด็นเนื้อหา ดีความและชี้นำ)

ผลของกิจกรรม	สังคม	ปัจเจกบุคคล	กลุ่มย่อย (กลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง)	วัฒนธรรม
หน้าที่ตามจุดประสงค์ (Functions)	<ul style="list-style-type: none"> • เสริมการร่วมมือร่วมใจในการเปลี่ยนแปลงพัฒนา • ลดภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางสังคม • สร้างประเด็นวาระข่าวสารแก่สาธารณะ 	<ul style="list-style-type: none"> • ซึมซับข่าวสารได้สะดวกรวดเร็วขึ้น • ขัดขวางไม่ให้เกิดความกังวลความเฉื่อยชาและการหมกมุ่นกับโลกส่วนตัวเกินไป • รับรู้ประเด็นวาระข่าวสาร 	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วยรักษาอำนาจของกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ขัดขวางการรุกคืบทางวัฒนธรรม • รักษาความเป็นเอกภาพทางวัฒนธรรม
ไม่ทำหน้าที่ตามจุดประสงค์ (Dysfunctions)	<ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มความเป็นเอกภาพ ขาดความหลากหลาย • ขัดขวางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม • ลดโอกาสโต้แย้งที่แปลกแยกจากสถานภาพเดิม 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำให้พลังการวิพากษ์วิจารณ์อ่อนแอลง • เกิดความเฉื่อยชา ขอมรับการถูกกระทำมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มความรับผิดชอบเฉพาะกลุ่มตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> • ขัดขวางการเติบโตของวัฒนธรรม

ที่มา: พีระ จิร โสภณ (2548, น.143)

ตารางที่ 2.3 การวิเคราะห์กิจกรรมและสื่อสารมวลชน: หน้าที่ด้านสังคมกรรม (การจัดเกลาอบรมบ่มมนเพาะและการเรียนรู้ทางสังคม)

ผลของกิจกรรม	สังคม	ปัจเจกบุคคล	กลุ่มย่อย (กลุ่มใด กลุ่มหนึ่ง)	วัฒนธรรม
หน้าที่ตาม จุดประสงค์ (Functions)	<ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มความเป็นปึกแผ่นในสังคม โดยขยายบรรทัดฐาน ความรู้ ความคิดและพฤติกรรม ร่วมกันให้กับสมาชิกในสังคม • ลดความรู้สึกแปลกแยกหรือไร้ความหวัง (anomie) • สร้างการเรียนรู้ทางสังคมให้ต่อเนื่องตลอดชีวิต 	<ul style="list-style-type: none"> • ช่วยบูรณาการกับสังคม โดยเปิดรับบรรทัดฐานเดียวกัน • ลดความวิตกกังวล • ลดความแปลกแยกสิ้นหวังในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> • ขยายอำนาจ โดยขยายอุดมการณ์ร่วมในสังคม 	<ul style="list-style-type: none"> • สร้างมาตรฐานและรักษาความเห็นพ้องต้องกันทางสังคม
ไม่ทำหน้าที่ตาม จุดประสงค์ (Dysfunctions)	<ul style="list-style-type: none"> • ขยายลักษณะสังคมแบบสังคม "มวลชน" ซึ่งพึ่งพาสื่อมากขึ้น แต่ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> • ทำให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมส่วนบุคคลน้อยลง 	<ul style="list-style-type: none"> • 	<ul style="list-style-type: none"> • ลดความหลากหลายของวัฒนธรรมย่อย

ที่มา: พีระ จิร โสภณ (2548, น.144)

ตารางที่ 2.4 การวิเคราะห์กิจกรรมสื่อสารมวลชน: หน้าที่ด้านความบันเทิง

ผลของกิจกรรม	สังคม	ปัจเจกบุคคล	กลุ่มย่อย (กลุ่มใด กลุ่ม หนึ่ง)	วัฒนธรรม
หน้าที่ตาม จุดประสงค์ (Functions)	<ul style="list-style-type: none"> ในการพักผ่อน หย่อนใจจาก กลุ่มมวลชน ต่าง ๆ 	<ul style="list-style-type: none"> ให้การพักผ่อน หย่อนใจ 	<ul style="list-style-type: none"> ขยายอำนาจใน การควบคุมการ ใช้ชีวิตในมิติ ของความบันเทิง และสันตนาการ 	<ul style="list-style-type: none">
ไม่ทำหน้าที่ตาม จุดประสงค์ (Dysfunctions)	<ul style="list-style-type: none"> ชักนำสาธารณะ ไปสู่ความบันเทิง เรงใจทำให้ลด กิจกรรมสังคม อื่น ๆ ปลุกฝังความเห็น พ้องต้องกันของ มวลชนมาก เกินไป 	<ul style="list-style-type: none"> เพิ่มความเฉื่อยชา ขาดความ กระตือรือร้น สร้างรสนิยมให้ ต่ำลง เปิดทางให้มี พฤติกรรมหลัก หนีไม่ยอมเผชิญ ความจริง 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> ทำให้ความเป็น สุนทรียภาพ อ่อนแอลง เกิด วัฒนธรรม มวลชน (popular culture) เกิดมลภาวะทาง วัฒนธรรม

ที่มา: ทิระ จิระ โสภณ (2548, น.145)

กาญจนา แก้วเทพ (2552; น. 197-198) กล่าวถึง ทัศนะที่ประมวลโครงสร้างหน้าที่ของสื่อมวลชนอย่างเป็นระบบในการศึกษาหน้าที่ของสื่อมวลชน (ในฐานะระบบย่อย) จะพิจารณา ดูแต่ละกิจกรรมของการสื่อสารตามลำพังเท่านั้นไม่ได้ แต่จะต้องพิจารณาอย่างสัมพันธ์กับ กระบวนการทางสังคมทั้งหมด (ระบบใหญ่) นอกจากนี้ ทัศนะก็ยังพิจารณาสถานะของสังคม ปัจจุบันยุคที่มีสื่อมวลชน โดยวางเทียบกับสังคมที่มีมาในอดีตที่ยังไม่มีสื่อมวลชน ได้ข้อสรุปว่า บรรดาหน้าที่ต่าง ๆ ที่สื่อกำลังแสดงบทบาทอยู่นั้นก็เป็นหน้าที่ที่เคยมีมาแล้วในอดีต ทั้งนี้หน้าที่ พื้นฐานของสถาบันสื่อมวลชนได้เป็นไปตามความต้องการของสังคมนั้นคือ การธำรงรักษา เสถียรภาพของสังคม ดังนี้

1. หน้าที่สอดส่องดูแล (Surveillance) เพื่อคอยตรวจตราติดตามเหตุการณ์ว่า มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง และจะได้มีปฏิกิริยาตอบโต้อย่างถูกต้อง

2. หน้าที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคม (Correlation) เป็นหน้าที่ที่มากขึ้นกว่าการรายงานข่าวเฉย ๆ ด้วยการเพิ่มการตีความ ให้คำอธิบายและชี้แนะ เพื่อให้ทุกส่วนเสี้ยวของสังคมที่สื่อมวลชนสามารถเข้าถึงมีความเข้าใจ และมีการกระทำเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

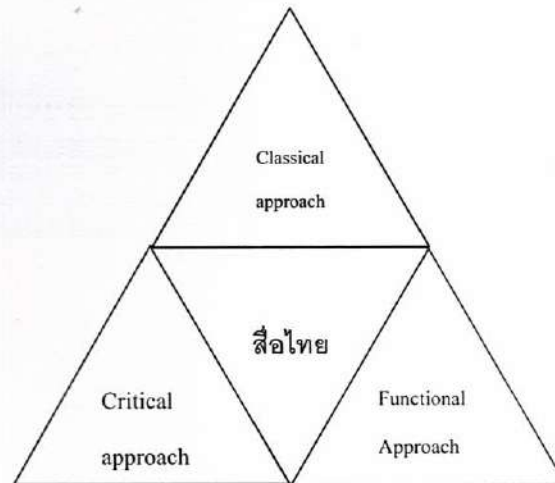
3. หน้าที่สืบทอดวัฒนธรรมของสังคม (Cultural Transmission) สื่อมวลชนได้รับมอบหมายบทบาทให้ช่วยพิทักษ์รักษามรดกของสังคมให้มีความยั่งยืนต่อไปในหลายชั่วอายุคน เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นสมบัติส่วนรวมของสังคม

พิจิตรา สีคาโมไต (2558) ทำการศึกษาสื่อในสถานการณ์การชุมนุมและความขัดแย้งทางการเมือง โดยระบุว่าบทบาทของสื่อมวลชนในการเคลื่อนไหวทางการเมือง มีดังนี้

1. ช่วยขยายพลังสนับสนุนของกลุ่มให้ออกไปสู่สังคมวงกว้างได้ (Mobilization)
2. ช่วยผลักดันให้ประเด็นการเรียกร้องของกลุ่มมีพลัง และมีความชอบธรรมเพียงพอ จนอาจกลายเป็นที่ยอมรับของความคิดกระแสหลักในสังคม

3. ช่วยขยายความขัดแย้งของกลุ่มที่นำเสนออยู่บนท้องถนนให้กว้างขึ้นผ่านพื้นที่สื่อมวลชน ซึ่งเป็นปริภูมิทลสาธารณะ จนยกระดับไปสู่ความขัดแย้งในระดับสังคมต่อไป

นอกจากนั้น นอสเสก (อ้างถึงใน พิจิตรา, 2558) ยังได้นำเสนอถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการเคลื่อนไหวและความขัดแย้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 2.1 แสดงบทบาทของสื่อมวลชนในการเคลื่อนไหวและความขัดแย้ง

ที่มา : พิจิตรา สีคาโมไต (2558)

แนวทางการศึกษาวิเคราะห์บทบาทของสื่อมวลชนในการเคลื่อนไหว และความขัดแย้งดั้งเดิม (Classical approach) เป็นแนวการศึกษาที่เห็นว่าเนื้อหาข่าวในสื่อมวลชน เป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนขบวนการเคลื่อนไหว และให้ความชอบธรรมกับกลุ่มต่อต้าน โดยเล่นบทบาทในฐานะของการเป็นปริณทลสาธารณะ (Public sphere) ที่ให้พื้นที่กับเสียงที่ถูกกลบเกล็นให้เป็นที่รับรู้ของสังคมโดยพื้นที่สื่อเหล่านั้นได้สนับสนุนการเคลื่อนไหวใน 3 ส่วน ด้วยกัน ได้แก่

- การเป็นพื้นที่ประชาสัมพันธ์ตนเองและกิจกรรมของขบวนการเคลื่อนไหว (Providing publicity)
- สร้างความชอบธรรมในการกระทำและการเคลื่อนไหวของขบวนการ (Giving legitimate causes for their action)
- ให้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการเลียนแบบการเคลื่อนไหวของกลุ่มอื่น ๆ (Contagion effect)

แนวทางการศึกษาวิเคราะห์บทบาทของสื่อมวลชนในการเคลื่อนไหวและความขัดแย้งแบบวิพากษ์-รูปแบบการโฆษณาชวนเชื่อ (Critical approach – Propaganda Model) เป็นการศึกษาที่เห็นตรงกันข้ามกับกลุ่มแรกโดยมองว่าพื้นที่สื่อมวลชนเป็นส่วนหนึ่งของการโฆษณาชวนเชื่อของภาครัฐ (Propaganda Model) ผ่านการให้ข้อมูลและผลิตซ้ำเนื้อหาเพื่อจูงใจมวลชนผู้รับสารมอบความชอบธรรมให้กับรัฐในการจัดการกับขบวนการเคลื่อนไหว ดังนี้

- เน้นการขายข่าวเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจเป็นหลัก (Market-driven/ profit-oriented character)
- ข่าวมีไว้ขาย ความรุนแรงและความขัดแย้งสร้าง ดราม่า กระชากเรตติ้ง
- สื่อมวลชนผลิตซ้ำความรุนแรงและความหวาดกลัวการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐเข้าไปจัดการรวมไปถึงการใช้กำลังเข้าปราบปรามผู้ชุมนุม

Functional/ Professional Approach คือการศึกษาเกี่ยวกับการที่นักข่าวดำรงไว้ในจรรยาบรรณทางวิชาชีพสื่อ อย่างไรก็ตาม บริบทแวดล้อมต่างมีส่วนต่อการนำเสนอข่าวสารความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นการศึกษาที่มองว่าองค์กรสื่อมวลชน และนักวิชาชีพสื่อมวลชนไม่ได้ทำงานรับใช้ทั้ง ภาครัฐกลุ่มเคลื่อนไหวขบวนการทางสังคมหรือกลุ่มผู้ก่อการร้ายแต่อย่างใด แต่ปัจจัยที่กำหนดแนวทางและวิธีการทำข่าว ซึ่งกำหนดมุมมองและทัศนคติ คือ ปัจจัยเชิงการเมืองและสังคมที่แวดล้อมมากกว่า นอกจากนี้การทำงานข่าวภายใต้กรอบจรรยาบรรณของนักวิชาชีพก็ถือเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งในการคัดเลือกระดับประเด็น และ โทนการเล่าเรื่องมากกว่าที่จะอยู่ภายใต้กำกับของทุนหรือรัฐ

ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนเป็นหลักในการศึกษาเกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ว่าทำหน้าที่หรือไม่ เป็นไปตามหน้าที่ของสื่อมวลชนอย่างไร ในสถานการณ์การชุมนุมความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และอภิปรายผลข่าวหน้าหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ศึกษา

แนวคิดการทำหน้าที่สื่อมวลชน ระหว่างการเป็นกระจก หรือ เป็นตะเกียง

แนวคิดเรื่องบทบาทการทำหน้าที่เป็นกระจก หรือ ทำหน้าที่เป็นตะเกียงของสื่อมวลชน เป็นการอุปมาอุปไมยการทำหน้าที่ของสื่อมวลชน ไปเปรียบเทียบกับกระจกที่มีคุณสมบัติในการสะท้อนภาพซึ่งสื่อมวลชนได้ทำหน้าที่สะท้อนเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้รับรู้ความเป็นไป ขณะที่การเปรียบเทียบการทำหน้าที่สื่อมวลชนกับตะเกียงนั้น คือการที่สื่อต้องทำหน้าที่เป็นแสงสว่างให้กับสังคมมีส่วนในการชี้นำสังคมให้พ้นจากวิกฤตที่เกิดขึ้น

บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา (2552) ได้เปรียบเทียบหน้าที่สื่อมวลชน กับ กระจก และ ตะเกียง โดยระบุว่า สื่อมวลชนมักอ้างว่าตัวเองทำหน้าที่เป็นกระจก (mirror) ที่สะท้อนภาพที่มีอยู่แล้วในสังคม แต่เรื่องราวที่ปรากฏขึ้นเป็นผลมาจากการปรุงแต่งจากสิ่งที่จริงครั้งเดียว ความหมายของกระจกจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน เมื่อภาพที่สะท้อนจากกระจกบิดเบี้ยว ข่าวร้ายกลายเป็นสินค้าชั้นดีก็ส่งผลต่อผู้อ่านให้มองอะไรในแง่ร้ายด้วย

กามูส (1913-1960, อ้างถึงใน บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา, 2552) กล่าวถึงการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เหมือนตะเกียง (lamp) ที่มุ่งแสงสว่างให้ผู้อ่านมองเห็นและเข้าใจปัญหาทางออก หนังสือพิมพ์ที่ดีจะต้องให้แสงสว่าง (enlightenment) กับผู้อ่าน นักหนังสือพิมพ์ต้องเริ่มด้วยการมีความคิดที่ดีและทำหน้าที่บอกเล่าแก่สาธารณชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิด หนังสือพิมพ์ที่มีความรับผิดชอบต้องยอมสละกำไรและจำนวนผู้อ่านลงบ้าง เพื่อรักษามาตรฐานของทางวารสารศาสตร์ให้คงไว้ ความถูกต้องของข่าวและความแหลมคมของบทความควรจะนำเสนอด้วยภาษากระชับ จริงจัง สว่างและมีชีวิตชีวา ซึ่งนักหนังสือพิมพ์ที่ดีจะต้องกระตุ้นให้ผู้อ่านมาสนใจได้

ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ เฮย์แมน (อ้างถึงใน บุญรักษ์, 2552) ระบุว่า การทำหน้าที่เป็นกระจกของหนังสือพิมพ์สะท้อนความบกพร่องต่างๆของโลกนั้นยังไม่เพียงพอ หนังสือพิมพ์ต้องวิเคราะห์และแสดงทัศนะเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆอย่างแจ่มแจ้ง ลุ่มลึกและกล้าหาญเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้สังคมมีความก้าวหน้าด้วย

มาลี บุญศิริพันธ์ (2550) กล่าวว่า หนังสือพิมพ์เป็นกระจกสะท้อนสังคม โดยบทบาทของงานวารสารศาสตร์ที่สามารถชี้นำความคิดเห็นต่อการสร้างมโนคติ (conception) และโลกทัศน์ของสังคมได้หลายระดับ คือ ระดับการสะท้อนมโนคติสาธารณะ ระดับการชี้นำสาธารณมโนคติ และ ระดับ

การสร้างสรรค์สาธารณคติ ซึ่งบทบาททั้ง 3 ระดับนี้ ทำใ้งานของหนังสือพิมพ์ก้าวไกลไปถึงระดับความรับผิดชอบต่อสังคมในการสร้างสรรค์และพัฒนาผู้อ่าน โดยการเป็นสื่อที่สะท้อนความคิดเห็นระดับแห่งศีลธรรม ระดับสนิยม และระดับการครองชีพของประชาชน นอกจากนั้นหนังสือพิมพ์ที่ทำหน้าที่เป็นผู้เฝ้าประตูข่าวสาร (gatekeeper) ที่มีบทบาทในการกำหนดให้ผู้รับข่าวสารจะรับหรือไม่รับข่าวสารใดก็ได้ ยังเปรียบเป็นกระจกบานใหญ่ที่สะท้อนสังคม เสมือนเป็นประตูที่ป่องทาง เป็นสื่อกลางส่งทอดเจตนารมณ์สังคม

แนวทฤษฎีวารสารศาสตร์สันติภาพ และวารสารศาสตร์สงคราม

กัลดุง (อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2531) นักคิดคนสำคัญของการศึกษาสันติภาพสมัยใหม่เสนอว่า สภาวะของสังคมที่มีสันติภาพน่าจะหมายถึง สภาวะของสังคมที่ปราศจากความรุนแรง (Violence) ซึ่งความหมายของความรุนแรงนี้มี 3 ลักษณะ คือ ความรุนแรงทางตรง (Direct Violence) ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structural Violence) และความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม (Cultural Violence)

Howard (2008) อดีตผู้สื่อข่าวหนังสือพิมพ์ Globe and Mail ประเทศแคนาดา และปัจจุบันเป็นนักวิชาการที่ Langara College เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา และเป็นที่ปรึกษาด้านวารสารศาสตร์และการเสริมสร้างศักยภาพของสื่อรวมทั้งเป็นประธานภาคีเพื่อการพัฒนาสื่อระหว่างประเทศที่ชื่อว่า “Media & Democracy Group” มีส่วนร่วมสำคัญกับองค์กรต่างๆ ในการจัดการอบรมผู้สื่อข่าวในประเทศที่มีเหตุการณ์ความรุนแรง เช่น กัมพูชา ศรีลังกา เนปาล ซีเรีย และโซมาเลีย ได้เขียนหนังสือคู่มือการสื่อข่าวที่ไหวรู้ต่อความขัดแย้ง (Conflict sensitive Journalism) ว่า สังคมถูกคุกคามจากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดจากความขัดแย้งมากขึ้นทุกขณะส่งผลให้วิชาชีพวารสารศาสตร์ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความยากลำบากมากขึ้น เพราะฝ่ายที่ขัดแย้งกันต่างก็พยายามเข้ามาควบคุมสื่อ ข้อมูลข่าวสารจึงเชื่อถือไม่ได้ หรืออาจถูกกลั่นกรอง ตัดทอน ประกอบกับมีประเด็นความเสี่ยงในความปลอดภัยของผู้สื่อข่าว ซึ่งการสื่อข่าวที่ดีและมีคุณภาพ ก็ยังมีความจำเป็นมากที่สุดต่อสังคมการสื่อข่าวที่น่าเชื่อถือแก่สาธารณะ ในช่วงเวลาที่เกิดสถานการณ์ความขัดแย้งรุนแรงนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะทางวิชาชีพมากเป็นพิเศษไปมากกว่าการรายงานในภาวะปกติ ซึ่งผู้สื่อข่าวต้องมีความเข้าใจมากขึ้นว่าอะไร คือ ต้นตอของความขัดแย้ง และความขัดแย้งนั้นจะดำเนินไปหรือจะมีจุดจบลงอย่างไร ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรู้ว่าจะไปหาข้อมูลถึงสาเหตุและทางออกของความขัดแย้งได้จากที่ไหน การที่ผู้สื่อข่าวให้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้แก่สาธารณะจะทำให้ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้นต่อสถานการณ์ความขัดแย้งที่อยู่เบื้องหลังความรุนแรงและมีส่วนช่วยแก้ปัญหาได้

นอกจากนี้ในหนังสือคู่มือการสื่อข่าวที่ไหววู้ต่อความขัดแย้งยังได้ระบุถึงสิ่งที่ไม่ควร
ทำในการสื่อข่าวที่มีคุณภาพด้วยว่า

1. ต้องไม่ใส่ความหรือหมิ่นประมาท (defamatory)
2. ต้องไม่คัดลอกมาจากแหล่งอื่น (derivative)
3. ต้องไม่มีเจตนาร้ายต่อผู้อื่น (malicious)
4. ต้องไม่รับสินบน (corrupt) การสื่อข่าวที่ดีต้องไม่เกี่ยวข้องกับเงินสินบน ต้องไม่มี

กรณีพิเศษสำหรับใครคนใดคนหนึ่ง การสื่อข่าวที่ดีไม่ได้มีไว้เพื่อขาย

นอกจากนี้ทางด้าน Ross Howard ยังได้เสนอ รายการตรวจสอบการสื่อข่าวที่ไหววู้ต่อ
ความขัดแย้ง ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการรายงานความขัดแย้ง โดยนำเสนอเพียงฝ่ายตรงกันข้ามสองฝ่าย หาฝ่าย
อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบจากความขัดแย้ง และเพิ่มเติมเรื่องราวความคิดเห็นและ
เป้าหมายของเขาเหล่านั้น

2. หลีกเลี่ยงการนิยามความขัดแย้งโดยอ้างอิงคำพูดของผู้นำที่เรียกร้องข้อเสนอเดิม ๆ
ก้าวไปให้พ้นการชักกลุ่มชนชั้นนำเป็นแหล่งข่าวแต่ให้รายงานคำพูดของประชาชนคนธรรมดาที่
อาจจะมีความคิดเห็นที่ต้องการนำเสนอ และแลกเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น ๆ ในสังคม

3. หลีกเลี่ยงการรายงานเพียง แต่สิ่งที่ทำให้เกิดการแบ่งแยกฝ่ายที่ขัดแย้งกัน แต่ให้ลอง
ตั้งคำถามกับทั้งสองฝ่ายที่อาจแสดงจุดร่วมกัน แล้วรายงานสิ่งที่เป็นผลประโยชน์ และเป้าหมายที่
ทั้งสองฝ่ายน่าจะร่วมมือกันได้

4. หลีกเลี่ยงการรายงานที่เน้นย้ำถึงความทุกข์ หรือความหวาดกลัวของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
ให้ความสำคัญกับความทุกข์ของทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

5. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่รุนแรง อาทิ การล้างผลาญ โศกนาฏกรรม และสยดสยอง เพื่อ
อธิบายสิ่งที่กระทำต่อกลุ่มต่าง ๆ การใช้คำต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้ผู้สื่อข่าวเสมือนเข้าข้างฝ่ายใดฝ่าย
หนึ่ง ผู้สื่อข่าวต้องไม่เขียนคำเหล่านี้ด้วยตนเอง แต่อาจจะอ้างอิงคำพูดเหล่านี้จากแหล่งข่าวได้

6. หลีกเลี่ยงการใช้คำที่เร้าอารมณ์ และมีความหมายคลุมเครือ อาทิ การลอบสังหาร
(assassination) หมายถึง การฆาตกรรมผู้นำประเทศ การสังหารหมู่ (massacre) หมายถึง การจงใจ
ฆ่าประชาชนผู้บริสุทธิ์ที่ปราศจากอาวุธ แต่ถ้ำทหารและตำรวจถูกฆ่า ไม่ใช่คำว่าถูกสังหารหมู่ การ
ฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ (genocide) หมายถึง การฆ่ากลุ่มคนเชื้อชาติหนึ่งเป็นจำนวนมาก โดยมุ่งหวังที่จะ
ทำลายล้างชาติพันธุ์นั้น อย่างไรก็ตาม ไม่ได้หมายความว่าผู้สื่อข่าวต้องรายงานข่าวแบบที่ลดความ
รุนแรงของเหตุการณ์ แต่การใช้คำที่มีความหมายรุนแรงเช่นนี้ ต้องระมัดระวัง และใช้ให้ถูกต้อง
ตรงกับเหตุการณ์

7. หลีกเลี่ยงการใช้คำ เช่น ผู้ก่อการร้าย (terrorist) พวกหัวรุนแรง (extremist) ผู้คลั่ง
ลัทธิ (fanatic) เนื่องจากคำเหล่านี้แสดงให้เห็นการเลือกข้างเข้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของผู้สื่อข่าว และ
ทำให้เห็นว่าเป็นฝ่ายที่ทำให้การเจรจาต่อรองเป็นไปได้ไม่ได้ให้กล่าวถึง บุคคลอย่างที่เขาเรียกขานตัว
เขาเอง

8. หลีกเลี่ยงการใส่ความเห็นปะปนกับข้อเท็จจริง ถ้ามีแหล่งข่าวคนใดกล่าวอ้างถึงสิ่ง
ใด ต้องระบุชื่อของแหล่งข่าวเสมอซึ่งจะทำให้เห็นว่าเป็นความเห็นของแหล่งข่าว ไม่ใช่ข้อเท็จจริงที่
ข่าวนำเสนอ

9. หลีกเลี่ยงการรอคอยให้ผู้นำของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเสนอทางออก แต่ผู้สื่อข่าวต้อง
สำรวจหาแหล่งความคิดเห็นเชิงสันติแล้วนำข้อมูลเหล่านี้ ไปสอบถามกลุ่มผู้นำแล้วรายงานการ
แสดงความคิดเห็นต่อประเด็นดังกล่าวของผู้นำในฐานะที่เป็นผู้สื่อข่าว ถ้อยคำ ภาพ และเสียง ที่
ผู้สื่อข่าวใช้ในการรายงานข่าวถือเป็นเครื่องมือที่มีอำนาจที่สุด ผู้สื่อข่าวควรรู้เครื่องมือดังกล่าวใน
การสร้างความสำเร็จแทนที่จะสร้างความหวาดกลัวและเรื่องไม่จริง

วลักษณ์กมล จ่างกมล (2556) กล่าวว่า การรายงานข่าวเพื่อสันติภาพต้องเพิ่มเติม “S”
Solution หรือการแก้ปัญหา และ “C” Common Ground หรือ การนำเสนอเบื้องลึกของความขัดแย้ง
จากหลักวารสารศาสตร์แบบเดิมที่มีเพียง 5WIH ที่อธิบายว่า เกี่ยวกับการเขียนข่าวประกอบไปด้วย
5 WIH นั่น คือ

ใคร (who) ทำอะไร (What) ที่ไหน (Where) เมื่อไหร่ (When) ทำไม (Why) และ
อย่างไร (How) ซึ่งการสื่อข่าวที่น่าเชื่อถือแก่สาธารณะในช่วงเวลาที่เกิดสถานการณ์ความขัดแย้ง
รุนแรงนั้น จำเป็นต้องใช้ทักษะทางวิชาชีพมากเป็นพิเศษไปมากกว่าการรายงานในภาวะปกติ ซึ่ง
ผู้สื่อข่าวต้องมีความเข้าใจมากขึ้นว่าอะไร คือ ต้นตอของความขัดแย้ง และความขัดแย้งนั้นจะ
ดำเนินไป หรือจะมีจุดจบลงอย่างไร ผู้สื่อข่าวจำเป็นต้องรู้ว่าจะไปหาข้อมูลถึงสาเหตุ และทางออก
ของความขัดแย้งได้จากที่ไหน การที่ผู้สื่อข่าวให้ข้อมูลข่าวสารเหล่านี้แก่สาธารณะจะทำให้
ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งที่อยู่เบื้องหลังความ
รุนแรง และมีส่วนช่วยแก้ปัญหาได้

นอกจากนี้ วลักษณ์กมล จ่างกมล (2556) ยังได้ศึกษาทิศทางกรนำเสนอข่าวของ
หนังสือพิมพ์ในประเทศไทย จำนวน 3 ฉบับ คือ กรุงเทพธุรกิจ ไทยรัฐ และมติชน ในการรายงาน
ข่าวเหตุการณ์ปล้นปืนที่จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 เหตุการณ์ที่ปะทะระหว่างทหารและ
ผู้ก่อเหตุที่มีสยิดกรือเซะ จ.ปัตตานี เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2547 และเหตุการณ์จับกุม และเคลื่อนย้าย
ผู้ก่อเหตุจู่โจมเจ้าหน้าที่ที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ จ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2547
พบว่า มีเพียงข่าวร้อยละ 18.53 ที่ จัดอยู่ในการรายงานข่าวเพื่อสันติภาพ ขณะที่อีก ร้อยละ 72.85 อยู่

ในการรายงานข่าวเพื่อขยายความขัดแย้ง แต่ในระยะหลังพบว่า หนังสือพิมพ์ดังกล่าวมีแนวโน้มรายงานการสื่อข่าวเพื่อสันติภาพเพิ่มขึ้น โดยหนังสือพิมพ์มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่รายงานข่าวแบบวารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism) มากที่สุด ร้อยละ 30 และมีการรายงานข่าวแบบวารสารศาสตร์สงคราม (War Journalism) ร้อยละ 60 รองลงมาเป็นหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ นำเสนอข่าววารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism) ร้อยละ 17.65 และนำเสนอข่าวแบบวารสารศาสตร์สงคราม (War Journalism) ร้อยละ 74.11 ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐนำเสนอข่าวแบบวารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism) น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 5.97 นำเสนอข่าวแบบวารสารศาสตร์สงคราม (War Journalism) มากที่สุดร้อยละ 86.57

พรณพิมล นาคนาวา (อ้างถึงใน สวส., 2556; น.74-77) เสนอเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อในการสนับสนุนแนวทางสันติ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทสังคมไทย ดังนี้

1. การรายงานข่าวต้องรายงานด้วยวิธีสันติภาพอย่างเป็นกระบวนการ โดยไม่เน้นความตื่นตื่น เร้าอารมณ์ แบ่งฝักแบ่งฝ่าย สร้างความเกลียดชัง หรือการเผชิญหน้ากัน
2. การรายงานประเด็นปัญหาความขัดแย้ง ต้องรายงานทั้งสถานการณ์ และลงลึกไปถึงสาเหตุแห่งปัญหาตลอดจนบริบทแวดล้อม
3. การมองปัญหาของสื่อมวลชนต้องมองปัญหาในเชิงโครงสร้างได้ ก็จะมีส่วนช่วยเปลี่ยนแปลงสังคมไปในทางที่ดีขึ้น
4. สื่อควรตระหนักถึงวาระของสังคมที่ควรหยิบยกขึ้นมานำเสนอ นอกจากการรายงานเหตุการณ์ประจำวัน แล้วต้องเป็นผู้ให้ความรู้แก่สังคมให้รู้เท่าทัน กระแสหลักและวิถีทิศทาง และกำหนดทิศทางข่าวที่สังคมไทยจะก้าวเดินต่อไป ให้เรื่องเหล่านี้ขึ้นสู่ระดับนโยบายได้
5. สื่อต้องให้ความสำคัญกับบริบทที่แวดล้อมเหตุการณ์หรือผู้ที่ตกเป็นข่าวไม่พิจารณาจากมุมมองทางวัฒนธรรม สถานภาพทางสังคม หรือโลกทัศน์ของตนเองเป็นพื้นฐานในการมองปัญหา หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
6. สื่อต้องไม่นำเสนอเนื้อหาที่ในลักษณะการสร้างภาพเหมารวมให้แก่บุคคลหรือกลุ่มวัฒนธรรม
7. สื่อต้องไม่รายงานข่าวแบบระบุเอกลักษณ์ทางศาสนา เชื้อชาติฯลฯ เพราะจะทำให้เกิดการแบ่งเป็นพวกเขาพวกเรา
8. สื่อโดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ ต้องลดระดับการนำเสนอเนื้อหาที่รุนแรง ซึ่งเสนอกันอย่างตอกย้ำสม่ำเสมอ จะเห็นได้จากประเด็นข่าวการใช้ภาษา การพาดหัวข่าวและภาพ

9. ในบางกรณีสื่อสามารถใช้ศักยภาพของตนเองในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งแบบสันติได้ โดยใช้ช่องทางที่ การรายงานข้อเท็จจริง การวิพากษ์วิจารณ์ การเรียกร้อง การเสนอแนะทางออกของปัญหา และกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

10. เปิดโอกาสให้พื้นที่ที่เป็นเวทีสาธารณะสำหรับขบวนการต่างๆ ในสังคมได้แสดงความคิดเห็นที่หลากหลายเพื่อร่วมกันหาทางออกของปัญหาความขัดแย้งได้รอบด้าน

11. สื่อเปิดรับกระแสความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ สร้างความรู้ให้ความเข้าใจในวัฒนธรรมอื่นๆ เพื่อให้สามารถรายงานข่าวสารได้ตรงต่อความเป็นจริงมีประสิทธิภาพและไม่กระทบต่อความรู้สึกระหว่างกัน

McGoldrick and Lynch (2000) ได้นำแนวคิดวารสารศาสตร์สันติภาพของ Galtung (1998) มาอธิบายเปรียบเทียบระหว่างการสื่อข่าวในเชิงสันติภาพ และการสื่อข่าวที่สร้างความขัดแย้ง ดังนี้

ตารางที่ 2.5 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวทางการสื่อข่าวในเชิงสันติภาพและการสื่อข่าวที่สร้างความขัดแย้ง

<p>แนวทางการสื่อข่าวในเชิงสันติภาพ PEACE/CONFLICT JOURNALISM</p>	<p>แนวทางการสื่อข่าวเชิงสงคราม หรือสร้างความขัดแย้ง WAR/VIOLENCE JOURNALISM</p>
<p>1. มุ่งเน้นที่ความมีสันติภาพเพื่อลดความขัดแย้ง (Peace/Conflict-Orientated)</p> <ul style="list-style-type: none"> - แสวงหาความขัดแย้ง ใครคือผู้เกี่ยวข้อง เป้าหมายของความขัดแย้ง และประเด็นที่ขัดแย้งคืออะไร - เน้นบทสรุปแบบชนะทั้งสองฝ่าย - เปิดพื้นที่ เปิดโอกาสเสนอเหตุผล ทำความขัดแย้งให้สามารถเห็นได้ชัดเจน - ให้สิทธิในการนำเสนอแก่ทุกฝ่าย มีความเห็นอกเห็นใจกัน มีความเข้าใจมองเห็นความขัดแย้งว่าเป็นเรื่องของการหาทางออกอย่างสร้างสรรค์ - มีใจเมตตาต่อกับทุกฝ่าย - ควบคุมสถานการณ์และป้องกันไม่ให้เกิดความรุนแรง - ให้ความสำคัญกับผลที่ซ่อนอยู่เบื้องหลัง ความรุนแรง เช่น ความชอกช้ำทางจิตใจ ความสูญเสียจากโครงสร้างและวัฒนธรรม 	<p>1. มุ่งเน้นไปที่สงครามและความรุนแรง (War/Violence Orientated)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ความรุนแรง แบ่งฝักฝ่ายสองข้างชัดเจน มีเป้าหมายเดียวเพื่อจะชนะ เน้นหาผู้ชนะและผู้แพ้ - มุ่งหาว่าใครคือผู้ร่วมขั้วความรุนแรง - ปกปิดสงคราม - สื่อข่าวแบบเขาและเรา การโฆษณาชวนเชื่อหาพวกพ้อง - มองว่าคนอื่นคือตัวปัญหา มองหาผู้เป็นต่อในการต่อสู้ - ขาดจิตเมตตาต่อผู้อื่น - รอคอยให้เกิดความรุนแรงก่อนจึงจะรายงาน - ให้ความสำคัญเพียงผลกระทบของความรุนแรงที่ได้ชัดเจน เช่น ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต หรือ สิ่งของเสียหาย
<p>2. เน้นการนำเสนอและเปิดเผยความจริงจากทุกฝ่าย (Truth-Orientated)</p>	<p>2. เน้นการโฆษณาชวนเชื่อและปกปิดความจริง (Propaganda-Orientated)</p>

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

<p>แนวทางการสื่อข่าวในเชิงสันติภาพ PEACE/CONFLICT JOURNALISM</p>	<p>แนวทางการสื่อข่าวเชิงสงคราม หรือสร้างความขัดแย้ง WAR/VIOLENCE JOURNALISM</p>
<p>3. ให้ความสำคัญกับประชาชน (People-Orientated)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยเฉพาะผู้อ่อนแอ เช่น ผู้หญิง เด็ก เปิดโอกาสให้ผู้ที่ไม่มีโอกาสได้พูด - นำเสนอชื่อของผู้กระทำผิดทุกฝ่าย - เน้นนำเสนอบทบาทของประชาชนที่พยายามสร้างสันติสุข 	<p>3. ให้ความสำคัญกับผู้นำ (Elite Orientated)</p> <ul style="list-style-type: none"> - เน้นผู้สูญเสียที่เป็นพรรคพวกตนเอง - นำเสนอเฉพาะผู้กระทำผิดของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง - เน้นนำเสนอบทบาทของผู้นำ
<p>4. มุ่งเน้นที่การแก้ปัญหา (Solution Orientated)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สันติภาพคือการไม่ใช้ความรุนแรงและใช้สร้างสรรค์ - สนับสนุนการสร้างสันติภาพ และการป้องกันสงครามที่รุนแรงขึ้น - เน้นการสร้างสังคมที่มีโครงสร้างและวัฒนธรรมสันติสุข - หลังจากการจัดการปัญหา จะหาทางออกเพื่อคลี่คลาย การบูรณะและการสร้างความสมานฉันท์ทางสังคม 	<p>4. มุ่งเน้นที่ชัยชนะ (Victory Orientated)</p> <ul style="list-style-type: none"> - สันติภาพหมายถึง ชัยชนะการต่อสู้ที่ยุติ - ไม่สนับสนุนแนวทางสร้างสันติภาพ หากยังไม่ได้รับชัยชนะ - เน้นการสร้างสังคมที่มีการควบคุมด้วยกฎเกณฑ์ กติกา และความเป็นสถาบัน - จะปล่อยให้เกิดสงครามอีกครั้งหากความขัดแย้งเกิดขึ้นอีก

ที่มา : McGoldrick and Lynch (2000)

ตารางที่ 2.6 การแสดงตัวบ่งชี้การนำเสนอข่าวตามแนววารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism) และวารสารศาสตร์สงคราม (War Journalism)

แนวความคิด	War Journalism	Peace Journalism
การกล่าวถึงแหล่งข่าว	ชี้ความเป็นฝ่ายดี ฝ่ายร้าย หรือฝ่ายกระทำกับเหยื่อ	หลีกเลี่ยงการตราหน้าว่าเป็นคนดีหรือผู้ร้าย
เนื้อหาที่รายงาน	เน้นรายงานเฉพาะสิ่งที่เกิดขึ้น ณ ปัจจุบัน	หลีกเลี่ยงการตราหน้าว่าเป็นคนดีหรือผู้ร้าย
การให้ความสำคัญกับแหล่งข่าวบุคคล	ให้ความสำคัญกับผู้นำ	คำนึงถึงความหลากหลายของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์
แนวทางการรายงานข่าว	เสนอข่าวเชิงรับ เฉพาะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	เสนอข่าวเชิงลึก ริเริ่ม และนำเสนอมากกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
การเลือกข้าง	แสดงอคติ เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชัดเจน	ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งชัดเจน
ภาษาข่าว	ใช้ภาษาแสดงอารมณ์/ความรู้สึกเกินจริง	หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่แสดงถึงการตกเป็นเหยื่อ ทำให้รู้สึกเวทนา
การรายงานผลกระทบ	รายงานเฉพาะผลกระทบที่ชัดเจน เช่น ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต ททรัพย์สิ้นเสียหาย	รายงานข้อมูลผลกระทบรอบด้านทั้งกายภาพ จิตใจ สังคมและวัฒนธรรม
ภาษาข่าว	ใช้ภาษาที่แสดงถึงความเป็นผู้ร้าย เช่น โจรใจโหด ทมิฬ หรือ โจรใต้	หลีกเลี่ยงการใช้ภาษาที่แสดงถึงความเป็นผู้ร้าย
เป้าหมายของการรายงาน	เน้นเป้าหมายเดียวคือหาทางชนะ	เน้นแนวทางประนีประนอมทั้ง 2 ฝ่าย
การให้ความสำคัญ	เน้นผู้ที่เกี่ยวข้องเพียง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายแพ้กับผู้ชนะ	ให้ความสำคัญกับเสียงประชาชนทั่วไป ทั้งในฐานะผู้อยู่ในเหตุการณ์และการเป็นแหล่งข่าว
การเกาะติดการรายงานข่าว	หยุดรายงานเมื่อเหตุการณ์สงบ	เกาะติดและรายงานอย่างต่อเนื่องแม้เหตุการณ์สงบลงแล้ว
วิธีการคิดประเด็นข่าว	รายงานข่าวเชิงรับ (Reactive) รอให้เกิดเหตุรุนแรง หรือ เกือบจะเกิดเหตุแล้วจึงรายงาน	รายงานข่าวเชิงรุก (proactive) รายงานเพื่อเตรียมการป้องกันก่อนจะเกิดเหตุรุนแรง
การรายงานผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	รายงานเฉพาะผลกระทบที่มองเห็น เช่น การบาดเจ็บ/เสียชีวิต ความเสียหายต่อทรัพย์สิน	รายงานผลกระทบที่มองไม่เห็น เช่น ความกระทบกระเทือนทางจิตใจ ความเสียหายต่อสังคมและวัฒนธรรม

ตารางที่ 2.6 (ต่อ)

แนวความคิด	War Journalism	Peace Journalism
จุดศูนย์กลางของเรื่องข่าว	เน้นการเสนอคนในในข่าวที่เป็นชนชั้นนำ (Elited-oriented)	เน้นการนำเสนอคนในข่าวที่เป็นประชาชนทั่วไป (People-Oriented)
ผลจากการนำเสนอข้อมูลต่างๆ จะสร้างให้เกิดอะไร	เน้นการนำเสนอความแตกต่างที่จะนำไปสู่ความขัดแย้ง	รายงานข้อตกลงต่างๆ ที่อาจนำไปสู่การคลี่คลายความขัดแย้ง
ประเด็นข่าว/เนื้อข่าว	เน้นเฉพาะสถานการณ์ที่เกิดขึ้นปัจจุบัน (Here and Now)	รายงานสาเหตุและผลกระทบของความขัดแย้ง
รายงาน โดยการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายหรือไม่	แยกแยะออกเป็นฝ่ายดี ฝ่ายร้าย หรือฝ่ายผู้กระทำกับฝ่ายเหยื่อ	หลีกเลี่ยงการตราหน้าว่าใครเป็นฝ่ายดีฝ่ายเลว
เน้นแหล่งข่าวคู่ขัดแย้ง หรือเน้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	เน้นการนำเสนอเพียงคน 2 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งฝ่ายชนะ อีกกลุ่มเป็นฝ่ายแพ้	คำนึงถึงความหลากหลายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์และให้พื้นที่กับทุกฝ่าย
การเลือกข้าง	เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (partisan)	ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (non-partisan)
เป้าหมายของการรายงานข่าวเมื่อเหตุการณ์สิ้นสุดลง	เน้นเป้าหมายทางเดียวคือต้องชนะเท่านั้น (zero-sum orientation)	มีเป้าหมาย ประเด็น และทางออกที่หลากหลายมากกว่าหนทางเดียว เน้นการประนีประนอม (win-win orientation)
การรายงานผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	รายงานเฉพาะผลกระทบที่มองเห็น เช่น การบาดเจ็บ/เสียชีวิต ความเสียหายต่อทรัพย์สิน	รายงานผลกระทบที่มองไม่เห็น เช่น ความกระทบกระเทือนทางจิตใจ ความเสียหายต่อสังคมและวัฒนธรรม
ความต่อเนื่องและการให้ความสำคัญในการรายงานข่าว	หยุดรายงานเมื่อการสู้รบสิ้นสุด มีการลงนามในข้อตกลงสันติภาพ หรือหยุดยิงแล้วผลไปยังที่อื่นต่อ	เกาะติดสถานการณ์และรายงานผลที่เกิดขึ้นจากสงครามแม้การสู้รบจะสงบลงแล้ว เช่น การฟื้นฟูการก่อสร้างใหม่ การใช้ข้อตกลงสันติภาพ
การใช้ภาษาเรียก บรรยายแหล่งข่าว	ใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นความเป็นผู้ร้าย เช่น ร้ายกาจ โหดเหี้ยม ป่าเถื่อน บ้าคลั่ง ผู้ก่อการร้าย หัวรุนแรง	เลี่ยงการใช้ภาษาแสดงความเป็นผู้ร้าย (demonizing language) ใช้การอธิบายตำแหน่งชื่อที่ชัดเจน
การใช้ภาษาข่าวที่เร้าอารมณ์	ใช้คำเร้าอารมณ์ (emotive words) เช่น การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ลอบสังหาร	ใช้คำที่เป็นภววิสัยและอยู่ในระดับพอดี (objective and moderate) จะใช้ภาษาที่แสดงความรุนแรงเฉพาะในสถานการณ์รุนแรงจริงๆ เท่านั้น

ที่มา : สวส.(2556, น. 78-81)

สำหรับแนวคิดทฤษฎีในกลุ่มบทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนผู้วิจัยจะนำแนวคิดบทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนในเชิงของการทำหน้าที่ไปเป็นกรอบรวมทั้งพิจารณาในเชิงของการส่งเสริมสันติภาพหรือสร้างความขัดแย้งในการศึกษาเนื้อหาข่าวและ แนวทางการพิจารณาถึงการทำหน้าที่เป็นกระบอกเพื่อสะท้อนสังคม หรือทำหน้าที่เป็นตะเกียงในการชี้นำสังคมในเนื้อหาบทบรรณาธิการ

2.2 แนวคิดเรื่องการวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร (News Framing)

แนวคิด การกำหนดกรอบสื่อมวลชน (framing) มองได้ทั้งในมิติของเนื้อหาและรูปแบบ วิธีการนำเสนอ หรือมิติด้านความคิด (cognitive) และมิติด้านความรู้สึก (affective) สื่อมวลชนสามารถกำหนดเนื้อหาและวิธีการนำเสนอว่าจะเบนความสนใจไปในหัวข้ออะไร และในหัวข้อนั้นจะให้สนใจในประเด็นไหน อย่างไร และรู้สึกอย่างไร แมกคอมบัส และ เอสตราดา (1977 อ้างถึงใน พิระ จิร โสภณ, 2548) นำบทบาทและอิทธิพลของสื่อมวลชนที่เป็นทั้ง agenda setting, priming และ framing มาขยายความหมายของการกำหนดวาระข่าวสารที่โคเฮน (Cohen) เคยกล่าวไว้มาพูดใหม่ว่า “the medias may not only tell us what to think about, they also may tell us how and what to think about it, and even what to do about it” นั่นคือสื่อไม่ใช่บอกแก่เราให้คิดเรื่องอะไร แต่ยังบอกให้เราคิดอย่างไรด้วย

Tankard et al. (1991) นิยามการสร้างกรอบของสื่อมวลชน (media framing) ว่าเป็นการจัดระเบียบของข่าวสารของสื่อมวลชนด้วยวิธีการเลือกสรร (selection) การเน้น (emphasis) การเจาะจง (exclusion) และการขยายตกแต่ง (elaboration) ทั้งนี้การสร้างกรอบของสื่อมวลชนซึ่งทำให้ดูน่าเชื่อถือสมจริงน่าสนใจนั้น แทนการมองว่าอาจจะอันตรายกว่าการลำเอียงของสื่อมวลชนเสีย เพราะการลำเอียงสามารถเห็นได้ชัดเจนกว่า แต่การ framing เป็นการกำหนดความจริงจากข้อเท็จจริงที่ดูสมจริง แต่เป็นความจริงในกรอบที่สื่อมวลชนกำหนดเท่านั้น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวางผังกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อถูกนำมาใช้ในทางสังคมวิทยาและจิตวิทยา เพื่อศึกษาถึงความเคลื่อนไหวในสังคม และการทำความเข้าใจกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ สำหรับการศึกษาทางด้านนิเทศศาสตร์กรอบถูกใช้ในการศึกษาสื่อ (Media Studies) และการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Constructions) เป็นส่วนใหญ่ งานวิจัยนี้จึงมีแนวคิดเรื่องการวางกรอบเป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาวิจัยขั้นที่ 1 ที่ว่าสื่อในสังคมไทยสะท้อนภาพความรุนแรงที่เกิดขึ้นในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างไร และสื่อแต่ละประเภทวางกรอบเนื้อหาข่าวแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

เนื่องจากมีผู้ศึกษาเรื่องแนวคิดการวางกรอบไว้หลากหลาย ในงานวิจัยนี้ จึงจะใช้แนวทางการศึกษาของ Entman (1993) ศาสตราจารย์จากมหาวิทยาลัยจอร์จ วอชิงตัน ประเทศ

สหรัฐอเมริกา เป็นแนวทางหลัก โดย Entman ได้อธิบายความหมายของการวางกรอบไว้ว่า เป็นการเลือกความจริงบางแง่มุมมาทำให้โดดเด่น สังกตง่าย น่าจดจำหน้าตาผู้รับสาร ผ่านการเล่าเรื่องเพื่อทำให้เห็นถึงความสำคัญที่นำเสนอใจของประเด็นนั้น โดยเป็นส่วนหนึ่งของตัวบทหรือสาร

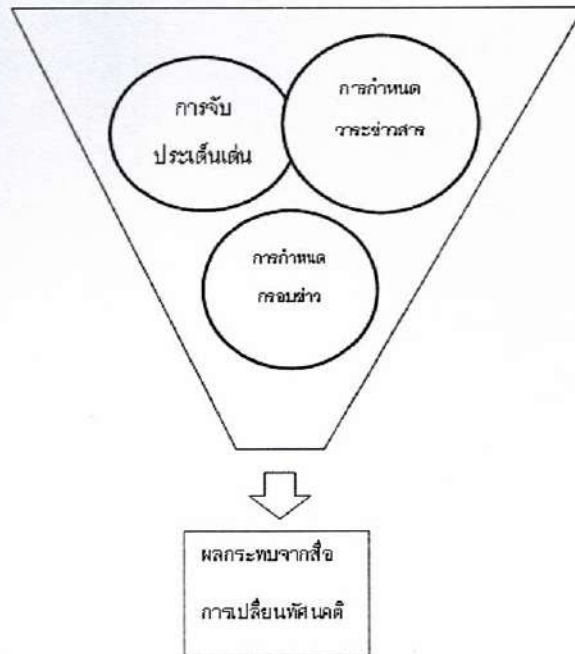
Entman (1993 อ้างถึงใน กระสุน สกฤต โพน, 2544) นักวิชาการให้ความสนใจและเป็นผู้พัฒนาเกี่ยวกับกรอบของสื่อ ได้อธิบายถึงกระบวนการเกี่ยวกับกรอบว่า ประกอบด้วย 4 ส่วนหลัก ๆ ได้แก่ ผู้ส่งสาร (the communicator) ผู้รับสาร (the receiver) ตัวบท (text) และตัววัฒนธรรม(the culture)

ผู้ส่งสารจะวางกรอบ(โดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม) ด้วยการตัดสินใจว่า จะถ่ายทอดเรื่องใด โดยที่การตัดสินใจนั้นจะถูกชี้นำโดยประสบการณ์และระบบความเชื่อของเขากรอบจะกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวบทซึ่งทำหน้าที่นำกรอบที่ถูกขยายหรือถูกย่อบางแง่มุม โดยอาศัยวิธีการสื่อสารต่างๆ แล้วนั้น ไปสู่ผู้รับสาร จะมีผลในการชี้นำความคิด และการรับรู้ประเด็นนั้น ๆ ของผู้รับสาร อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปของผู้รับสารอาจไม่สะท้อนหรือเป็นไปตามกรอบที่ผู้ส่งสารวางไว้ก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัววัฒนธรรม ซึ่งก็คือชุดของความคิดทั่วไปที่ผู้รับสารแต่ละกลุ่มรวมถึงแต่ละคนใช้ในการติดต่อเรื่องนั้น ๆ นั่นเอง

การสนับสนุนแนวทางแก้ไขปัญหา Entman (1993) กำหนดหน้าที่ของกรอบในการนำความคิด และการรับรู้ของผู้รับสารเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การนิยามเหตุการณ์(define problem) การวิเคราะห์ว่าอะไร คือ สาเหตุของปัญหาในสังคม(diagnose causes) การประเมินในเชิงจริยธรรมของผู้เกี่ยวข้อง (make moral judgement)ตลอดจนแนะนำทางออกของปัญหาเหล่านั้น(treatments for the problem) การวิเคราะห์ของ Entman พิจารณาจากการกำหนดที่เป็นเรื่อง (Theme) และกลวิธีในเรื่องรูปแบบ (style) ได้แก่ การจัดระเบียบความสำคัญของข้อมูล (organize) รูปแบบการจัดวาง (Placement) การพาดหัวข่าว ความนำ ยกคำพูดมานั้น การย่อหน้า ทำซ้ำ (Repetition) ใช้สัญลักษณ์ที่คุ้นเคย (Familiar Symbols) การกลับความสำคัญของมุมมองอื่น การเลือกใช้ภาษาเพื่อดึงดูดใจ โดยบางครั้งจะสะท้อนผ่านกลไกต่างๆ

ทฤษฎีการกำหนดกรอบข่าว (News Framing Theory) (อ้างถึงใน อุบลรัตน์ สิริยวศักดิ์ และคณะ, 2555; น. 8) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นในสาขาสื่อสารการเมือง เพื่อศึกษาวิเคราะห์การรายงานข่าวของสื่อมวลชนว่า มีการเลือกประเด็นเนื้อหา และวิธีการนำเสนออย่างไรต่อข่าวเรื่องใดเรื่องหนึ่ง (Issue-specific news) หรือข่าวการเมืองทั่วไป (Generic news) การศึกษาว่าสื่อมวลชนรายงานข่าวอย่างไรนั้น เชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการศึกษาเรื่องผลกระทบของสื่อต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน (media effect) นักวิชาการด้านการสื่อสาร (communication) สังคมวิทยา (sociology) และจิตวิทยา (psychology) มองว่า การที่ประชาชนรับรู้มุมมองของปรากฏการณ์ข่าวที่

สื่อมวลชนนำเสนอ และวิธีอธิบายเบื้องหน้าเบื้องหลังของเหตุการณ์ จะส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ และการตัดสินใจเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอ นโยบายการเมือง

ภาพที่ 2.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎี การกำหนดวาระข่าว การจับประเด็นเด่น และการกำหนดกรอบข่าว (Agenda setting, Priming, Framing)

ที่มา : อุบลรัตน์ และคณะ (2555, น. 8)

นักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน เช่น (Scheufele and Tewksbury, 2007 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ สิริยวศักดิ์ และคณะ, 2555; น. 8) ซึ่งให้เห็นว่าผลกระทบที่ลึกซึ้งของสื่อไม่ได้เกิดจากเนื้อหาที่ปรากฏในสื่อ (media content) หรือจากการกำหนดวาระข่าว (agenda setting) ที่สื่อเลือกให้ความสำคัญกับเหตุการณ์หนึ่งใดเหตุการณ์หนึ่งเท่านั้น แต่เกิดจากวิธีการนำเสนอเนื้อหาสาระ (mode of presentation) มากกว่า การที่สื่อให้นิยาม บรรยายเหตุการณ์หรือใช้วิธีการเล่าเรื่องด้วยกลไกของภาษาและวาทกรรม เพื่อทำเรื่องที่ยากและซับซ้อนให้ง่ายสำหรับผู้อ่านหรือผู้รับ คือรูปแบบที่เป็นเครื่องมือสำคัญของสื่อในการทำหน้าที่กำหนดกรอบข่าว คำถามของการศึกษาเรื่องทฤษฎีเฟรมมิ่งข่าวอยู่ที่ว่า “สื่อเล่าเรื่องที่เป็นข่าวอย่างไรจึงมีผลต่อการรับรู้/เปลี่ยนแปลงทัศนคติ”

ไม่ใช่อยู่ที่ประเด็นว่าสื่อเสนอเรื่องอะไรบ้าง ดังนั้น ทฤษฎีเฟรมมิ่งข่าวจึงให้ความสนใจศึกษาวิธีการทำงานของกองบรรณาธิการข่าว และวิธีการรายงานข่าวของสื่อว่ามีความลำเอียงหรือมีอคติแฝงอยู่หรือไม่อย่างไร ซึ่งจะมีผลให้เนื้อหาและทิศทางข่าวที่ปรากฏในสื่อ มีอิทธิพลโน้มน้าวใจผู้อ่านให้เกิดความประทับใจและเห็นคล้อยตาม

Scheufele and Tewksbury (2007) กล่าวถึงทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (agenda setting) ว่าหมายถึง การที่สื่อมวลชนเลือกประเด็นเหตุการณ์มาเสนอเป็นข่าว ทำให้ผู้อ่านรู้ว่า มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้นในแต่ละวัน ข่าวเหล่านั้นจะถูกซึมซับเข้าไปอยู่ในความทรงจำของผู้อ่าน ในระยะยาวผู้อ่านจะยังจำได้ว่ามีเหตุการณ์นั้นเกิดขึ้น (what we should think about) ในทางตรงกันข้ามทฤษฎีการกำหนดกรอบข่าวบอกผู้อ่านว่าควรจะทำเหตุการณ์เหล่านั้นอย่างไร (how we should think about it) มากกว่าจะบอกว่าเราควรจะทำเรื่องอะไรบ้าง

Entman (1993) ระบุว่า แนวคิดกับกรอบสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยด้านสื่อสารได้ คือ

1. ความเป็นตัวตนของผู้รับสาร (Audience autonomy)
2. ความเป็นกลางของนักข่าว (Journalistic objectivity)
3. การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)
4. ประชามติกับประชาธิปไตย (Public opinion and normative democratic theory)

นอกจากนั้น Entman (2010) ยังได้ศึกษา Media framing biases and political power: Explaining slant in news of Campaign 2008 มุ่งเน้นไปที่กรณี ซาราห์ เพลิน (Sarah Palin) ผู้สมัครชิงตำแหน่งรองประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา จากพรรครีพับลิกัน ที่แสดงให้เห็นว่ากรอบสามารถเปลี่ยนไปตามช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่ปรากฏ ทั้งนี้ผลการวิจัยที่ได้ปรากฏว่าข่าวที่มีความไม่สมดุลเป็นไปได้ว่าเกิดจากความคิดเห็นส่วนตัวของนักข่าว ซึ่งขัดกับโต้แย้งวิจารณ์จากนักวิชาการในสหรัฐอเมริกาที่มองว่ากรอบของการนำเสนอของสื่ออเมริกันมักจะ เป็นไปตามอคติในการเลือกข้างของสื่อ

Scheufele (1999) อ้างถึงใน กฤษณ์ท แสนทวิ 2555, น.22-23) กล่าวถึงกรอบ(frame) มีอยู่ 2 รูปแบบด้วยกัน คือ กรอบของสื่อ (media frame) คือ ความคิดหรือเรื่องราวหลักที่ช่วยสร้างความหมายให้กับเหตุการณ์ จะช่วยชี้แนะจุดสำคัญประเด็นสำคัญของเรื่อง รวมถึงการโต้เถียงในประเด็นนั้น กรอบข่าวเป็นสิ่งที่สร้างความจริงขึ้นในชีวิตประจำวันในขณะที่เดียวกันกรอบข่าวก็เป็นส่วนของความจริงในชีวิตประจำวันด้วยเช่นกัน และ กรอบของปัจเจกบุคคล(Individual frame) คือ การรวบรวมความคิดต่าง ๆ ที่ได้รับการชี้แนะ มาประมวลเป็นข่าวสารของแต่ละบุคคลและช่วยอธิบายการตีความหมายข่าวการเมืองว่าบุคคลจะใช้กรอบส่วนตัวเป็นเครื่องมือในการสร้างการรับรู้

โดยบุคคลจะเอากรอบของตนเองเป็นตัวตั้งในการที่จะจัดหมวดหมู่ข่าวสารที่ได้รับมาเพิ่มเติมตามกรอบส่วนตัวที่มีอยู่

สำหรับงานวิจัยนี้จะนำแนวความคิดการวางกรอบข่าวสารไปศึกษาการนำเสนอทบทวนการของหนังสือพิมพ์ว่า มีนิยามเหตุการณ์ในเนื้อหาของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ต่อการนำเสนอข่าวการเมืองช่วงความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องใด เปรียบเทียบใน 2 ช่วงเหตุการณ์ที่ศึกษา

2.3 แนวคิดทฤษฎีบรรทัดฐาน (ปทัสถาน) ของสื่อมวลชน

ทฤษฎีบรรทัดฐาน (ปทัสถาน) ของสื่อมวลชน (Normative Theories of Media Performance) (พีระ จิตร โสภณ, 2548, น.147) ทฤษฎีนี้เป็นทฤษฎีเชิงปรัชญาของสื่อมวลชนที่เดิมได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาการเมืองการปกครอง สื่อมวลชนถูกคาดหวังว่าจะต้องตอบสนองแนวทางการเมืองการปกครองในระบบต่างๆที่สังคมนั้นเป็นอยู่ในขณะนั้น ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดที่สะท้อนออกมาในลักษณะระบบโครงสร้างที่กำหนดแนวปฏิบัติของสื่อมวลชนในประเทศต่าง ๆ โครงสร้างของสื่อมวลชนที่กำหนดเป็นระเบียบ กฎหมาย คำสั่งต่าง ๆ นั้น จะถูกเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของระบบโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของแต่ละประเทศในแต่ละยุคสมัย ไม่เบ็ดเสร็จตายตัว และมีการผสมกันได้ตามสภาพเงื่อนไขความจำเป็นของแต่ละสังคม หรือบางครั้งก็เกิดการล่มสลาย หรือเกิดการปรัชญาแนวทางการปฏิบัติของสื่อมวลชนใหม่ ๆ แยกแขนงออกไป

1. ทฤษฎีอำนาจนิยม (Authoritarian)

เกิดขึ้นในอังกฤษ ระหว่างศตวรรษที่ 16 และ 17 ยุคราชาธิปไตย และในปัจจุบันมีการใช้กันอยู่ในประเทศเผด็จการหรืออำนาจนิยม ไม่ว่าจะโจ่งแจ้งหรือแฝงเร้นทั้งหลาย ตามแนวความคิดนี้สื่อมวลชนสามารถดำเนินการได้ด้วยภาคเอกชนแต่ต้องสนับสนุนนโยบายของรัฐ สื่อมวลชนถูกควบคุมโดยรัฐในรูปของการออกใบอนุญาตให้ และอาจมีการเซนเซอร์เนื้อหา การวิพากษ์วิจารณ์ผู้มีอำนาจของรัฐกระทำมิได้ (พีระ จิตร โสภณ, 2548, น.148)

หลักการของทฤษฎีส่วนที่มีผลต่อการควบคุมสื่อมวลชน อาจสรุปได้ดังต่อไปนี้

- 1) สื่อมวลชนจะกระทำกรใด ๆ ที่อาจเป็นการบ่อนทำลายผู้มีอำนาจในรัฐและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมได้
- 2) สื่อมวลชนต้องอยู่ภายใต้การเชื่อฟังต่อผู้กุมอำนาจในรัฐเสมอ
- 3) สื่อมวลชนควรหลีกเลี่ยงการสร้างความขุ่นมัว หรือก้าวร้าวต่อเสียงส่วนใหญ่ ต่อผู้มีอำนาจเหนือ และต่อศีลธรรมจรรยาและค่านิยมทางการเมือง

- 4) การเซ็นเซอร์และตรวจตรามีความชอบธรรม กระทำได้เพื่อบังคับสื่อมวลชนปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้
- 5) การโจมตีผู้มีอำนาจ การเบี่ยงเบนนโยบายของรัฐ การรุกร้าต่อศีลธรรมอันดีถือว่าเป็นการก้าวร้าวทางอาชญากรรม
- 6) นักวารสารศาสตร์หรือนักวิชาชีพสื่อมวลชนจะไม่มีอิสระจากข้อกำหนดขององค์กรสื่อ

2. ทฤษฎีอิสรภาพนิยม หรือ สื่อเสรี (Libertarian or Free Press Theory)

ทฤษฎีนี้ก่อตัวในประเทศอังกฤษและอเมริกา หลังปี ค.ศ.1685 จากอิทธิพลของข้อเขียนโดยนักปรัชญาทางการเมือง เช่น มิลตัน ลอคค์ มิลล์ รวมทั้งการยอมรับในปรัชญาเชิงเหตุผลนิยมและตามสิทธิธรรมชาติของมนุษย์ สื่อมวลชนตามทฤษฎีนี้ปัจจุบันมีปรากฏในประเทศเสรีนิยมทั้งหลาย แต่ส่วนมากจะมีลักษณะผสมผสานในทฤษฎีอื่น ๆ รวมทั้งทฤษฎีอำนาจนิยมด้วย (พีระ จิตรโสภณ, 2548, น.149)

แนวความคิดตามทฤษฎีนี้ สื่อมวลชนจะทำหน้าที่เป็นผู้แสวงหา และเสนอสังขรณ์แก่ประชาชน การควบคุมจากรัฐโดยตรงไม่มี แต่การควบคุมเป็นไปในลักษณะการพิสูจน์ตนเองของสื่อโดยสื่อมวลชนภายใต้บรรยากาศเสรีแห่งความคิดเห็น (free market place of ideas) ช่วยให้ความจริงกำหนดได้โดยประชาชน ไม่ใช่สื่อ ประชาชนสามารถเป็นผู้ควบคุมสื่อได้ โดยการสนับสนุนหรือเลิกสนับสนุน (ไม่ซื้อ ไม่รับ) ต่อสื่อมวลชนที่ไม่ได้ทำหน้าที่ที่ดี นอกจากนี้การควบคุมโดยศาลก็อาจนำมาใช้ในกรณีเกิดปัญหาความไม่เหมาะสมของสื่อมวลชน ข้อห้ามของสื่อมวลชนตามทฤษฎีนี้คือ การหมิ่นประมาท การเสนอสิ่งลามกอนาจาร การยุยงให้เกิดความไม่สงบในระหว่างสงครามเป็นต้น สำหรับผู้มีสิทธิเป็นเจ้าของสื่อมวลชนนั้น เป็นใครก็ได้ที่มีกำลังเงินพอ

หลักการของทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อมวลชน พอสรุปได้ดังนี้

- 1) สื่อมวลชนต้องปลอดจากการเซ็นเซอร์หรือตรวจตราจากหน่วยงานใดๆ
- 2) การดำเนินงานของสื่อมวลชนทั้งการผลิตและการเผยแพร่จะต้องเปิดกว้างทั่วไป ไม่ว่ากับใครหรือคนกลุ่มใด โดยไม่จำเป็นต้องมีใบอนุญาต
- 3) การวิจารณ์โจมตีรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมือง ถือว่าเป็นหน้าที่ในการสอดส่องรัฐบาล โดยสื่อมวลชนจะถูกลงโทษไม่ได้ (ยกเว้นการโจมตีส่วนบุคคล หรือว่าก่อให้เกิดการกบฏและทำลายความมั่นคง)
- 4) จะต้องไม่มีการบังคับในการตีพิมพ์หรือเสนอสิ่งใด ๆ
- 5) ความผิดพลาดในการนำเสนอจะได้รับการปกป้องเท่าเทียมกันด้วยสังขรณ์ในเรื่องความคิดเห็นหรือความเชื่อ

- 6) ไม่มีการจำกัดโดยกฎหมายในการเก็บรวบรวม หรือแสวงหาข่าวสารสำหรับการตีพิมพ์หรือนำเสนอ
- 7) ไม่มีการจำกัดการนำเข้าหรือส่งออกข่าวสารระหว่างประเทศ
- 8) นักวารสารศาสตร์จะต้องสามารถอ้างความเป็นอิสระในวิชาชีพได้มากเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานภายใต้องค์กรของตน

3. ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Theory)

ทฤษฎีนี้พัฒนาขึ้นในสหรัฐอเมริกา ในศตวรรษที่ 20 แนวความคิดจากรายงานของคณะกรรมการชอคกิ้ง เกี่ยวกับเสรีภาพของนักหนังสือพิมพ์จากกฎ จรรยาบรรณของผู้ปฏิบัติงาน สื่อมวลชน โดยมองเห็นว่าสื่อมวลชนใช้เสรีภาพในทางที่ไม่รับผิดชอบต่อสังคมขึ้น สิทธิ เสรีภาพ แทนที่จะเป็นของประชาชนก็ถูกจำกัดเฉพาะผู้มีอำนาจทางเศรษฐกิจ การเมือง และใช้เพื่อประโยชน์เฉพาะกลุ่มมากกว่าส่วนรวม ทฤษฎีนี้ได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติทั้งในสหรัฐฯ และประเทศเสรีนิยม แต่ก็ยังเป็นไปในลักษณะการผสมผสานกับทฤษฎีอื่นเป็นส่วนใหญ่ (พีระ จิรโสภณ, 2548, น.150)

แนวความคิดในทฤษฎีนี้ ก็คือ สื่อมวลชนจะต้องยอมรับภาระหน้าที่ที่จะต้องมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้เสรีภาพ ถ้าหากสื่อมวลชนละเลยหน้าที่นี้ก็อาจจะต้องมีการบังคับให้เป็นไปตามนั้น โดยการควบคุมจากความเห็นของชุมชน ปฏิบัติการของผู้บริโภค และจากกฎ จรรยาบรรณที่ตราไว้ ผู้มีสิทธิใช้สื่อมวลชนนั้นจะเป็นใครก็ได้ที่อยากแสดงออกซึ่งบางสิ่งบางอย่าง ในทฤษฎีนี้ได้เปิดช่องทางให้ประชาชนผู้ไม่มีโอกาสเป็นเจ้าของสื่อมวลชน (เนื่องจากต้องลงทุนสูง) ได้แสดงความคิดเห็นต่อสาธารณะเท่าเทียมกัน

หลักการสำคัญของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม สรุปได้ดังต่อไปนี้

- 1) สื่อมวลชนจะต้องยอมรับ และปฏิบัติให้ถูกต้องในภาระหน้าที่ที่เป็นพันธกิจต่อสังคม
- 2) ภาระหน้าที่เหล่านี้ โดยหลักสำคัญจะต้องบรรลุถึงมาตรฐานวิชาชีพในด้านข่าวสาร สังคม ความถูกต้อง ความเป็นกลาง และความสมดุล
- 3) ในการยอมรับและนำไปปฏิบัติของภาระหน้าที่เหล่านี้ สื่อมวลชนควรจะควบคุมตนเอง ภายใต้กรอบแห่งกฎหมายและสถาบันที่รับรองอยู่
- 4) สื่อมวลชนควรจะหลีกเลี่ยงสิ่งใดก็ตามที่อาจนำไปสู่อาชญากรรม ความรุนแรง หรือความไม่สงบ หรือแสดงความก้าวร้าวต่อเชื้อชาติศาสนาของชนกลุ่มน้อยในสังคม
- 5) สื่อมวลชนโดยทั่วไปควรจะเปิดกว้าง และสะท้อนความหลากหลายของสังคม เปิดโอกาสให้ความคิดเห็นของทุกฝ่ายได้เข้าถึง และให้สิทธิประชาชนในการที่จะตอบกลับมายังสื่อมวลชน

- 6) สังคมและสาธารณะมีสิทธิที่จะคาดหวังการปฏิบัติในระดับมาตรฐานที่สูงของสื่อมวลชน และการเข้าแทรกแซงอาจจะต้องถือว่าไม่เป็นเรื่องผิด หากเพื่อความดีงามของสาธารณะ
- 7) นักวารสารศาสตร์และนักวิชาชีพสื่อมวลชนจะต้องเป็นที่วางใจหรือเชื่อถือได้ของสังคม เช่นเดียวกับนายจ้างหรือตลาดผู้บริโภคสื่อ

4. ทฤษฎีโซเวียตคอมมิวนิสต์ (Soviet-Communist Theory)

แนวความคิดของทฤษฎีนี้ก่อกำเนิดขึ้น ในโซเวียตรัสเซีย จากปรัชญาของมาร์ก เลนิน สตาลิน ผสมกับแนวคิดของเฮเกล และความคิดของคนรัสเซีย ในศตวรรษที่ 19 สื่อมวลชนในระบบนี้มีหน้าที่ช่วยส่งเสริมความสำเร็จอย่างต่อเนื่องของระบบสังคมนิยมในรัสเซียหรือพรรคคอมมิวนิสต์โซเวียต รัฐเป็นเจ้าของสื่อมวลชนในนามสาธารณชน มีการควบคุมอย่างใกล้ชิดโดยรัฐ การมีอยู่ของสื่อมวลชนเปรียบเสมือนอาวุธของรัฐ การวิพากษ์วิจารณ์นโยบายของรัฐกระทำมิได้ องค์กรที่สื่อมวลชนก็ได้รับอนุญาตหรือสนับสนุนให้มีการวิพากษ์วิจารณ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานได้ ในกรณีปฏิบัติงานล้มเหลวต่อบทบาทในการจรรโลงไว้ ซึ่งรัฐสังคมนิยม ลักษณะของทฤษฎีนี้เป็น การพัฒนาการมาจากทฤษฎีอำนาจนิยม และวิธีการของนาซีในเยอรมัน และฟาสซิสต์ในอิตาลี (พีระ จิตรโสภณ, 2548, น.151)

ปัจจุบันการล่มสลายของสหภาพโซเวียตรัสเซียทำให้ปฏิบัติกรตามแนวนีโดย สื่อมวลชนลดความเข้มงวดลง แม้จะมีปรากฏการณ์ในระบบสื่อมวลชนของประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์อยู่บ้าง เช่น จีน แต่ก็มีการณ์ผ่อนปรนมากขึ้น

หลักการของทฤษฎีสื่อมวลชนโซเวียตคอมมิวนิสต์ สรุปได้ดังนี้

- 1) สื่อมวลชนจะต้องบริการรับใช้ผลประโยชน์ และอยู่ในการควบคุมของชนชั้นแรงงาน
- 2) สื่อมวลชนไม่ควรเป็นเจ้าของโดยเอกชน
- 3) สื่อมวลชนต้องปฏิบัติหน้าที่ในทางที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยวิธีการขัดเกลาทางสังคม ไปสู่บรรทัดฐานที่ต้องการ ให้การศึกษา ให้ข่าวสาร และผลักดันให้มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง
- 4) ภายใต้ภาวะความรับผิดชอบต่อสังคม สื่อมวลชนควรจะต้องตอบสนองความปรารถนา และความต้องการจำเป็นของผู้รับสาร
- 5) สังคมนิยมจะใช้วิธีการเซนเซอร์หรือตรวจตรา หรือ วิธีการทางกฎหมายอย่างอื่น เพื่อป้องกัน การลอบโทษ การเผยแพร่ที่เป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม
- 6) สื่อมวลชนควรให้ความเห็นเกี่ยวกับสังคมในลักษณะที่สมบูรณ์ และตรงความเป็นจริงตาม หลักการของมาร์กซ์-เลนิน
- 7) สื่อมวลชนควรต้องสนับสนุนความเคลื่อนไหวในทางก้าวหน้าทั้งในและต่างประเทศ

- 8) นักวารสารศาสตร์เป็นนักวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบ ซึ่งมุ่งมั่นและมีแนวความคิดสอดคล้องกับผลประโยชน์สูงสุดของสังคม

5. ทฤษฎีสื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา (Development Media Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นปรัชญาหรือแนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน ที่เพิ่งเกิดในประเทศกำลังพัฒนา หรือที่เรียกว่า ประเทศโลกที่สาม ด้วยเหตุที่เล็งเห็นว่า 4 ทฤษฎีของการสื่อสารมวลชนดั้งเดิมที่กล่าวไปแล้วนั้นยังไม่มีทฤษฎีใดที่สอดคล้องโดยตรงกับปรัชญาใหม่ของการสื่อสารในโลกที่สาม ทฤษฎีสื่อมวลชนเพื่อพัฒนานี้เกิดจากความคิดของนักวิชาการสื่อสารหลายคนที่อ้างถึงในรายงานของคณะกรรมการระหว่างชาติยูเนสโกที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาของการสื่อสาร (Mcbride, 1980) (พีระ จิร โสภณ, 2548, น.151)

สถานการณ์เงื่อนไขของการสื่อสารในประเทศกำลังพัฒนามีความแตกต่างไปจากการสื่อสารในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประการ เช่น เทคโนโลยีการสื่อสาร ทักษะทางวิชาชีพ แหล่งทรัพยากรทางการผลิตและวัฒนธรรม ตลอดจนตัวผู้รับสาร นอกจากนี้ในประเทศกำลังพัฒนาได้ทุ่มเทความสนใจไปในเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง โดยกำหนดให้เป็นภาระอันเร่งด่วนที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันด้วยเหตุผลเหล่านี้เอง ทำให้มีความคาดหวัง และเกิดหลักการบรรทัดฐานของการสื่อสารมวลชนในประเทศเหล่านี้แตกต่างไป จากประเทศทุนนิยมและสังคมนิยมทั้งหลาย แม้ว่าสื่อมวลชนในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย โดยทั่วไปจะดำเนินการภายใต้หลักการของทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งใน 4 ทฤษฎีดังกล่าวอยู่แล้วก็ตามแต่ความต้องการจำเป็นในการที่จะผลักดันให้สื่อมวลชนหัน ไปสู่แนวความคิดของการพัฒนาสังคมหรือการสร้างชาติ ถือว่าเป็นสิ่งจำเป็น สื่อมวลชนตามแนวคิดใหม่นี้จะต้องใช้เสรีภาพที่มีอยู่ด้วยความรับผิดชอบในการพัฒนาสังคมต่าง ๆ ตามที่ได้กำหนดนโยบายเป้าหมายไว้

แม้ว่าจะยังไม่มีประเทศใดที่สื่อมวลชนดำเนินการตามทฤษฎีอย่างจริงจัง แต่เราก็อาจจะพบว่าแนวความคิดของทฤษฎีได้แพร่หลายไปในประเทศกำลังพัฒนาหลายประเทศ ทั้งในแถบอเมริกาใต้และเอเชีย สำหรับในเอเชียนั้น ประเทศฟิลิปปินส์ อินเดีย อินโดนีเซีย มาเลเซีย รวมทั้งประเทศไทยได้มีการนำแนวความคิดนี้ไปเผยแพร่ และหลายแห่งได้มีการเปิดสอนสาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ (Development Communication) ขึ้นด้วย

หลักของทฤษฎีนี้โดยสรุป มีดังนี้

- 1) สื่อมวลชนควรจะต้องยอมรับและปฏิบัติภารกิจในการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติที่กำหนดไว้
- 2) เสรีภาพของสื่อมวลชนจะต้องเปิดโอกาสให้มีการเข้มงวดกวดขัน โดยให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจของชาติ และความต้องการในการพัฒนาสังคมเป็นเบื้องต้น

- 3) สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับเนื้อหาด้ววัฒนธรรมของภาษาของชาติ
- 4) สื่อมวลชนควรให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกกับข่าว หรือสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ซึ่งอยู่ใกล้ชิดกันทางวัฒนธรรมภูมิศาสตร์และการเมือง
- 5) เพื่อผลประโยชน์ของเป้าหมายการพัฒนา รัฐมีสิทธิที่จะเข้าแทรกแซงหรือเข้มงวดกวดขัน การปฏิบัติงานของสื่อมวลชน การเซนเซอร์ (ห้ามเผยแพร่) การให้เงินทุนสนับสนุน และการควบคุมโดยตรงควรกระทำได้
- 6) นักวารสารศาสตร์และนักวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นๆจะต้องมีความรับผิดชอบเช่นเดียวกับมีเสรีภาพในการแสวงหา เก็บรวบรวมข่าวสารและเผยแพร่ต่อสาธารณชน
- 7) ทฤษฎีสื่อมวลชนที่ประชาชนมีส่วนร่วม (Democratic-Participant Media Theory)

ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดใหม่ โดยส่วนประกอบของแนวความคิดนี้มาจากการผสมผสานบางส่วนของทฤษฎีอื่น ๆ จุดเน้นของทฤษฎีนี้ คือ ผู้รับสารในสังคมการเมืองสมัยใหม่ ควรจะมีสิทธิได้รับข่าวสารที่ตรงตามความต้องการ มีสิทธิในการตอบกลับและมีสิทธิใช้วิถีทางการสื่อสารทั่วถึงกัน ทฤษฎีนี้เห็นว่าการสื่อสารมวลชนในระดับชุมชนที่มีขนาดเล็กและแพร่หลายทั่วไปในระดับท้องถิ่นนั้น จะช่วยให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการใช้สื่อมวลชนเพื่อสนองความต้องการจำเป็น ความสนใจและความใฝ่ฝันปรารถนาของตนเองได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยสื่อมวลชนควรจัดเป็นพื้นที่สาธารณะ (Public Sphere) สำหรับทุกคนเข้าถึงได้ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารได้ (พีระจิวโรสกอน, 2548, น.153)

ทฤษฎีนี้เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในสังคมที่พัฒนาแล้ว ซึ่งสื่อมวลชนมีลักษณะองค์กรที่ใหญ่โต ซับซ้อนและเป็นทางการจนเกินไป มีการรวมตัวกันเข้าในส่วนกลางมากกว่ากระจายไปตามท้องถิ่น เน้นธุรกิจมากเกินไป ผูกขาดการเป็นเจ้าของโดยบุคคลใดในกลุ่มแคบๆและอยู่ในระดับเบื้องบนของสังคมมากเกินไป เนื้อหาข่าวสารความคิดไม่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นแต่ละแห่ง

หลักการ โดยสรุปของทฤษฎีมีดังนี้

- 1) พลเมืองแต่ละคนและชนกลุ่มน้อยมีสิทธิที่จะใช้สื่อมวลชนเพื่อการสื่อสารและมีสิทธิได้รับการบริการจากสื่อมวลชนตามความต้องการจำเป็นของตนเอง
- 2) องค์กรสื่อและเนื้อหาสื่อไม่ควรขึ้นอยู่กับ การควบคุมทางการเมืองหรือหน่วยงานของรัฐในส่วนกลาง
- 3) สื่อมวลชนควรมีอยู่โดยหลักการสำคัญเพื่อกลุ่มผู้รับสารของเขา ไม่ใช่เพื่อองค์กรสื่อมวลชนเอง ไม่ใช่เพื่อวิชาชีพ และไม่ใช่เพื่อลูกค้าและผู้อุปการะของสื่อมวลชน
- 4) กลุ่ม องค์กร และชุมชนในท้องถิ่น ควรจะมีสื่อมวลชนของตนเอง

- 5) ลักษณะของสื่อมวลชนควรจะมีขนาดเล็ก มีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมกับผู้รับสารมากกว่าที่จะเป็นสื่อมวลชนขนาดใหญ่หรือมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว หรือวิชาชีพจนเกินไป
- 6) ความต้องการจำเป็นของสังคมบางอย่างไม่สามารถแสดงออกได้อย่างเพียงพอ จากความต้องการของลูกค้าแต่ละคนหรือจากรัฐและสถาบันหลักของรัฐเท่านั้น แต่ควรมาจากประชาชนผู้รับสารทั่วไปด้วย
- 7) การสื่อสารของประชาชนมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเกินกว่าที่จะปล่อยให้เป็นที่ของนักวิชาชีพเท่านั้น

ตารางที่ 2.7 แสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชนดั้งเดิม 4 ทฤษฎี

	อำนาจนิยม	อิสรภาพนิยม	ความรับผิดชอบต่อสังคม	โซเวียตคอมมิวนิสต์
ช่วงเวลาในการพัฒนา	ช่วงศตวรรษที่ 16-17 ในอังกฤษ และยังคงมีใช้อยู่ในบางประเทศจนถึงปัจจุบัน	เกิดในอังกฤษ หลังปี 1688 และในสหรัฐอเมริกา มีใช้อย่างแพร่หลายในปัจจุบัน	เกิดในสหรัฐอเมริกาในศตวรรษที่ 20	เกิดในโซเวียตมีใช้ในยุคนาซีและอิตาลียุคเผด็จการ
แนวคิดเบื้องหลัง	ปรัชญาอำนาจสมบูรณ์เบ็ดเสร็จของศักดินา	ปรัชญาเรื่องเหตุผลนิยมและสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์	Commission of Freedom of Press จรรยาบรรณของสื่อ	ลัทธิมาร์ก-เลนิน สตาลิน
เป้าหมายหลักของสื่อ	สนับสนุนและเผยแพร่นโยบายของรัฐ	แจ้งข่าวให้ความบันเทิงพร้อมค้นหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบรัฐบาล	แจ้งข่าวให้ความบันเทิงและนำเอาความขัดแย้งมาอภิปรายในสาธารณะ	สนับสนุนความสำเร็จและธำรงรักษาระบบสังคมนิยม

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

	อำนาจนิยม	อิสรภาพนิยม	ความรับผิดชอบ ต่อสังคม	โซเวียต คอมมิวนิสต์
ใครมีสิทธิใช้สื่อ	ผู้ได้รับพระบรม ราชานุมัติ	ใครก็ตามที่มี ฐานะเศรษฐกิจ เอื้ออำนวย	ใครก็ตามที่มี ความคิดเห็นที่ ต้องการ แสดงออก	สมาชิกพรรคที่มี ความซื่อสัตย์ต่อ พรรค
การควบคุมสื่อ	หน่วยงานรัฐ สมาคมวิชาชีพ ใช้การเซนเซอร์	ควบคุมตัวเอง และผ่านกลไก ตลาด เสรีทาง ความคิด กฎหมาย	ควบคุมจาก ชุมชน สมาคม ผู้บริโภค จรรยาบรรณ วิชาชีพ	รัฐควบคุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และ ตรวจตรา
ข้อห้าม	ห้ามวิจยกลไก ทางการเมือง และข้าราชการ	ห้ามลบหลู่หมิ่น ประมาท ห้าม เผยแพร่สิ่งลามก การยุยงให้เกิด สงคราม	ห้ามล่วงละเมิด สิทธิส่วนบุคคล และผลประโยชน์ ส่วนรวม	ห้ามวิจารณ์ เป้าหมายของ พรรค
เจ้าของ	เอกชน / สาธารณะ	เอกชนเป็นหลัก	เอกชน (นอกจาก กรณีพิเศษที่รัฐจะ เป็นเจ้าของเพื่อ ประโยชน์ ส่วนรวม)	สาธารณะ
เอกลักษณ์ที่แตกต่าง จากแบบอื่น	เป็นเครื่องมือ สนับสนุนรัฐแต่ ไม่จำเป็นว่ารัฐ ต้องเป็นเจ้าของ	เป็นเครื่องมือ ตรวจสอบรัฐและ ตอบสนองความ ต้องการของ สังคม	สื่อต้องมีความ รับผิดชอบต่อ สังคมและถ้าไม่ ปฏิบัติตามต้องมี องค์กรอื่นมา ตรวจสอบ	รัฐเป็นเจ้าของ และสื่อต้องถูก ควบคุมในฐานะ กลไกอย่างหนึ่ง

ที่มา : กาญจนา แก้วเทพ (2552, น. 97)

แนวคิดทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชน จะใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในช่วงเหตุการณ์ที่ศึกษาว่า ในการชุมนุมความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอ เป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชนที่อำนาจทางการเมือง มีความเปลี่ยนแปลงหรือไม่ อย่างไร

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับเนื้อหาหนังสือพิมพ์

องค์ประกอบของหนังสือพิมพ์

มาลี บุญศิริพันธ์ (255, น.64-65) ให้ความหมายว่า เป็นส่วนประกอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ มีความแตกต่างกันไปตามรายละเอียดประเภทและเนื้อหาและข่าว โดยหลักการแล้ว หนังสือพิมพ์จะประกอบไปด้วยข่าวที่มีจำนวนหน้าที่ต่างกันไป ข้อเขียนอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับข่าว และสถานการณ์ที่อยู่ในความสนใจ เช่น บทความ บทวิเคราะห์ข่าว บทวิจารณ์ เป็นต้น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน้าหนึ่ง เป็นหน้าแรกของหนังสือพิมพ์ที่นอกจากจะประกอบไปด้วย ชื่อหนังสือพิมพ์ และรายละเอียด ข่าวประจำวันที่มีลักษณะเป็นข่าวเด่นของหนังสือพิมพ์ ข่าวในหน้าแรกมีความสดใหม่ผ่านการพิจารณาลำดับความสำคัญจากกองบรรณาธิการ เอกลักษณ์ของข่าวหน้าหนึ่งคือการให้ความสำคัญกับพาดหัวข่าวที่น่าสนใจในขนาดต่าง ๆ กัน ตามลำดับความสำคัญ และเพื่อดึงดูดสายตาให้เกิดความสนใจ ส่วนความนำและรายละเอียดบางส่วนของเนื้อหาข่าว ภาพประกอบ และภาพข่าว ที่มีคุณค่า ภาพจะเป็นส่วนช่วยให้หน้าแรกของหนังสือพิมพ์มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น และมีการระบุารูปแบบการจัดหน้าหนึ่งมีส่วนที่ทำให้ผู้อ่านตัดสินใจซื้อหนังสือพิมพ์ด้วย

หน้าใน คือ หนังสือพิมพ์ตั้งแต่หน้า 2 เป็นต้นไป ซึ่งจำนวนหน้าและการกำหนดวางเนื้อหาประเภทโดยอยู่บนำไคนั้น ขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่อาจปรับเปลี่ยนจำนวนหน้าตามความเหมาะสม ซึ่งวัตถุประสงค์การจัดระเบียบการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารของหนังสือพิมพ์ คือ ความสะดวกในการเลือกอ่านข่าว และเนื้อหา และการบริหารเนื้อหาข่าวสารที่อำนวยความสะดวกในการจัดหน้าหนังสือพิมพ์ได้รวดเร็วทันสมัย ตามพฤติกรรมของผู้บริโภคข่าวสาร

ฉบับแยกส่วน (section) ส่วนของหนังสือพิมพ์ที่เป็นฉบับแยกย่อยออกจากส่วนหลักของหนังสือพิมพ์ ที่ถูกกำหนดให้เสนอข่าว หรือเรื่องเฉพาะ หรือที่ให้รายละเอียดเจาะลึกสำหรับผู้อ่านบางกลุ่มที่มีความสนใจพิเศษ

แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดหน้าแรก

นริศรา อุตสุวรรณ (2550) หนังสือพิมพ์หน้าแรกมีความสำคัญ เพราะเป็นปกของหนังสือพิมพ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อ่าน ให้ผู้อ่านทราบถึงความสดของเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้น โดยใช้พาดหัวข่าวที่มีขนาดใหญ่ เพื่อดึงความสนใจของผู้อ่าน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้อ่านรับรู้ประเด็นของข่าวได้รวดเร็วและสามารถชักชวนให้ผู้อ่านอ่านเนื้อหาข่าวในหน้าต่อไปของหนังสือพิมพ์

อวยพร พานิช และคณะ กล่าวถึงภาษาพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันว่า หนังสือพิมพ์จะพาดหัวข่าวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ใช้ภาษาที่หือหาว น่าสนใจ เพราะพาดหัวข่าวที่หือหาวย่อมกระทบใจผู้อ่าน สร้างความตื่นเต้นเร้าใจ สนองตอบความต้องการใฝ่รู้ของผู้อ่าน พาดหัวข่าวเป็นข้อความที่สำคัญที่สุดของข่าว เป็นจุดเด่น หรือ สารสำคัญของเนื้อหาข่าวทั้งหมด ตามตำราหนังสือพิมพ์เรียกว่า Climax คือ เป็นส่วนที่รวบรวมความคิดรวบยอดหรือสารสำคัญของข่าวนั้น โดยวิธีการสร้างความเด่นความน่าสนใจพาดหัวข่าว ทำได้ ดังนี้

1. ใช้ภาษาปาก ได้แก่ ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน บางครั้งมีศัพท์แสลง คำหยาบ คำสองแง่สองงุม ปรากฏอยู่ด้วย ถ้อยคำเหล่านี้ช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคุ้นเคยเหมือนพูดคุยกันอยู่ในวงสนทนา หรือ เหมือนหนังสือพิมพ์พูดคุยกับเรา
2. เลือกคำมาใช้ผิดๆ อาจเป็นไปได้ทั้งที่ตั้งใจให้ผิด และผิดโดยไม่ได้ตั้งใจ รวมทั้งใช้คำไม่เหมาะสม เพื่อต้องการให้เกิดความแปลก เด่น น่าสนใจ ในพาดหัวข่าวนั้น
3. ความสั้นยาวของถ้อยคำ บางครั้งในพาดหัวข่าวก็ตัดคำสั้นเกินไป หรือใช้ตัวย่ออย่างไม่รู้เรื่อง
4. การใช้คำที่สร้างสีสันสร้างอารมณ์ เพื่อเรียกร้องความสนใจและบางครั้งถึงกับทำให้ข่าวนั้นกล่าวเกินจริง
5. ลักษณะประโยคในพาดหัวข่าว ส่วนมากนิยมขึ้นต้นประโยคด้วยคำกริยาหลายๆ
6. การตั้งสมญานามให้กับบุคคลที่เป็นข่าว
7. การใช้บุคลาธิษฐาน คือการใช้คำกริยาสำหรับสิ่งมีชีวิตกับสมญานามที่ไม่มีชีวิต เพื่อให้พาดหัวข่าวมีอารมณ์เลือดเนื้อมากยิ่งขึ้น
8. การที่หนังสือพิมพ์นิยมใช้ถ้อยคำสำนวนแปลกๆ เพื่อเร้าความสนใจเพื่อความทันสมัย และเพื่อความเก๋ทางภาษา

แนวคิดเกี่ยวกับบทบรรณาธิการ

มาลี บุญศิริพันธ์ (2550) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบรรณาธิการว่าคือบทความที่แสดงความคิดเห็นในนามหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับต่อเรื่องราวที่กำลังเป็นประเด็นสังคม เป็นข้อเขียนเดี่ยวที่หนังสือพิมพ์หรือบรรณาธิการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าว โดยความคิดเห็นที่บรรณาธิการแสดงออกในนามหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับ ต้องผ่านการวินิจฉัยอย่างรอบคอบจากกองประชุมบรรณาธิการ เพื่อชี้แนะหรือหาทางออกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาทางสังคมอย่างเป็นกลาง ความสำคัญของบทบรรณาธิการอยู่ที่ความสามารถในการสะท้อนนโยบายและจุดยืนของหนังสือพิมพ์ต่อเรื่องที่แสดงความเห็นบทบรรณาธิการมักใช้สรรพนามแทนผู้เขียนว่าเรา ซึ่งหมายถึงกองบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ เนื่องจากผู้อ่านบทบรรณาธิการส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบุคคลที่มีบทบาทในสังคม เช่น นักการเมือง ข้าราชการ ปัญญาชน มีบทบาทในการรวบรวมความเห็นประกอบการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมแก่สังคมได้ บทบรรณาธิการจึงเป็นข้อเขียนที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางของสังคมได้ระดับหนึ่ง การเสนอความคิดเห็นในบทบรรณาธิการต้องกระทำอย่างรอบคอบ รัดกุม ตรงไปตรงมา ถูกถ้วน และมีตรรกะอย่างสมเหตุสมผล การเขียนบทบรรณาธิการที่ดีควร มีบทบาทการแสดงความคิดเห็นสะท้อนนโยบายของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น เป็นสื่อแสดงออกถึงความต้องการของชุมชนที่หนังสือพิมพ์สังกัดอยู่ เป็นสื่อกลางถ่ายทอดความเห็นที่เป็นประโยชน์สาธารณะ และเป็นผู้นำความคิด ทรรศนะ ค่านิยม ของชุมชนสังคม ผู้เขียนบทบรรณาธิการจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในประเด็นที่แสดงออก ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการเขียนให้บทบรรณาธิการนั้นมีคุณค่า เป็นกลางและเป็นธรรม จูงใจให้ผู้อ่านเชื่อถือได้

ประเภทของหนังสือพิมพ์

การจัดประเภทของหนังสือพิมพ์ในประเทศไทย มีหลายลักษณะด้วยกันซึ่งส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ของประเภทข่าวและวิธีการที่นำเสนอข่าวมาจัดแบ่ง โดยสามารถสรุปจากแนวทางของ มาลี บุญศิริพันธ์ (2550) ได้ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ปริมาณ (popular newspaper) คือหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดวางข่าวหน้าหนึ่งให้มีความโดดเด่น ทั้งด้วยสีสรร การจัดวางข่าว ภาพประกอบที่เร้าสายตา ภาษาพูดหัวข่าวที่หวือหวาเพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน เพื่อให้ได้ยอดจำหน่ายสูงสุดครอบคลุมผู้อ่านเป็นจำนวนมาก ซึ่งบางครั้งก็ถูกเรียกว่าเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยมนั่นเอง

2. หนังสือพิมพ์คุณภาพ (quality newspaper) หนังสือพิมพ์ที่มีเนื้อหาสาระค่อนข้างหนัก มีผลกระทบต่อความเป็นไปของสังคม ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา เป็นต้น การจัดวางข่าวจึงเน้นภาษาที่ค่อนข้างเป็นทางการไม่หวือหวา

อย่างไรก็ตามในการจัดประเภทตามลักษณะที่เป็นหนังสือพิมพ์ในเชิงปริมาณและคุณภาพ มาลี บุญศิริพันธ์ (2550) ระบุว่า ในประเทศไทยค่อนข้างทำได้ยากเนื่องจากมีปัญหาเกี่ยวกับความเข้าใจกับคำว่า “คุณภาพ” กับ “ปริมาณ” การจัดประเภทยังควรเน้นลักษณะของเนื้อหาข่าวที่หนังสือพิมพ์นำเสนอเป็นหลัก ดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นข่าวเบา (Soft news newspaper) คือ หนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะการนำเสนอข่าว พาดหัวข่าว ที่ใช้ภาษาเร้าอารมณ์ในด้านความพอใจของผู้อ่าน เน้นองค์ประกอบที่อยู่ในความสนใจของปวงชน เป็นข่าวที่มีลักษณะเบา (soft news) ที่ให้รายละเอียดของข่าวเพียงผิวเผิน ซึ่งจะเป็นที่พอใจของคนทุกระดับเพราะสามารถสื่อความเข้าใจกับเนื้อหาข่าวได้ทันทีจากภาษาและวิธีการนำเสนอที่ไม่ซับซ้อน หนังสือพิมพ์ประเภทนี้จึงไปสอดคล้องกับ หนังสือพิมพ์ในเชิงปริมาณที่มีเอกลักษณ์ให้หน้าหนึ่งโดดเด่น ภาษาพาดหัวข่าวหวือหวาและมียอดจำหน่ายมาก

2. หนังสือพิมพ์ประเภทข่าวหนัก (Hard news newspaper) เน้นเนื้อหาข่าวที่มีสาระหนัก มีองค์ประกอบข่าว (news element) ส่งผลกระทบต่อสังคมในเชิงลึก ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ข่าวการเมือง เศรษฐกิจ หนังสือพิมพ์ประเภทนี้จะเน้นคอลัมน์ที่วิเคราะห์เจาะลึก มีการจัดหน้าค่อนข้างเรียบง่าย ซึ่งหากพิจารณาแล้วสอดคล้องไปกับหนังสือพิมพ์คุณภาพ

3. หนังสือพิมพ์ประเภทกึ่งข่าวเบากึ่งข่าวหนัก (Combination newspaper) หนังสือพิมพ์ที่มีลักษณะก้ำกึ่งของแนวเนื้อหา รูปแบบการจัดหน้าและลีลาการนำเสนอมีลักษณะเป็นข่าวเบาแต่เนื้อหาสาระค่อนข้างหนัก ให้ความสำคัญต่อเหตุการณ์ที่มีองค์ประกอบความสำคัญแต่มีลีลาที่ไม่เป็นทางการ เป็นลักษณะที่ผสมผสาน

4. หนังสือพิมพ์ประเภทเนื้อหาเฉพาะด้าน (Specialized newspaper) หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจงเฉพาะด้านตามความสนใจเฉพาะกลุ่ม เน้นเนื้อหาเพื่อสนองกลุ่มผู้อ่านที่มีความสนใจข่าวประเภทหนึ่งประเภทใดเป็นพิเศษ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยด้านบทบาทหน้าที่สื่อมวลชน

นรินทร์ นำเจริญ (2547) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสื่อมวลชนท้องถิ่น ศึกษากรณีการนำเสนอข่าวชาวเขาในหนังสือพิมพ์รายวันจังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากข่าวหน้าหนึ่งของสื่อหนังสือพิมพ์รายวันของจังหวัดเชียงใหม่ คือ เชียงใหม่นิวส์ และไทยนิวส์ เกี่ยวกับการนำเสนอข่าวชาวเขาของจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สื่อมวลชนมีบทบาทน้อยมากในการกำหนดวาระข่าวสารที่จะลดความรุนแรงเชิงโครงสร้าง สื่อนำเสนอเหตุการณ์เฉพาะอย่างขาดความเชื่อมโยง สื่อกำหนดความหมายโดย สร้างคำที่ระบุว่า ชาวเขาเป็นผู้ค้ายา ไม่เกิดความเป็น

ธรรมต่อชนกลุ่มน้อย เสนอข่าวด้านเดียวจากฝั่งราชการ และไม่หาข้อเท็จจริงที่ถูกต้องก่อนนำเสนอ

พรณพิลัย จารุพานิชย์กุล และ นันทนา นันทวโรภาส (2552) ได้ศึกษาบทบาทบรรณาธิการของ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ระหว่างวันที่ 1 กันยายน 2549 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ในช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมืองดังกล่าวว่า ได้ส่งผลกระทบต่อบทบาทของสื่อมวลชนเช่นไร และเพื่อศึกษาถึงจุดยืนของบรรณาธิการในสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่าบริบททางสังคมส่งผลกระทบต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระและประเด็นทางการเมืองของบรรณาธิการในช่วงเวลาดังกล่าวสูง ในขณะที่บริบททางเศรษฐกิจและการเมืองส่งผลต่อการนำเสนอเนื้อหาสาระ-ประเด็นทางการเมืองของบรรณาธิการในช่วงเวลาดังกล่าวต่ำ การนำเสนอบทบาทบรรณาธิการในหนังสือพิมพ์รายวัน มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง หากแต่ "ความจริง" ในแต่ละประเด็นที่ถูกนำเสนอก็มีความหลากหลายเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ขึ้นอยู่กับการตีความ โดยมีความสัมพันธ์กับ บริบททางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ ที่ครอบคลุมอยู่ หากแต่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติเป็นอย่างดี แม้ว่าจุดยืนของบรรณาธิการในหลาย ๆ เรื่องจะเป็นเพียงจุดยืนในช่วงเวลาหนึ่ง ต่อปัญหาหรือประเด็นที่น่าสนใจทางการเมืองในแต่ละเรื่องเป็นพิเศษเท่านั้น

สุทธิชัย พุทธิสาวงศ์ (2553) ศึกษาเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์กับหนังสือพิมพ์มติชนภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง กรณีเหตุการณ์พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยระหว่าง ปี 2552-2553 เกี่ยวกับการบริหารจัดการเลือกข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ โดยผู้วิจัยสนใจในนโยบายของหนังสือพิมพ์ในการคัดเลือกข่าวช่วงความขัดแย้งทางการเมืองรวมทั้งปัจจัยที่มีภายในคือ อิทธิพลจากฝ่ายบริหารในการคัดเลือกข่าว การใช้วิจารณญาณของผู้ปฏิบัติงานข่าว จุดยืนของหนังสือพิมพ์ภายใต้ความขัดแย้งทางการเมือง ความเป็นกลางในการคัดเลือกข่าวสารทางการเมือง ส่วนปัจจัยภายนอก คือ เวลาในการปฏิบัติงาน ยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์ โฆษณา อำนาจทางการเมือง ผู้อ่าน ที่ส่งผลต่อการนำเสนอข่าว ซึ่งพบว่าการกำหนดประเด็นมาจากฝ่ายบริหารส่วนกลางของหนังสือพิมพ์แต่ ไทยโพสต์ผู้สื่อข่าวภาคสนามสามารถกำหนดประเด็นเพิ่มเติมได้ทันทีเพื่อให้ทันต่อการปิดเล่มหนังสือพิมพ์เมื่อพบประเด็นที่น่าสนใจ ไทยโพสต์ยอมรับไม่เป็นกลางทางการเมือง ขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนการกำหนดประเด็นและขั้นตอนการนำเสนอต้องผ่านที่ประชุมบรรณาธิการบริหาร บรรณาธิการข่าวและหัวหน้าโต๊ะข่าวประจำวัน ข่าวที่น่าสนใจจึงต้องมีความสมดุลต่อการเมืองทุกฝ่ายให้มากที่สุดภาษาที่ใช้จึงจำกัดไม่ได้ใช้ความ

หวิอหาวา ขณะทีหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับบัจจายภายนอก อำนาจทางการเมือง จำนวนผู้อ่าน ความคิดเห็น และโฆษณา ไม่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจนำเสนอข่าวจากทั้งสองฉบับ

กฤชณ์ท แสนทวิ (2555) ได้ศึกษาถึงบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนในการนำเสนอข่าวการเมือง โดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อสะท้อนพฤติกรรมของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อสื่อมวลชน พบว่า สื่อมวลชนยังคงเป็นที่พึ่งในกรณี หน้าที่เสียาม ระวังภัยสุนัขเสีบ้านให้กับประชาชนได้ โดยการนำเสนอข่าวการเมืองบนพื้นฐานของจริยธรรม อย่างไรก็ตามการสำรวจดังกล่าวเป็นการสำรวจที่ไม่ได้กำหนดช่วงเวลาของเหตุการณ์ทางการเมืองว่าเป็นเหตุการณ์ใดโดยเฉพาะ แต่เป็นการสำรวจความคิดเห็นโดยรวมทางการเมืองของประชาชนในห้วงระยะเวลาที่มีการวิจัยเท่านั้น

อิสเรศ อุดมพิทยาคม (2545) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนกับความเป็นกลางทางการเมือง: ศึกษา กรณีของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชน ช่วงระหว่าง 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 – 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 โดยการศึกษาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และหนังสือพิมพ์มติชน พบว่า รูปแบบการเขียนและถ้อยคำที่ใช้ในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความเป็นทางการมากกว่าของหนังสือพิมพ์มติชนที่ใ้รูปแบบการเขียนที่ค่อนข้างรุนแรง และมีการระบุชื่อผู้ที่ถูกกล่าวหาพิง ซึ่งไทยรัฐมีบรรณาธิการผู้เขียนคนเดียวคือ สุนทร ทาซ้าย ที่ตัดสินใจเขียนได้เลย ขณะที่มติชนต้องมีการประชุมบรรณาธิการข่าวต่าง ๆ เพื่อหาข้อสรุปก่อน ทั้งนี้ช่วงที่ศึกษาเป็นช่วงเวลาก่อนที่มีการเลือกตั้ง6เดือนและหลังที่มีการเลือกตั้ง6เดือน โดยมีคู่แข่งขันสำคัญระหว่างพรรคไทยรักไทยและพรรคประชาธิปัตย์ โดยพบว่าเนื้อหาในการเขียนบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ นำเสนอในทางสนับสนุนพรรคไทยรักไทยและไม่ได้สนับสนุนพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการเลือกตั้งที่พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง ทั้งนี้งานวิจัยชิ้นนี้ได้สรุปว่า “ความเป็นกลางทางการเมืองของสื่อมวลชนไม่มี”

มีเดียมอนิเตอร์ในฐานะหน่วยงานเฝ้าระวังสื่อ ได้ศึกษาวิเคราะห์บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน 11 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ข่าวสด คมชัดลึก กรุงเทพธุรกิจ ไทยโพสต์ โพสต์ทูเดย์ แนวหน้า บ้านเมือง และสยามรัฐในช่วงวันที่ 13 มกราคม ถึงวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 รวม 189 ชิ้น ซึ่งมีเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง 3 เหตุการณ์ ได้แก่ ผู้ชุมนุม “กปปส.” ประกาศชัตดาวน์กรุงเทพฯฯ สอ.รส.ประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน (พ.ร.ก. ฉุกเฉิน) และ การกำหนดวันเลือกตั้งทั่วไป โดยจุดมุ่งหมายหลัก คือ เพื่อศึกษาวิเคราะห์บทบรรณาธิการที่วิพากษ์วิจารณ์กลุ่มเกี่ยวข้องในประเด็นทางการเมือง รวมทั้งลักษณะการนำเสนอของบทบรรณาธิการ

จากการศึกษาถึงการนำเสนอของบทบรรณาธิการ สามารถสรุปได้ดังนี้ โครงสร้างบทบรรณาธิการ ไม่ได้เริ่มด้วยความนำ ตามด้วยการแสดงความคิดเห็น แล้วปิดท้ายด้วยข้อสรุปเสมอไป บทบรรณาธิการบางชิ้นอาจมีประเด็นหลักหรือใจความสำคัญมากกว่า 1 ประเด็น ทั้งบทบรรณาธิการ 1 ชิ้น อาจเป็นได้ทั้งการวิพากษ์วิจารณ์ การแก้ต่าง การรับรอง/เห็นพ้อง หรือ มีลักษณะโน้มน้ำว บทบรรณาธิการบางชิ้นในหนังสือพิมพ์บางฉบับ อาจไม่วิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมา แต่นำเสนอในลักษณะการวิเคราะห์ การให้ความรู้ ความเข้าใจในสถานการณ์ทั่วไป บทบรรณาธิการส่วนใหญ่ไม่ได้นำเสนอทางออกที่เป็นรูปธรรมชัดเจน นอกจากการเสนอให้คู่ขัดแย้งหันหน้าเจรจากัน ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่าบทบรรณาธิการนั้น ๆ มีจุดยืนที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดเสมอไป

ข้อเสนอแนะ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ เป็นพื้นที่นำเสนอข้อมูลความคิดเห็นของหนังสือพิมพ์ ต่อสถานการณ์/เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสังคม บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ จึงเป็นที่สนใจของกลุ่มเกี่ยวข้อง ประชาชนทั่วไป หรือ สังคมในภาพรวม โดยเฉพาะในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน ที่สังคมส่วนใหญ่ต้องการทางออก ด้วยหลักการประชาธิปไตย สันติวิธี และที่เป็นที่ยอมรับร่วมกันได้ของกลุ่มขัดแย้งต่าง ๆ ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง เช่นนี้ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวันควรใช้สิทธิเสรีภาพทางบวก ในการทำบทบาทหน้าที่ชี้แนะกลุ่มเกี่ยวข้องต่างๆ ด้วยการนำเสนอข้อเท็จจริง และความคิดเห็นอย่าง ลุ่มลึก รอบด้าน มีเหตุผล น่าเชื่อถือ เพื่อแสดงจุดยืนแห่งสถานภาพความเป็นสถาบันสื่อสารมวลชน ที่สำคัญ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ ควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อหาทางออกให้สังคม อย่างหลีกเลี่ยงการใช้ข้อความ/ถ้อยคำที่เป็นเท็จ มีความรุนแรง รวมทั้งที่อาจเข้าข่ายการสร้างความเกลียดชัง หรือ ขยายความขัดแย้งให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนพบว่า สื่อมวลชนทำหน้าที่ในเรื่องของการระงับภัยต่อสังคมได้ดี โดยสื่อขนาดเล็กที่เป็นสื่อในภูมิภาคถูกรอรับโดยผู้มีอิทธิพล หน่วยงานราชการ ในท้องถิ่น ทางด้านสื่อส่วนกลางมีรูปแบบของการนำเสนอข่าวจากการกำหนดประเด็นของกองบรรณาธิการ และ นักข่าวในพื้นที่ และสื่อพยายามยืนยันความเป็นกลางของตนเองในการนำเสนอข่าวการเมืองโดยระบุว่า ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด

งานวิจัยด้านบทบาทหน้าที่กระจกหรือตะเกียง

พีระวัฒน์ อัฐนาค (2558) ได้ศึกษาบทบาทสื่อมวลชนเปรียบเทียบการทำหน้าที่กระจกหรือทำหน้าที่ตะเกียงเกี่ยวกับกรณีการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วง พ.ศ. 2553 และ 2556-2557 จากบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่า กรณีการชุมนุมทางการเมือง พ.ศ. 2556-2557 บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้สะท้อน ทั้งการทำหน้าที่กระจกและทำหน้าที่ตะเกียง

โดยผู้วิจัยได้ใช้ผลการศึกษากวกรอบเนื้อหาข่าวสารในเชิงปริมาณพบว่าผลรวมของกรอบข่าวสารที่สะท้อนการทำหน้าที่กระจกมีค่าเท่ากับผลรวมของกรอบข่าวสารที่สะท้อนหน้าที่ตะเกียงงานวิจัยด้านวารสารศาสตร์สันติภาพ

สุภาภรณ์ กาญจนวีระโยธิน (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สื่อสันติภาพในประเทศไทย โดยนำกรอบ (framing) การนำเสนอ ข่าวของสำนักข่าวอิสรา เปรียบเทียบกับ ไทยรัฐ และมติชน ว่า เป็นไปตามสื่อสันติภาพหรือไม่ โดยใช้กรณีศึกษา ทรูทูลิง และ และกรณีการฆ่านาวิกโยธินในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ผ่านการศึกษาตามแนวคิดสื่อสันติภาพของโยฮัน กัลป์ตุง (Johan Galtung) และ แมคโกลดริคค์และลินช์ (McGoldrick & Lynch) ซึ่งค้นพบว่าการนำเสนอข่าวของสำนักข่าวอิสราได้เสนอข่าวเป็นไปตามแนววารสารศาสตร์สันติภาพ (peace journalism) ขณะที่ไทยรัฐเสนอข่าวไปตามแนวทางสร้างความขัดแย้ง (war journalism) ส่วนมติชนพยายามที่จะเสนอข่าวในเชิงวารสารศาสตร์สันติภาพโดยการเดินตามกรอบของสำนักข่าวอิสรา

วิษวณีย์ ชูน้อย (2552) ได้ศึกษาบทบาทโต๊ะข่าวภาคใต้ สถาบันอิสรา เปรียบเทียบกับสื่อกระแสหลัก ในเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้ พบว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีส่วนในการนำเสนอข่าวเชิงวารสารศาสตร์สันติภาพ (Peace Journalism) มากกว่า หนังสือพิมพ์คมชัดลึก และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเองยังเลือกใช้วิธีการนำเสนอข่าวด้วยภาษาที่หิวโหวนั้นไปทางสร้างความขัดแย้งมากที่สุด โดยเฉพาะการนำเสนอข่าวที่มุ่งปมความเสียหายจากสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น

ทั้งนี้ในการศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอข่าวของโต๊ะข่าวภาคใต้ สถาบันอิสราพบว่า มีความเป็นสื่อสันติภาพมากกว่าสื่อกระแสหลักและมีแนวโน้มมากยิ่งขึ้น ด้วยการนำเสนอข่าวที่ครอบคลุมทุกมิติใช้ภาษาที่เป็นกลางไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด หลีกเลี่ยงภาษาที่แสดงถึงความเป็นผู้ร้ายในข่าว รายงานครอบคลุมในข้อมูลผลกระทบทั้งกายภาพ จิตใจ สังคม และวัฒนธรรม

Luisa and Phillips (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง The Role Of Local Media In Peacebuilding In Nepal ประเด็นที่ต้องการศึกษา บทบาทของการสื่อข่าวท้องถิ่นในการสร้างสันติภาพในเนปาลคืออะไร โดยงานวิจัยนี้เน้นไปที่วิทยุกระจายเสียงและหนังสือพิมพ์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนเนปาลได้ดีตามสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขา โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ ทำการศึกษาสื่อท้องถิ่นของเนปาลและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคคลที่เกี่ยวข้อง 33 คน ในเดือนธันวาคม 2553-เดือนมกราคม 2554 พบว่า การนำเสนอข่าวของสื่อได้รับผลกระทบอย่างมาก จากเหตุความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศเนปาลที่เกิดขึ้น ทั้งยังคงเป็นเป้าหมายในการโฆษณาชวนเชื่อจากพรรคการเมืองในพื้นที่ที่มีอิทธิพลอย่างหนัก นอกจากนี้ยังพบว่าสื่อท้องถิ่นนี้ไม่มีจิตสำนึกสาธารณะและนำเสนอข่าวไม่เป็นไปในแนวทางสันติภาพ

Dilan (2014) ได้ศึกษาการทำหน้าที่วารสารศาสตร์สันติภาพจากการเสนอข่าวของสื่อมวลชน และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักข่าว 12 คน ที่มีข่าวเกี่ยวกับบทบาทของกรอบปัญหาความขัดแย้งและการเจรจาสันติภาพในไซบีเรีย ในช่วงก่อนและหลังการลงประชามติใน แผนเจรจาสันติภาพในไซบีเรียของ นายโคฟี อันนัน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ในช่วง 1 ธันวาคม 2546- 31 ธันวาคม 2547 (กรณีความขัดแย้งในหมู่เกาะไซปรัสที่มีการแบ่งแยกตามพื้นที่ที่ติดกันกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ ด้านที่ติดกับประเทศตุรกี เรียกไซปรัสตุรกี ด้านที่ติดกับประเทศกรีซ เรียกไซปรัสกรีซ) ผลการศึกษาพบว่า ก่อนการลงประชามติ สื่อทั้งไซปรัสกรีซ และไซปรัสตุรกี เสนอข่าวในเชิงบวกโดยสื่อในภาคเหนือของไซบีเรียมุ่งไปที่การสร้างควมมีสันติภาพด้วยลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ (Propaganda) มีการนำเสนอกรอบข่าวเกี่ยวกับความขัดแย้งที่แก้ไขได้ด้วยการเจรจาสันติภาพจำนวนมาก เพื่อเสนอทางออกในการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในไซบีเรียได้

Pamposh (2011) ได้ศึกษารอบการรายงานข่าวหนังสือพิมพ์ Hindustan Times ของอินเดีย และ Daily Times ของปากีสถานในกรณีการโจมตีของผู้ก่อการร้ายในมุมไบของเดือนพฤศจิกายน 2551 โดยพบว่า สื่ออินเดียมีอิสระในการนำเสนอข่าวมากกว่าสื่อปากีสถาน ในขณะที่กรอบการนำเสนอข่าวของสื่อทั้งสองประเทศมุ่งไปที่การ โจมตีฝ่ายตรงข้ามซึ่งกันและกันมากกว่ากรอบข่าวอื่น ๆ โดยผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า สื่อน่าจะถูกรควบคุมจากคนที่มีอำนาจของสองประเทศ โดยสื่อในอินเดียมุ่งไปที่การนำเสนอข่าวจากผู้มีอำนาจ หรือ ชนชั้นปกครอง ไม่ได้เน้นเรื่องราวกรรม ด้วยอัตราการแข่งขันของหนังสือพิมพ์ในอินเดียจึงต้องการรักษาฐานผู้อ่านของตนเองไว้ จึงเน้นไปที่การใช้ภาพ และการสร้างเรื่องราวของข่าวออกมาเป็นจุดขาย ต่างจากปากีสถานที่เน้นวาทกรรมที่สะท้อนความเป็นจริงทางสังคม เพื่อสื่อ ไปยังผู้อ่านแต่ก็อยู่ภายใต้การควบคุมจากรัฐ

จากงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวารสารศาสตร์สันติภาพข้างต้นพบว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนที่จะเป็นไปในแนวทางวารสารศาสตร์สันติภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งภายในคือ แนวทาง นโยบาย ของหนังสือพิมพ์ หรือ สำนักข่าวนั้นๆ และปัจจัยภายนอกคือ องค์กรสื่อ อาทิ อำนาจทางการเมือง แนวทางขององค์กรสันติภาพของโลก และระบบการเมืองของประเทศต่างๆ

งานวิจัยด้านการกำหนดวาระข่าวสารและการวางกรอบข่าว

กระสุน สกุด โพน (2544) ทำการศึกษาเกี่ยวกับกรอบในการนำเสนอข่าวเชิงลบของหนังสือพิมพ์เปรียบเทียบกันระหว่างรัฐบาลบริหาร ศิลปอาชา ชวลิต ยงใจยุทธ และชวน หลีกภัย พบว่าในช่วงปลายของแ่รัฐบาลหนังสือพิมพ์มีการนำเสนอเนื้อหาในเชิงลบเกี่ยวกับรัฐบาลมากกว่าเนื้อหาอื่น ๆ ทั้งในส่วนข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น โดยที่กรอบ (Frame) ตามลักษณะ หรือ

เค้าโครงที่หนังสือพิมพ์นำเสนอเนื้อหา คือ แก่นเรื่อง (Theme) ที่ประกอบไปด้วยความไม่เชื่อมั่นในรัฐบาล ปัญหาการทุจริต ความขัดแย้งภายใน การบริหารที่ผิดพลาดและนโยบายที่ไม่เหมาะสมของรัฐบาลทั้งหมด

ชลกร นภินทรกร (2553) ได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวภาคภาษาอังกฤษจาก สำนักข่าวแห่งชาติ กรมประชาสัมพันธ์ (<http://thainews.prd.go.th/en/>) สำนักข่าว ซินหัว และสำนักข่าวเอพี ในกรณีเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองเมื่อวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553 ความถี่ของข่าวมีมากขึ้นในช่วงเวลา 12.00-16.00 ของวันที่ 19 พฤษภาคมที่รัฐบาลมีการปราบปรามผู้ชุมนุมและการนำเสนอข่าวเป็นการกำหนดประเด็นวาระของสื่อมวลชน (Media Agenda) คือ เรื่องราวหรือประเด็นที่กองบรรณาธิการหรือองค์กรข่าวพิจารณาเป็นลำดับต้น ๆ โดยการศึกษาที่พิจารณาจากโครงสร้างข่าวในส่วนของความนำ (Lead) เป็นหลัก หากมีเนื้อหาที่มาจากกรรายงานของผู้สื่อข่าวหรือ สื่อมวลชนอื่น หมายถึง ข่าวนั้นมีเนื้อหาที่เป็นวาระของสื่อมวลชน) ในขณะที่วันที่ 20 พฤษภาคมการเสนอข่าวส่วนใหญ่เป็นการกำหนดประเด็นวาระทางการเมือง (Policy Agenda คือ เรื่องราวหรือประเด็นที่หน่วยงานของรัฐต้องการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน เพื่อให้สาธารณะรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญ โดยการศึกษาฉบับนี้พิจารณาจากโครงสร้างข่าวในส่วนของความนำ (Lead) เป็นหลัก หากมีการกล่าวถึงองค์กรภาครัฐ หรือการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐในส่วนของความนำ หมายถึง ข่าวนั้นมีเนื้อหาเป็นวาระทางการเมือง)

สำนักข่าวแห่งชาติเป็นเครื่องมือของภาครัฐทำให้วาระทางการเมืองมีอิทธิพลเหนือวาระของสื่อ มีการรายงานข่าวในลักษณะเพื่อ โน้มน้ำใจเพื่อบรรลุเป้าหมายทางการเมืองโดยการรายงานข่าวให้น้ำหนักทางฝ่ายรัฐบาล ส่วนสำนักข่าวซินหัวกำหนดประเด็นเป็นเรื่องของสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การรายงานตัวเลขผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต โดยอ้างอิงแหล่งข่าวจากสื่อมวลชนท้องถิ่นของไทย ขณะที่สำนักข่าวเอพี กำหนดวาระสารของข่าวโดยตัวองค์กรข่าวเอง จึงมีการรายงานข่าวที่เกิดขึ้นทุกแง่มุม และมีการรายงานจากผู้สื่อข่าวที่อยู่ในพื้นที่เหตุการณ์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้เปรียบเทียบ

ดวงกมล เทวพิทักษ์ (2554) ได้ศึกษาการวางกรอบเนื้อหาข่าวของสื่อจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย พบว่า ปัจจัยภายในองค์กรสื่อ กองบรรณาธิการหรือหัวหน้าข่าวมีอิทธิพลสูงต่อการกำหนดทิศทางการวางกรอบข่าว เช่นเดียวกับปัจจัยภายนอกคือผู้นำทางการเมืองหรือชนชั้นนำ ก็มีผลในเชิงนโยบายที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นตัวกำหนดกรอบของข่าวสารด้วย

ในการศึกษาวิจัยนี้ผู้วิจัยได้นำแนวทางของ แนวคิดการวางกรอบข่าวสาร (Media Framing) ซึ่งการกำหนดกรอบ (Framing) ของข่าวเป็นส่วนหนึ่งในความพยายามของสื่อมวลชนที่

จะกำหนดกรอบ เพื่อเสนอลักษณะของความเป็นจริงบางประการไปสู่สังคม โดยสื่อจะเลือกบางแง่มุมหรือลักษณะบางประการของความเป็นจริงในเหตุการณ์ ผ่านกระบวนการเล่าเรื่องเพื่อให้ผู้รับสารมองเห็นความสำคัญหรือความน่าสนใจในแง่มุมของเหตุการณ์ได้ชัดเจน

Mohammad (2011) ได้ศึกษากรอบการนำเสนอข่าวกรณีสงครามในบังคลาเทศผ่านสื่อของสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ โดยใช้ หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ คือ the New York Times (U.S.A) และ the Times (U.K.) โดยศึกษาเปรียบเทียบในเรื่องกรอบข่าว นักข่าว และ แหล่งที่มาของข่าว ทั้งนี้พบว่าผลการวิจัย หนังสือพิมพ์ทั้ง 2 ฉบับ นำเสนอโดยใช้ 3 กรอบข่าว เรียงตามการนำเสนอมากที่สุด คือ กรอบความขัดแย้งทางทหาร กรอบการคาดคะเนเหตุการณ์ และ กรอบความสนใจของผู้คน ในการกำหนดทิศทางของข่าว ซึ่งการศึกษาครั้งนี้พบว่าทั้งสองหนังสือพิมพ์ทั้งสองฉบับ นำเสนอครอบคลุมข่าวสงครามส่วนใหญ่ด้วยลักษณะ (กลมกลืน) ที่เป็นกลาง และหนังสือพิมพ์ที่ไม่ได้มีข้อความที่แสดงออกว่าเห็นอกเห็นใจที่มีต่อการปลดปล่อยให้เป็นอิสระการเคลื่อนไหวของผู้คนในประเทศบังคลาเทศ

มัทนา เจริญวงศ์ (2543) ศึกษาเนื้อหาการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยศึกษาจากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน และไทยโพสต์ พบว่า หนังสือพิมพ์ได้นำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในทางโจมตีมากกว่าบุคคลทางการเมืองอื่น และข้าราชการที่เป็นไปในแนวทางสนับสนุน โดยเสนอเนื้อหาเน้นที่ตัวบุคคลและเป็นการเมืองเชิงตีความ เสนอเนื้อหาการเมืองเชิงเร้าอารมณ์ และเป็นไปในทิศทางลบ ในขณะที่มีการรายงานการอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลโดยใช้โครงสร้างการรายงานข่าวแบบละคร มีความเห็นของผู้สื่อข่าวร่วมในเนื้อหาข่าวและใช้การสำรวจความคิดเห็นมาประกอบการรายงานข่าว

งานวิจัยด้านเนื้อหาหนังสือพิมพ์

ธีรวิรา ขะบุรณ์ (2556) ได้วิเคราะห์การใช้ภาษาพาดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในช่วงมกราคม – มิถุนายน 2556 พบว่า มี 2 ลักษณะ คือ พาดหัวข่าวที่มีความหมายโดยตรงและโดยนัยและผู้เขียนข่าวเขียนประโยคพาดหัวข่าวโดยไม่อาศัยหลักเกณฑ์รูปแบบประโยคตามไวยากรณ์ แต่เลือกเขียนตามประเด็นเนื้อหาที่ต้องการนำเสนอ เพื่อให้สอดคล้องกับการใช้คำและการตีความหมายของคำ สำหรับในลักษณะของการใช้ภาษาพบว่า ใช้คำเรียกชื่อบุคคลที่เป็นผู้กระทำหรือถูกกระทำ โดยใช้คำสมญานาม โดยใช้ฉายาหรือชื่อที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของบุคคลในข่าว การใช้คำต่อหรือตัดคำให้สั้นลง ซึ่งผู้เขียนข่าวมีกลวิธีในการเขียนพาดหัวข่าวให้สะดุดตาและเรียกร้องความสนใจของผู้อ่าน

กฤษฎา เพ็ชรประยูร (2546) ได้ศึกษาการนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนตั้งแต่วันที่ 11 ตุลาคม 2540- 10 ตุลาคม 2544 พบว่าหนังสือพิมพ์มติชนมีทิศทางการนำเสนอในเชิงลบมากกว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่มีทิศทางการนำเสนอเป็นกลางและเป็นเชิงบวก โดยมติชนมีลักษณะของการนำเสนอเป็นบทวิเคราะห์แต่ไทยรัฐเป็นลักษณะการพรรณนา

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว:กรณีวิกฤติทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557” เป็นการศึกษาวิจัยที่ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) เพื่อศึกษาการนำเสนอข่าวในหน้าหนึ่ง และบทบรรณาธิการ ของหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับ ซึ่งครอบคลุมทั้งหนังสือพิมพ์แนวการเมืองและหนังสือพิมพ์แนวประชานิยม ทั้งนี้โดยพิจารณาเห็นว่าความขัดแย้งทางการเมืองภายใต้ภูมิทัศน์สื่อที่หลากหลายช่องทาง ในยุคดิจิทัลนี้สื่อหนังสือพิมพ์ยังมีบทบาทโดดเด่น โดยเฉพาะการนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองที่มีพาดหัวข่าวที่สะดุดตา และน่าสนใจในหน้าหนึ่ง และบทบรรณาธิการ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาวิจัยกรณีวิกฤติทางการเมืองในช่วงความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ชุมนุมของคณะกรรมการประชาชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. ในช่วงที่นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเป็นนายกรัฐมนตรีที่รัฐบาลไม่สามารถบริหารงานได้เต็มที่ ตลอดจนเกิดเหตุการณ์รัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ในปี พ.ศ. 2557 สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ประกอบไปด้วยวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 วิธีด้วยกัน คือ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ร่วมกับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารหนังสือพิมพ์โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในเชิงพรรณนาวิเคราะห์ เนื้อหาข่าวในหน้าหนึ่งและบทบรรณาธิการ โดยมุ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาบทบาทและการทำหน้าที่สื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ในวิกฤติความขัดแย้งทางการเมือง โดยนำแนวความคิดเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนในการทำหน้าที่ต่อสังคม ตามกรอบที่ลาสเวลล์ (1948) ได้วางแนวทางการวิเคราะห์ไว้ ทั้งการทำหน้าที่ในเชิงบวก (พึงประสงค์) และเชิงลบ (ไม่พึงประสงค์)

2. วิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหา (framing) ที่หนังสือพิมพ์นำเสนอในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อดูกรอบเนื้อหาที่หนังสือพิมพ์นำเสนอ ซึ่งอาจนำไปสู่การรับรู้ข่าวสารของผู้รับสารในสังคมในทิศทางใดทิศทางหนึ่งได้ โดยพิจารณาในแง่การนิยามปัญหา หรือเหตุการณ์นั้น ๆ ของสื่อมวลชนการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอทางออกรวมทั้งการประเมินเชิงศีลธรรมต่อเหตุการณ์นั้น ๆ

3. การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองเปรียบเทียบช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัชชารัฐบาล พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คุณลักษณะของเนื้อหาที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยนี้ คือ พิจารณาจากข่าวแต่ละชิ้น (กรณีวิเคราะห์หน้าที่และแนวทางเนื้อหา) และบทบรรณาธิการแต่ละเรื่อง (กรณีวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหา) โดยวิเคราะห์ประเด็นหลัก (theme) ตามกรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชน

โดยเลือกศึกษาจากข่าวหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์ เลือก พาดหัวข่าว (Lead) พาดหัวรอง (Sub head) และ เนื้อหาข่าวที่ต่อเนื่องมาจากหน้าหนึ่ง ทั้งนี้การวิจัยได้นำแนวความคิดของ ลาสเวลล์ (1948, 1960 อ้างถึงใน กาญจนานา, 2552) ซึ่งระบุว่าหน้าที่หลัก 2 ประการของสื่อมวลชนต่อสังคม คือ สอดส่องดูแลระวางระไวสิ่งแวดล้อมให้กับสังคม และประสานเชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของสังคม หรือสมาชิกในสังคม ให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้สังคมเป็นปึกแผ่นสมานฉันท์ มาวิเคราะห์การเสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์และพิจารณาวิเคราะห์ว่าเป็นไปตามหน้าที่เชิงบวกหรือฟังก์ชันประสงค์ (function) หรือเป็นหน้าที่ในเชิงลบ หรือไม่ฟังก์ชันประสงค์ (dysfunction) หรือไม่อย่างไร

ตารางที่ 3.1 ตารางการบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์บทบาทหน้าที่สื่อมวลชน

ตารางวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์.....ฉบับวันที่.....			
คอลัมน์ / ข่าว			
บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชน	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
	Func/ Dys	Func/ Dys	Func /Dys
<p>สอดคล้องดูแล (การนำเสนอข่าว)</p> <p>เป็นไปตามหน้าที่(Function) หรือเป็นหน้าที่เชิงบวก/ พึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> • เดือนกัต่าง ๆ • ให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรม • กำหนดประเด็นข่าวสาร • สร้างสถานภาพของบุคคลในประเด็นสังคม <p>ไม่เป็นไปตามหน้าที่(Dysfunction) หรือ เป็นหน้าที่ เชิงลบ/ไม่พึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> • เป็นภัยคุกคามต่อเสถียรภาพของสังคมนั้น ๆ (จาก การเสนอทางเลือกอื่น) • เสี่ยงต่อการเกิดความสับสนตื่นกลัว • ขยายช่องว่างทางความรู้ของกลุ่มสังคมต่าง ๆ 			
<p>การประสานความเข้าใจร่วมกัน (การคัดเลือกเนื้อหา ทัศนคติและชี้นำ)</p> <p>เป็นไปตามหน้าที่(Function) หรือเป็นหน้าที่เชิงบวก/ พึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> • เสริมการร่วมมือร่วมใจในการเปลี่ยนแปลงพัฒนา • ลดภัยคุกคามต่อเสถียรภาพทางสังคม • สร้างประเด็นวาระข่าวสารแก่สาธารณะ <p>ไม่เป็นไปตามหน้าที่(Dysfunction) หรือ เป็นหน้าที่ เชิงลบ/ไม่พึงประสงค์</p> <ul style="list-style-type: none"> • เพิ่มความเป็นเอกภาพ ขาดความหลากหลาย • ขัดขวางการเปลี่ยนแปลงทางสังคม • ลดโอกาสโต้แย้งที่แปลกแยกจากสถานภาพเดิม 			

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร

วิเคราะห์เนื้อหาข่าวสารบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับว่ากรอบที่หนังสือพิมพ์มีการนำเสนอมีเนื้อหาของข่าวไปในรูปแบบใด มีทิศทางในการนำเสนอข่าวอย่างไร ตามแนวทางการวางกรอบของ Entman (1993) ได้อธิบายความหมายของการวางกรอบไว้ว่าเป็น การเลือกความจริงบางแง่มุมมาทำให้โดดเด่น สังกตง่าย น่าจดจำหน้าตาผู้รับสาร ผ่านการเล่าเรื่อง เพื่อให้ให้เห็นถึงความสำคัญที่น่าสนใจของประเด็นนั้น โดยเป็นส่วนหนึ่งของตัวบทหรือสาร การวิเคราะห์ของ Entman พิจารณาจากการกำหนดที่เป็นเรื่อง (Theme) และกลวิธีในเรื่องรูปแบบ (style) ได้แก่ การจัดระเบียบความสำคัญของข้อมูล (organize) รูปแบบการจัดวาง (Placement) การพาดหัวข่าว ความนำ ยกคำพูดมาเน้น การย่อหน้า ทำซ้ำ (Repetition) ใช้สัญลักษณ์ที่คุ้นเคย (Familiar Symbols) การกลับความสำคัญของมุมมองอื่น การเลือกใช้ภาษาเพื่อดึงดูดใจโดยบางครั้งจะสะท้อนผ่านกลไกต่างๆโดยพิจารณาจากความหมายของแนวทางการนำเสนอเนื้อหาข่าว การเมืองหน้าแรกของหนังสือพิมพ์

วิเคราะห์การวางกรอบของ Entman (1993) พิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การนิยามเหตุการณ์ช่วงวิกฤตการณ์ทางการเมือง(define problem)
2. การวิเคราะห์ว่าอะไรคือสาเหตุของปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (diagnose causes)
3. การประเมินในเชิงจริยธรรมผู้เกี่ยวข้อง (make moral judgement)
4. การสนับสนุน เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (treatments for the

problem)

สำหรับเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองที่จะใช้วิเคราะห์การวางกรอบข่าวสาร ตั้งแต่ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 ถึง 31 ธันวาคม 2557 โดยเลือกศึกษาจากเหตุการณ์สำคัญทางการเมือง 2 เหตุการณ์หลัก เช่นเดียวกับในการศึกษาวิเคราะห์บทบาทหน้าที่สื่อมวลชน

ตารางที่ 3.2 ตารางการบันทึกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์บทบาทการหนังสือพิมพ์ในการวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร

การวางกรอบข่าวสาร	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
นิยามเหตุการณ์			
วิเคราะห์สาเหตุ			
วินิจฉัยเชิงศีลธรรม			
เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา			

การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์โดยใช้แนวคิดทฤษฎีบรรทัดฐานสื่อมวลชน

ในการศึกษาบทบาทหน้าที่สื่อมวลชน และการวางกรอบเนื้อหาข่าวสารที่เกิดขึ้นใน 2 ช่วงเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองทำการวิเคราะห์โดยใช้แนวทางทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชน (Normative Theories of Media Performance) (อ้างถึงใน พีระ จิตร โสภณ, 2548: 147-153) มาใช้อธิบายเพื่อพิจารณาบริบททางสังคม และการเมืองของสื่อในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองช่วงก่อนและหลังการรัฐประหารด้วย ว่า การที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) สื่อมวลชนมีสิทธิเสรีภาพ หรืออิสระในการนำเสนอข่าวสารอย่างไร เปรียบเทียบกับในช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) ซึ่งบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาข่าวสารที่เกิดขึ้นเป็นไปการกรอบแนวทางทฤษฎีบรรทัดฐานของสื่อมวลชน ที่สะท้อนออกมาในลักษณะระบบโครงสร้างที่กำหนดแนวปฏิบัติของสื่อมวลชนในประเทศต่าง ๆ โครงสร้างของสื่อมวลชนที่กำหนดเป็นระเบียบ กฎหมาย คำสั่งต่าง ๆ นั้น จะถูกเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของระบบโครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ

ขอบเขตเนื้อหาที่ศึกษา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะกรณีเนื้อหาของการนำเสนอข่าวช่วงความขัดแย้งทางการเมืองที่นำเสนอในหน้าหนึ่งและบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่เป็นตัวแทนหนังสือพิมพ์เชิงประชานิยมและหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพ ในช่วงเกิดเหตุการณ์การชุมนุมของ

กปปส. ต่อเนื่องมาถึงเหตุการณ์ทางการเมืองหลังกสช. ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 ถึง 31 ธันวาคม 2557

ตัวอย่างหนังสือพิมพ์ที่เลือกวิเคราะห์เนื้อหา

1. การเลือกหนังสือพิมพ์ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างใช้แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกหนังสือพิมพ์จากหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในฐานะตัวแทนของหนังสือพิมพ์เชิงประชานิยม ส่วน หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และ หนังสือพิมพ์มติชน เป็นหนังสือพิมพ์เชิงคุณภาพที่มุ่งเนื้อหาแนวการเมือง
2. เลือกช่วงเวลาเพื่อดำเนินการศึกษาตามตารางลำดับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญตามบริบทความขัดแย้งทางการเมือง โดยเจาะจงเลือกเฉพาะในช่วงเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญในหนังสือพิมพ์ ดังนี้

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

ประกอบด้วยกรณีย่อย ๆ ที่มีนัยยะความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญดังนี้

กรณีที่ 1: การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

เหตุการณ์ ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ (Shut down Bangkok) วันที่ 13 ม.ค. 2557 กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. นักระดมพลปิดกรุงเทพฯ หรือ ชัตดาวน์กรุงเทพฯ (shut down Bangkok) เพื่อกดดันให้น.ส.ยิ่งลักษณ์ และรัฐบาลรักษาการลาออกและต้องการให้ดำเนินการจัดตั้งสภาประชาชนที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ขึ้นมาปฏิรูปการเมืองก่อนการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 โดยกลุ่ม กปปส.มีเคลื่อนตั้งเวทีหลักใน 7 จุดสำคัญ คือ ราชประสงค์ ปทุมวัน สวนลุมพินี สีลม แจ้งวัฒนะ ห้าแยกลาดพร้าว อโศก และยุวเวทีที่ราชดำเนิน

กรณีที่ 2: สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

เหตุการณ์ ศูนย์รักษาความสงบ หรือ สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 ก.พ. 2557 สรส. ขอคืนพื้นที่จากผู้ชุมนุม กปปส 5 จุด. 5 จุด โดยบริเวณแยกสะพานผ่านฟ้าลีลาศเจ้าหน้าที่ตำรวจและผู้ชุมนุมปะทะกัน ทำให้มีผู้บาดเจ็บ 71 คน เสียชีวิต 5 คน แต่ก็ยังไม่สามารถขอคืนพื้นที่จากผู้ชุมนุมได้

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ประกอบด้วยกรณีย่อย ๆ ที่มีนัยยะความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญดังนี้

กรณีที่ 1: การรัฐประหาร

เหตุการณ์รัฐประหาร ประกอบไปด้วยเหตุการณ์วันที่ 19 – 22 พฤษภาคม 2557 พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ลงนามประกาศ พ.ร.บ.กฎอัยการศึก พ.ศ. 2457/ เปิดการเจรจา โดยเชิญตัวแทนฝ่ายรัฐบาล ตัวแทนฝ่ายคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต. ตัวแทนฝ่ายวุฒิสมาชิก ตัวแทนฝ่ายพรรคเพื่อไทย ตัวแทนฝ่ายพรรคประชาธิปัตย์ ตัวแทนฝ่าย กปปส. และตัวแทนฝ่าย นปช. ร่วมประชุม ที่สโมสรกองทัพบก ถ.วิภาวดี-รังสิต/และ ทำการรัฐประหารหลังการประชุมร่วม 7 ฝ่าย ไม่ได้ผล พร้อมควบคุมตัวแกนนำทุกฝ่าย กปปส.-นปช. ยุติการประชุม จากนั้น พล.อ.ประยุทธ์ พร้อมผบ.เหล่าทัพ ประกาศควบคุมอำนาจการปกครองประเทศอย่างเป็นทางการ พร้อมประกาศจัดตั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช.

กรณีที่ 2: การต่อต้านรัฐประหาร

เหตุการณ์การต่อต้านรัฐประหาร ประกอบไปด้วยเหตุการณ์วันที่ 24 พ.ค. 2557 ผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐประหารเดินขบวนจากรัชโยธินไปอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ วันที่ 1 มิถุนายน 2557 กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้าน คสช. รวมตัวกันบริเวณทางเดินสกายวอล์กสนามกีฬาแห่งชาติ, หน้าหอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร, ห้างสรรพสินค้า เทอร์มินอล 21 แยกอโศก, ลานโพธิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ และในจ.เชียงใหม่บริเวณห้างสรรพสินค้าห้างเมญา เพื่อแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ด้วยการชู 3 นิ้ว

กรณีที่ 3: การตรวจสอบรัฐบาล คสช

เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช ประกอบไปด้วยเหตุการณ์ วันที่ 8 กันยายน 2557 พบพิรุณ ไมค์โคร โฟนห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลราคา สูงผิดปกติ โดยเลขาธิการสมาคมองค์การพิทักษ์รัฐธรรมนูญไทย ส่งจดหมายคว่นถึงผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หรือ สตง. และคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือ ปปช. เพื่อให้ได้สวนและตรวจสอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างการปรับปรุงภูมิทัศน์และตกแต่งอาคารทำเนียบรัฐบาลภายใต้งบประมาณ 252 ล้านบาท เพราะปรากฏว่ามีการจัดหาเครื่องเสียงและไมโครโฟน เพื่อใช้ในที่ประชุมดังกล่าว ตัวละกว่า 145,000 บาท ซึ่งถือว่าสูงมาก

ในการเลือกเนื้อหาการวิจัยนี้ เจาะจงเลือกเนื้อหาข่าวการเมืองที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ตามวันที่มีความเคลื่อนไหวทางการเมืองและการรัฐประหารตามลำดับ เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญ โดยเลือกหนังสือพิมพ์กรอบเช้าของแต่ละฉบับในวันก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์และในวัน ถัดไปจากที่เกิดเหตุการณ์อีก 2-5 วัน ขึ้นอยู่กับบริบทของเหตุการณ์ที่สื่อหนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญในการรายงาน

ตารางที่ 3.3 สรุปการเลือกฉบับของหนังสือพิมพ์เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาตามลำดับเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง

ช่วงเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวทางการเมือง	เหตุการณ์ที่เลือกศึกษา	หนังสือพิมพ์ฉบับที่ศึกษา
ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง ช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มี อำนาจเบ็ดเสร็จ		
กรณี ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ	13 ม.ค. 2557 ประกาศ ปิดกรุงเทพฯ จัดตั้งเวทีการ ชุมนุม 7 จุด	ฉบับวันที่ 1- 18 ม.ค. 2557
กรณี ศรศ.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 ก.พ. 2557	18 ก.พ.2557ตำรวจและผู้ชุมนุมปะทะกันบริเวณแยก สะพานผ่านฟ้าลีลาศ มีผู้บาดเจ็บ 71 คน เสียชีวิต 5 คน	ฉบับวันที่ 18-21 ก.พ. 2557
ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง ช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังรัฐประหาร)		
กรณีรัฐประหาร	22 พ.ค.2557พล.อ.ประยุทธ์ ทำการรัฐประหาร หลัง การประชุมร่วม 7 ฝ่ายไม่ได้ผล พร้อมควบคุมตัวแกน นำทุกฝ่าย กปปส.ยุติการชุมนุม จากนั้น พล.อ. ประยุทธ์ พร้อมผบ.เหล่าทัพ ประกาศควบคุมอำนาจ การปกครองประเทศอย่างเป็นทางการ พร้อมประกาศ จัดตั้งคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ (คสช.)	ฉบับวันที่ 21 -26 พ.ค. 2557
กรณีการต่อต้านรัฐประหาร	24 พ.ค. 2557 ผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐประหารเดินขบวน จากรัช โยธิน ไปอนุเสาวรีย์ชัยสมรภูมิ 1 มิ.ย. 2557กลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้าน คสช. แสดงออกด้วย การ ชู 3 นิ้ว	ฉบับวันที่ 24 - 27 พ.ค. 2557 ฉบับวันที่ 2 -3 มิ.ย. 2557
กรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช	8 กันยายน 2557 พบพิรุฑ โอล์โคโร โพนห้องประชุม คณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลราคา สูงผิดปกติ 2 พฤศจิกายน 2557 กรณีเปิดบัญชีทรัพย์สิน ปปช. พบ พล.อ.ประยุทธ์ขายที่ดิน 9 แปลง 600 ล้าน ให้ บริษัท รับซื้อที่ดินซึ่งต่อมาได้โอนให้เครือข่ายนายเจริญ สิริ วัฒนภักดี	ฉบับวันที่ 9 -12 ก.ย. 2557 ฉบับวันที่ 3 - 6 พ.ย. 2557

การตรวจสอบความตรงและความเที่ยงของข้อมูล

ความตรงในการวิเคราะห์เนื้อหาได้ทำการตรวจสอบว่า ตรง และครอบคลุมตามแนวคิด ทฤษฎีและวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่ โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบ และเสนอแนะการปรับปรุง

ส่วนความเที่ยงผู้วิจัยตรวจสอบข้ามแหล่งข้อมูลทั้งจากเอกสารแหล่งต่างๆ และการ สัมภาษณ์ในลักษณะการตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation)

ส่วนที่ 3 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าวในเชิงลึก เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ค้นหาความหมาย ความจริง หรือ ความเชื่อ ในคำอธิบายรายละเอียดความสำคัญของสถานการณ์ เป็นการรวบรวมข้อมูลแวดล้อมนอกจากการที่สื่อได้เสนอข่าวออกไปแล้ว

จากวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่ต้องการศึกษานโยบาย และแนวทางปฏิบัติของผู้เฝ้า ประดูข่าวสารทั้งผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานข่าวหนังสือพิมพ์ ในสภาวะวิกฤตความขัดแย้งทาง การเมือง รวมถึง เพื่อศึกษามุมมองความคาดหวัง และข้อเสนอแนะในการทำหน้าที่ของ หนังสือพิมพ์ในสภาวะความขัดแย้งทางการเมืองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียกับ ข่าวหนังสือพิมพ์ฝ่ายต่าง ๆ นั้น สามารถแบ่งการศึกษาได้ตามนี้

บทบาทผู้เฝ้าประดูข่าวสาร ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรหนังสือพิมพ์ ผู้ปฏิบัติงานใน กองบรรณาธิการ คือ บรรณาธิการ (Editors) หรือผู้ที่ทำหน้าที่ บรรณาธิการข่าวสาร (Editing) ผู้ เรียบเรียงข่าว (Rewriter) และผู้ปฏิบัติงานข่าว หรือ ผู้สื่อข่าว (Reporters)

บทบาทผู้ชี้แนะ ประกอบด้วยนักการเมือง ผู้บริหารองค์กร

บทบาทผู้มีส่วนร่วม ประกอบด้วยแกนนำผู้ชุมนุม ผู้ชุมนุม ประชาชน

ทั้งนี้การศึกษาจะใช้แนวคิดการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting)และการวาง กรอบข่าวสาร (Media Framing)เพื่อกำหนดกรอบในการเก็บข้อมูล

การกำหนดและเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants)

การเก็บข้อมูลในเชิงลึกจากบุคคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วน ได้ส่วนเสียกับการนำเสนอข่าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) สัมภาษณ์บุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับการ นำเสนอข่าวการเมืองซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กลุ่ม รวม 15

คนซึ่งมีทั้งผู้มีบทบาทบทบาทที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรายงานข่าวในเหตุการณ์ที่ศึกษา คือ กลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาชีพสื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ และ กลุ่มนักวิชาการสื่อที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการรายงานของสื่อ โดยที่การสัมภาษณ์เชิงลึกนี้สามารถที่จะปรับเปลี่ยนตัวบุคคลผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตามความเหมาะสมตามตำแหน่งที่ระบุไว้ได้ ดังนี้

1. วิชาชีพสื่อ

ผู้บริหารสมาคมวิชาชีพสื่อ

จักรกฤษ เพิ่มพูล อดีตประธานสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
(ดำรงตำแหน่งในช่วงเหตุการณ์ที่เลือกศึกษา)

ประคิษฐ์ เรืองศิษฐ์ อดีตนายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
(ดำรงตำแหน่งในช่วงเหตุการณ์ที่เลือกศึกษา)

ปราเมศ เหล็กเพ็ชร นายกสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย
และผู้สื่อข่าวข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

บรรณาธิการข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์

สุนทร ทาช้าย บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

คุณจตุรงค์ ปทุมานนท์ หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์มติชน

ฉัตรชัย นามคาปี บรรณาธิการข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

2. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการรักษาความสงบเรียบร้อย

พล.ต.ท.ปิยะ อุทาโย โฆษก ศรส.

พันเอกวินธัย สุวารี โฆษก กสช

3. ตัวแทนองค์กร อิสระ และภาคเอกชนฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

นักวิชาการ

ผศ. พิจิตรา สีคามิไต้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์

หัวหน้าภาควิชาการวารสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)

นายโกทม อารียา ประธานกรรมการมูลนิธิเพื่อสิทธิมนุษยชนและการพัฒนา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งแบบที่เป็นทางการสำหรับกลุ่มตัวอย่างที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดเผยและไม่เป็นทางการสำหรับ

กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ โดยการสร้างคำถามในการศึกษาวิจัยมาจากผลของการศึกษา
ในส่วนของ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบ่งตามกลุ่มสัมภาษณ์ ได้ดังนี้

คำถามสำหรับ กลุ่มวิชาชีพสื่อ

- ความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
- กระบวนการผลิตเนื้อหาข่าวสาร
- ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการนำเสนอข่าว
- แนวทางและนโยบายในการนำเสนอข่าวสาร
- ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้ง

ทางการเมือง

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบในการนำเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤต

ความขัดแย้งทางการเมืองในแนวทางวารสารศาสตร์สันติภาพ

- ทิศทางของสื่อสิ่งพิมพ์ในอนาคต

คำถามสำหรับ กลุ่มตัวแทนองค์กร อิสระ และภาคเอกชนฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง

- ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้ง

ทางการเมือง

- ความคาดหวังจากการนำเสนอข่าวของสื่อหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้ง

ทางการเมือง

- ความคิดเห็นต่อแนวโน้มของสื่อหนังสือพิมพ์ในอนาคตตามแนวทางวารสารศาสตร์

สันติภาพ

สำหรับแนวทางคำถามมาจาก การสรุปเนื้อหาจากการนำเสนอของหนังสือพิมพ์ทั้ง
3 ฉบับ เพื่อกำหนดประเด็นในคำถามที่จะทำให้มีรายละเอียดและข้อมูลในเชิงลึก โดยทิศทางการ
กำหนดคำถามเพื่อให้เกิดข้อมูลเกี่ยวกับสื่อหนังสือพิมพ์ว่าควรที่จะนำเสนอข่าวอย่างไรในช่วง
ความขัดแย้งเพื่อให้เกิดสร้างสรรค์และลดความขัดแย้งและเป็นการทำหน้าที่ที่พึงประสงค์(function)
รวมถึงควรวางกรอบเนื้อหาของข่าวไปในทิศทางใดให้เป็นไปตามแนวทางวารสารศาสตร์สันติภาพ
หรือลดความขัดแย้ง

การนำเสนอผลการวิจัย

ผลจากการวิเคราะห์เนื้อหาข้อเสนอในรูปแบบบันทึกข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทบาทและการทำหน้าที่สื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ในสภาวะความขัดแย้งทางการเมือง

ส่วนที่ 2 การวางกรอบเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ในสภาวะความขัดแย้งทางการเมือง

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบบทบาทสื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาข่าวในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

1. บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
2. นโยบายการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
3. กรอบการนำเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ในบทนี้เป็นการนำเสนอผลการวิจัยเรื่องบทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าวกรณีวิกฤตทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557 โดยมุ่งตอบวัตถุประสงค์การวิจัยเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่หนังสือพิมพ์ในการรายงานข่าวหน้าหนึ่งและแนวทางการนำเสนอการวางกรอบเนื้อหาในบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์

ในการวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)เชิงคุณภาพด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์เพื่อศึกษาเนื้อหาจากรายงานข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์และบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ โดยเลือกศึกษาความขัดแย้งทางการเมืองจากกรณีการชุมนุมในเหตุการณ์สำคัญ 2 ช่วงเหตุการณ์ ดังนี้

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

กรณีที่ 1 : การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

เหตุการณ์นี้ต่อเนื่องมาจากกลุ่มผู้ชุมนุมประชาชน เพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. ได้นัดรวมตัวกันปิดกรุงเทพฯ ที่เรียกว่า ชัตดาวน์กรุงเทพฯ (shut down Bangkok) ในวันที่ 13 มกราคม 2557 เพื่อรณรงค์กดดันให้รัฐบาลรักษาการ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่ง และให้ดำเนินการปฏิรูปการเมืองในทุกระดับก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557

กรณีที่ 2 : สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

หลังจากที่กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ได้ใช้เวลาในการชุมนุมมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 3 เดือนในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจ จจำนวน 9 กองร้อย ได้เข้าขอคืนพื้นที่บริเวณกระทรวงพลังงาน ถ.วิภาวดี ได้สำเร็จ สามารถจับกุมผู้ประท้วงประมาณ 140 คน นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีการดำเนินการตามเป้าหมายของรัฐบาลเพื่อเข้าขอคืนพื้นที่ชุมนุม 5 จุด โดย สถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้นที่บริเวณพื้นที่สะพานผ่านฟ้า ถนนราชดำเนินกลาง ต่อมาในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ มีรายงานผู้เสียชีวิต 5 คน เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 นาย และพลเรือน 4 คน และมีผู้บาดเจ็บอย่างน้อย 64 คน

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ(หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

กรณีที่ 1 : การรัฐประหาร

วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ในประชุมร่วม 7 ฝ่าย เพื่อหาทางออกของประเทศครั้งที่ 2 โดยมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธานในที่ประชุม โดย เปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้เสนอแนวทางที่เห็นว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุดของประเทศ แต่ก็ไม่มีข้อยุติ ต่อมา พลเอก ประยุทธ์จึงประกาศจะยึดอำนาจการปกครอง และสั่งจับกุมสมาชิกคณะรัฐมนตรี ตลอดจนแกนนำ กปปส., นปช. และพรรคการเมืองที่เข้าร่วมเจรจา ทั้งหมดถูกนำไปกักขัง ที่กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็ก รักษาพระองค์ ต่อมา เวลา 16:30 น. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศตั้ง "คณะรักษาความสงบแห่งชาติ" (คสช.) ยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการทันที

กรณีที่ 2 : การต่อต้านรัฐประหาร

ภายหลังจาก รัฐประหาร เกิดการรวมตัวของผู้ชุมนุมที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร โดยมีประชาชนรวมตัวกันชุมนุมหน้าเมเจอร์ รัชโยธิน เพื่อต่อต้านรัฐประหารจากนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมได้ทยอยเคลื่อนขบวนผ่านถนนพหลโยธิน เพื่อไปที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและในวันถัดมาก็ยังมีการรวมตัวกันชุมนุมต่อต้านขึ้นอีกแต่เลือกวิธีแยกกันเดินทางเพื่อป้องกันการสกดกันจากเจ้าหน้าที่ ต่อมาในวันที่ 1 มิถุนายน 2557 กลุ่มต่อต้านรัฐประหารได้แสดงสัญลักษณ์ ชู 3 นิ้ว เพื่อต่อต้านบริเวณ ศูนย์การค้าเทอร์มินอล 21 พร้อมแกนนำประกาศผ่านสื่อสังคมออนไลน์นัดชุมนุมต่อต้านต่อเนื่อง

กรณีที่ 3 : การตรวจสอบรัฐบาล คสช

เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช.นี้ เลือกศึกษาใน 2 เหตุการณ์ย่อย คือ การใช้งบประมาณปรับปรุงห้องประชุมทำเนียบรัฐบาลที่มีราคาสูงเกินจริง และ ปมขายที่ดินเกือบ 600 ล้านบาทของนายกรัฐมนตรีในรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินต่อปช.

ส่วนที่ 1 บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

ในการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ โดยเลือกศึกษาจากข่าวหน้าหนึ่ง ของหนังสือพิมพ์ เลือก พาดหัวข่าว พรรค

นำ และ เนื้อหาข่าว ทั้งนี้การวิจัยได้นำแนวความคิดของลาสเวลล์ (1948, 1960 อ้างถึงใน กาญจนา, 2552) ซึ่งระบุว่าหน้าที่หลัก 2 ประการของสื่อมวลชนต่อสังคม คือ สอดส่องดูแลระวังระวังไว้ สิ่งแวดล้อมให้กับสังคม และประสานเชื่อมโยงส่วนต่างๆของสังคมหรือสมาชิกในสังคมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในสังคมทำให้สังคมเป็นปึกแผ่น สมานฉันท์ โดยนำหน้าที่ทั้ง 2 ประการนี้มาวิเคราะห์การเสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์และ พิจารณาวิเคราะห์ว่าเป็นไปตามหน้าที่ (เชิงบวก) หรือที่พึงประสงค์ (Function) หรือ ไม่เป็นไปตาม หน้าที่ (เชิงลบ) หรือที่ไม่พึงประสงค์ (Dysfunction) หรือไม้อย่างไร

ผลการศึกษาจากการวิเคราะห์เนื้อหาของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์แบ่งออกตามช่วงเวลาเหตุการณ์ที่ศึกษา 2 ช่วง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มี อำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

กรณีที่ 1 : การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับการนำเสนอข่าวหัวข่าวกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ พบว่า มีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 16 วัน จำนวนรวม 19 ข่าวหลักที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหวทางการเมือง ตั้งแต่วันที่ 2-17 มกราคม 2557 การนำเสนอ ประเด็นข่าวพาดหัวในช่วงนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร สอดส่องดูแล คิดตามเหตุการณ์ โดยการเสนอข่าวการเตรียมพร้อมรับมือในส่วนของเจ้าหน้าที่รัฐ ท่าทีของรัฐบาล และความคิดเห็นจากฝ่ายอื่น ๆ เพื่อแสวงหาสันติวิธี ตลอดจนติดตามรายงานสถานการณ์ช่วงหลัง เกิดเหตุการณ์ ตัวอย่างพาดหัวข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่ง มีดังในตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 4.1 การนำเสนอตัวอย่างพาดหัวข่าวช่วงกรณีการประชุมปิดกรุงเทพฯของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
02/01/57	ชัตดาวน์กรุงเทพฯ 13 มกรา เทือกประกาศแล้ว คู่ที่วีซ่องไหนไม่ออกข่าวจอดำ นายกฯ 'ปู' หรือ สอ.รส.รับมือคน กทม.ผวา เริ่มกักตุนอาหาร ป่าปรมนะ น้อมนำพระราชดำรัส ทำให้ 'บ้านเมือง' สุขสงบ นายกฯเข้าอวยพรขึ้นม้าน เคาะ 2ม.ก.เลือกได้-ไม่ได้
03/01/57	วางตัว 'ชนศักดิ์' ผอ.สอ.จ่อใช้ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน รับมือมีอบ กปปส.ปิดกรุง 'เทือก' ย้ายอยู่วอน 'ปู' ออก ผบ.ตร.ชี้ตนบนตึก เป็น ตร.
04/01/57	ใช้ตำรวจ 20,000 นาย รับมือจลาจลชัตดาวน์ นายกถก กอ.รมน.ขอทหาร 20 กองร้อยรณรงค์ให้เปิดไฟรด้าน เทือก ปิด กทม.สอ.รส.ผวาเมื่อ 3 ป่วน
05/01/57	ยึดชาติเป็นหลัก 7 องค์กร เจ้าภาพทกปฏิรูป สอ.รส.ห้วง 13 มกรา-มีอบชนมีอบก้านัน โธ่ทหารเป็นพวกเดียวกันกร้าวล้ม รัฐบาลได้จะยึดทรัพย์ 28พท.ร้องศาลปกครอง ขอคุ้มครองอ้าง กกต.มิชอบ! เทือกก็ขู่จัดเลือกตั้งระวังคุก
06/01/57	ตอกหน้ารมต.กล่าวหามีอบใช้ยาเสพติด แถมอ้างข่าวกรองมีป่วนผู้คน 2 ข้างทาง ขานรับคืบคั้งขบวนปลุกเร้าชัต ดาวน์กทม.
07/01/57	ทบ.ปิดทำปฏิวัติขจรดั่งแก้วมาสวนสนาม ขอ ปชช. อย่าได้ระแวงงัดคุกเงิน-อัยการศึกจ่อรับมือชัตดาวน์กรุงเทพฯ. ยช. คู่-คนเข้าร่วมเข้าขายสนับสนุนกบฏ
08/01/57	มีอบปลื้มเชิญแขกฝั่งธนได้ 2.5 ล้าน แห่บริจาคช่วยจุดเสี่ยง 13 ม.ค. ที่ศูนย์ราชการแยกลาดพร้าว

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
09/01/57	จัดทัพ 96 กองร้อย ปูสังเขมรับเทือกชัฏดาวน้ ใช้ทหารกับตำรวจปฏิบัติร่วมกัน 20 สถานทูต ผวาเร่งฝ้ายไทยดูแลสุเทพยึด แยกปทุมวันบัญชาการ
10/01/57	ศาลอาญาไม่อนุญาติหมายจับรภกปปส. เทพเทือกท้าวฝั่งธน 2 สถานบัน จัดจุดเทียนรดต๋อนุสาวรีย์ฯด้าน
11/01/57	แดงปะทะกปปส.ซัดละเจ็บ4 ทั้งยังปืนปะทัดยักษ์รดไล่ตามค้ำทอกันมา
12/01/57	บันกีมูนเดือนไทยยึดสันตือยาศัยความรุนแรง เลขาเยเอ็นห้วงชัฏดาวน้กทม. เทือกปูไล่ปูพื้นจากประเทศบักตูวอนอย่าถาม เรือปฏิวัติ
13/01/57	มือบกปปส.ลุยแล้วชัฏดาวน้ชาวบ้านโกลาหล หน่วยหน้ายึดพื้นที่ปิดถนนกปท. บูยัด ตลท. วิฑูการบินเทียนพริบมธ. ขอ สันติภาพ
14/01/57	กนลันหลามร่วมชัฏดาวน้กทม. เทพเทือกลันไม่มีการเจรจากปปส. นุกปิดรายกระทรวงชาวสธ.ร่วมสู้! ตจว. มีต่อต้าน
15/01/57	มือบลุยทั่วกรุงชัฏดาวน้10หน่วยงานรัฐ บู 2-3 วัน ปิดราชการทั้งหมดเทือกยกกระดบัจับปู-รมต. สหรัฐขึ้นชนชม รัฐบาลอดกลัน
16/01/57	มือบฮือกระจายปิดตาย!8สถานที่ราชการ ลันกัญแจ - สนง.ออสส. ก็โดนด้วยเทือกประกาศจะไล่ปิดไปทุกวันทำให้ ตำรวจเข้ามาจับพร้อมต๋อสู
17/01/57	กปปส.รุกรมดไล่ล่า ‘ปู’ ใช้อาสาสมัคร500 อิสระลุย สธ. คั้นหาหมอประดิษฐ สอ.รส. แจแหล่งเทพเทือกกลบดาน เสือ ชาวแห่จุดเทียนหนุนเลือกตั้ง วันครูปี 57หยอยย้ายงานหนีกปปส. จัดที่ ‘นกรปฐม’ สดุติพระราชินีเป็นแม่และครูของ ‘พสกนิกร’

จากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เหตุการณ์กรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐทำหน้าที่ด้านการนำเสนอข่าว โดยได้รายงานข่าว ในเชิงการแจ้งข่าวสารติดตามรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และแจ้งเหตุการณ์ข่าวให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น หนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่ในการรายงานความคืบหน้าในการเตรียมตัวเคลื่อนไหว การแจ้งข่าวเกี่ยวกับการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส. โดยเฉพาะแนวโน้มของเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดความไม่สงบขึ้นได้เพื่อเป็นการเตือนภัย ประชาชนได้วางแผนในการเดินทาง การทำงาน ตลอดจนชีวิตประจำวัน ในขณะที่เดียวกันยังทำหน้าที่แจ้งข่าวสารให้กับแนวร่วมของผู้ชุมนุม กปปส.ว่าจะเข้าไปร่วมชุมนุมได้ที่เส้นทางใดอย่างไร จุดไหนที่มีความปลอดภัย สะดวกต่อการเดินทางเป็นต้น

ทั้งนี้ในกรณี การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้เสนอประเด็นข่าวที่มีความแตกต่างกันโดยการกำหนดประเด็นจากเหตุการณ์ในการเคลื่อนไหวของฝ่าย กปปส. และฝ่ายรัฐบาลเป็นประเด็นหลัก เช่น เหตุการณ์ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ เกิดขึ้นในวันที่ 13 มกราคม 2557 ประเด็นข่าวในวันที่ 4 มกราคม 2557 วันที่ 9 มกราคม 2557 และ วันที่ 12 มกราคม 2557 ให้มีความสำคัญต่อการเตรียมพร้อมของรัฐบาล และความกังวลที่จะเกิดเหตุความรุนแรงได้ ขณะที่ช่วงที่เกิดเหตุการณ์คือวันที่ 13-15 มกราคม 2557 ให้มีความสำคัญต่อประเด็นความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส.

อย่างไรก็ตาม ในการทำหน้าที่รายงานกรณีปิดกรุงเทพฯ อย่างละเอียดอาจเสี่ยงต่อการก่อให้เกิดความตื่นตระหนกสับสนตันทันทีให้กับประชาชนที่ต้องอยู่อาศัยหรือทำงานยังบริเวณที่ผู้ชุมนุม กปปส. เคลื่อนไหวไปได้ รวมทั้งการรายงานเส้นทางในการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม กปปส. อย่างละเอียดนั้นอาจจะทำให้คนบางกลุ่มที่ไม่ประสงค์ดีอาจ ใช้กำหนดการเดินทางขบวนของผู้ชุมนุมเข้าไปวางแผนเพื่อก่อเหตุรุนแรงได้เช่นกันทำให้การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ในส่วนนี้อาจไม่เป็นไปตามหน้าที่ไม่พึงประสงค์ของสื่อ

★ ข่าวฉัตรดาวนี้ทำคนกรุงเผาตุ๋นอาหาร

อีกสำเนาหนึ่งที่พรรคเพื่อไทย นวมสุโขทัย จุลพงษ์ศรีผู้สมัคร ส.ส.บัญชีรายชื่อพรรคเพื่อไทยกล่าวว่าการในายสูงพบ เมื่อสุบรรณเดชาธิดา กปปส. ประกาศปิดถนนนั้น ไม่ใช่ขอจัดขบวนพาเหรดถึงธรรมศาลาแต่จัดขบวนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนซึ่งขณะนั้นสร้างความตื่นกลัวแก่ประชาชนตามมีการกักตุนอาหารกันแล้ว ขอเตือนพรรคประชาธิปัตย์และ กปปส. ว่า การกระทำของพรรคประชาธิปัตย์และ กปปส. เป็นเนื้อเดียวกัน ถ้าไปปิดขบวนให้เปลี่ยนใจเพราะไม่เป็นผลดีต่อประชาชน ขอให้กำลังใจกสท. ทั้ง ๕ คน ที่เพิ่มเข้ามาทำงาน ขอให้อดทน นำพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว น้อมนำไปปฏิบัติ ทั้งนี้พรรคเพื่อไทยจะสรุปสถานการณ์

ภาพที่ 4.1 ตัวอย่างข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 2 มกราคม 2557

จากตัวอย่างข้างต้นแสดงให้เห็นว่าไทยรัฐเลือกนำเสนอความคิดเห็นของแหล่งข่าวจากพรรคเพื่อไทยที่แสดงความคิดเห็นว่ากำลังเกิดภาวะที่ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก จากเหตุการณ์ปิดกรุงเทพที่กำลังจะเกิดขึ้น จนเป็นเหตุให้เกิดการกักตุนอาหารในบางส่วนแล้ว ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการนำเสนอเนื้อหาดังกล่าวของไทยรัฐอาจทำให้ผู้อ่านรับรู้ภาวะความตื่นตระหนกของประชาชน สะท้อนหน้าที่ที่อาจไม่พึงประสงค์จากสื่อ

นอกจากนั้นจากการเสนอข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวที่จะมีการปิดกรุงเทพ อาจเสี่ยงต่อการเกิดความตื่นกลัวทางด้านการท่องเที่ยวทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงและบางประเทศลดเที่ยวบินที่จะเดินทางมาไทยลง ตามตัวอย่าง พาดหัวตอนในส่วนของเนื้อหาข่าวที่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 10 ม.ค. 2557 ดังต่อไปนี้

★ โอดท้องเที่ยวถูกทุบ 1.8 หมื่น ก.

น.ส.ปิยะมาล เตชะไพฑูริย์ กล่าวว่า คาดว่า เดือน ม.ค. การท่องเที่ยวจะได้รับผลกระทบทำให้ รายได้ต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ หายไป 10-18,000 ล้านบาท นักท่องเที่ยวลดลง 4 แสนคน จึงขอให้ ทุบฝ่ายร่วมกันประคับประคองเศรษฐกิจว่าทุกคน รับประเทศไม่อย่างให้เกิดความรุนแรงในส่วนของการท่องเที่ยวไม่ได้ตื่นตระหนกต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีแผนมาประชาสัมพันธ์ และดูแลนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาไทยเพื่อช่วยฟื้นสภาพเศรษฐกิจประเทศให้ฟื้นฟื้นวิกฤติในช่วงการชุมนุมของนักเรียนไปให้ได้เร็ว

★ ภาครัฐยังงมแอร์นำเลิกเที่ยวบิน

นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ รมว.คมนาคมกล่าวว่า การนี้เห็นหัวว่า การรณด้วยผู้โดยสารจากสนามบินสุวรรณภูมิไปยังที่ที่กินที่กรุงเทพฯ นั้นจะมี ปัญหาอันได้วางแผนรองรับและนำให้นักท่องเที่ยว ใช้บริการแอร์พอร์ตลิ้งค์ รวมถึงให้รถรับส่งอำนวยความสะดวก

ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ช่วงเวลานักท่องเที่ยวขณะเดินทางและแจกคู่มือขอวีซ่าที่สนามบิน ส่วน การยกเลิกเที่ยวบินของต่างประเทศล่าสุด มี 8 สายการบิน คือ สิงคโปร์แอร์ไลน์ อีเอมแอกไทย และคาเธ่ย์แปซิฟิก ประมาณ 30 เที่ยวบิน และได้เริ่มสนนบินสำรองไว้แล้วกรณีมีเหตุฉุกเฉิน ได้แก่ สายการบินคู่อูเอมา และสายการบินลอนดอนเมือง ขณะที่ การข่าวทีวีไทยจะไปโผล่สนนบิน

ภาพที่ 4.2 ตัวอย่างพาดหัวตอนของข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 10 ม.ค. 2557

จากพาดหัวตอนของข่าวที่ 2 ข้างต้นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และการประกาศยกเลิกเที่ยวบินแสดงให้เห็นว่าไทยรัฐได้กำหนดประเด็นในลักษณะของการชุมนุมที่อาจสร้างภาพลักษณ์ในทางลบ ในส่วนของเนื้อหาข่าวมีการอธิบายรายละเอียดการแก้ไขปัญหาและระบุว่าเกิดผลกระทบน้อย ซึ่งหากพิจารณาจากพาดหัวดังกล่าวอาจส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวหรือนักลงทุนได้

หนังสือพิมพ์มติชน

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการประชุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์มติชนพบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวมีจำนวน 16 วัน มีจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องจำนวน 26 ข่าว ซึ่งหนังสือพิมพ์มติชนจะมีลักษณะนำเสนอข่าวการเมือง และข่าวเศรษฐกิจที่เป็นผลมาจากเหตุการณ์ทางการเมืองแยกกัน ความรายละเอียดที่ปรากฏของพาดหัวข่าวดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วงกรณีการประชุมปิดกรุงเทพฯ ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
01/01/57	ผู้นำผบเหล่าทัพเข้าพบป้าเปิดสี่เสา 'ซัชชาติ' ก้านแผนปิดกรุง ถามจุดยืน 'คุณชาย' 'สุเทพ' ยกระดับมคสาลประกันตัมคปท.
02/01/57	มือบปิดกรุงจนกว่าชนะเริ่ม 13มค.ตัดน้ำ-ไฟบ้านรัฐมนตรี รมทราสุเทพเดินเรียกแขกปูขอป้าเปรมเนะแก้ววิกฤต 'แดง' แผลงวันนี้ แนวทางสู้
03/01/57	ดันกม.ฉุกเฉินผู้ขัดขวางนันทารก้านดกเกรียด-ขอเป็นผู้ช่วย คู่ประกาศเปิดประเทศ 13มค.สวนเทือกสั่งปิดมท.1 ห้ามตัดน้ำ-ไฟฟ้าจีชาย หมู่เตรียมรับ4ข้อ
04/01/57	ทุบมือข่าวลุยปิดกรุง 'สุเทพ' ถัน 13มค.เรือเวทิราชดำเนิน ชี้ 20จุด 'ขัดขวาง' กทม.แดงชุมนุมเปิดประเทศตั้งเวทีชุมนุมทุกจว.-เว้นได้ พิชมือเงินไหลออก 2แสนล. ท่องเที่ยวแจ้งยอดจองวูบ 30%
05/01/57	รมต.ปลอบนักท่องเที่ยวจีนควมาไทย หวั่นกระทบคลองตรุษสิงคโปร์แอร์ไลน์ลดบินกลางม.ค. วูบ 19 ไฟลต์
06/01/57	สุเทพปลื้มเดินเรียกแขกบริจากรอว่างควมก.ชวนฝั่งธน โพลควา 13มกราบานปล่อยไปงหนุน 2ก.พ.อจ.จุฬาแจ้ง 'พอกันที' พิชมือบ-บางกอกเจมส์ส่วนเสียหายยับ จีน-มะกัน-ยุโรปถอนตัวสื่อออกชี้ไทยส่อ 'ปฏิวัติ'

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
07/01/57	แกนนำนปช.ทั่วปท.ถกใหญ่ผวาปฏิวัติ 'สุเทพ' นำเดินฝั่งธนฯวันนี้ คล.จักรโชนรับปิดกรุงขอหมายจับ '33กปปส.' จ่อเรียก 'พุทธอิสระ' ด้วย อ้อยปรามครุร่วม13มค. ถก4ชม.รับมือชัตดาวนักรร.เครียด หวังธุรกิจรายย่อยเจ็ง 'คลัง' เต็มภาณิลควบ
08/01/57	ต้องรับผิดชอบถ้ามีตาย 'บิกตู' จีรับ. ปิดตอทหารทำปฏิวัติ นปช.ถกด้านรัฐประหารยึด 'เหนือ-อีสาน'ฐานสู้ 'สุเทพ' ดึงฝั่งธนปิดกรุงผู้ว่าชมพรขอย้ายตัวเอง
09/01/57	เซ็นทรัล-ราชประสงค์ไม่ปิด13มค. 7องค์กรเร่งถกปฏิรูปสอท.หวังถ้าเกิน3วันกพฐ.เลื่อน 'ปิดเทอม' ปทุมวันเวทีหลักปิดกรุง สุเทพแจงคนคุม7จุด 'ชัตดาวนั' ราชการด้วยเหตุผวาตัดน้ำตัดไฟอีก
10/01/57	มทก.1แถลงหนุนบิกตูยึดสันติวิธีเห็นใจโดนกดดันหนัก 'สุเทพ'เดินฝั่งธนรอบ2รับ 'นกหวีดล้อมเพชร'ศาลเบรกจับ35แกนนำ 'หนูน2กพ.'นัดฮือวันนี้ตร.ป็นหาย27กระบอก
11/01/57	สธ.ระอุ-สั่งสอบปลัดไ้รัฐบาล แดงปทุมปะทะกปปส. 'ยิง-ประทัด-ไล่ตี' เจ็บ4ออกหมาย20แกนแถว3 รร.กรุงวูบ-ใช้จยย.เดินสารป็นส์เตือนใส่ 'เหลือง-แดง'
12/01/57	บันคีมูนสายตรงเกลียร์ 'ปุ-มาร์ค' หวันชัตดาวนักรงรุนแรง สุเทพนัดแจง 'ปิดกทม.' ยิงมือบราชดำเนินเจ็บ7มือป่วนปทุมรับสารภาพ กลุ่ม2เอาฯตั้งธงปฏิรูปเวทีพลเมือง 'เหนือ-ใต้-อีสาน'พริบจุดเทียนหนุนเลือกตั้ง
13/01/57	ยึดถนนตั้งเวทีพริบ7จุดฮือปิดกรุงสุเทพนำหลักปทุมวัน มาร์คจวกปุ-แจงยูเอ็นแห่เชียร์ปลัดสธ.ไล่รบ.นปช.เคลื่อนด้านทั่วปท.พท. 'ชีรพล.อ.' อุ่มมือบ '4พันตร.' เกลียร์รดติด ชุมนุมยึดศูนย์ลงทุนแสนล้านแบงก์พาณิชย์ตุนเงินสำรอง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
14/01/57	ไล่ปิดกระทรวง-บึชรก.มือบรกดต่อ ชัดคาวน้กึก-ถันไม้แพ้ 7จุดคนแน่น-จราชรวุ่น สุเทพเดินสายขึ้นเวที กรุงโล่ง-ทำงานที่บ้าน เรือ รับและ-ใช้แทนรถลุ่มปชป.-ยิงการ์ดเจ็บปช.3ภาคด้านปฏิวัติ สิ้นนอกหวั่นองเลือดเสียงปฏิวัติ ทุนต่างชาติถอนหนีอื้อซี้ๆผู้ป่วนออกอาการ 100ร้านทองเยาวราชหยุด ธปท.-แบงก์123สาขาปิด
15/01/57	ขู่จับปู-รมต.-พร้อมลูกเมียเร่งปิดเกม สุเทพประกาศถันเวทีซัชชาติเป็นห่วงแผ่นดินฟ้าปกปส.เดินสายจี้ขรก.ผล งาน-ไล่กลับบ้านรบ.คุมเข้มจุดสำคัญ เลื่อนเลือกตั้งแก้วกฤษต์ปลัดยธ.ชง ชูรช้องตั้งกก.โรคแม่ปสรัฐชื่นชมปูอดกลั่นพร้อมเป็นกาวใจทุกฝ่าย
16/01/57	ผบ.สส.โต้-ชี้แค่ข่าวลือบับ 'ปู' ออก ชัด 'แมงโม' ปล่อยข่าวปว.มือบรกดบ้าน 'มท.1-เพ็ง' ไล่ปิดราชการให้หยุด งานสุเทพขูรบ.อยู่ไม่ถึง 2 กพ. พียมือบ-งคบิน81ไฟลต์ฝัก-ผลไม้สูญ30ล้าน/วัน

จากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชน ในกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร มีการรายงานข่าวในลักษณะของการแจ้งข่าวสาร และทิศทางการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม เพื่อส่งสัญญาณเตือนภัยให้กับสังคม เพื่อหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้น

ภาพที่ 4.3 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2557

จากตัวอย่างพาดหัวข่าว พาดหัวรองและความนำข้างต้นหนังสือพิมพ์มติชนมีการรายงานภาพรวมการจลาจลและเส้นทางสัญจรที่ประชาชนจะเลือกใช้บริการได้ในช่วงที่มีการปิดกรุงเทพฯ

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์มติชนได้สะท้อนประเด็นข่าวของเหตุการณ์ในช่วงนี้คือความเคลื่อนไหวของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมปิดกรุงเทพฯของกลุ่ม กปปส.และยังให้ความสำคัญกับประเด็นของเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่นำไปสู่กระแสข่าวการปฏิวัติ เช่น

พียม็อบ-บางกอกเจมส์วุ่นเสียหายยับ

จีน-มะกัน-ยุโรปลอนตัวสื่อนอกซีไทยสื่อ 'ปฏิวัติ' (มติชน, 6 มกราคม 2557)

ต้องรับผิดชอบถ้ามีตาย 'บิ๊กคู' จีรับ.

ปิดคอบทหารทำปฏิวัติ นปช. ถกด้านรัฐประหารยึด 'เหนือ-อีสาน'ฐานผู้ 'สุเทพ' ดึงฝั่งชนปิดกรุงผู้ว่าชมพรขอย้ายตัวเอง (มติชน, 8 มกราคม 2557)

ไล่ปิดกระทรวง-บิขรก. ม็อบรุกต่อ ชัดความผิดก็-ล้มไม่แพ้

7 จุดคนแน่น-จราจรวุ่น สุเทพเดินสายขึ้นเวที กรุงโล่ง-ทำงานที่บ้าน เรือรับและ-ใช้แทนรถล่อมพชป.-ยิงการ์ดเจ็บนปช. 3 ภาคต้านปฏิวัติ (มติชน, 14 มกราคม 2557)

ผบ.สส.ได้-ชี้แค่ข่าวลือบิบ 'ปู' ออก

ชัด 'แมงโม' ปลอ่ยข่าวปว.ม็อบบุกบ้าน 'มท.1-เพ็ง' 'ไล่ปิดราชการให้หยุดงานสุเทพอยู่' รบ.อยู่ไม่ถึง 2 กพ. (มติชน, 16 มกราคม 2557)

ทุนต่างชาติถอนหนี้อ

เลือกดีเสียปชว

คนไทยในวัยอรักชุมนุมจัดเวทีโถม สแควร์ทูน กปปส. ถือนอกเกาะติดชัตดาวน รอยเคอร์วิค สงครามกลางเมือง ท่ามกลางข่าวสื่อปฏิวัติ หนี กองทัพแทรกแซง รัวรอยบี53 (อ่านต่อหน้า 1๑)

ภาพที่ 4.4 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 14 มกราคม 2557

อย่างไรก็ตาม ในการรายงานข่าวเพื่อแจ้งข่าวสารหนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอผลกระทบจากการชุมนุมของผู้ชุมนุม กปปส. ในลักษณะข่าวรองควบคู่กับข่าวหลักของความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม กปปส. ในพื้นที่ของข่าวหน้าหนึ่งด้วย (ตามตัวอย่างภาพที่ 4.4) ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผู้รับสารเกิดความสับสนว่าการชุมนุมที่เกิดขึ้นเป็นฝ่ายที่ไม่ดีไม่ถูกต้อง เพราะทำให้บ้านเมือง เศรษฐกิจ ได้รับความเสียหาย ซึ่งอาจเป็นการไม่ทำตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ของสื่อได้

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าว ระหว่างวันที่ 3 -16 มกราคม 2557 เป็นจำนวน 14 วันและมีจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้อง 23 ข่าว ซึ่งการพาดหัวข่าวได้ให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม กปปส. รองลงมาเป็นท่าทีของรัฐบาล

ตารางที่ 4.3 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วงกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัว/พาดหัวรอง
03/01/57	ทหารเมินอุกเงินแดงจุดไฟ13มก.
04/01/57	ทิ้งราชดำเนิน! กำนันทุบหม้อข้าวยึดเมือง/สมช.ชงติดอาวุธตำรวจ
05/01/57	ขู่ประหารกบฏ! ปึงศักดิ์ยึดข้อหากำนันนำประชาชนปฏิวัติกรุง
06/01/57	กำนันเลี้ยงย่านธุรกิจ ยึดราชประสงค์-ปทุมวันเวทีหลัก รมว. ไอซีทีป้ายสีผู้ชุมนุมเสพยา
07/01/57	ขอจับ3รทปปส.ปูดหลิมแทนปึง กกร.จัดเวทีถกรับมือชัตดาวนั้ชั้กระทบไม่มาก
08/01/57	ว้วมีแผลอีกามาจิก! บักตู้อุ้มปรีศนาวิรัฐประหารกำนันเร่งชัตดาวนั้ทรราช
09/01/57	แจัดยี่นไบลออกจากตำรวจ
10/01/57	ทบ.อีมั!ยุติแตกแยก ชั้คอรร์ปชันปัญหาประเทศปูดส่งหลิมตามจับสุเทพ
11/01/57	ปูเบะทำดิ่งทหารกล่อมมือบ ปทุมแดงระอุ!แดงชนกปปส.ยิงกระสุน-ประท้วงว่อน
12/01/57	ดิ่งUNล้มกระดาน! แจยังลักษณ์โกหกบันก็มุน/ประยุทอีมั!ไทยแก้ปัญาเอง ปูขอโทษเด็กกอดเจอ กำนันหอมหนูๆรม!
13/01/57	ชัตดาวนั้ไลโจร กำนันย้าสู้ระบอบทักษิณจนรู้ชนะ-แพ้/ประเด็นเดิมยึดกรุงจุด เทาใจเชียร์ปลัดหมอนรงค์ปลัดมึงขี้นิวสั่งแอง กองทัพเคียดดิ่งจันทร์ไอชาเป็นเครื่องมือ!

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัว/พาดหัวรอง
14/01/57	ปิดจนกว่าจะชนะ ชัตดาวน์กระท่อมเมืองก้านันปิดเจรจา/ปฐกเซฟเฮาส์ ธุรกิจจับตามืออับ ห้างร้านคึกคัก! ขรก.รับเงินปกติ
15/01/57	ก้านันลุยปฏิวัติปชช. ชูควบคุมตัวรักษาการนายกฯยิ่งลักษณ์อ้างปชต.เกาะเก้าอี้ ส่งคลื่นป่วนสุเทพปราศรัยธาริตชงไอซีที่ปิดลู่สกาย หลายชาติห่วงเสี่ยงนองเลือดแนะยึดสันติวิธี
16/01/57	ปูพ่ายสันติภิวัตน์ ธีรยุทธชี้ระบอบทักษิณทรุดแนะกปปส.มุ่งมั่น-ยืนหยัด ผบ.ทบ.ตบหน้าตร. ส่งทหารดูแลปชช.

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร การแจ้งข่าวสารให้ประชาชนทราบถึงความเคลื่อนไหวทางด้านต่างๆ ในขณะที่เดียวกันมีการตรวจตรา เพื่อระวังเหตุร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

ก้านันเลี้ยงย่านธุรกิจ

ยึดราชประสงค์-ปทุมวันเวทีหลัก

'รมว.ไอซีที่'ป้ายสีผู้ชุมนุมเสพยา!

ภาพที่ 4.5 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 6 ม.ค. 2557

ทั้งนี้จากตัวอย่างพาดหัวข่าว วันที่ 6 มกราคม 2557 แสดงให้เห็นว่าไทยโพสต์ได้ทำหน้าที่รายงานความเคลื่อนไหวในสังคม คอยระแวดระวังภัยในความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้

ประชาชนได้รับทราบ โดยในที่นี้นอกจากการรายงานแนวทางการเคลื่อนไหวของ กปปส.แล้วยังรายงานถึงข้อสังเกตที่รัฐมนตรีกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศที่กล่าวถึงผู้ชุมนุม กปปส.มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วย

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ทำหน้าที่กำหนดประเด็นข่าวโดยมุ่งเน้นไปที่การเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. และทำที่ที่จากฝ่ายต่างๆที่เป็นไปในแนวทางบวกต่อการชุมนุมดังกล่าวด้วย เช่น

ภาพที่ 4.6 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 7 ม.ค. 2557

จากพาดหัวข่าวข้างต้นพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ใช้บทสัมภาษณ์ของประธานสภาหอการค้าไทยเพื่อยืนยันว่าการปิดกรุงเทพฯ ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศมากนักเนื่องจากการเตรียมพร้อมรับมือจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว

กรณีที่ 2 : ครส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีครส. ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 4 วัน และพบข่าวที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 ข่าว ตั้งแต่วันที่ 18-21 กุมภาพันธ์ 2557 การนำเสนอประเด็นข่าวพาดหัว ในช่วงนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสาร โดย

การเสนอข่าวความเคลื่อนไหวของรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งเจ้าหน้าที่ลงไปปฏิบัติงาน และข่าวการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม กปปส. ซึ่งในช่วงนี้จะมีประเด็นของคำสั่งศาลแพ่งที่ยกเลิก 9 ข้อ ของพระราชกำหนดในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ พ.ร.ก. ฉุกเฉิน ของรัฐบาลด้วย ดังตัวอย่างพาดหัวข่าวในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.4 การนำเสนอพาดหัวข่าวในช่วงกรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
18/02/57	เหลิมยึดคืนทำเนียบ ระดมตร. 2 หมื่น-ไม่ขู่ “เทือก”รวมพลรับมือยัน 19 ก.พ.สู้แตกหัก!ตุนัด เสื้อแดง 22 ก.พ.
19/02/57	เลือดคนไทย-ทาผ่านฟ้า สังเวียอีก4ชีวิต ระเบิดหล่นตุมกลางวงตำรวจตาย 1- ประชาชน 3 คน บาดเจ็บอีกมากมาย พอยึดไม่สำเร็จตร.เผ่น
20/02/57	กปปส.ชี้ ‘ฉุกเฉิน’ เป็นหมันศาลห้ามสลายมีอบ สั่งให้ข้อกำหนดที่สรส.ออกไม่มีผลวางกฎเหล็ก 9 ข้อ กลุ่มครองผู้ชุมนุม ‘เทือก’ ถ่า ‘ปู’ ตัดท่อน้ำเลี้ยงชินวัตร
21/02/57	ทยยะปิดตึกชิน3พุทธะลุยเช็กอินเอสซีปาร์ก อ้างจองไว้ 10 ห้อง-แขกกระเจิงผก. โร้เคลียร์-ชดใช้ 1.2 แสนนปช.ถั่น กลองรบนัด 23 กพ.

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในเหตุการณ์สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐทำหน้าที่ด้านการรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร โดยได้รายงานข่าวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นของวันที่เกิดเหตุในการเข้าขอคืนพื้นที่ของตำรวจจากกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนินใน เป็นหลัก เพราะเป็นพื้นที่ที่มีเหตุการณ์รุนแรงจนทำให้มีผู้เสียชีวิตจากทั้งสองฝ่าย การรายงานหลังจากเหตุการณ์ความรุนแรงจากการที่สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ว่า

เกิดการสูญเสียของทั้ง 2 ฝ่ายรวม 4 รายขณะที่มีผู้บาดเจ็บเป็นจำนวนมาก โดยในเหตุการณ์เกิดจากการปะทะเปิดไฟกลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าผู้ก่อเหตุมาจากที่ใด

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้กำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้โดยนำเสนอตามเหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ชุมนุมและการเสนอในประเด็นที่ศาลแพ่งยกเลิกกฎข้อของ ครส.ที่นำมาสู่การใช้กำลังปราบปรามผู้ชุมนุมกปปส.ด้วย

ภาพที่4.7 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557

อย่างไรก็ตามในการรายงานข่าวสถานการณ์ไทยรัฐเลือกที่จะเน้นคำ “สั่งเวียอีก4ชีวิต” ที่มีแนวโน้มที่จะเกิดเหตุรุนแรง อาจเสี่ยงต่อการรับรู้และเกิดความตื่นตระหนกได้ จากตัวอย่างข่าวและภาพในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557 ปรากฏภาพผู้เสียชีวิตโดยที่ไม่ได้ปิดบังผู้เสียชีวิต จากการที่สื่อต้องการรายงานว่าเข้าถึงเหตุการณ์จริง มีผู้เสียชีวิตจริง แต่อาจสร้างความคับข้องใจ สลดหดหู่ เกิดความเกลียดชังฝ่ายก่อเหตุได้ เป็นการสะท้อนการไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ของสื่อ

หนังสือพิมพ์มติชน

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีครส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์มติชนพบว่ามีกรนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 3 วันและพบข่าวที่เกี่ยวข้องจำนวน 4 ข่าว ตั้งแต่ วันที่ 18 -20 กุมภาพันธ์ 2557 โดยที่ประเด็นข่าวเป็นการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการทำงานของรัฐบาลกับผู้ชุมนุม กปปส.

ตารางที่ 4.5 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการสรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
18/02/57	สรส.ยื่นคำยกฟ้องปี 53 ผู้เลิกถูกเงินคืนศาลแพ่งตัดสิน 19 กพ. 'สุเทพ' ลั่นร่วมมืออบชวานาบุกทำเนียบ-โบกปูนปิด 'ตร .2.5 หมิ่น' ขอคืนพื้นที่
19/02/57	บีมวอน-ชุดดำปะทะตร. ดับอีก 4 ศพ คต.1-มีอบ 3 'ผ่านฟ้า' คุ บุกชิงตัว 'สมเกียรติ' คืน ยิงเอ็ม 79 ถล่มเบิกทาง
20/02/57	ไม่เลิก-แต่ลดอำนาจม.ถูกเงินศาลแพ่งสั่ง-มติ 3 ต่อ 2 โล๊ะ 9 ข้อสรส.-ห้ามสลายมือเปื้อน 'พรก.' เป็นหมันสุเทพล่าปู-ลุยธุรกิจ 'ชิน' ตร.ฮีโร่เจนาที่เตะระเบิด 'สื่อออก' ตีข่าวไทยการเมืองรุนแรงขึ้นคำบาทในตปท.อ่อน สื่อออกหลายสำนักชี้แนวโน้มการเมืองไทยรุนแรงขึ้นอีก หลังเหตุปะทะระหว่าง ตำรวจ-มีอบครั้งล่าสุด 'รอยเตอร์' ระบุกระทบเศรษฐกิจประเทศ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชนในกรณีสรส. ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า ทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร ทำหน้าที่รายงานข่าวจากเหตุการณ์ขอคืนพื้นที่ โดยติดตามเหตุการณ์ในแต่ละจุดว่ามีเหตุรุนแรงหรือความเคลื่อนไหวอย่างไรบ้าง

**บีมวอน-ชุดดำปะทะตร.
ดับอีก 4 ศพ**

**คต.1-มีอบ 3 'ผ่านฟ้า' คุ
บุกชิงตัว 'สมเกียรติ' คืน
ยิงเอ็ม 79 ถล่มเบิกทาง
ตำรวจฮีโร่เตะระเบิดทิ้ง
ตุ้มสนั่นมาเหวอะสาหัส**

ภาพที่ 4.8 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2557

หนังสือพิมพ์มติชน มีการรายงานเหตุการณ์ถึงกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าขอคืนพื้นที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนินใน โดยระบุว่า มีชายในชุดดำปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ และโยนระเบิดพร้อมยิงเอ็ม 79 จนทำให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตดังกล่าว

ทั้งนี้หนังสือพิมพ์มติชน ได้กำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้ โดยให้ความสำคัญต่อข้อพิจารณาของศาลเกี่ยวกับข้อบังคับของกฎหมายที่จะใช้เพื่อเข้าไปดำเนินการต่อกลุ่มผู้ชุมนุม และการรายงานสถานการณ์ตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

นอกจากนั้นในกรณีสรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. ที่เกิดขึ้นวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 แต่หนังสือพิมพ์ก็รอบรู้ ได้รายงานตัวเลขกำลังตำรวจ และการประกาศระดมแนวร่วมของผู้ชุมนุม กปปส. ผนวกกับเหตุรุนแรงและท่าทีแข็งกร้าวของคู่ขัดแย้งทั้งสองฝ่าย โดยเนื้อหาข่าวที่สื่อให้เห็นถึงความรุนแรงนี้ อาจส่งผลให้ประชาชนที่อยู่ตามบริเวณจุดผู้ชุมนุมหรือแม้แต่ในเขตกรุงเทพฯ เกิดความตื่นตระหนก กักตุนสินค้า หรือห่วงเกรงที่จะต้องเดินทางไปนอกบ้านได้ ซึ่งการทำหน้าที่อาจนำไปสู่ผลที่ไม่พึงประสงค์ของสื่อได้

'สุเทพ' ลั่นร่วมมือบทบาท บุกทำเนียบ-โอบกบฏปิด 'ตร.2.5หมื่น' ขอคืนพื้นที่

'สุเทพ' นำผู้ชุมนุมบุกเข้ายึด
ทำเนียบรัฐบาลไม่ยอมให้
ยิงลักษณะเข้าทำงาน โอบกบฏปิด
ทางเข้าออก ประกาศแตกหักไล่
รัฐบาลอีกครั้ง ระดมฆาตกรพร้อม
มีอบ กปปส. ทั่วประเทศขับไล่
รบ. 19 ก.พ.นี้ (อ่านต่อหน้า 13)

ภาพที่ 4.9 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

จากตัวอย่างการนำเสนอพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ฉบับนี้ แสดงให้เห็นว่ากำลังจะเกิดเหตุการณ์รุนแรงขึ้น ได้จากกำลังจำนวนมากของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมที่ดำเนินการปิดตายประตูเข้าออกของทำเนียบรัฐบาล

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 4 วัน ตั้งแต่วันที่ 18-21 กุมภาพันธ์ 2557 พบว่ามีข่าวที่เกี่ยวข้องจำนวน 8 ข่าว ได้สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารโดยการเสนอประเด็นที่เกี่ยวกับทั้งรัฐบาลและความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม กปปส.

ตารางที่ 4.6 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส.วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
18/02/57	อัยต ‘ปู’หนีชวานาแก่นนายกระดับไ้รัฐบาล 19 กพ.รวมพลรบแตกหัก
19/02/57	4ศพ!จ้อจบเกม นองเลือดสังเวช ‘สรส.’ คืนพื้นที่!กำนันเดือดไล่ล่าปู ดุ้นคำสั่งศาลเพิกถอนพรก.ฉุกเฉินขัดคม.
20/02/57	ฟ้องยิงลักษณะสังฆา กปปส.รวบรวมหลักฐาน/ศาลทำหมันพรก.ฉุกเฉิน ‘กำนัน’ เร่งจบเกมรุกไล่เครื่องชินวัตรจุก!หุ่นร่วงทั้งแผง ‘ปึง’ นกรูชิงอ้อม ‘ปู’ โยนเหลิมนำปราบ
21/02/57	เจตนาฆ่าถึงเห็นผล ญาติจ้อฟ้อง ‘นายกฯ-เหลิม-อคูลย์’ สรส.คืนอุทธรณ์

จากการวิเคราะห์ห้บเทาหน้าทีของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในกรณีสรส. ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า ทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสารเพราะได้รายงานถึงความเคลื่อนไหวของสังคมทั้งฝ่ายรัฐบาลและ กปปส. และได้ชี้แจงถึงความเชื่อมโยงในเชิงการคานอำนาจของอำนาจตุลาการและฝ่ายบริหารทางการเมือง นอกจากนั้นหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ซึ่งเป็นสื่อที่มีกลุ่มผู้อ่านเป้าหมายที่สนับสนุนชัดเจนจึงเป็นการทำหน้าที่ด้านรณรงค์ให้เกิดความเคลื่อนไหว (mobilization) อีกด้วย

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้กำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้ โดยให้ความสำคัญกับการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมที่ปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการขอคืนพื้นที่ และติดตามการดำเนินงานกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำให้เกิดเหตุที่มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต

19กพ.รวมพลรบแตกหัก

กรุงเทพฯ ● กบปส.-คปท.ผนึกกำลังเขมร
ปิดประตูทางเข้าท่าเรือมา กั้นไม่ให้ “ยิ่ง
ลักษณ์” กลับเข้ามาทำงาน ตอกหมุดความ
ชอบธรรมแล้ว “ก้านันอุเทพ” เขี่ยไกลจัน
ตรอก 19 กพ.ระดมพลรบแตกหักวันเดียว
กับชาวนาชุมนุมไล่รัฐบาล “เหลิม” ซึ่งตั้ง
จ้องฉกฉวย เวทีไหนคนน้อยจะตะปบพื้นที่
นัดนักข่าว 8 โมงเช้า 18 กพ. ขอคืนพื้นที่ 5
แห่ง ใช้ คร. 2.5 หมื่นคน ด้าน สส.เพื่อแล้ว
เลือดแดงยังเพื่อไม่หาย สนิทฮีสถาน-เพนียดัง
“ขบวนการอิสลามกลับมา” ก่อมือชนมือ
กบปส.จับอาวุธก่อสงครามแบ่งแยกประเทศ

กรุงเทพฯ ● อภัยส “ยิ่งลักษณ์” พยายาม
รากหญ้าบุกสำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
แต่ไม่ยอมให้พบหน้า ส่ง “โด่งโวล์โลม” มา
อมลาก ไม่รับปากข่าวว่าได้เงินเมื่อไร สุด
ท้ายโดนโหดหนี้ยุทธหัวซุน แกมฟ้าขวานา
กัน 19 กพ.ยกกระบ

ที่สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม
เมืองหลวงมา เมื่อช่วงสายวันจันทร์ที่ผ่าน
มา น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี
และ รวมกลาโหม เดินทางไปปฏิบัติหน้าที่
ท่ามกลางการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้ม
งวด โดยไม่เปิดโอกาสให้สื่อมวลชนบันทึก
ภาพ

อ่านต่อหน้า 12

อภัยส‘ปู’หนีหน้าชาวนา แกนนำยกระดับไล่รัฐบาล

ภาพที่ 4.10 ตัวอย่างพาดหัวข่าวทั้ง 2 ชั้น ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

จากตัวอย่างหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ทั้งนี้ในเนื้อหาข่าว ได้ให้พื้นที่กับความเคลื่อนไหวของ กบปส. มีการสัมภาษณ์แกนนำที่โจมตีรัฐบาลและ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมาร่วมชุมนุมประท้วง

นอกจากนั้น การรายงานข่าวดังกล่าวได้สื่อถึงการประกาศที่จะปะทะกันระหว่าง ฝ่ายรัฐบาลที่ใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนมากเพื่อเข้าสลายกลุ่มผู้ชุมนุมตามจุดต่าง ๆ ขณะที่ฝ่าย กบปส.ก็พร้อมที่จะต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ โดยเนื้อหาข่าวที่สื่อให้เห็นถึงความรุนแรงนี้อาจส่งผลให้ ประชาชนที่อยู่ตามบริเวณจุดผู้ชุมนุมหรือแม้แต่ในเขตกรุงเทพฯเกิดความตื่นตระหนก ไม่กล้าออก นอกบ้านไปทำงาน หรือ ทำให้ส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวไม่เดินทางมาท่องเที่ยวได้ เป็นการ สะท้อนการทำหน้าที่ที่ไม่พึงประสงค์ของสื่อ

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ
(หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

กรณีที่ 1 : การรัฐประหาร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 7 วัน เริ่มจากวันที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก และต่อเนื่องมาวันที่เกิดรัฐประหาร ตั้งแต่ วันที่ 20 – 26 พฤษภาคม 2557 ซึ่งพบว่ามีข่าวที่เกี่ยวข้องจำนวน 18 ข่าว ตามตัวอย่างพาดหัวข่าวในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.7 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
20/5/57	สรส.หัก กปปส. ยันไม่ตัดน้ำ-ไฟ ล่ำมต.วันแรกวัด 'ดีเอสไอ' จ่อสอบว่าที่ประธานวุฒิสฯ ส.ว.ทางตัน - รบ.ไม่เอานายกคนกลาง แอลกลับล้มเหลว 'สุรชัย' เบี้ยวชะงะเองนิวัฒน์ฯชี้จักรธน.กลุ่ม สหพรรคลุย! คัดพ.ร.ฎ.เลือกตั้ง
21/5/57	นักธุรกิจแห่เชียร์บิกคิวใช้กฎอัยการศึก ยุบ 'ศอ.รต.' ตั้ง 'กอ.รต.' แทนลุยเร่งหาทางออก 'สันติวิธี' ธรรมดา. ประชุมด่วน - ยันอยู่ต่อสหรัฐจี้กองทัพรักษาคำพูด 2 ม็อบสวนหลังทหารออกโรง กปปส. ยันมีผลกระทบนปช. ย้ำด้านรัฐประหาร

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
22/5/57	<p>ถกร้อรอบสองผ่าทางตันตัวนายกฯ - วันลต. ตลอดจนแนวทางปฏิรูปวันแรกนิวัฒน์ธำรงไม่ไปนปช.ทำทายลง ประชามติ</p> <p>ประสาร - กิตติพงษ์ตัวเก็งนายกฯใหม่ พล.อ.ประยุทธ์ก็มีสิทธิ์ดูพรสับกฎอัยการศึกรวบ 'คร.เสรี'-ได้ ประกัน</p> <p>ยึดคลังแสง2แห่งเตรียมป่วนกรุง ทหารประสานตำรวจตรวจเจออาวุธเพียบ</p>
23/5/57	<p>รัฐบาลไม่ออก-ถก 7 ฝ่ายลุ่ม 'บิกตู'ปฏิวัติ ลือกาศโสมสรทบ.พท.-ปชป.-กปปส.นปช.กุมไว้ที่ร.เรอ.ออกคำสั่ง 18 รมต. ไปรายงานตัวด่วน</p> <p>ส่ง '2 มือบ'กลับ กปปส.ประกาศชัยชนะทหารจับ 'แหง'คาเวที</p>
24/5/57	<p>ลือกานนำพท. 'ปู' ก็โดนไปเก็บค่ายทหาร หลังเข้ารายงานตัวกับ 'คสช' กุมนปช.-กปปส.ไว้เซฟเอาส์ทหารจับ3 คนต่อต้านรัฐประหาร</p> <p>แบ่งกระทรวงบิกเจียบคุมฝ่ายความมั่นคง 'ณรงค์' ดูสังคมฯ 'ประจิน' เศรษฐกิจห้ามออกนอก155</p> <p>นานาชาติบีบเร่งคืนปชต. เคารพลีทริช-เสรีภาพ คสช.มอบดาบ กสทช.ฟันเว็บเพจโพสต์ยูง</p>

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
25/5/57	<p>‘บิกตู’ ล้างบางเชือดอคุลย์-ชาริต-นิพัทธ์ ตั้งวัชรพล-ัชชवाल-สุรศักดิ์เสียบ โละวุฒิสภา-ตั้งอำนาจให้หน.คสช. ‘จารุงศ์’ หัวด้านกบฏทุกรูปแบบ</p> <p>คสช.ระดมพลแก้ไขเศรษฐกิจ คลัง-แบงก์อัดฉีดสินเชื่อ3แสนล้านบาทชานา20วันได้</p> <p>‘2 องค์กร’ เรียกร้อง ปล่อยคนถูกจับกุมสหรัฐตั้งบ112ล้าน</p>
26/5/57	<p>โปรดเกล้าฯวันนี้ ‘ประยุทธ์’เป็นหัวหน้า คสช. เตรียม ‘ธรรมนูญชั่วคราว’ ปล่อยตัว ‘ชิงลักษณ์’ แล้ว!</p> <p>เชิญชาวนารับเงิน ‘จ่านำข้าว’ ไปหน่วยทหารเรียงตามลำดับ ‘ประทวน’</p> <p>ทหารยึดไม้ถูกจากรุงค์ ซุกในรีสอร์ทอำเภอยาย</p>

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในกรณีรัฐประหาร ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าวโดยติดตามตรวจสอบระวิงภัยและแจ้งข่าวสาร หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้รายงานสถานการณ์ทางการเมือง และเชื่อมโยงภาพของการการเมือง การเจรจา กฎอัยการศึกจนเกิดรัฐประหาร โดยมีการอธิบายในภาพรวม มีความชัดเจนและนำเสนอได้ต่อเนื่อง

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงนี้ได้มีการกำหนดประเด็นข่าวในแนวทางให้ความสำคัญกับภารกิจของผู้นำทางทหาร และการแก้ไขปัญหาทางการเมือง

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 23 พฤษภาคม 2557

จากตัวอย่างพาดหัวข่าวนี้นี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเหตุการณ์ปฏิวัติมาพาดหัวข่าวเพื่อทำหน้าที่ในการรายงานข่าวสารตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ โดยที่ไม่ได้ใช้รูปแบบปกติที่มีภาษาหวือหวาเร้าใจเพื่อดึงดูดความสนใจเหมือนช่วงที่เหตุการณ์ปกติ

หนังสือพิมพ์มติชน

การรายงานข่าวเกี่ยวกับกรณีรัฐประหารของหนังสือพิมพ์มติชน พบว่ามีการรายงานเกี่ยวกับการประกาศใช้กฎอัยการศึกต่อเนื่องไปถึงการรัฐประหารและประกาศฉบับต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ 20 – 26 พฤษภาคม 2557 รวมทั้งสิ้น 7 วันและมีจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้อง 25 ข่าว

ตารางที่ 4.8 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารและ การอธิบายและตีความข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
20/5/57	<p>ผลถกเหลว-นิวัฒน์ไม่ออกวุฒิยศต่อ ใช้แผนสองจบสัปดาห์นี้ 'สมชัย' ให้ 'เต๋น' จัดดีเบต กกต. จ่อฟ้องคือคดี นายก</p> <p>'สุเทพ' จีรรมต. พรรคร่วมชิงหนี 'รบ.' มีอบบุงกได้ 'เพ็ง-ชัชชาติ' ฮือกรีดขยารถ 'บรรหาร' รัฐวิสาหกิจ 'เสียงแตก ขสมก. ลั่น ไม่หยุดงาน นปช. รำลึก 'สลายแดง' คีเอสไอเรียกสุรชัยแจง</p> <p>ศก. สะดุดการเมืองคิดลบ 0.6% เบิกงบฯ รัฐอึด-นักท่องเที่ยวนี</p>
21/5/57	<p>สั่ง 2 ม็อบหยุด-ปิดที่วิ 11 ช่องอัยการศึก บึกคู้ประกาศใช้ทั่วปท. ยก 2 เหตุแจ้ง 'นิวัฒน์ฯ' เรียก 2 ฝ่ายหาทางจบหวังเสร็จ ก่อนเกษียณนปช. ย้ำเจรจายึดปชต. สุเทพลุยต่อตั้งนายกฯ</p> <p>กรม. ยันยัง 'รักษาการ' พร้อมถกทุกฝ่ายร่วมดูรูป เสนอกกต. อีกรอบจัดเลือกตั้ง 3 สิงหาคมขณขวาง 'ม.7' ปชป. ยุทหารปฏิวัติ</p> <p>อียู-มะกันให้เร่งเลือกตั้งโลกห้วงไทย สื่อออกมามองล่อแหลม 'บัวแก้ว' แจงนานาชาติ</p> <p>สตท. ชี้ทหารช่วยกลักลายหอการค้า เชื้อส่งผลดีระยะสั้น</p>

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
22/5/57	<p>บิกคู่เรียกขี้จ๊อบเข้าคุกหาทางลง ประกาศกฎ 'อัยการศึก' สั่งห้ามมีอบเคลื่อนไหวปิดทีวี 'บลูสกาย-เอเชีย' ยก 2ปมแจ้ง 'นิวัฒน์ฯ' สุเทพไม่เลิกตั้งนายกฯจนปช.ถกในกรอบปชต.</p> <p>หวังคุกคามสิทธิ-ละเมิดสื่อ 'นิตโทยฯสากล' เดือน 'ฮิวแมนฯ' ย้ะ 'โอบามา' ไม่มีไทยเลิกอัยการศึก สื่อนอกซีทำลาย 'ปชต'</p> <p>จรรยาออก-ศาลรธน.โหวตอนุรักษ์นั่งปธ. 'กกด.' ชง2แนวทางให้บิกคู่เกาะกบฏส่งตีความนิวัฒน์อีกสอย2วุฒิแก้ ที่มาสว.</p> <p>ชี้ชาติเนะกอ.รต.แจ้งอัยการศึกทุตศก.หวังลงทุนหด</p>
23/5/57	<p>วงถกถล่ม-จับแกนนำทันทีบิกคู่ปฏิวัติ โคนหมดรฝ่ายเว้นกกด.วุฒิสว.ยังอยู่-พักใช้รธน.ไว้ก่อนไม่แตะ 'ศาล- องค์กรอิสระ' นิวัฒน์-รมต.รายงานตัววันนี้เคอร์ฟิวทั่วปท.-โรงเรียนหยุด</p> <p>ทหารรวบแหงบนเวทีเคลียร์อักษะ แดงสลายส่งกลับบ้านเสียงปืนลั่น-การ์ดเจ็บกบปส.ไซโยเลิกมีอบคุมพุทธะ เปิดแจ้งวัฒนะ</p> <p>ซีเอ็นเอ็น-บีบีซีแพร่ภาพนาทิสุลมุน รวบแกนขึ้นรถคู่ปว.ไทยสนั่น โลกฝรั่งเศสจี้เลือกตั้ง</p> <p>ต่างชาติเทขายหุ้น2พันล.ดัชนีอุตุฯต่ำสุดในรอบ58ด.</p>

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
24/5/57	<p>แบ่ง4ผบ.ทัพถมกระทรวงกักตัวรมต. แยกฝาก 'ค่ายทหาร' 7วัน 'ปู'ไม่หนี-เข้ารายงานตัวทูตรมซัค 'บิ๊กตู' อยู่ยาว 'ไหมเตรียมตั้งสภาปฏิรูป-สนช.บุกค้นบ้าน 'แมว' เชียงใหม่มทภ.2ลุยฮาร์ด คอร์อีसान วุฒิพร้อมโหวตนายกฯ 'บิ๊กตู' เต็ง คสช.หนุน-ส่งชื่อชิงทุลฯสุรชัยนั่งปธ.สว.เร่งร่าง 'ธรรมนูญฯ' ต่างชาติขายหุ้นอีก6.7พันล.ผบ.ทบ.บักถึงจ่ายจำนำข้าว</p>
25/5/57	<p>คสช.ตั้งอำนาจตัวเองยุบวุฒิสภา ไพบูลย์เชียร์บักคู่นายกฯขง3ไอเดียตั้งที่มา 'สนช.' 'ผบ.ทร.' ประชุมหน่วย รบ มะกันตัดงบช่วยกองทัพ15ล้านบ. เสธ.สหรัฐโทร. 'ประยุทธ์' 'อินเดีย' งดร่วมซ้อมรบนิโรไทยเดือนละเมิด สิทธิ ชวานาเสเตรียม 'รับตำข้าว' หอการค้าไทยเสนอแผนกู้ตค.</p>
26/5/57	<p>โปรดเกล้าฯหัวหน้าคสช.ประยุทธ์รับบรมราชโองการวันนี้ เดินหน้าตั้งนายกฯ-กรม.เรียกรายงานตัวอีก38บักธุรกิจ-พท.อีกโขยงกุนชี อกปปส. โคนด้วย บักตูหัวโตะถกเศรษฐกิจเร่งเรื่อง กม.งบ-ห้ามโปรเจกซ์ 'แบงก์' ปรบให้กู้จ่ายค่าข้าวส่งลดค่าครองชีพ ชาวบ้าน เลิกซ้อมรบ-งดเชิญดูงานมะกันเข้ม อังกฤษก็ทบทวนความร่วมมือไทยจับตาคาจีนเล็งเสียบ ส.ว.ทำนาย 'คสช.'ปึกิ่งสายเลือกตั้งโอดยุบวุฒิฯ</p>

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชนในกรณีรัฐประหาร ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าวโดยการติดตามตรวจสอบและการแจ้งข่าวสาร ซึ่งแม้ว่าจะเป็นช่วงที่สื่อถูกควบคุมด้วยประกาศ คสช. หลายฉบับ แต่หนังสือพิมพ์มติชนได้ทำหน้าที่นำเสนอ ทั้งเหตุการณ์รัฐประหารมีการไล่เรียงลำดับ และเหตุผลที่ผู้นำตัดสินใจ ในขณะที่เดียวกันก็นำเสนอความคิดเห็นจากต่างประเทศหรือฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารควบคู่กันไปด้วย โดยหนังสือพิมพ์มติชนได้กำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้เป็น 2 ประเด็นอย่างชัดเจน คือการให้พื้นที่ข่าวหลักเกี่ยวกับฝ่ายผู้นำทหารการบริหารประเทศแก้ไขปัญหา และ ทักษะผลกระทบที่มาจาก การเข้ามาคุมอำนาจของทหารและรัฐประหาร

ห้วงคุกคามสิทธิ-ละเมิดสิทธิ

**ชัชชาติแนะกอ.รส.
แจ้งอัยการศึกทูต
สศค.ห่วงลงทุนหุด
งาน'ไทยเฟิร์ส'คึกคัก 37 ปท.แห่
ร่วม คาดเงินสะพัดไม่ต่ำกว่า
5 พันล้าน นักธุรกิจญี่ปุ่นมั่นใจ
ศักยภาพไทย (อ่านต่อหน้า 6)**

**'นิรโทษฯสากล'เตือน
'สิทธิมนุษยฯ' 'โอบามา'
ไม่จี'ไทยเลิกอัยการศึก
'เลื่อนออกชี้ทำสยาบมต.'**

ภาพที่ 4.12 ตัวอย่างพาดหัวข่าวของข่าว 2 ชั้น ในหน้าที่หนึ่งหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 22 พฤษภาคม 2557

ทั้งนี้จากพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชนทั้ง 2 ข่าวที่ปรากฏในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์มติชนพยายามที่จะนำเสนอข่าวให้ครอบคลุมทุกฝ่าย ทั้งข่าวที่มาจากกองทัพประกาศใช้กฎอัยการศึก ฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ และทำที่การแสดงความคิดเห็นจากต่างประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความสมดุลในข่าว

ซีเอ็นเอ็น-บีบีซีแพร่ภาพ นาฬิกาปลอม

รวมถนนมิตรภาพ บ. ไทยสนับโลก ฝรั่งเศสจี้เลือกตั้ง

สื่อออกตีข่าวกระหึ่มทั่วโลก
กองทัพประกาศยึดอำนาจ

ภาพที่ 4.13 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 23 พฤษภาคม 2557

ส่วนตัวอย่างของพาดหัวข่าวข้างต้นนี้แสดงได้ว่าหนังสือพิมพ์มติชนได้ใช้เนื้อหาและภาพข่าวจากสื่อต่างประเทศในไทยรายงานถึงสถานการณ์รัฐประหารโดยอ้างสื่อต่างชาติให้ความสนใจและเป็นกระแสปะทะไปหลายประเทศ ซึ่งอาจทำให้ประชาชนเกิดความตื่นกลัวว่าไม่ปลอดภัยได้ โดยเฉพาะนักลงทุน ซึ่งการรายงานข่าวนี้อาจนำไปสู่ผลลัพธ์ในทางกลับกันอันเป็นการทำหน้าที่นำไปสู่ผลไม่พึงประสงค์ของสื่อ

นอกจากนั้นในช่วงเหตุการณ์นี้หนังสือพิมพ์มติชนยังทำหน้าที่ตีความ (correlation) อธิบายความหมายและเสนอความคิดเห็นในรูปแบบของแผนภาพอินโฟกราฟิก (Infographic) เพื่อให้ผู้อ่านหนังสือพิมพ์เข้าใจความหมายได้ง่ายขึ้น เช่น ข่าววันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เมื่อมีการประกาศกฎอัยการศึก มติชนได้นำขั้นตอนทางการเมืองภายใต้กฎอัยการศึก และแนวความคิดจากฝ่ายต่าง ๆ มาสร้างแผนภาพอินโฟกราฟิก ดังตัวอย่างดังนี้

ภาพที่ 4.14 แสดงแผนภาพอินโฟกราฟิกของหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 22 พฤษภาคม 2557

จากแผนภาพอินโฟกราฟิกข้างต้นได้อธิบายแนวความคิดจากฝ่ายต่างๆทางการเมือง

ภายใต้การประกาศกฎอัยการศึกรวมถึงขั้นตอนของคำสั่งที่มีผลต่อการแก้ไขปัญหาเป็นการสร้างความเข้าใจกับผู้อ่านให้สามารถเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พบว่ามี การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 7 วัน และมีจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้อง 24 ข่าว เริ่มจากวันที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก และต่อเนื่องมาวันที่เกิดรัฐประหาร ตั้งแต่ วันที่ 20 – 26 พฤษภาคม 2557 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.9 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
20/05/57	<p>เจรจาล้มสว. ชูแผน 2</p> <p>รอ 'สัญญาฉบับเปิด' ตั้งนายฯ รับผิดชอบฯ พลิกกลืนศาลให้อยู่ต่อ</p> <p>กรม.ผีหัวขาดหนักปปส.</p> <p>กกด.เลื่อนถกหลัง 27 พ.ก. สมชัยรับคำท้าตีเบตสปป.</p> <p>ไตรมาสแรกจีดีพีติด 0.6% หนี้สาธารณะพุ่ง 5.55 ล้านล.</p>
21/05/57	<p>อัยการศึกผ่าทางตัน</p> <p>ทหารทำงานกับข้าราชการแก้วิกฤติประยุทธ์ : รัฐบาลอยู่ไหนผมไม่ทราบ!</p> <p>สั่งสื่อ 2 ชั่วโมง งดออกอากาศ กอ.รส. หวันเสียม-บิตเบียน</p> <p>ชินฯ-แดงขาลัน 'ก้านัน' นิ่งในที่ตั้ง</p> <p>นานาชาติหวังแต่เข้าใจกองทัพฯ แรงชั่วคราว</p>

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

22/05/57	<p>ประยุทธ์ส่อทูปโตะ! ทางออกยังตัน-ให้ฝ่ายเจรจาใหม่ 22 พ.ค.</p> <p>เอกชนหนุนกฤษฎีการื้อรื้อหานายกฯอำนาจเต็ม</p> <p>จรรยาธิปไตยก๊อปปี้ 'ปสร.' 'นุรักษ์' นั่งแทน</p> <p>ผะ!คลังแสงเสื้อแดง</p>
23/05/57	<p>รัฐประหาร</p> <p>'ประยุทธ์'หัวหน้าลือลือกแกนนำฝ่าย งครชน.ชั่วคราววันสว.-องค์กรอิสระ</p> <p>แดงแผ่นเพื่อตั้งรบ.พลัดถิ่น</p>
24/05/57	<p>'คสช.' กักแกนนำ</p> <p>'ปู-นปช.-กปปส.'เข้าค่ายทหาร/อายัดเงิน 200 ล้าน</p> <p>สี่อวอน 'กอ.รส.'ทบทวนคำสั่งปิดหูปิดตาประชาชน</p> <p>บิกตูแบ่งงานบริหารชาติ</p> <p>สภาสูงรอคำสั่งใช้รธน.ชั่วคราวเสนอชื่อนายกฯ</p> <p>'ต่างชาติ'ดาหน้าอัดไทยสมเกียรติย่อนมะกันเจ็บ</p>
25/05/57	<p>จัดระเบียบอำนาจ</p> <p>'ประยุทธ์'เค็ง 'อตุลย์-จาริต-นิพัทธ์' ยูบวุฒิสภา- 'จารุพงศ์'สู!</p> <p>ทลายแดงหยุดขอนแก่นโมเดล</p> <p>จี๋ข้าสึดก้อมมือบอ้างรัฐประหาร!ขวางทางคนโกง</p>
26/05/57	<p>โปรดเกล้าฯบิกตู</p> <p>ผุด 'รธน.-สนช.'/เรียกกลุ่มทุนแม่วพบ/ทำผิดขึ้นศาลทหาร!</p> <p>ประเดิมจ่ายหนี้ชาวนา</p>

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ในกรณีรัฐประหาร ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร โดยให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์รัฐประหารตั้งแต่ระดับสังคมจนถึงนานาชาติ รายงานประกาศของ คสช. บรรยากาศทั่วไป โดยเฉพาะจากกลุ่มผู้ชุมนุมทุกฝ่าย เพื่อเป็นการตรวจตราติดตามเหตุการณ์ว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้กำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้โดยเน้นแนวทางการแก้ไขปัญหาตามภารกิจของ คสช. และ การเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามกับคสช.

'คสช.' กักแกนนำ 'ปู-นปช.-กปปส.' เข้าค่ายทหาร/อายัดเงินนับ200ล้าน

๓ บิกตุ่แบ่งงานบริหารชาติ

กรุงเทพฯ • "ประยุทธ์" สั่งคนสั่งรัฐประหารคือประชาชนที่เดือดร้อน ไม่เกี่ยวกับทหารกัน คิดจุดเริ่มต้นปฏิรูปประเทศยุคก่อนก่อนไปเลือกตั้ง ทำหน้าที่ภายใน 6 กลุ่มงานบริหารราชการแผ่นดิน ให้ปลัดกระทรวงรักษาการรัฐมนตรี กำกับทำงานแบ่งกันเวลา แบ่งดูใจมติที่รัฐประหาร จึงต้องทำตัวให้เสถียร งานสำคัญแก้ไขกฎหมายข่าว ชาวเน็ต ได้ครบ 9 หมื่นล้านภายใน 25 วัน ขึ้นทบทวนนิรโทษกรรมให้ชัด

สภาสูงรอคำสั่ง ใช้รธน.ชั่วคราว เสนอชื่อนายกฯ

ไทยโพสต์ • สภาสูงรอคำสั่ง คสช. เหตุไร้อำนาจหน้าที่หลัง รธน.สิ้นสภาพ คาดมีประกาศธรรมนูญปกครองชั่วคราว เชื้อคงสถานะ ส.ว.ไว้ยึดโยงประชาชน ฟัง ปช. วุฒิสภา ชุดเก่าฯ ถวายชื่อนายกฯ ด้าน คร. ทำหน้าที่ปกติ เดินหน้าเลือกตุลาการคนใหม่ ศาล ปค.ไม่รับคำร้อง 5 อดีต ส.ว.ฟ้องลกรรข

‘ต่างชาติ’ดาหน้าอัดไทย สมเกียรติย้อนมะกันเจ็บ

ไทยโพสต์ • นานาชาติจู่จู่ประหารไทย “สหรัฐ” ทุบตีความช่วยเหลือทางทหาร 10 ล้านดอลลาร์ พร้อมทอนแผนฝึกร่วมกับ “จีน” จะบอกถึงความสงบกลับคืนโดยเร็ว “40 ประเทศ” ออกคำแนะนำเดินทางเข้าไทย “บรูไน” แจง 68 คนจะชูดูคดีอำนาจเพื่อลดความขัดแย้ง “คร.อเมริกัน” อดลงแข่งลีดไทยเพียงไม่ได้ก็ทิ้งระเบิดถกอินโดนีเซียไปกว่า 8 พันล้านเหรียญ

ภาพที่ 4.15 ตัวอย่างพาดหัวข่าวทั้ง 4 ชิ้น ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 24 พฤษภาคม 2557

จากตัวอย่างพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ทั้ง 4 ข่าวข้างต้นนี้ได้แสดงให้เห็นการรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับการรัฐประหารในด้านต่าง ๆ ทั้งความเคลื่อนไหวของ คสช. บริบททางการเมือง และสะท้อนเสียงจากนานาชาติทั้งที่เห็นด้วยและเห็นต่าง

กรณีที่ 2 : การต่อต้านรัฐประหาร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในกรณีการต่อต้านรัฐประหารที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า มีข่าวที่เกี่ยวข้องกับกรณีนี้ 5 วัน ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2557-3 มิถุนายน 2557 และมีจำนวนข่าวทั้งสิ้น 7 ข่าวที่เกี่ยวข้อง โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้รายงานข่าวเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ของทั้ง คสช. และ ฝ่ายต่อต้าน ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.10 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการต่อต้านรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
24/5/57	ลือแกนนำพท. 'ปุ' ก็โดน ไปเก็บค่ายทหาร หลังเข้ารายงานตัวกับ 'คสช' คุม นปช.-กปปส.ไว้เซฟเฮาส์ ทหารจับ 3 คน ด้านรัฐประหาร
26/5/57	ยึด 2 ออสเตรเลียแห่งชุมนุมการเมือง ชัยสมรภูมิด้านรัฐประหาร 'ประชาธิปไตย' เขียวทหาร
27/5/57	'ประยุทธ์' ถวายสัตย์ขอทำหน้าที่ดีที่สุด ยึดถูกต้อง-ชอบธรรม-โปร่งใสสะอาดทุกมิติ นำสู่ประชาธิปไตยยังไม่ รับปากนั่งควมนายกฯเอง คสช. ใช้อำนาจเต็มที่ 'เทือก' ได้ประกัน ปล่อยตัว 26 กปปส. มีอบด้านยังไม่เลิก
2/6/57	โผล่เทอร์มินอล 21 มีอบด้านหลบราชประสงค์ ทหาร-ตร. ระดมคุมเข้มทุกจุดจับคนอย่า 71-อุ้มหญิงนิรนาม บิ๊กตุ๋นให้เลี้ยง ใช้ความรุนแรง
3/6/57	มือบงกช ทำทายนัดใหม่ 8 มิ.ย. 'ตำรวจ' ออกมาเตือนถึงจะชุมนุมสงบก็ผิด ได้ข่าวดีมีหลานตาทักษิณสงบหลังน้องเอ็มทอง ไม่มีการเคลื่อนไหวใดๆ จารุพงศ์-จักรภพยังคืนมั่นคงประสาน 'บัว แก้ว' ทำความเข้าใจนานาชาติ

จากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในกรณีการต่อต้านรัฐประหารที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร พบว่าได้รายงานข่าวเพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสาร ความเคลื่อนไหว ของทั้ง คสช. และ ฝ่ายต่อต้านอย่างต่อเนื่อง โดยที่ให้พื้นที่กับทุกฝ่ายทั้งฝ่ายต่อต้าน และฝ่ายที่สนับสนุน คสช. และได้กำหนดประเด็นข่าวเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวจากฝ่ายความเห็นต่างทางการเมือง โดยพยายามให้พื้นที่ในการรายงานข่าวกับกลุ่มผู้ชุมนุมทั้ง 2 กลุ่ม ข้าราชการเมือง

ตามรายละเอียดของพาดหัวข่าวดังนี้

ภาพที่ 4.16 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยไทยรัฐวันที่ 26 พฤษภาคม 2557

จากตัวอย่างพาดหัวข่าวนี้แสดงให้เห็นหน้าที่ ในการแจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเกี่ยวกับการแสดงออกทางการเมือง โดยไทยรัฐพยายามนำเสนอข่าวทั้งกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยต่อด้านรัฐประหาร และกลุ่มที่สนับสนุนรัฐประหาร

อย่างไรก็ตาม ในการรายงานเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญหน้ากันระหว่าง ผู้ชุมนุมคัดค้านกับฝ่ายทหารค่อนข้างเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน หากนำเสนอโดยที่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเนื้อหาหรือข้อมูลที่ครบถ้วนรอบด้าน การรายงานที่เกิดขึ้นอาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความคับข้องใจต่อท่าทีของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้ การรายงานแค่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า โดยไม่ได้ติดตามหาข้อเท็จจริงจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นการทำงานที่ที่ไม่พึงประสงค์ของสื่อ

ภาพที่ 4.17 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 2 มิถุนายน 2557

จากตัวอย่างพาดหัวรอง “จับคู่ชนย่า 71-อุ้มหญิงนิรนาม” เป็นการหยิบยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมานำเสนอโดยที่ไม่ได้ติดตามหาข้อเท็จจริงก่อนว่าเกิดเหตุอะไรอย่างไร ซึ่งอาจทำให้เกิดการเข้าใจผิดได้ว่าเจ้าหน้าที่ใช้กำลังอุ้มประชาชนที่ไม่เห็นด้วย

หนังสือพิมพ์มติชน

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการต่อต้านรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มต่อต้านรัฐประหารจำนวน 5 วัน ระหว่างวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 – 2 มิถุนายน 2557 และมีจำนวนข่าวที่เกี่ยวข้องทั้งสิ้นจำนวน 9 ข่าว ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.11 การนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการต่อต้านรัฐประหาร ที่สะท้อนการทำหน้าที่แจ้งข่าวสารของหนังสือพิมพ์มติชน

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
24/5/57	จับกลุ่มชูป้ายต้านรัฐประหารสื่อโมโน 29 แจงใช้เทปปิดปาก
26/5/57	โปรดเกล้าฯ หัวหน้าคสช. ประยุทธ์ฯ รับบรมราชโองการวันนี้ เดินหน้าตั้งนายก-กรม.เรียกรายงานตัวอีก 38 บิ๊กธุรกิจ-พท. อีก โขง กุนชื่อกปปส. โคนด้วย (ข่าวต่อต้านอยู่ด้านใน)
27/5/57	กทท.สื่อค้านปว.-ไล่ทหารจับแดงราชบุรีชุมนุมต้าน แฉทุนคู้ม้าอ้างหัว 400 บ. 'ต้านปว.' กลุ่มเรียกร้อง 'ปชต.' นัดชุมนุมต่อ
28/5/57	ย้าย 9 แก๊งจังหวัดใหญ่ถึงคิว 'ผู้ว่า' ผวจ.ตาก ไปเชียงใหม่ชัชวาทกุล 'ขอนแก่น' คสช. ผุดศูนย์ปรองดองยูเอส เอแฟร์เลื่อนจัด 'ประยุทธ์' ตั้ง 10 กุนชื่อป้อมนั่งปธ. กุม 'อ้อย' กวางสี่นอก คสช. ส่งขึ้น 'ศาลทหาร' 'เตียง-อุกฤษ' รายงานตัว ทบ. โชว์ภาพผู้-เดิน-วีระ แจง 'กิน-นอน' สบายดี
2/6/57	ถ่ายภาพมือบ-ตามจับชู 3 นิ้วก็ผิด บิ๊กต.เตือนกลุ่มต้านทหารส่ง 'กองปราบฯ' '6 ผู้ต้องหา' ฟืนคำสั่ง เสื้อแดงจ่อผุดองค์กรปลดถิ่น 'บัวแก้ว' เดินสายแฉงานนาชาติ

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชนในกรณีการต่อต้านรัฐประหาร ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์มติชนทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร ซึ่งหนังสือพิมพ์มติชนได้รายงานข่าวความเคลื่อนไหวของการต่อต้านรัฐประหาร โดยละเอียดทั้งใน กรุงเทพฯ และต่างจังหวัด รวมไปถึงกระแสต่อต้านของกลุ่มที่อาศัยอยู่นอกประเทศไทยด้วย รวมถึงในลักษณะของการแจ้งข่าวสารให้ข้อมูลเตือนประชาชนก่อนที่จะทำผิดกฎหมายด้วย โดยสะท้อนว่าหนังสือพิมพ์มติชนได้กำหนดประเด็นข่าวโดยให้พื้นที่กับผู้ที่ไม่เห็นด้วยต่อการรัฐประหารมากขึ้น

ถ่ายภาพนิรภัย-ตามจับ 3 นีวกักผิด

นักตร.เคาะมตุ้มตัน
ทหารส่งกองปราบฯ
'อยู่ห้องทรมาน'

ภาพที่ 4.18 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 3 มิถุนายน 2557

จากตัวอย่างของพาดหัวข่าวนี้นี้ เป็นการแจ้งข่าวสารไปยังประชาชนที่จะต้องใช้ความระมัดระวังในการเคลื่อนไหวแสดงความไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร ภายใต้ประกาศคำสั่งของ คสช.

ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์มติชนได้ทำหน้าที่หลักในการเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นในสังคมมารายงานให้ประชาชนได้รับรู้ แม้ว่าจะอยู่ในช่วงของการรัฐประหาร

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการต่อต้านรัฐประหารที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พบว่ามี การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 5 วัน เริ่มจากวันที่มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก และต่อเนื่องมาวันที่เกิดรัฐประหาร ตั้งแต่วันที่ 25 - 27 พฤษภาคม และวันที่ 2-3 มิถุนายน 2557 ดังรายละเอียดตามตารางนี้

ตารางที่ 4.12 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การต่อต้านรัฐประหารที่สะท้อนการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในหน้าหนึ่ง

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
25/5/57	ทลายแดงหยุดขอนแก่นโมเดล ข้าชาติตกก้อมือบอ้างรัฐประหาร! ขวางทางคนโกง
26/5/57	หวังแมคโมเดลตุลาการฯ. ขู่ใช้ไม้แข็งกำราบ
27/5/57	พท. เริ่มเผาบ้านยุทธหารล้างบาง คจว. ยกป้ายเชียร์
2/6/57	ขู่วิวด้านกษ. กร่อยลายจุดหัวหัดสังการ! ยับปลุกพลัดถิ่น ฟุ้งประกาศบนเรือรบ/แดงสุรินทร์เตือนเลิกเป็นควาย
3/6/57	ขู่ถ้ายรูปไว้จ่อจับคนต้าน โธ! นปช. จี้ปราบโกง เชียร์ 'ประยุทธ์' นั่งนายกฯ เร่งสะสางทุกอย่างโดยเร็ว

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ในเหตุการณ์การต่อต้านรัฐประหาร ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร รายงานความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐประหารในลักษณะตรวจตรา ติดตามเหตุการณ์ที่ในประเด็นต่าง ๆ ตามสถานการณ์เกิดขึ้น

ในการกำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ให้ความสำคัญต่อการรายงานข่าวการต่อต้านรัฐประหารที่เป็นไปตามสถานการณ์

**ชู 3 นิ้วต้านคสช.กร่อย
ลายจุดหัวหดสังการ!**

ไทยโพสต์ • กลุ่มด้านรัฐประหารเผ่า หลัง
เจ้าหน้าที่ทหารตึกกำลังคุมเข้ม ดอยรัน
จากรายประสงค์ไปห้างเทอร์มินอล 21 สุขุม
วิท พิกัด ชู 3 นิ้วร้องหาเสรีภาพ คลช.ยื่น
ใช้มาตรการเบาไปหาหนัก ไม่ใช้อาวุธ “ประ
ยุทธ์” เกาะติดสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เผย
ถ้าจำเป็นจะตรวจสอบสื่อออนไลน์เป็นราย
บุคคล ไม่กระทบสังคมออนไลน์ทั่วไป

อย่าปลุกพลัดถิ่น

ฟุ้งประกาศบนเรือบ/แดงสุรินทร์เดือนเล็กเป็นควาย

ภาพที่ 4.19 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง จำนวน 2 ชิ้น ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 2 มิถุนายน 2557

จากพาดหัวข่าวทั้ง 2 ตัวอย่างข้างต้นนั้น ได้แสดงให้เห็นว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ให้ความสำคัญทำหน้าที่แจ้งข่าวสารข่าวการต่อต้านรัฐประหารแม้ว่าแหล่งข่าวจะเป็นคนละขั้วกัน กับกลุ่มที่ไทยโพสต์สนับสนุนแต่การนำเสนอมีลักษณะการใช้ภาษาที่แสดงถึงการประชดประชัน

กรณีที่ 3 : การตรวจสอบรัฐบาล คสช

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวจำนวน 4 วัน ซึ่งปรากฏข่าวจำนวน 4 ข่าวตามวันที่นำเสนอ และพบว่า กรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลที่พบพิรุฐว่าอาจมีราคาแพงมีเพียงวันเดียว ขณะที่ กรณีตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินของนายกรัฐมนตรี คสช.เป็นข่าวย่อยปรากฏในเนื้อหาข่าว

ตารางที่ 4.13 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่สะท้อนการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในหน้าที่หนึ่ง

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
17/9/57	‘นายกฯ ตู’ สั่งให้เก็บ ‘ไมค์แพง’ โยธารีบเค็งรับถอดออกเรียบร้อยมท. โยน 37 ขรก.
1/11/57	กรม. อู่ฟู่ 6 พันล้าน บิ๊กตู ‘128’ พท. โล่บี้-ปม 540 ล. ให้แจกแจงขายที่ดิน ‘มรดกพ่อ’
4/11/57	‘บิ๊กตู’ เต็ดขาดมือบกดดันสอย ‘ปู’
5/11/57	บิ๊กตู เล่นยาแรงซูใช้ ม.44 รับมือ ‘คลื่นใต้น้ำ’

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในเหตุการณ์ การตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่งพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร โดยได้นำเสนอข่าวที่เป็นข้อสงสัยของการจัดซื้อไมโครโฟนห้องประชุม กรม. ที่มีราคาสูงเกินจริงจนนำมาสู่การตรวจสอบความโปร่งใสและสั่งระงับการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวไว้ก่อนได้

สำหรับการกำหนดประเด็นข่าวในช่วงนี้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอประเด็นการตรวจสอบรัฐบาลตามเหตุการณ์และกระแสข่าวที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 4.20 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 17 กันยายน 2557

จากตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ วันที่ 17 กันยายน 2557 ได้แสดงบทบาทในการเป็นสุนัขเฝ้าบ้าน (watchdog) ที่สอดส่องระวังภัยในช่วงวิกฤตทางการเมืองคือการรายงานข่าวที่เป็นการตรวจสอบรัฐบาลเพื่อป้องกันการทุจริตคอร์ปชั่น

หนังสือพิมพ์มติชน

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่ปรากฏของหนังสือพิมพ์มติชน พบว่ามีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับช่วงเหตุการณ์ไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลราคาแพง 5 วัน (โดยวันที่ 12 กันยายน 2557 ปรากฏข่าวเฉพาะในกรอบข่าว) ขณะที่ กรณีการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินนายกรัฐมนตรี 2 วัน และพบว่ามีข่าวที่เกี่ยวข้องกับทั้ง 2 กรณีนี้ จำนวน 7 ข่าว

ตารางที่ 4.14 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่สะท้อนการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชนในหน้าหนึ่ง

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
12/9/57 (กรอบข่าว)	โยธาฯยกทีมแจ่งไม้แวกเซฟ 14 ล้าน 'คิลเลอร์' ลดทันที 35% 'บิกตู' แจง 11 นโยบายสุจริตลุมปีปัดต้านรัฐตะ
13/9/57	ร้องปช. สอบไม้แวก 'รัฐตะ' ขอเวลาตัดสินใจนิรโทษสากลจียูติละเมิด
14/9/57	กตร.ตั้งกก. สอบไม้แวกแล่นเอาจริง ป็อกขู่ฟันถ้ำทุจริต
17/9/57	ใช้ของเก่า-เลิกไม้แวกบิกตูสั่งรื้อกรม.ตั้งกุนชื่อ-เลขากรมต.
1/11/57	เปิดทรัพย์สิน 'บิกตู' 128 ล. กรมอุฟู่
4/11/57	ให้สื่อจด 'ข่าว-รูปแม่' 'บิกตู' แนะลดขัดแย้ง-กตด้นรบ.
5/11/57	ตั้งกมธ.มีพ่อตา-เขยลุยร่าง 'บวรศักดิ์' ถก 35 อร์หันต์

การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์มติชน ในเหตุการณ์ การตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร (Surveillance/To Inform) หนังสือพิมพ์มติชนได้ทำหน้าที่สอดส่องดูแลระวังเหตุทุจริตให้กับสังคม โดยมีการรายงานทุกด้านและอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เกิดข้อสงสัยจนถึงนายกรัฐมนตรีสั่งระงับโครงการดังกล่าว

หนังสือพิมพ์มติชนให้ความสำคัญต่อประเด็นการตรวจสอบรัฐบาลทั้งในกรณี การจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์เสียงห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล และข้อสังเกตในรายการ แสดงบัญชีทรัพย์สินของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการขายที่ดิน

โยธายกทีมแจ่งไม้ค้ำแพง
เซฟ14ล้าน
ดีลเลอร์ลดทันที35%
บีกตัวแจ่ง11นโยบาย
สุจริตคลุมโปงด้านรัชตะ

ภาพที่ 4.21 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 12 กันยายน 2557

ไขข้อกังขา-เลิกไม้ค้ำแพง
บีกตัวสั่งเรือ
กรม.ตั้งกบเรือ-เลขาธ.ค.

ภาพที่ 4.22 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่ง หนังสือพิมพ์มติชน วันที่ 17 กันยายน 2557

จากตัวอย่างพาดหัวข่าวข้างต้นวันที่ 12 และ 17 กันยายน 2557 ได้แสดงให้เห็นว่า หนังสือพิมพ์มติชนได้แสดงบทบาทในการเป็นสุนัขเฝ้าบ้าน (watchdog) ที่สอดส่องระวังภัยในช่วงวิกฤตทางการเมือง คือ การรายงานข่าวที่เป็นการตรวจสอบรัฐบาลให้กับสังคม

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับการนำเสนอพาดหัวข่าวกรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่ปรากฏของ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พบว่ามี การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ไม่ โครโฟนทำเนียบรัฐบาล จำนวน 5 วัน และรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินนายกรัฐมนตรี 1 วัน รวมจำนวนข่าวในกรณีการ ตรวจสอบรัฐบาล คสช. 6 ข่าว ดังรายละเอียดตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 4.15 การนำเสนอพาดหัวข่าวช่วง เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่สะท้อนการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในหน้าหนึ่ง

ฉบับวันที่	ประเด็นพาดหัวข่าว/พาดหัวรอง
8/9/57	แดง-พท.สบช่องรุมขย้ำ 'ปนัดดา' 'ไมค์' โคตรแพง
11/9/57	ไมค์เกือบพาเงินลดราคา '5 หมื่น' ประหยัด 14 ล้าน
13/9/57	ซัดไมค์สวรรค์ปิดหาพระแสงนายกฯ เร่งให้สอบ
14/9/57	สอบไม่ยากไมค์ทองคำล้มทงูจรีตเชือดวินัย
17/9/57	ไมค์ทองคำหลอน-สั่งรีอ
1/11/57	กรม.บิกตุ๋ 6 พันล. 'ประยุทธ์' อุ้ฟูทรัพย์สิน 128 ล้าน/ 'ดาวพงษ์' จับปอเซ่

การวิเคราะห์หีบหบพาดหัวข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในเหตุการณ์ การตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่ปรากฏในข่าวหน้าหนึ่ง พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทำหน้าที่ด้าน การรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร การรายงานข่าวพบพิรุชการจัดซื้อไมโครโฟนห้องประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นการ การสอดส่องและติดตาม การเฝ้าระวังเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่อาจมีผลกระทบต่อประชาชน

โดยหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้กำหนดขประเด็นข่าวในช่วงนี้คือการตรวจสอบกรณี จัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังนำเสนอใน ประเด็นพาดหัวข่าวหลัก

ภาพที่ 4.23 ตัวอย่างพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ วันที่ 11 กันยายน 2557

จากตัวอย่างของพาดหัวข่าวนี้ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้แสดงการทำหน้าที่ แจ้งข่าวสารและเฝ้าระวังการทุจริตในการบริหารงานรัฐบาลแทนประชาชน (watchdog) และยังปรากฏบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าวเชิงสืบสวน (investigative journalism) โดยหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีความต่อเนื่อง ในการสืบค้นตรวจสอบข้อมูลของราคาอุปกรณ์ที่รัฐจัดซื้อจัดจ้างและข้อมูลราคาจริงในท้องตลาด รวมไปถึงการติดตามการตรวจสอบความโปร่งใสของภาครัฐในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

สรุปบทบาทหน้าที่สื่อมวลชนของหนังสือพิมพ์

เปรียบเทียบระหว่าง เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับ เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่าในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสะท้อนบทบาทหน้าที่หลักคือด้านการแจ้งข่าวสารจากการแสวงหาข้อมูลและรายงานข้อเท็จจริงทางการเมืองที่เกิดขึ้น โดยมีการนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล เช่น กลุ่ม กปปส. และฝ่ายรัฐบาล ทั้งนี้ในช่วงที่เกิดการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ไทยรัฐได้แจ้งข่าวสาร เพื่อเตือนภัยให้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนได้รับทราบ โดยในช่วงนี้หนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอข่าวได้อย่างมีเสรีภาพเต็มที่ มีการนำเสนอข่าวจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายที่ตรงข้ามกับรัฐบาล โดยเฉพาะการปราศรัยใช้ถ้อยคำโจมตีฝ่ายรัฐบาล ได้โดยไม่ถูกปิดกั้นหรือควบคุมจากฝ่ายรัฐบาลแต่อย่างใด

ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร สมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา) พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสะท้อนบทบาทหน้าที่หลักด้านการแจ้งข่าวสาร โดยการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ให้ความสำคัญกับการแจ้งข่าวสารภารกิจของ คสช. เป็นหลักทั้งการแจ้งการแก้ไขปัญหาของประเทศที่ก่อนหน้านี้ติดขัดจากความขัดแย้งทางการเมือง รวมทั้งประกาศสำคัญต่าง ๆ แต่ก็มีกรเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มที่ต่อต้าน คสช. ในช่วงเวลานี้ด้วย นอกจากนั้นในพื้นที่ของข่าวเดียวกันก็ได้นำเสนอเนื้อหาในกลุ่มที่สนับสนุน คสช. ด้วย อย่างไรก็ตาม ในช่วงนี้ไทยรัฐได้รายงานข่าว โดยไม่มุ่งเน้นการสัมภาษณ์แหล่งข่าวเกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมืองแต่ได้รายงานข่าวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จกับช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ พบว่า มีการทำหน้าที่รายงานข่าวที่แตกต่างกันในช่วงเหตุการณ์ยุครัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์นอกจากการรายงานข่าวเหตุการณ์แล้วไทยรัฐมีการนำเสนอข่าว โดยมีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวที่วิจารณ์โจมตีรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมืองได้อย่างอิสระเสรี อย่างไรก็ตามในช่วงเหตุการณ์ หลังจากที่มีการประกาศกฎอัยการศึกและต่อเนื่องมารัฐประหาร พบว่าช่วงที่เกิดเหตุการณ์ หนังสือพิมพ์ได้รายงานข่าว โดยมีความระมัดระวังไม่นำเสนอบทสัมภาษณ์ความคิดเห็นทางการเมือง อย่างไรก็ตามเมื่อมีเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวหลังการรัฐประหารจากกลุ่มที่หลากหลาย ไทยรัฐก็ได้นำเสนอข่าวในลักษณะของการรายงานเหตุการณ์แต่ยังคงให้ความระมัดระวังที่จะไม่นำเสนอการให้ความเห็นทางการเมืองหรือโจมตีรัฐบาล คสช.

หนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่าหนังสือพิมพ์มติชนสะท้อนบทบาทหน้าที่ด้านการแจ้งข่าวสาร คือ รายงานสถานการณ์ทางการเมืองของรัฐบาล การเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุม ตลอดจนผลกระทบจากเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง โดยในช่วงนี้มติชนได้นำเสนอประเด็นข่าวที่หลากหลายทางการเมือง โดยเฉพาะการสัมภาษณ์แหล่งข่าวให้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองได้อย่างอิสระเสรีไม่ถูกควบคุมจากฝ่ายรัฐบาล อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอผลกระทบจากการชุมนุมของผู้ชุมนุม กปปส. ในลักษณะข่าวรองควบคู่ไปกับข่าวหลัก

ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร สมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีการสะท้อนบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านการแจ้งข่าวสาร ในช่วงแรกของการรัฐประหารมติชนได้รายงานข่าวไปตามสถานการณ์ที่ให้ความสำคัญต่อแหล่งข่าวของ คสช. และประกาศของ คสช. เป็นหลัก โดยไม่ได้นำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นโต้แย้งทางการเมือง อย่างไรก็ตามในช่วงที่กลุ่มต่อต้านรัฐประหารออกมาเคลื่อนไหว หนังสือพิมพ์ได้ให้พื้นที่ในการเสนอข่าวเช่นเดียวกับข่าวจาก คสช. โดยเฉพาะในช่วงตรวจสอบ คสช. หนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอข่าวปมผิดปกติกของการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาลแต่เป็นไปในแนวทางการรายงานข่าวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ไม่ได้มีบทสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นทางการเมืองแต่อย่างใด

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จกับช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ

พบว่า มติชนยังทำหน้าที่ด้านการแจ้งข่าวสารแต่ในช่วงหลังการรัฐประหารได้มีการรายงานข่าวจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยที่ไม่เสนอความคิดเห็นทางการเมืองในช่วง 1-2 วันหลังการรัฐประหาร สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีอำนาจนิยมที่สื่อถูกควบคุมจากรัฐแต่เมื่อปรากฏความเคลื่อนไหวในการต่อต้านการรัฐประหารมติชนก็มีเสรีในการรายงานข่าวไปตามสถานการณ์ได้แต่ยังคงไม่สอดแทรกประเด็นทางการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลคสช. แตกต่างจากในช่วงเหตุการณ์ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ที่สื่อมีเสรีภาพสามารถนำเสนอข่าวสารทางการเมืองได้เต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีสื่อเสรีที่สื่อมีอิสระจากการควบคุมของรัฐ

อย่างไรก็ตามในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ โดยเฉพาะเมื่อทหารเข้ามามีบทบาทประกาศใช้กฎอัยการศึกและนำมาสู่การรัฐประหารเป็นรัฐบาลคสช. ในการรายงานข่าวหน้าหนึ่งมติชนได้มีบทบาทในการตีความ (correlation) โดยใช้แผนภาพอินโฟกราฟิกประกอบนำเสนอข่าวเพื่อสร้างความเข้าใจในขั้นตอนและกระบวนการที่มีความซับซ้อนให้เห็นเป็นภาพที่เข้าใจได้ง่ายขึ้นด้วย

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทำหน้าที่ด้านการรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร โดยรายงานถึงความเคลื่อนไหวของสังคมทั้งฝ่ายรัฐบาลและ กปปส. ทั้งนี้ในช่วงที่เกิดการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ไทยโพสต์ได้แจ้งข่าวสารเพื่อเตือนภัยที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนได้รับทราบ รวมถึงการทำความเข้าใจกับประชาชนในการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ จากกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ด้วย ในขณะที่เดียวกันการนำเสนอข่าวของไทยโพสต์ได้มีอิสระเสรีในการรายงานข่าวจากฝ่ายที่มีความเห็นต่างจากรัฐบาลรวมถึงการพาดหัวข่าวในลักษณะที่โจมตีรัฐบาลได้

ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร สมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ทำหน้าที่ด้านการรายงานข่าว การแจ้งข่าวสาร ทั้งการรัฐประหารและกรณีต่อต้านรัฐประหาร โดยให้ข้อมูลความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์รัฐประหารและประกาศสำคัญจาก คสช. ส่วนในการตรวจสอบรัฐบาล คสช. นั้นหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ให้ความสำคัญนำเสนอการรายงานติดตามประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง อุปกรณ์หือประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลอย่างละเอียด

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จกับช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ พบว่าเหตุการณ์ทั้ง 2 ช่วง นั้นหนังสือไทยโพสต์มีการทำหน้าที่รายงานข่าวที่แตกต่างกันในช่วงเหตุการณ์

ที่ 1 ในยุครัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์นอกจากการรายงานข่าวเหตุการณ์แล้วไทยรัฐมีการนำเสนอข่าว โดยมีการถ่ายทอดคำปราศรัยแกนนำ กปปส. ที่วิจารณ์โจมตีรัฐบาล อย่างอิสระเสรีเช่นเดียวกับ แนวคิดทฤษฎีอิสราฟนิคม อย่างไรก็ตาม ในช่วงเหตุการณ์หลังจากที่มีการประกาศกฏอัยการศึก และต่อเนื่องมารัฐประหาร พบว่าหนังสือพิมพ์ได้รายงานข่าวโดยมีความระมัดวังไม่นำเสนอบท สัมภาษณ์ความคิดเห็นทางการเมืองตามแนวคิดทฤษฎีอำนาจนิยมที่สื่อจะไม่สามารถวิพากษ์วิจารณ์ รัฐบาลอย่างตรงไปตรงมาได้

ตารางที่ 4.16 แสดงการสรุปบทบาทและการทำหน้าที่สื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ในวิกฤตความ ชัดแย้งทางการเมือง

หนังสือพิมพ์	ช่วงเหตุการณ์ที่ 1	ช่วงเหตุการณ์ที่ 2
ไทยรัฐ	to inform - ทำหน้าที่เสนอข้อเท็จจริง ,รายงาน สถานการณ์, เตือนภัย - รัฐ, ฝ่ายต่อต้าน, คำปราศรัยโจมตี รัฐบาล	to inform - ทำหน้าที่รายงานข่าวสาร คสช. - นำเสนอข่าวกลุ่มต่อต้านในลักษณะรายงาน ตามเหตุการณ์ - การตรวจสอบ คสช. รายงานจากแหล่งข่าว ฝ่ายรัฐบาล - ไม่มีการสัมภาษณ์ แสดงความเห็นทาง การเมือง
มติชน	to inform - รายงานสถานการณ์ความขัดแย้งทาง การเมือง - นำเสนอผลกระทบจากการชุมนุม ของ กปปส.	to inform / correlation - ข่าวสาร คสช. - กลุ่มต่อต้าน - มีการตรวจสอบ คสช. (ปมไมโคร โฟน) - ไม่มีสัมภาษณ์ แสดงความเห็นทางการเมือง - การอธิบายข่าวสารด้วยแผนภาพ
ไทยโพสต์	to inform - สถานการณ์, เตือนภัย, ความเข้าใจ - เสนอความเห็นต่างจากรัฐ, พาดหัว ข่าวโจมตี - เน้นคำปราศรัยแกนนำโจมตีรัฐบาล	to inform - ข่าวสาร คสช. - กลุ่มต่อต้านในเชิงลบ ใช้พาดหัวเชิงประชด ประชัน - มีการตรวจสอบ คสช. (ปมไมโคร โฟน) - ไม่มีสัมภาษณ์ แสดงความเห็นทางการเมือง

จากตารางมีข้อสังเกตดังนี้

1. มิติภาพรวมของเหตุการณ์วิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองในแต่ละช่วง

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

จากตารางในช่วงเหตุการณ์ที่ 1 พบว่าหนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ทำหน้าที่ในการรายงานข่าวที่มีประเด็นแตกต่างกัน โดยมติชนนำเสนอเน้นผลกระทบจากการชุมนุมของ กปปส. ขณะที่ไทยโพสต์นำเสนอข่าวจากฝ่ายที่ความเห็นต่างจากรัฐบาลและพาดหัวข่าวในลักษณะที่โจมตีรัฐบาล

ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ให้พื้นที่ในการนำเสนอคำปราศรัยแก่นำโฆมศิริรัฐบาลเหมือนกัน และพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับแสดงบทบาทในการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม (to inform) เพียงด้านเดียว

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

จากตารางในช่วงเหตุการณ์ที่ 2 พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีการนำเสนอในประเด็นการตรวจสอบ คสช. กรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาลในข่าวหน้าหนึ่ง และมีลักษณะการทำข่าวในเชิงสืบสวน ขณะที่ไทยรัฐเน้นการรายงานที่มาจากฝ่ายรัฐบาล คสช. และไม่ได้นำเสนอข่าวในประเด็นนี้อย่างต่อเนื่องทั้งยังไม่ได้นำไปเป็นประเด็นหลักในการพาดหัวเช่นเดียวกับฉบับอื่น

ขณะที่ประเด็นกลุ่มต่อต้าน การรัฐประหาร หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ให้พื้นที่ข่าวในการนำเสนอแต่ในบริบทที่แตกต่างกันมติชนเน้นให้ความสำคัญต่อการเรียกร้องประชาธิปไตยจากฝ่ายประชาชน ในขณะที่ไทยโพสต์ใช้คำพาดหัวในเชิงประชดประชันต่อเหตุการณ์เดียวกันนี้

นอกจากนั้นในเหตุการณ์ช่วงหลังรัฐประหารมติชนยังได้แสดงบทบาทในการตีความอธิบายความ (correlation) ให้ประชาชนได้เข้าใจผ่านภาพอินโฟกราฟิก นอกจากบทบาทในการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม (to inform) ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับแล้ว

1. มิติภาพรวมของของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้สะท้อนบทบาท ในการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม (to inform) เหมือนกันทั้ง 2 ช่วงเหตุการณ์ แต่การรายงานข่าวเกี่ยวกับกลุ่มที่เป็นฝ่ายตรงข้ามรัฐบาลมีความแตกต่างกัน โดยในช่วงที่เกิดการรัฐประหารไทยรัฐได้นำเสนอข่าวการต่อต้าน

รัฐประหารไปตามเหตุการณ์ที่ปรากฏ ไม่มีการสัมภาษณ์หรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่เป็นผลกระทบต่อรัฐบาล คสช.

หนังสือพิมพ์ดิชน ในช่วงหลังเกิดการรัฐประหารมติชนได้ให้ความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจให้กับสังคมโดยการเลือกใช้แผนภาพมาประกอบข่าวเป็นการทำหน้าที่อธิบายและสร้างความเข้าใจในขณะที่ช่วงเหตุการณ์แรกขุครัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์มติชนได้ให้ความสำคัญต่อการเสนอข่าวจากรัฐบาลและผลกระทบจากกลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาล แต่เมื่อเกิดการรัฐประหารมติชนได้ให้ความสำคัญต่อข่าวจากกลุ่มที่ต่อต้านรัฐประหาร รวมไปถึงการตรวจสอบปมทุจริตของรัฐบาล คสช. รวมถึงปมชายที่ดินเกือบ 600 ล้านบาทในรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้สะท้อนบทบาท ในการรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวในสังคม (to inform) ทั้ง 2 ช่วงเหตุการณ์ โดยให้ความสำคัญต่อกลุ่มผู้ชุมนุมต่อต้านรัฐบาลทั้งในช่วงแรกเป็นกลุ่ม กปปส. ในขณะที่หลังรัฐประหารไทยโพสต์ก็ได้ให้พื้นที่ข่าวกับกลุ่มที่ต่อต้านรัฐประหารด้วยแต่เป็นไปในเชิงประชดประชันจากการพาดหัวข่าวที่ปรากฏ อย่างไรก็ตามในช่วงรัฐบาล คสช. นี้ไทยโพสต์ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาลในปมทุจริตจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ตารางที่ 4.17 สรุปการบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวสารจากข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์
ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

เหตุการณ์	ประเด็นข่าว		
	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงที่ 1			
ปิดกรุงเทพฯ	1.เตรียมพร้อมของ รัฐบาล และความ กังวลที่จะเกิดเหตุ ความรุนแรง 2.ความเคลื่อนไหว ของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส.	1.เคลื่อนไหวของฝ่ายที่ ไม่เห็นด้วยกับการ ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส. 2.กระแสข่าวการ ปฏิวัติ	1.การเคลื่อนไหว ต่อต้านรัฐบาลของ กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส 2.ทำที่ที่จากฝ่ายต่างๆ ที่เป็นไปในแนว ทางบวกต่อการชุมนุม
สรส. ขอคืนพื้นที่	1.เหตุการณ์การปะทะ กันระหว่างเจ้าหน้าที่ กับผู้ชุมนุม 2.ศาลแพ่งยกเลิกกฎ ข้อของ สรส.ที่นำมาสู่ การใช้กำลัง ปราบปรามผู้ชุมนุม กปปส.	1.ข้อพิจารณาของศาล เกี่ยวกับข้อบังคับของ กฎหมายที่จะใช้เพื่อ เข้าไปดำเนินการต่อ กลุ่มผู้ชุมนุม 2.รายงานสถานการณ์ ตามเหตุการณ์ปะทะ จากการขอคืนพื้นที่	1.การเคลื่อนไหวของ กลุ่มผู้ชุมนุมที่ปะทะ กับเจ้าหน้าที่ตำรวจใน การขอคืนพื้นที่ 2.การติดตามการ ดำเนินงานกับ เจ้าหน้าที่รัฐที่ทำให้ เกิดเหตุที่มีผู้บาดเจ็บ และเสียชีวิต
รัฐประหาร	1.ภารกิจของผู้นำทาง ทหาร 2.การแก้ไขปัญหา ทางการเมือง	1.ข่าวหลักเกี่ยวกับฝ่าย ผู้นำทหารการบริหาร ประเทศแก้ไขปัญหา 2.ทัศนยะผลกระทบ ที่มาจาก การเข้ามาคุม อำนาจของทหารและ รัฐประหาร	1.แนวทางการแก้ไข ปัญหาตามภารกิจของ คสช. 2.การเคลื่อนไหวของ ฝ่ายตรงข้ามกับคสช.

ตาราง ที่ 4.17 (ต่อ)

เหตุการณ์	ประเด็นข่าว		
	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงที่ 2			
ต่อต้านรัฐประหาร	1.ความเคลื่อนไหวจากฝ่ายความเห็นต่างทางการเมือง	1.ความเคลื่อนไหวจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยต่อการรัฐประหาร	1.แจ้งข่าวสารข่าวการต่อต้านรัฐประหาร
ตรวจสอบรัฐบาล กสช.	1.ตรวจสอบรัฐบาลตามเหตุการณ์และกระแสข่าว	1.การตรวจสอบรัฐบาลทั้งในกรณี การจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์เสียงห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล 2.ข้อสังเกตในรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินของนายรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการขายที่ดิน	1.การตรวจสอบกรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.18 แสดงตัวอย่างพาดหัวข่าวเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับเฉพาะวันเกิดเหตุการณ์ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

เหตุการณ์	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงรัฐบาลไม่มีอำนาจ			
ปิดกรุงเทพฯ 14 ม.ค. 57	คนถิ่นทลาน ร่วมชกคานกนกน.	ได้ใบกระทรง-บิขรก. มือบรุกค่อ ช้ตคานคึก-ถันไมแพ	ปิดจนกว่าชนะ
ตรส.จอกันพื้นที่ (19 ม.ค.57)	เมื่อคนไทย-ทพ่นพ่า สั่งเวมยอีก4ชัึก!	บีมวอน-ชุดค๊ะพะตร. ดับอีก4ศพ	4คนจอบเคม

ตารางที่ 4.19 แสดงตัวอย่างพาดหัวข่าวเปรียบเทียบหนังสือพิมพ์ 3 ฉบับเฉพาะวันเกิดเหตุการณ์ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารระบอบพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา)

เหตุการณ์	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงรัฐบาล มีอำนาจ			
รัฐประหาร			
ต่อต้าน รัฐประหาร			
ตรวจสอบ รัฐบาล คสช.			

ส่วนที่ 2 การวางกรอบเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ในสภาวะความขัดแย้งทางการเมือง

การวิเคราะห์บทบรรณาธิการเกี่ยวกับการวางกรอบเนื้อหาข่าวสาร

การวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในเหตุการณ์ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557 ได้ศึกษาเฉพาะบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ตามกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวตามแนวทาง ของ Entman (1993) โดยการ การนิยามเหตุการณ์หรือประเด็นข่าว (define problem) การวิเคราะห์สาเหตุ (diagnose causes) การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา (make moral judgment) และการเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหามาจากประเด็นหรือเหตุการณ์นั้นๆ (treatments for the problem) เพื่อศึกษาว่าหนังสือพิมพ์ได้นำเสนอเนื้อหาข่าวของบทบรรณาธิการในช่วงเหตุการณ์ที่ศึกษาอย่างไร ซึ่งอาจจะส่งผลต่อการรับรู้ข่าวสารในแนวทางที่แตกต่างกันได้

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

กรณีที่ 1. การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ไทยรัฐพบว่า ได้นำเสนอบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2557 – 17 มกราคม 2557 มีจำนวน 6 บทบรรณาธิการ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.20 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

บทบรรณาธิการฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
04/01/57	คู่อัมพาททั้งนิติฯ-บริหาร	ความไม่แน่นอนของการเลือกตั้งที่อาจได้จำนวน ส.ส. ไม่ครบพอที่จะเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เลือกนายกรัฐมนตรีไม่ได้
06/01/57	ปฏิรูป “สาธารณ โภคิตา”	จิตสาธารณะที่ต้องปฏิรูปให้เกิดขึ้นเนื่องจาก นักการเมืองไทยขาดแคลนเพราะมองการเมืองเป็น ธุรกิจ
10/01/57	บังคับให้รู้จักรับผิดชอบ	การตรวจสอบทางการเมืองขององค์กรอิสระตาม รัฐธรรมนูญ เป็นการถ่วงดุลอำนาจทางการเมืองที่จะ ทำให้นักการเมืองรับผิดชอบต่อการกระทำของ ตนเอง
13/01/57	ให้ปัญหาแก้ปัญหากันเอง?	วิกฤตการเมืองอยู่ในลักษณะไม่มีทางออกหลายฝ่าย จึงมองไปที่ผู้นำกองทัพให้เข้ามาหรือปล่อยให้ปัญหา แก้ปัญหาด้วยตัวเอง โดยการให้ถึงวาระที่ปช.ชี้มูล ความผิดรัฐบาลและบังคับให้หยุดปฏิบัติหน้าที่
14/01/57	ปฏิรูปการเมืองตัวจริง	ชี้ให้ทุกฝ่ายร่วมกันปฏิรูปการเมืองที่ไม่ใช่แค่การ แก้ไขตัวอักษรบนร่างรัฐธรรมนูญแต่เป็นการปฏิรูป ทั้งระบบ
17/01/57	น้อมรับพรพระราชทาน	ปัญหาความขัดแย้งที่ไม่มีทางออกเนื่องจากการไม่ ยอมรับคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญและ กกต.จาก ฝ่ายรัฐบาลและเดินหน้าที่จะเลือกตั้งจะทำให้ความ ขัดแย้งรุนแรงและเกิดปัญหาอื่นๆตามมา ทุกฝ่ายควร น้อมนำพระราชดำรัสพระราชทานพรในวันขึ้น ปีใหม่ “ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิตให้สมบูรณ์แข็งแรง...จะคิดจะทำสิ่งใดให้ นึกถึงส่วนรวมและความเป็นไทยไว้เสมอ”

การนิยามเหตุการณ์

สำหรับการศึกษาในกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯนี้

ในการนิยามเหตุการณ์บทรณการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอ มีรายละเอียด
ดังนี้

1. การเมืองกำลังจะเกิดภาวะสุญญากาศ

บทรณการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้กล่าวถึงรัฐบาลเดินหน้าจัดการเลือกตั้งทั้งที่เกิด
ปัญหาที่ทางการเมืองเพราะอำนาจนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ อาจจะ
กลายเป็นภาวะวิกฤตที่อยู่ในลักษณะช่องว่างทางการเมือง หรือ สุญญากาศ ตามรายละเอียดดังนี้

“ถ้า ส.ส.นับร้อยๆคนถูกขโมยความคิดและต้องห้ามปฏิบัติหน้าที่สภาผู้แทนราษฎรก็จะ
ไม่สามารถเปิดประชุมครั้งแรกเพราะมี ส.ส.ไม่ถึงร้อยละ 95 หรือ 475 คนขึ้นไป การเลือก
นายกรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้งรัฐบาลใหม่ก็จะทำไม่ได้เพราะสภาเปิดประชุมไม่ได้กลายเป็นสุญญากาศ
ทางการเมืองครั้งใหญ่ไม่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารมีแค่รัฐบาลรักษาการชั่วคราว”
(บทรณการไทยรัฐ, 10 มกราคม, 2557, น.3)

2. รัฐบาลเดินหน้าจัดการเลือกตั้ง

สำหรับนิยามเหตุการณ์รองลงมทบทรณการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้กล่าวถึง
รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่มีจุดมุ่งหมายในการจัดการเลือกตั้งให้เกิดขึ้นในวันที่ 2
กุมภาพันธ์ 2557 โดยที่ไม่ฟังเสียงท้วงติงหรือคัดค้านจากฝ่ายต่างๆที่แสดงเหตุผลว่าถ้ายังใช้
กำหนดเวลาเดิมที่จะเลือกตั้งแค่ขาดความพร้อมจะทำให้ได้จำนวน ส.ส.ไม่เพียงพอที่จะเปิดประชุม
สภาผู้แทนราษฎรได้ไม่สามารถที่จะเลือกนายกรัฐมนตรีได้ จะเป็นการเลือกตั้งที่สูญเสียบ
ประมาณไปอย่างไม่มีประโยชน์ ตามตัวอย่างเนื้อหาในบทรณการ ดังนี้

“ถึงแม้การเลือกตั้งจะเดินหน้าต่อไปตามแรงกดดันของรัฐบาล แต่อาจได้ ส.ส. ไม่ถึง 95
% หรือ 475 คน ก็จะเปิดประชุมสภาครั้งแรกไม่ได้ เมื่อเปิดประชุมสภาไม่ได้ก็จะเลือก
นายกรัฐมนตรี เพื่อจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ไม่ได้ รัฐบาลยิ่งลักษณ์ก็จะเป็นรัฐบาลรักษาการต่อไป แต่
ไม่สามารถบริหารงานได้เต็มที่เพราะเป็นรัฐบาลรักษาการ” (บทรณการไทยรัฐ, 2557, 4
มกราคม)

การวิเคราะห์สาเหตุ

บทรณการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้อธิบายถึงการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในช่วงที่
รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์เป็นรัฐบาล ด้วยการอธิบายกรอบเนื้อหาข้างต้นนี้

1. รัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้าน

การจัดการเลือกตั้งของรัฐบาลในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 หลายฝ่ายระบุว่ายังไม่มีความพร้อมและก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นหลายด้านได้ ซึ่งมีแนวโน้มที่รัฐบาลจะไม่ฟังเสียงทักท้วงใด แม้แต่ศาลรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐระบุว่า รัฐบาลยิ่งลักษณ์ยังยึดประชาธิปไตยเดียวคือรัฐบาลเชื่อมั่นในเสียงข้างมากที่มาจากการเลือกตั้ง ถือได้ว่ามีอำนาจมาจากประชาชน จึงใช้อำนาจเด็ดขาดที่จะแก้ไขหรือออกกฎหมายได้ และมองว่าศาลหรือองค์กรอิสระไม่มีอำนาจมาขัดขวาง เพราะไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ซึ่งเนื้อหา มีลักษณะสัมพันธ์กับการไม่ฟังเสียงคัดค้านจากฝ่ายต่างๆข้างต้นด้วย

ดังตัวอย่างดังนี้

“แต่ถึงแม้จะยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญและศาลอาจรบเรื่องไว้ตัดสินแต่ไม่ได้หมายความว่าความขัดแย้งจะยุติฝ่ายรัฐบาลอาจจะไม่ยอมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญเพราะรัฐบาลเคยประกาศไม่ยอมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในหลายกรณี ช้ำยังประกาศไม่ยอมรับอำนาจศาล จนกลายเป็นมูลเหตุความขัดแย้งในปัจจุบัน” (บทบรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 17 มกราคม)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

สำหรับการวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้นำเสนอไว้ดังนี้

1. รัฐบาลสนใจแค่การเลือกตั้ง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐระบุว่า เหตุที่ทำให้การเมืองอยู่ในภาวะสุญญากาศมาจากการที่รัฐบาลมีความพยายามกดดันให้มีการเลือกตั้ง โดยที่ไม่รับฟังข้อโต้แย้งและความเห็นจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะศาล หรือ องค์กรอิสระ ที่ทักท้วงถึงความเหมาะสมต่องบประมาณและสถานการณ์ทางการเมือง ดังตัวอย่าง เช่น

“การเลือกตั้งตามพระราชกฤษฎีกาในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ ใกล้เข้ามายิ่งขึ้นทุกขณะแต่รัฐบาลกับคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ยังไม่สามารถหาข้อยุติ จะเลื่อนการเลือกตั้งออกไปเป็นวันที่ 4 พฤษภาคม หรือยืนยันกำหนดเดิม ฝ่าย กกต.ต้องการให้เลื่อนออกไปก่อนเพราะความไม่พร้อมหลายอย่าง แต่นายกรัฐมนตรียืนยันกรานว่าจะต้องรักษาประชาธิปไตย” (บทบรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 17 มกราคม)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ ดังนี้

1. ต้องปฏิรูปการเมืองอย่างจริงจัง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ว่าต้องปฏิรูปการเมืองโดยนักการเมืองและโดยเฉพาะรัฐบาลต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญทั้งในลายลักษณ์อักษรและคู่มือที่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญประกอบด้วย ไม่ยึดปฏิบัติที่การเลือกตั้งเพียงประเด็นเดียว โดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต.จะต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางเจรจาระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้านเพื่อเลื่อนการเลือกตั้งออกไป อาจจะมีมีการปฏิรูปการเมืองหรือแก้ไขปัญหาก่อนที่จะจัดการเลือกตั้ง ตามตัวอย่างดังนี้

“ท่ามกลางกระแสการปฏิรูปการเมืองที่มาแรงในขณะนี้ทุกฝ่าย จึงน่าจะทบทวนว่า จะต้องปฏิรูปอะไร? จึงจะเป็นการปฏิรูปที่แท้จริงไม่ใช่แค่การแก้ไขหรือยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ซึ่งเป็นแค่การปฏิรูปตัวอักษรบนแผ่นกระดาษแม้แต่นักวิชาการที่ออกมา “ปกป้องประชาธิปไตย” ก็จะต้องปกป้ององค์ประกอบทุกอย่างของประชาธิปไตย ไม่ใช่ปกป้องแค่การเลือกตั้ง” (บทบรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 14 มกราคม)

2. เจรจาหาทางออกร่วมกัน

นอกจากนั้นบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ยังเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหา โดยให้ทุกฝ่ายมาพูดคุยหาทางออกของปัญหาและลดความขัดแย้งลงนำประเทศกลับเข้าสู่ความปรองดอง โดยน้อมนำพระราชดำรัสที่พระราชทานพรในวันปีใหม่ “ ขอให้ท่านทั้งหลายรักษาสุขภาพกายสุขภาพจิตให้สมบูรณ์แข็งแรง...จะคิดจะทำสิ่งใดให้นึกถึงความเป็นไทยและส่วนรวมไว้เสมอ”

และให้ทุกฝ่ายสนับสนุนให้มีการเลือกตั้งแต่ภายใต้เงื่อนไขที่แตกต่างกัน ทั้งให้มีการปฏิรูปก่อนเลือกตั้งและปฏิรูปไปพร้อมกับการเลือกตั้ง ซึ่งหากต่างฝ่ายต่างไม่เสียดังกันรัฐบาลก็เดินหน้าเลือกตั้งก็ต้องให้คนกลางที่เป็นผู้นำกองทัพมาแก้ไขหรือให้กระบวนการตรวจสอบมีผลพิจารณาออกมาเพื่อให้ปัญหาถูกแก้ไข

หนังสือพิมพ์มติชน

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์มติชนพบว่า ได้นำเสนอบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณีการประชุมปิดกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันที่ 2 มกราคม 2557 – 17 มกราคม 2557 มีจำนวน 9 บทบรรณาธิการ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.21 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
02/01/57	ของขวัญปีใหม่	ถ้าทุกฝ่ายหันหน้ามาเจรจาเพื่อหาข้อยุติทาง การเมืองได้ นำพาประเทศชาติสู่ความสงบ เท่ากับคนไทยได้มอบของขวัญปีใหม่ที่มีค่า ให้กับประเทศตัวเอง
04/01/57	ปิดกรุงเทพฯ	การชุมนุมปิดกรุงเทพฯของกปปส.เสี่ยงที่จะทำ ให้เกิดวิกฤตได้เนื่องจากกรุงเทพฯเป็นศูนย์กลาง ราชการบริหาร เศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับทั่วโลก
08/01/57	เสียงสะท้อน	การชุมนุมประท้วงและปัญหาการเมืองที่หา ทางออกไม่ได้ส่งผลกระทบต่ออย่างมากจนตัวแทน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องออกมาสะท้อนถึงความ เสียหายที่เกิดขึ้น
10/01/57	หน้าที่ของทุกคน	ความหวาดระแวงการเกิดรัฐประหารยังคงมีเป็น ระยะและผู้บัญชาการทหารบกไม่ให้คำตอบ ชัดเจนนอกจากระบุถึงหน้าที่ของกองทัพที่จะทำ หน้าที่เสียuyaไปตามสถานการณ์และยับยั้งมิให้ เกิดเหตุบานปลาย
11/01/57	ไทยในสายตาโลก	หลายประเทศแสดงความกังวลต่อเหตุการณ์ ชุมนุมปิดกรุงเทพฯของ กปปส . เกี่ยวกับเสรี ภาพเคลื่อนไหวในกรอบประชาธิปไตยสากล ที่ อาจจะเลยสิทธิขั้นพื้นฐานจนไปละเมิดสิทธิของ ผู้อื่น
13/01/57	ดับชนวนรุนแรง	จากความวิตกของการชุมนุมปิดกรุงเทพฯทำให้ มีฝ่ายที่คัดค้าน หลายฝ่ายจึงแสดงความห่วงใย ให้หันหน้ามาเจรจากันก่อนที่จะเกิดความ รุนแรงและนำไปสู่การรัฐประหารได้

ตารางที่ 4.21 (ต่อ)

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
14/01/57	ปัญหาชน-การปฏิรูป	แวดวงนักวิชาการที่ที่มีบทบาทเกี่ยวกับการเมืองควรมีการปฏิรูปตัวเองแสดงทัศนะที่แตกต่างจากปัญญาชนที่เป็นตัวแทนของแนวคิดเสรีนิยม ยึดมั่นประชาธิปไตยซึ่งหลังเหตุการณ์รัฐประหารปัญญาชนบางกลุ่มได้สนับสนุนรัฐประหารปฏิเสธประชาธิปไตย
15/01/57	ถึงมือยูเอ็น	คำแนะนำจากนายบันกีมัน เลขาธิการสหประชาชาติที่แสดงความเป็นห่วงสถานการณ์ความขัดแย้งในประเทศไทย
17/01/57	ระงับรุนแรง	สถานการณ์ทางการเมืองมีท่าทีรุนแรงมากขึ้น ทั้งทางด้านการลอบทำร้ายการโต้เถียงด้วยถ้อยคำรุนแรงหยาบคายสังคมไทยต้องร่วมกันระงับสาเหตุของความรุนแรงนี้ไม่ให้ขยายตัวลุกลาม

การนิยามเหตุการณ์

1. การชุมนุมที่ยึดเชื้อส่งผลกระทบต่อประเทศ

บทบรรณาธิการนี้กล่าวถึงผลจากการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส. ของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการได้ออกมาแสดงพลังไม่เห็นด้วยกับความรุนแรง หรือตัวเลขผลกระทบทางเศรษฐกิจของรัฐกิจท่องเที่ยวจากคณะกรรมการภาคเอกชน 3 สถาบันเป็นการแสดงความเดือดร้อนที่ได้รับบ้างนอกจากเสียงของฝั่งผู้ชุมนุม กปปส. ฝ่ายเดียว ตามตัวอย่างดังนี้

“... เนื่องจากเห็นว่าหากยึดเชื้อ หรือ บานปลายจะเกิดความเสียหายร้ายแรงต่อประเทศทุกด้าน” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 8 มกราคม)

บทบรรณาธิการนี้กล่าวถึงคณะทูตและตัวแทนองค์กรระหว่างประเทศในไทย แสดงความวิตกกังวลในสถานการณ์การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ที่อาจจะกระทบในด้านความปลอดภัย การเดินทางและการทำงาน ตามตัวอย่างดังนี้

“ การแสดงความวิตกกังวลของทูตประเทศต่าง ๆ นั้น อยู่ภายใต้กรอบอนุสัญญาเวียนนาเป็นหลัก ที่ผูกพันประเทศไทย ให้มีพันธะต้องดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยการปฏิบัติหน้าที่ การเดินทางปฏิบัติหน้าที่ของนักการทูต นอกจากนี้ยังห่วงการปิดท่าอากาศยานที่ถือเป็นการชุมนุมที่หมิ่นเหม่ผิดกฎหมาย” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 11 มกราคม)

2. หยุคความขัดแย้งไม่ให้ไปสู่ความรุนแรง

บทบรรณาธิการนี้ กล่าวถึงการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส. จะส่งผลกระทบต่อการบริหารราชการและเศรษฐกิจเพราะกรุงเทพฯ เป็นจุดศูนย์กลางของการบริหารไปทั่วประเทศและทั่วโลก นอกจากนั้นอาจจะกลายเป็นชนวนความรุนแรงต่อฝ่ายที่มีความเห็นต่างกัน และยังได้กล่าวถึงการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส. ที่มีกลุ่มคนเสื้อแดงประกาศจะชุมนุมในทิศทางตรงกันข้ามหลายฝ่าย จึงเป็นห่วงว่าจะเกิดการปะทะและนำไปสู่ความรุนแรงโดยกลุ่มนักวิชาการรวมถึงองค์กรสหประชาชาติได้เสนอแนะแนวทางหันหน้ามาคุยอย่างสันติวิธี ตามตัวอย่างดังนี้

“ ทั้งนี้ เพราะภายหลังการประกาศปิดกรุงเทพฯ ก็ปรากฏกลุ่มมวลชนที่ไม่เห็นด้วย โดยเฉพาะกลุ่มคนเสื้อแดงได้ประกาศให้มวลชนเคลื่อนไหวในจังหวัดเขตพื้นที่ภาคเหนือและอีสานเพื่อคัดค้าน” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 13 มกราคม)

การวิเคราะห์สาเหตุ

1. การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ดันเหตุความขัดแย้งรุนแรง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน อธิบายว่า การเคลื่อนไหวของกลุ่มกปปส. ที่ต้องการจะปิดกรุงเทพฯ เพื่อขับไล่อัฐบาลส่งผลให้กลุ่มคนเสื้อแดงที่เห็นต่างออกมาเคลื่อนไหวคัดค้าน และอาจนำไปสู่การปะทะและทำให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงจนกลายเป็นสงครามกลางเมืองได้

“การประกาศปิดกรุงเทพฯ จึงดูเสี่ยงที่จะกลายเป็นวิกฤตเพราะกรุงเทพฯ เป็นศูนย์กลางการบริหารและเศรษฐกิจธุรกิจที่เชื่อมโยงทั่วโลก หากระบบต่างๆ ขัดข้องหรือปิดตัวลง ย่อมเกิดผลกระทบรุนแรง และยิ่งเสี่ยงที่จะกลายเป็นชนวนปะทะระหว่างผู้มีความเห็นต่าง” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 4 มกราคม)

2. ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้รัฐบาลไม่สามารถทำงานได้

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้อธิบายว่า ความขัดแย้งทางการเมือง ระหว่างกลุ่ม กปปส. กับรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่ยังไม่สามารถเจรจาหาข้อตกลงกันได้ กลุ่มผู้ชุมนุมขับไล่รัฐบาลชุมนุมเป็นระยะเวลานาน และทำให้รัฐบาลไม่มีอำนาจเต็มขาดเสถียรภาพไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ จึงส่งผลกระทบต่อทางการเมือง เศรษฐกิจ ตามมา ตามตัวอย่างดังต่อไปนี้

“จนบัดนี้ประเทศไทยยังไม่มีฝ่ายบริหารที่มีอำนาจเต็มในการจัดการส่งผลให้ทุกอย่างยุ่งยากยิ่งขึ้น อย่างน้อยการแต่งตั้งโยกย้ายประจำเริ่มมีปัญหา ตามมาด้วยพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2558 นำวิกฤต รวมไปถึงปัญหาการเงินค่าจำนำข้าวที่ชาวนายังไม่ได้รับ ส่วนหนึ่งมาจากการขาดรัฐบาลที่มีอำนาจเต็ม” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 18 กุมภาพันธ์)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

1. การชุมนุมไปละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้อธิบายว่าคณะทูตประเทศต่าง ๆ ได้แสดงท่าทีเฉพาะเกี่ยวกับการชุมนุมที่จะไปละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานรวมถึงการเคลื่อนไหวในลักษณะที่จะไปละเมิดสิทธิผู้อื่น และคุ้มครองต่อการกระทำผิดกฎหมาย นอกจากนั้นในประเด็นที่กลุ่มผู้ชุมนุมนำกำลังไปปิดสถานที่รับสมัคร ส.ส. ส่งผลให้ 28 เขตใน 8 จังหวัดภาคใต้ ไม่มีใครลงสมัครได้และอาจกระทบถึงวันลงคะแนน 2 กุมภาพันธ์ 2557 ตามตัวอย่างดังนี้

“ก็เนื่องจากว่า นักการทูต ตัวแทนองค์กรระหว่างประเทศนั้น ผ่านการทำงานในระดับนานาชาติมานาน มีความรู้ความเข้าใจ และคุ้นเคยการใช้เสรีภาพเคลื่อนไหวในกรอบประชาธิปไตยสากลเป็นอย่างดี จึงแสดงท่าทีเฉพาะเรื่องเกินเลยจากการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานที่เคยประสบมาแล้ว รวมถึงการเคลื่อนไหวในลักษณะที่อาจไปละเมิดสิทธิผู้อื่น และคุ้มครองผิดกฎหมาย” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 14 มกราคม)

2. กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ฟังเสียงด้านเห็นต่าง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้อธิบายว่า การชุมนุมยึดเข็บบานปลายจะยิ่งทำให้เกิดความเสียหาย เมื่อเรียกร้องให้ผู้อื่นรับฟังก็ควรที่จะฟังเสียงคนอื่นด้วย รวมถึงการที่ไม่สนใจคำแนะนำจากผู้อื่นที่มีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติภาพจากทั่วโลก โดยนำไปเป็นประเด็นทางการเมืองหยิบยกมาเป็นการโจมตีทางการเมือง ตามตัวอย่างดังนี้

“เป็นที่น่าเสียดายที่ถ้อยแถลงของเลขาฯ ยูเอ็น ความปรารถนาดีที่อยากเห็นการแสวงหาทางออกโดยสันติ อันเป็นวิธีที่ได้รับการพิสูจน์มาแล้วในหลายประเทศ ว่าการเจรจาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดทางหนึ่ง และเป็นหัวใจสำคัญในความพยายามช่วยแก้ปัญหาครั้งนี้ ถูกนำมาเป็นประเด็นทางการเมือง มีการหยิบยกขึ้นมาโจมตีว่าบิดเบือนข้อมูลที่เป็นชนวนการชุมนุม

ประท้วงแทนที่จะหยิบเรื่องที่เป็นสาระขึ้นมาพูดอย่างจริงจัง แก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 15 มกราคม)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไข้ปัญหา

1. เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อหาทางออกร่วมกัน

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ได้ระบุว่า ควรเปิดเวทีให้ผู้ที่มีความคิดเห็นต่างมาเจรจากลลงหาข้อยุติ แต่เมื่อเหตุการณ์มาถึงการปิดกรุงเทพฯ แล้วก็ควรอดทนและใช้สันติวิธีที่จะทำให้นักกลุ่มผู้ชุมนุมเลิกความคิดดังกล่าว กลุ่มการเมืองทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันเจรจา เพื่อหาข้อยุติ เพราะหากยึดเยื้อต่อไปผลกระทบย่อมตกที่ประชาชนในชาติด้วยกันเองทั้งสิ้น ทุกฝ่ายที่รักประเทศไทยต้องเปลี่ยนคำพูดมาเป็นการกระทำด้วยการคืนสันติภาพสู่ประเทศไทย ตามตัวอย่างดังนี้

“ขณะนี้ขอเรียกร้องให้ผู้มีความคิดเห็นต่างหันหน้ามาเจรจากันเริ่มดั่งขึ้นเรื่อย ๆ โดยมีเวทีเปิดให้ผู้เห็นต่างสามารถพูดคุยหาข้อยุติ แต่ปรากฏว่ายังไม่มีท่าทีใดที่จะผลักดันให้เกิดการเจรจากันได้” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 13 มกราคม)

2. ทุกฝ่ายต้องช่วยกันป้องกันไม่เกิดความรุนแรง

นอกจากนั้นบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนยัง ได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่า แต่ละฝ่ายต้องช่วยระงับความรุนแรง กลุ่มผู้ชุมนุมต้องหยุดปราศรัยด้วยถ้อยคำหยาบคาย ไม่ข่มขู่ให้เกิดการปะทะ หาหนทางป้องกันเหตุร้าย อาทิ ติดไปส่องสว่าง ติดกล้องวงจรปิดในจุดที่ล่อแหลม และเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเร่งติดตามตัวคนร้ายมาดำเนินคดีให้ได้โดยเร็ว

ทุกฝ่ายล้วนมี โอกาสที่จะป้องกันหรือส่งเสริมความรุนแรง ดังนั้นทุกคนจึงมีหน้าที่ป้องกันมิให้ความรุนแรงเกิดขึ้น และใครที่มีอำนาจมากกว่าธรรมดา ก็ควรทำให้ความขัดแย้งที่เป็นอยู่ขณะนี้ได้ยุติรวมถึงกองทัพด้วยที่จะป้องกันมิให้ความขัดแย้งก้าวไปสู่ความรุนแรงและยุติความขัดแย้งด้วยสันติวิธี

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พบว่า ได้นำเสนอบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2557 – 16 มกราคม 2557 มีจำนวน 7 บทบรรณาธิการ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.22 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีชุมนุมปิด
กรุงเทพฯ

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
04/01/57	พ.ร.ก.ฉุกเฉิน-เข้มทิส รัฐบาล อย่าใช้เกมซ้ำเติม สถานการณ์	กล่าวถึงรัฐบาลในการจะใช้ พรก. ฉุกเฉิน ต้องใช้ความรอบคอบเพราะฝ่ายทหารยัง ไม่เห็นด้วยเนื่องจากบทเรียนจากการ ชุมนุมในปี 2553
06/01/57	Shut Down หรือ Occupy เป้าหมาย ‘ปฏิรูป’ โดย ประชาชน	อธิบายถึงความจำเป็นที่ต้องเกิดการชุมนุม ปิดกรุงเทพฯ ที่แม้ว่าจะมีผลกระทบต่อคน กรุงเทพฯ และภาคธุรกิจแต่ก็มีการวางแผน พร้อมทั้งแจ้งล่วงหน้ามานับสัปดาห์แล้ว
07/01/57	มโนธรรมสำนึก!	กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่มีต่อผู้ชุมนุม กปปส. โดยมองผู้ ชุมนุมเป็นคู่ขัดแย้งมากกว่าผู้รักษา กฎหมาย
10/01/57	เคลื่อนปิดกรุงเทพฯ เตรียมพร้อมแต่อย่าตื่น ตระหนก	การแจ้งการเคลื่อนของผู้ชุมนุม กปปส. ตามจุดต่างๆ และเตรียมพร้อมในเส้นทาง และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปโรงพยาบาล โดยขอความร่วมมือจากคนกรุงเทพฯ ตลอดจนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยใน การสกัดกั้นเหตุร้ายร่วมกัน
11/01/57	รัฐบาลคือด่านสู่เลือกตั้ง อย่าคิดหิ้วดาให้ปฏิวัติ	การประกาศเดินหน้าเลือกตั้งของรัฐบาล โดยไม่สนใจเสียงคัดค้านจะเหตุที่นำไปสู่ ความรุนแรงและไปเข้าเงื่อนไขให้ทหาร ออกมาปฏิวัติ

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
15/01/57	กลาย 'เดดลีน' การเมือง 'ปู' จะทำหรือให้คนอื่นทำ	จากเหตุการณ์ปิดกรุงเทพฯของ กปปส. ส่งผลให้งานบริหารบ้านเมืองและ การเมืองอยู่ในสถานการณ์อัมพาต ซึ่งจะ มีผลกระทบมากขึ้นหากปล่อยเหตุการณ์ เป็นเช่นนี้ต่อไป โดยมีแต่นายกรัฐมนตรีที่ จะต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาก่อนที่จะมีคน เข้ามาแก้ปัญหาให้ (รัฐประหาร)
16/01/57	ยังยื้อ ชินวัตร!	การกล่าวถึงฝ่ายนายกรัฐมนตรียิ่งลักษณ์ที่ ยังไม่แก้ไขปัญหาทางการเมืองด้วยการ ลาออกเพราะพี่ชายที่อยู่ต่างประเทศยัง ประกาศเชื่อมั่นว่ารัฐบาลจะอยู่ต่อไปได้ไม่ แพ้ต่อ กปปส.

การนิยามเหตุการณ์

1. ปิดกรุงเทพฯเพื่อปฏิรูปประเทศ

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้กล่าวถึง เหตุผลที่กลุ่ม กปปส. ต้องมีการ
ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ โดยขอให้คนกรุงเทพฯ ที่ได้รับผลกระทบได้เข้าใจ และมาเป็นแนว
ร่วมกับกปปส. รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมประชาสัมพันธ์เส้นทางและพื้นที่การชุมนุมและ
มาตรการรองรับและช่วยเหลือจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในวันชุมนุมปิดกรุงเทพฯ 13 มกราคม
2557 ตามตัวอย่างดังนี้

“ฝ่าย กปปส. ก็ยืนยันว่าจะชุมนุมโดยสงบ ไม่มีการเคลื่อนไหวอะไรรุนแรง อีกทั้งทำให้
คนได้รับผลกระทบน้อยที่สุด แต่ทุกฝ่ายรวมถึงประชาชนเองด้วยก็ต้องเตรียมความพร้อม
พอสมควร โดยเฉพาะประชาชนที่ต้องสัญจรไปมาในจุดที่มีการชุมนุมใหญ่ที่ 7 แห่งดังกล่าว”
(บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 10 มกราคม)

2. รัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้านเดินหน้าเลือกตั้ง

นอกจากนั้น บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้กล่าวถึงรัฐบาลที่กำลังประเมินสถานการณ์การประชุมของกลุ่ม กปปส. เพื่อที่จะหามาตรการเข้าดำเนินการให้เดินหน้าจัดการเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ให้ได้ รวมทั้งปัญหาทางการเมืองที่ติดขัดในการแก้ไขทุกด้าน เนื่องจากนายกรัฐมนตรีไม่ยอมเสียดลลาออก และกล่าวถึงอดีตนายกทักษิณ ชินวัตร ที่มีอิทธิพลต่อน้องสาวในการให้รักษาเก้าอี้นายกรัฐมนตรี เพื่อประโยชน์ทางการเมืองการเจรจาต่อรองทางการค้าและทรัพยากรของประเทศต่อประเทศคู่ค้า ตามตัวอย่างดังนี้

“ตามรายงานของสื่อต่างประเทศอย่าง asia sentinel (www.asiasentinel.com) ที่ทักษิณ พุดคุยบรรดานักธุรกิจเมื่อไม่นานนี้ ว่าเขาจะยังอยู่รอด หรือ รัฐบาลของน้องสาว ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จะยังคงยืนอยู่ได้ และอยู่ได้นานโดยไม่พ่ายแพ้กลุ่ม กปปส.” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 16 มกราคม)

การวิเคราะห์สาเหตุ

1. รัฐบาลไม่รับฟังเสียงคัดค้าน

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้อธิบายว่าการที่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ไม่สนใจข้อทักท้วงและเดินหน้าจัดการเลือกตั้ง ทำให้กลุ่มกปปส. ต้องออกมาเคลื่อนไหวเพื่อกระตุ้นเตือนรัฐบาลให้ตระหนักว่า ไม่สามารถบริหารประเทศต่อไปได้

การที่รัฐบาลไม่ฟังเสียงของกลุ่มที่คัดค้านการเลือกตั้ง ทั้งยังหวาดวิตกว่าอำนาจที่มีจะตกไปอยู่ในมือทหาร จึงพยายามใช้อำนาจที่มีในการออก พ.ร.ก. ฉุกเฉิน เพื่อเข้าไปดำเนินการจัดการกับกลุ่มผู้ชุมนุมได้เต็มที่

การที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและกปปส. ไม่สามารถหาข้อตกลงร่วมกันได้ รัฐบาลยังเดินหน้าที่จะจัดการเลือกตั้ง ในขณะที่ กปปส. ก็ยืนยันที่จะชุมนุมต่อไป และในเมื่อตกลงกันไม่ได้จึงเป็นช่องทางที่จะให้ทหารเข้ามาบีบบทบาท ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ยุทธศาสตร์การต่อสู้ด้วยการประกาศ”ปิด”กรุงเทพมหานครในวันจันทร์ที่ 13 มกราคม สกนี้ ถือเป็นภาระยกระดับกระบวนการแสดงอารยะขัดขืนอีกขั้นหนึ่ง ที่เลขาธิการ กปปส. หรือนายสุเทพ เทือกสุบรรณ คาดหวังว่าจะกระตุ้นให้รัฐบาลรักษาการยิ่งลักษณ์เกิดความรับผิดชอบชั่วดีตระหนักรับรู้ว่า มวลมหาประชาชนไม่ยินดีและไม่ยินยอมให้พรรคเพื่อไทยและคณะบริหารประเทศอีกต่อไป” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 6 มกราคม)

2. นายกรัฐมนตรีไม่ลาออก

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้อธิบายว่าการที่นายกรัฐมนตรียืนยันที่จะไม่ลาออกโดยที่ไม่สนใจสถานการณ์ของบ้านเมือง ทั้งที่อยู่ในฐานะผู้นำประเทศซึ่งมีหน้าที่บริหารบ้านเมือง และจะเกิดความเสียหายต่อประเทศและความสูญเสียต่อชีวิตของคนในประเทศมากขึ้น

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

1. นายกรัฐมนตรีไม่สนใจปัญหาที่เกิดขึ้น

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้ชี้ให้เห็นว่านายกรัฐมนตรีในฐานะผู้นำประเทศซึ่งมีหน้าที่บริหารบ้านเมืองจะต้องแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน ไม่ใช่ล่อลวงชาตินิ่งเฉย ท่องแต่คำเดิม ๆ อยู่เพื่อหน้าที่อยู่เพื่อประชาธิปไตย โดยไม่สนใจสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ขณะที่อดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตรว่า “ทักษิณ ชินวัตร ผิดคุณเลียดประชาธิปไตย นักลงทุนสามานย์ ผู้ละโมบ โลภมาก ใช้ประชาธิปไตยเป็นเครื่องมือทำมาหากิน โดยการขายชาติ ชูคเลียดชูดเนื้อคนไทยทั้งประเทศ โดยผ่านร่างทรง น.ส. ยิ่งย้อชินวัตร” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 16 มกราคม)

2. ตำรวจต้องมีโน้มน้าวมในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ชุมนุมโดยไม่เลือกข้าง

การทำหน้าที่ของตำรวจ ต้องไม่ลืมหัวใจสำคัญในอาชีพตำรวจ คือ การรักษาความสงบ ดูแลความปลอดภัย ทำหน้าที่ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ อย่างเต็มที่ ไม่มองว่าประชาชนไม่ใช่ศัตรูที่จะต้องเข้ามาควบคุมปราบปราม เจ้าหน้าที่รัฐ ต้องไม่ใส่เกียร์ว่างปล่อยละเลยเพื่อทำให้เกิดปัญหาขึ้น ตามตัวอย่างดังนี้

“ขณะเดียวกันก็ได้แต่หวังว่าฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ ก็ต้องไม่ใส่เกียร์ว่าง ปล่อยปล่อยละเลยเพื่อให้เกิดปัญหาขึ้น เช่น ไม่ดูแลเรื่องการจราจรในพื้นที่ใกล้เคียงกับการชุมนุมเพื่ออำนวยความสะดวกกับประชาชนอย่างเต็มที่” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 10 มกราคม)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

1. นายกรัฐมนตรีเสียดสละด้วยการลาออก

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ว่าหนทางเดียวที่นายกรัฐมนตรีจะแก้ไขปัญหาบ้านเมืองในขณะนี้ได้ อยู่ที่ตัวเองในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เห็นด้วยสายตาและฟังจากข้อเท็จจริง แล้วตัดสินใจถอยหลังหนึ่งก้าว เพื่อให้ได้ชื่อว่าเสียดสละเพื่อชาติ เพื่อบ้านเมือง ตามตัวอย่างดังนี้

“หนทางเดียวที่นางสาวยิ่งลักษณ์จะฟื้นฝ่าสถานการณ์อัมพฤษ-อัมพาดของบ้านเมืองในครั้งนี้ได้ ไม่ได้อยู่ที่พี่ชายเคนโกล รัฐมนตรีคนไหน แต่อยู่ที่ตัวเองในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เห็นด้วยสายตาและฟังจากข้อเท็จจริง แล้วตัดสินใจถอยหลังหนึ่งก้าว เพื่อให้ได้ชื่อว่า

เสียดสี เพื่อชาติ บ้านเมือง เพื่อแผ่นดิน เพราะไม่เช่นนั้นแล้วทุกอย่างจะเข้าสู่ยุคลือคทางการเมืองอย่างแท้จริง” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 15 มกราคม)

2. ปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหาคือ ฝ่ายผู้ขัดแย้งต้องหันหน้าเข้าหากันเลือกช่องทางปกติในการแก้ไขปัญหาและใช้สันติวิธี และรัฐบาลเลือกที่จะแก้ไขปัญหาก็ได้โดยการถอยและใช้วิธีปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง

กรณีที่ 2. ครส.ขอคืนพื้นที่ กบปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ไทยรัฐพบว่า ได้นำเสนอบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณี ครส.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ตั้งแต่วันที่ 22-25 กุมภาพันธ์ 2557 มีจำนวน 3 บทบรรณาธิการ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.23 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณี ครส.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
22/2/57	พ.ร.ก.เครื่องมือการเมือง	รัฐบาลใช้ พ.ร.ก. เสมือนเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการจัดการกับผู้ชุมนุมโดยไม่ขัดกฎหมาย
24/2/57	อำนาจมีขอบเขตจำกัด	อำนาจรัฐจะถูกถ่วงดุลตามสถาบันหลักทางการเมืองเพื่อป้องกันมิให้ใช้อำนาจอย่างไม่มีขีดจำกัด
25/2/57	อะไรๆก็ไม่ฟื้นการเมือง	รัฐบาลระบุนถึงปัญหาที่ทำให้เกิดความผิดพลาดในด้านต่างๆมาจากการเมือง

การนิยามเหตุการณ์

จากการศึกษาบทบรรณาธิการไทยรัฐในช่วงนี้ พบว่า ไทยรัฐได้ให้ความสำคัญต่อกรอบของ พ.ร.ก.ฉุกเฉินที่รัฐบาลจะนำมาใช้กับผู้ชุมนุม กปปส. โดยเฉพาะหลังเหตุการณ์ ศรส.ขอคืนพื้นที่เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 โดยมีรายละเอียดดังนี้

บทเรียนของรัฐบาลที่ใช้อำนาจอย่างไม่จำกัด

บทบรรณาธิการกล่าวถึงกรณีศาลแพ่งมีคำสั่งยกเลิกคำสั่ง 9 ข้อของพ.ร.ก.ฉุกเฉิน เพราะการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ยังไม่ได้ร้ายแรงตามที่รัฐบาลประกาศเป็นเหตุให้รัฐบาลต้องทบทวนและยื่นตีความใหม่โดยก่อนหน้านี้รัฐบาลได้ประกาศ พ.ร.ก.ฉุกเฉิน เพื่อเข้าไปดำเนินการกับกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ในขณะที่เหตุการณ์ยังไม่มี ความรุนแรงถึงขั้นที่ต้องประกาศ พ.ร.ก.นี้มาใช้ และเมื่อพิจารณาตามตัวบทของ พ.ร.ก.นี้พบว่า เจ้าหน้าที่รัฐจะไม่ต้องรับโทษเมื่อเกิดความสูญเสียในปฏิบัติการ เมื่อศาลแพ่งระงับคำสั่งดังกล่าว หากเจ้าหน้าที่รัฐเข้าไปดำเนินการใดๆต่อผู้ชุมนุมแล้วเกิดความสูญเสีย เสียหาย ก็ย่อมได้รับโทษตามกฎหมายปกติ จึงเป็นเสมือนบทเรียนของรัฐบาลทุกรัฐบาลที่อ้างว่ามาจากการเลือกตั้งแล้วจะใช้อำนาจอย่างไรก็ได้ เพราะตามหลักประชาธิปไตยแล้วไม่มีองค์กรไหนมีอำนาจเด็ดขาด แต่ต้องอยู่ภายใต้การถ่วงดุลของอำนาจองค์กรอื่นด้วย

การวิเคราะห์สาเหตุ

ในการวิเคราะห์สาเหตุ บทบรรณาธิการของช่วงนี้ระบุว่า พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน กลายเป็นเครื่องมือของรัฐบาล ในการจัดการกับผู้ชุมนุมโดยไม่ขัดกฎหมาย พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน มีบทบัญญัติที่ให้อำนาจกับรัฐบาลในการเข้าควบคุมสถานการณ์โดยกว้าง และเจ้าหน้าที่ได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบ จึงนำมาสู่การบาดเจ็บและการเสียชีวิตได้

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

บทบรรณาธิการช่วงนี้ได้วินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา ว่า พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน กลายเป็นเครื่องมือของรัฐบาลในการปิดปากฝ่ายที่เห็นต่างเจ้าหน้าที่ได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบ จึงนำมาสู่การบาดเจ็บและการเสียชีวิตได้ โดยที่ไม่คำนึงถึงเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

บทบรรณาธิการช่วงนี้ชี้แนะว่าให้เป็นบทเรียนให้กับทุกรัฐบาล โดยเฉพาะที่มาจาก การเลือกตั้งที่จะต้องระมัดระวังการใช้อำนาจเพราะในการปกครองแบบประชาธิปไตยต้องมีองค์กรเพื่อถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ไม่มีองค์กรใดที่จะมีอำนาจเด็ดขาด

หนังสือพิมพ์มติชน

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์มติชน พบว่า ได้นำเสนอบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณี ศรต.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ตั้งแต่วันที่ 18-22 กุมภาพันธ์ 2557 มีจำนวน 3 บท บรรณาธิการ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.24 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณี ศรต.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
18/2/57	ยี่งนานยี่งแย	การประชุมหมุ่ขับไล่รัฐบาลของกลุ่ม กปปส. ยี่งใช้เวลานานส่งผลให้ เกิดความเสียหายต่อประเทศมากขึ้น
21/2/57	เลิกใช้ความรุนแรง	เหตุการณ์ความรุนแรงของวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557ที่ผ่านมา มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บควรใช้เป็นบทเรียนเพื่อไม่ให้เกิดซ้ำอีก
22/2/57	รักษาความสงบ	แม้ศาลแพ่งจะระงับคำสั่ง ศรต 9 ข้อ รัฐบาลก็ต้องทำหน้าที่รักษาความสงบภายใต้กฎหมายที่มีอยู่ต่อไป ตามหน้าที่สำคัญของฝ่ายบริหารประเทศ

การนิยามเหตุการณ์

การประชุมหมุ่ก่อให้เกิดความรุนแรง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงนี้กล่าวถึงเหตุการณ์ความรุนแรงจากการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่กับกลุ่มผู้ชุมนุมกปปส.ที่เกิดขึ้น เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ที่หลายฝ่ายยังเป็นห่วง โดยเฉพาะการเชื่อว่ายังมีกองกำลังติดอาวุธที่พร้อมจะสร้างความรุนแรงได้อีก

“เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนิน กรุงเทพฯ เกิดการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับผู้ชุมนุมขับไล่รัฐบาล และบานปลายกลายเป็นความรุนแรง กระทั่งเจ้าหน้าที่และประชาชนเสียชีวิตรวม 5 คน ได้รับบาดเจ็บอีกจำนวนมากสาเหตุการเสียชีวิต

และบาดเจ็บส่วนมาจากบาดแผลฉกรรจ์ที่เกิดจากอาวุธสงคราม” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 21, กุมภาพันธ์)

การวิเคราะห์สาเหตุ

โดยบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้ได้วิเคราะห์สาเหตุของการชุมนุมที่มีความรุนแรงว่า เกิดจาก การประท้วงขับไล่รัฐบาล ทำให้เกิดการเผชิญหน้า มีการยั่วยุใช้อารมณ์ และใช้กำลังเข้าปะทะกัน

“โดยในเบื้องต้นสันนิษฐานว่าอาจจะเกิดขึ้นจากความขัดแย้งในขณะนี้ ซึ่งหากเป็นความขัดแย้งทางการเมือง ข้อมสะท้อนให้เห็นว่าความขัดแย้งดังกล่าวได้ขยายวงออกจากกลุ่มผู้ชุมนุมไปสู่สังคมและแวดวงอื่นซึ่งไม่น่าจะเป็นเรื่องดี” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 18 กุมภาพันธ์)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้ระบุว่า จากเหตุความรุนแรงที่เกิดขึ้นทุกฝ่ายไม่ควรปล่อยให้เหตุการณ์ความรุนแรงเช่นนี้เกิดขึ้น ทุกฝ่ายต้องหยุดการเผชิญหน้าไม่ใช่กำลังในการแก้ไขปัญหา

“ความขัดแย้งทางการเมืองเช่นนี้หากปล่อยไว้นานจะยิ่งทำให้แย่ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ทุกสถานการณ์ที่ปรากฏเร่งเร้าให้ทุกฝ่ายที่บอกว่า “รักประเทศไทย” ต้องเปลี่ยน “คำพูด” มาเป็น “ การกระทำ” ด้วยการช่วยกันคืนสันติภาพสู่ประเทศไทย” “แต่หากทุกฝ่ายลดการเผชิญหน้า ไม่ใช่กำลัง แต่ละฝ่ายยอมหยุดตัวเอง หยุดยั่วยุ หยุดก่อเหตุ หยุดสร้างเงื่อนไข เหตุการณ์ที่คาดการณ์ไปทางร้ายว่าความรุนแรงในกรุงเทพฯ จะเกิดขึ้นอีกก็บรรเทา” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 18 กุมภาพันธ์)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

โดยบทบรรณาธิการช่วงนี้ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติจากเหตุการณ์นี้ว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องลดการเผชิญหน้า ใช้กำลัง หยุดยั่วยุ ก่อเหตุสร้างเงื่อนไข หากมีสิ่งใดที่ลดความโกรธได้ก็ควรทำทันทีเพื่อให้สถานการณ์ได้คลี่คลายขึ้น

“แต่หากทุกฝ่ายลดการเผชิญหน้า ไม่ใช่กำลัง แต่ละฝ่ายยอมหยุดตัวเอง หยุดยั่วยุ หยุดก่อเหตุ หยุดสร้างเงื่อนไข เหตุการณ์ที่คาดการณ์ไปทางร้ายว่าความรุนแรงในกรุงเทพฯ จะเกิดขึ้นอีกก็บรรเทา” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 21 กุมภาพันธ์)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พบว่า ได้นำเสนอบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณี ศรศ.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ปรากฏเฉพาะในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2557 เพียงบทบรรณาธิการเดียว ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.25 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณี ศรศ.ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

บทบรรณาธิการฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
22/2/57	เรื่องจริงประชาธิปไตยกองกำลังติดอาวุธที่มีทุกฝ่าย	การประชุมทางการเมืองเพื่อเรียกร้องตามแนวทางประชาธิปไตยนับตั้งแต่ ปี 2553 ปรากฏกองกำลังติดอาวุธเข้ามาก่อเหตุร้ายจนกระทั่งเมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 ก็ยังปรากฏจนเป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บ

การนิยามเหตุการณ์

บทบรรณาธิการนี้มีประเด็นเนื้อหาที่กล่าวถึงการชุมนุมทางการเมืองเมื่อ เดือนเมษายน 2553 เกิดชายชุดดำพร้อมอาวุธ เอ็ม 79 ที่ทำร้ายเจ้าหน้าที่เสียชีวิต และตลอดระยะเวลาเผชิญหน้าระหว่างเจ้าหน้าที่กับคนเสื้อแดงก็จะมีชายชุดดำเข้ามาเป็นระยะ เมื่อมาถึงการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. จากเหตุการณ์ในช่วงกลางคืนที่ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สีแยกหลักสี่ และที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ ก็ปรากฏกองกำลังไม่ทราบฝ่ายเข้ามาแต่เกิดเหตุเสียชีวิตกับทั้งสองฝ่าย ซึ่งชายชุดดำที่ปรากฏในปี 2553 จนมาถึง นักรบปีอบคอร์นที่มาช่วยผู้ชุมนุม กปปส. ที่แยกหลักสี่ ที่ยังไม่มีความชัดเจนว่าเป็นใครแต่เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นควบคู่การอ้างประชาธิปไตยที่ทำให้ประชาชนผู้บริสุทธิ์ยังคงเป็นผู้สูญเสีย และได้วางกรอบข่าว ดังนี้

ชายชุดดำกองกำลังติดอาวุธที่มีในทุกฝ่าย

บทบรรณาธิการนี้กล่าวถึง ชายชุดดำที่ปรากฏตัวพร้อมอาวุธสงครามช่วยเหลือผู้ชุมนุม จากกลุ่มคนเสื้อแดงเมื่อปี 2553 มาจนถึง กลุ่มกปปส. ส่งผลให้ผู้ร่วมชุมนุมฝ่ายตรงข้ามที่มีเจตนา บริสุทธิ์ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต

“ปรากฏการณ์ ชายชุดดำ กองกำลังไม่ทราบฝ่าย ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยตั้งแต่เกิด เหตุการณ์ 2553 ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนว่าเป็นใคร และแน่นอนว่าเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ ในช่วงพลิกผัน เช่นเดียวกับปรากฏการณ์นักรบป๊อปคอร์นที่ช่วยเหลือ กปปส. เกิดขึ้นมาเพื่อป้องกัน กลุ่มผู้ชุมนุมอีกฝ่าย” “แต่หากทุกฝ่ายลดการเผชิญหน้า ไม่ใช่กำลัง แต่ละฝ่ายยอมหยุดตัวเอง หยุด ชั่วๆ หยุดก่อเหตุ หยุดสร้างเงื่อนไข เหตุการณ์ที่คาดการณ์ไปทางร้ายว่าความรุนแรงในกรุงเทพฯ จะ เกิดขึ้นอีกก็บรรเทา” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 22 กุมภาพันธ์)

การวิเคราะห์สาเหตุ

ในการวิเคราะห์สาเหตุของบทบรรณาธิการนี้มาจากปรากฏการณ์ชายชุดดำ กองกำลัง ไม่ทราบฝ่ายที่เคยมาช่วยกลุ่มคนเสื้อแดงปี 2553 และ นักรบป๊อปคอร์นที่มาช่วยกลุ่ม กปปส. เกิด ขึ้นมาเพื่อป้องกันผู้ชุมนุมจากอีกฝ่ายเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นควบคู่กับความพยายามที่จะอ้าง ประชาธิปไตย และการปฏิรูปประเทศอย่างการเมืองในประเทศอารยะ แต่ผู้สูญเสียก็ยังเป็น ประชาชนผู้บริสุทธิ์ที่ออกมาต่อสู้เรียกร้องในฝ่ายที่ตัวเองเชื่อ

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมของบทบรรณาธิการนี้ ว่า การปรากฏตัวของกองกำลังไม่ทราบฝ่าย ที่เข้าช่วยเหลือผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ก็ทำให้เกิดการเสียชีวิตทั้ง 2 ฝ่าย

“เป็นข้อเท็จจริงที่เกิดควบคู่กับความพยายามที่จะอ้างประชาธิปไตย และการปฏิรูปประเทศ อย่างเช่นการเมืองในประเทศอารยะ ผู้สูญเสียยังคงเป็นประชาชนบริสุทธิ์ที่ออกมาต่อสู้เรียกร้องใน ฝ่ายตัวเองเชื่อต่อไป” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 22 กุมภาพันธ์)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

บทบรรณาธิการในช่วงนี้ไม่ปรากฏการเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหากจาก ประเด็นหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ
(หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

กรณีที่ 1. รัฐประหาร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

สำหรับในกรณีการรัฐประหารนี้ พบว่ามีบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณีรัฐประหารจำนวน 9 บทบรรณาธิการ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับภารกิจที่เสนอแนะให้ คสช.เข้าไปดำเนินงานอย่างเร่งด่วน การปฏิรูปการเมืองและสร้างความสมานฉันท์ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.26 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่เกี่ยวข้องกับกรณีการรัฐประหาร

บทบรรณาธิการฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
21/5/57	เรื่องที่ต้องปฏิรูปด่วน	การปฏิรูปการเมืองต้องทำที่นักการเมืองก่อนเพื่อให้แก้ไขปัญหาให้ประเทศ
22/5/57	โอกาสที่จะหยุดวิกฤติ	เชื่อว่ากัญช้ายการศึกเป็นโอกาสที่ดี ณ ขณะนี้ในการแก้ปัญหาประเทศ
23/5/57	เสียงสะท้อนจากต่างประเทศ	นำเสนอมุมมองจากต่างประเทศที่ไม่ได้มองว่าเป็นปัญหาทั้งหมดที่ทหารใช้กัญช้ายการศึก
24/5/57	ในที่สุดก็ต้องเกิดรัฐประหาร	นักการเมืองไม่สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองเองได้จึงเกิดรัฐประหารขึ้น
26/5/57	ภารกิจด่วนเฉพาะหน้า	งานที่เร่งด่วนสำหรับ คสช.คือการปฏิรูปประเทศ โดยเริ่มจากจ่ายเงินค่าจำนำข้าวให้ชาวนา แล้วจึงปฏิรูปการเมืองต่อไป
28/5/57	ล้มประชานิยมสุดโต่ง	แนะนำรัฐบาล คสช. ให้ กำหนดกฎหมายป้องกันนโยบายประชานิยมที่จะก่อให้เกิดปัญหางบประมาณของประเทศ
30/5/57	นักปลุกระดมความเกลียด	การสร้างความปลอดภัยของประเทศไทยด้วยการพูดคุยและเพื่อไม่ให้ประชาชนเชื่อและฟังนักปลุกระดมมากกว่านักประชาธิปไตยเหมือนที่เป็นมา

การนิยามเหตุการณ์หรือประเด็นข่าว

1. ปฏิรูปนักการเมือง และ การเอาผิดทางกฎหมาย

บทบรรณาธิการได้กล่าวถึงปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น เพราะนักการเมืองต่างไม่ยอมหันหน้าเข้าหากันหรือถอยหลังเพื่อยืดผลประโยชน์ของประเทศ นอกจากนี้บทบรรณาธิการยังได้กล่าวถึง โครงการรับจำนำข้าวที่ได้สร้างความเสียหายให้กับประเทศนั้นมาจากโครงการประชานิยม เพื่อหาเสียงของพรรคการเมืองที่ใช้เงินภาษีของประชาชนทั้งประเทศมาแลก โดยที่ไม่ได้คำนึงว่าเป็นไปไม่ได้ตามหลักเศรษฐศาสตร์ รวมไปถึงโครงการที่เกิดจากนักการเมืองและส่งผลสร้างความเสียหายทำให้ประเทศเสียเปรียบหรือเสียงบประมาณจำนวนมากแต่นักการเมืองกลับไม่ได้รับโทษทั้งทางการเมือง ทางอาญาและทางแพ่งเพื่อชดเชยต่อความเสียหายนั้น จึงได้เสนอให้รัฐบาล คสช. พิจารณากฎหมายที่มีบทลงโทษนักการเมืองเหล่านี้ด้วยหลักธรรมาภิบาลด้วย ดังตัวอย่างดังนี้

“หัวหน้าคสช. สัญญาว่าจะปฏิรูปประเทศทุกด้านจึงขอฝาก เรื่องการทำหลักธรรมาภิบาลให้เป็นจริงผู้ที่ทำประเทศเสียหายต้องรับผิดชอบ ใครแทรกแซงหรือแทรกซื้อองค์กรตรวจสอบ เช่น ศาล องค์กรอิสระ วุฒิสภา หรือแม้แต่สื่อเพื่อหนีการตรวจสอบ นอกจากต้องรับผิดชอบทางอาญาแล้ว ควรห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองตลอดชีวิต” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 31 พฤษภาคม)

2. เร่งปฏิรูปประเทศ

บทบรรณาธิการนี้กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาที่เร่งด่วนหลังการรัฐประหารของ คสช. คือจ่ายเงินชดเชย ตั้งสภาสถาบันนิติบัญญัติเพื่อออกและแก้ไขกฎหมาย จากนั้นจัดตั้งสภาปฏิรูปประเทศตามกระแสการเมืองที่เป็นต้นทางปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

การวิเคราะห์สาเหตุ

1. นักการเมืองไม่ยอมรับฟังและแก้ไขปัญหาร่วมกัน

บทบรรณาธิการได้เสนอประเด็นที่ การเจรจา 7 ฝ่ายการเมือง ประสบความล้มเหลว เพราะนักการเมืองต่างตกลงกันไม่ได้ ปัญหาทางความขัดแย้งการเมืองมาจากต่างฝ่ายต่างไม่ยอมถอย ในขณะที่ปัญหากำลังส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศและการเมืองถึงทางตันผู้บัญชาการทหารบกจึงต้องหาทางออกด้วยการรัฐประหารเพื่อให้ทหารมีอำนาจเต็มในการแก้ไขปัญหาดังนี้

“เรื่องนี้เป็นภารกิจของนักการเมืองไทย จะเห็นแก่ประโยชน์ประเทศชาติเป็นส่วนรวม หรือยึดมั่นในประโยชน์ส่วนตัว เมื่อนักการเมืองตกลงกันไม่ได้ในที่สุด จึงนำไปสู่การรัฐประหารเพื่อให้ฝ่ายทหารมีอำนาจเต็มในการหาทางออกให้ประเทศ โดยให้รัฐธรรมนูญ 2550

สิ้นสุดลงชั่วคราวแต่วุฒิสภาและองค์กรอิสระยังปฏิบัติหน้าที่ต่อไป” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 24 พฤษภาคม)

2. โครงการประชานิยมต้นเหตุทุจริต

นอกจากนั้นบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐยังได้อธิบายถึงการวิเคราะห์สาเหตุเพิ่มเติมในประเด็นที่เกิดจากโครงการประชานิยมที่รัฐบาลเลือกตั้งใช้ เพื่อหาเสียงได้ทำให้เศรษฐกิจและรัฐบาลล้มต้องเป็นหนี้ชานา เท่ากับรัฐบาลเลือกตั้งใช้เงินภาษีประเทศซื้อเสียงประชาชน เช่น โครงการรับจำนำข้าว หรือ โสปเวล ได้สร้างความเสียหายต่อประเทศอย่างมากในขณะที่นักการเมืองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลับไม่ต้องรับผิดชอบความเสียหายนั้น ตามตัวอย่างดังนี้

“สาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้พรรคเพื่อไทยชนะการเลือกตั้งเมื่อเดือนกรกฎาคม 2554 คือโครงการรับจำนำข้าวแต่การรับจำนำข้าวตัวเอง ก็เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลพัง นักเศรษฐศาสตร์ส่วนใหญ่จึงเรียกร้องให้ล้มโครงการรับจำนำข้าวรวมทั้งล้มนโยบายประชานิยมแบบสุดโต่งอื่น ๆ ที่เท่ากับใช้เงินภาษีซื้อเสียงประชาชน” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 28 พฤษภาคม)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

1. นักการเมืองขาดจิตสำนึก

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้อธิบายว่า นักการเมืองขาดจิตสำนึกที่เห็นว่าการประเทศชาติต้องมาก่อนโดยระบุถึงผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชนกว่า 90% ที่ให้แง่ใจพฤติกรรมนักการเมืองก่อนการปฏิรูปรัฐธรรมนูญให้ยึดถือผลประโยชน์ของชาติและปฏิรูปวัฒนธรรมการพูดให้ใช้เหตุ และผลไม่ใช่ปลุกระดมสร้างความเกลียดชัง นอกจากนี้การซื้อเสียงซื้ออำนาจของนักการเมืองเป็นวงจรวุ่นวายที่ไม่จบสิ้น ถึงแม้มีองค์กรอิสระตรวจสอบก็จะถูกแทรกแซงด้วยชนาธิปไตย ตามตัวอย่างดังนี้

“เป็นเรื่องที่พูดง่ายแต่ทำได้ยากเย็นแสนเข็ญ เพราะการเมืองไทยเป็นระบบชนกึ่งการเมืองหรือธุรกิจการเมือง เป็นชนาธิปไตยที่อำนาจเงินเป็นใหญ่ การเมืองเป็นการลงทุนและต้องลงทุนเพื่อนำเงินมาซื้อเสียงซื้ออำนาจ เป็นวงจรวุ่นวายที่วนเวียนไม่จบสิ้น ถึงแม้มีองค์กรอิสระตรวจสอบก็อาจถูกแทรกแซงหรือแทรกซื้อด้วยอำนาจชนาธิปไตย” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 26 พฤษภาคม)

2. โครงการประชานิยมทำประเทศเสียหาย

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้อธิบายว่า โครงการประชานิยมที่มุ่งหวังคะแนนเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายด้านอื่นๆของชาติและประชาชน เช่น โครงการรับจำนำข้าวใช้งบประมาณมากแต่ไม่โปร่งใสและขาดหลักธรรมาภิบาลที่สามารถ

ตรวจสอบได้ ถึงแม้รัฐบาลจะสัญญาต่อรัฐสภาว่าจะบริหารประเทศตามหลักธรรมาภิบาล ตามตัวอย่างดังนี้

“รัฐบาลอยู่ได้หรือไม่” ก็ได้เห็นกันแล้ว ถึงแม้จะไม่ล้ม เพราะโครงการรับจำนำข้าวโดยตรง แต่ก็มีส่วนสำคัญ ทำให้รัฐบาลล้ม นักวิชาการส่วนใหญ่มองว่าโครงการรับจำนำข้าวใช้งบประมาณมหาศาลแต่ไม่โปร่งใส ขาดหลักธรรมาภิบาล ขาดความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ถึงแม้รัฐบาลจะสัญญาต่อรัฐสภา จะบริหารประเทศตามหลักธรรมาภิบาล” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 31 พฤษภาคม)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

1. ปฏิรูปการเมืองและจัดการซื้อเสียง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้อธิบายว่า การปฏิรูปประเทศต้องเริ่มต้นด้วยการการปฏิรูปการเลือกตั้งเพื่อจัดการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ป้องกันการทุ่มเงินซื้อเสียงซื้อเสียงประชาชน ทั้งจากคนในพรรคการเมืองหรือเจ้าของพรรคการเมืองหรือเงินภาษีประชาชนผ่านโครงการประชานิยม ปฏิรูปวัฒนธรรมการเมือง ทั้งนักศสช.และผู้มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญและออกกฎหมายปฏิรูปใหม่เขียนกฎหมายให้ชัดเจนห้ามนักการเมืองประกาศใช้นโยบายประชานิยมดังกล่าว ตามตัวอย่างดังนี้

“ศสช.อาจต้องเปิดเวทีเสรีให้ทุกฝ่ายที่มีความเห็นต่าง รวมทั้งประชาชนทั่วไปได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศเริ่มต้นด้วยการตกลงกันว่า “ประชาธิปไตยคืออะไรกันแน่?” การเลือกตั้งเสียงข้างมากคือทั้งหมดของประชาธิปไตย? หรือว่าต้องมีองค์ประกอบอื่นๆด้วย เช่น หลักสิทธิเสรีภาพ นิติธรรม และการตรวจสอบถ่วงดุล” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 28 พฤษภาคม)

2. ดำเนินคดีนักการเมืองข้าราชการที่ทำประเทศเสียหาย

ศสช. ต้องกำกับใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังกับผู้ที่ทำให้ประเทศเสียหาย ที่นอกจากพ้นจากตำแหน่ง ถูกดำเนินคดีอาญาแล้วก็ต้องชดใช้ค่าเสียหายจากคดีทางแพ่งด้วย หรือถ้าเป็นทางการเมืองก็ต้องห้ามเล่นการเมืองตลอดชีวิต

“ตามหลักธรรมาภิบาล ถ้านักการเมืองหรือข้าราชการบริหารประเทศทำให้เกิดความเสียหายจะต้องรับผิดชอบทั้งทางการเมืองคือพ้นจากตำแหน่งอาจต้องรับผิดชอบทั้งทางการเมืองคือพ้นจากตำแหน่ง อาจต้องรับผิดชอบทางอาญาถึงติดคุก และรับผิดชอบทางแพ่งคือชดใช้ค่าเสียหาย ไม่ใช่ปล่อยให้ลอยนวล ถึงจะเป็นธรรมาภิบาลแท้และน่ายินดีที่ในระยะหลังๆมีการบังคับให้ต้องรับผิดชอบต่อมากขึ้น” (บรรณาธิการไทยรัฐ, 2557, 26 พฤษภาคม)

หนังสือพิมพ์มติชน

สำหรับในกรณีการรัฐประหารนี้ มีบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีรัฐประหารจำนวน 5 บทบรรณาธิการ โดยพบว่ามีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นในเชิงแนะนำในการแก้ไขปัญหาวิกฤตการณ์การเมืองให้กับ คสช. ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.27 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีการรัฐประหาร

บทบรรณาธิการฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
22/5/57	จบที่เลือกตั้ง	แนะฝ่ายทหารใช้กฎอัยการศึกเพื่อคลี่คลายความขัดแย้งและนำไปสู่การเลือกตั้งประเทศชาติไม่ถือว่ามีความเสียหาย
23/5/57	เลิกบิดเบือน	ระบุงระแสข่าวลือเกี่ยวกับการตั้งนายกรัฐมนตรีมีอำนาจเต็มเป็นการตีความรัฐธรรมนูญที่ไม่ถูกต้อง
24/5/57	รัฐประหาร	การรัฐประหารนำมาซึ่งความตระหนกของประชาชนและส่งผลกระทบต่อวงกว้าง คสช.ต้องเร่งชี้แจงความจำเป็นและสร้างความเข้าใจพร้อมทั้งนำประเทศกลับเข้าสู่ระบบที่ได้รับการยอมรับโดยเร็วที่สุด
26/5/57	ภารกิจคสช.	คาดหวังว่า คสช. จะเข้ามาบริหารประเทศเพื่อแก้วิกฤตและสร้างความเชื่อมั่นกลับมา
27/5/57	ทางกลับคืนสู่ปกติ	นานาชาติพร้อมคนในประเทศเริ่มออกมาคัดค้าน รัฐประหาร ทางออกของ คสช.คือวางการทำงานให้ชัดเจนแล้วทำให้ประเทศคืนสู่สภาพปกติตามกติกาสากลโดยเร็ว

การนิยามเหตุการณ์

1 เร่งแก้ปัญหาและรีบคืนประชาธิปไตย

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้อธิบายว่าการทำงานของ คสช.ที่จะแก้ไขปัญหาและบริหารประเทศที่จะต้องเร่ง ทำให้ทันก่อนที่กระแสคัดค้านรัฐประหารที่มากขึ้น เพราะปัญหาทางการเมืองที่รุนแรงและยืดเยื้อมาถึงจุดที่ไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น คือ รัฐประหาร ตามประกาศ คสช.ฉบับที่ 1 คือ ความจำเป็นในการเข้าควบคุมอำนาจปกครองประเทศ ให้ประเทศกลับสู่สถานการณ์ปกติโดยเร็ว มุ่งหมายให้ประชาชนในชาติเกิดความรักสามัคคีตลอดจนปฏิรูปโครงสร้างประเทศในทุกด้าน เพื่อให้เกิดความชอบธรรมกับทุกฝ่ายซึ่งถือว่าเป็นสัญญาประชาคมที่กองทัพให้ไว้กับประชาชน คสช.ต้องชี้แจงขั้นตอนดำเนินงานกับประชาชนในประเทศและสื่อสารกับต่างชาติได้เข้าใจพร้อมรับฟังเสียงจากทุกฝ่าย ตามตัวอย่างดังนี้

“ทางออกที่ดีในขณะนี้คือ การกำหนดจังหวะก้าว จัดการให้ประเทศได้กลับคืนสู่สภาพปกติตามกติกาสากล โดยเร็วเท่าที่จะเป็นไปได้ วิธีการนี้จะช่วยลดความกดดันจากต่างประเทศ ขณะเดียวกันก็แปรแรงกดดันในประเทศจากการออกมาเผชิญหน้ากันเองให้กลับคืนสู่ระเบียบกฎหมายก่อนที่จะขยายตัวไปมากกว่านี้” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 27 พฤษภาคม)

การวิเคราะห์สาเหตุ

1. การชุมนุมยืดเยื้อส่งผลเสียหายทหารจึงต้องยึดอำนาจ

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ได้อธิบายถึงปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อส่งผลให้ประเทศเกิดความเสียหาย รัฐบาลรักษาการณ์บริหารประเทศไม่ได้ กองทัพจึงทำรัฐประหาร เพื่อแก้ไขปัญหาให้ได้อย่างเร่งด่วน ความจำเป็นของกองทัพในการเข้าควบคุมอำนาจปกครองประเทศที่สถานการณ์กำลังจะไปสู่ความรุนแรง ให้ประเทศกลับสู่สถานการณ์ปกติโดยเร็วตามตัวอย่างดังนี้

“ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองที่รุนแรงและยืดเยื้อ ประเทศตกอยู่ในสถานการณ์ไม่ปกติมาหลายเดือน มาถึงจุดที่ไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผบ.ทบ.นำคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประกอบด้วย กองทัพบก กองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และสำนักตำรวจแห่งชาติ เข้าควบคุมอำนาจในการปกครองประเทศ” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 24 พฤษภาคม)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

1. รัฐประหารสร้างความตระหนักให้สังคม

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้อธิบายการรัฐประหารนำมา ซึ่งความตระหนัก
ตกใจของทุกฝ่ายในประเทศ เนื่องจากมีผลกระทบในวงกว้าง มีกลุ่มนักวิชาการออกมาแสดงท่าที
และจุดยืนที่มีต่อรัฐประหาร และในระดับสากล ผู้นำประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศมี
ปฏิกิริยาเรียกร้องต่อผู้นำรัฐประหาร

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

1. คสช.ต้องเร่งแก้ไขปัญหา

คสช. ต้องเร่งเข้ามาแก้ไขปัญหารัฐสร้างความเชื่อมั่น เพื่อดึงให้นักลงทุนและนักท่องเที่ยว
กลับมา คสช. ต้องกำหนดเวลาในการทำงานให้ชัดเจน และจัดการให้ประเทศกลับคืนสู่ภาวะปกติ
ได้โดยเร็วเพื่อลดแรงกดดันจากต่างประเทศและในประเทศ

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับในกรณีการรัฐประหารนี้ มีบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้อง
กับกรณีรัฐประหารจำนวน 4 บทบรรณาธิการ โดยพบว่ามีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะในแนว
ทางการทำงานให้กับ คสช. ตามรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.28 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีการรัฐประหาร

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
24/5/57	ยึดอำนาจจาก คมช. ถึง คสช. บทเรียนของทหารที่ ต้องระวัง	จากการใช้คนที่มีจำนวนมากและมาจาก หลายฝ่ายเกินไปมาบริหารประเทศหลัง การรัฐประหารของ คมช. จะทำให้ คสช. ได้นำมาเป็นบทเรียนเพื่อแก้ไขปัญห ความขัดแย้งของประเทศชาติได้
27/5/57	ถ้อยแถลง-คำมั่น 'คสช.' กับการบริหารอำนาจในมือ	เตือน คสช. ในการใช้อำนาจอย่าง ระมัดระวังโดยให้มีคนที่ยอมรับมากกว่า คัดค้านได้ และต้องเร่งคืนอำนาจให้กับ ประชาชน

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
29/5/57	กระจายอำนาจ!	แนวทางการเกิดศูนย์ปรองดอง คสช. ควรกระจายอำนาจให้ทุกส่วนฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและทำให้พ้นจากอำนาจเผด็จการมากที่สุด
2/6/57	อเมริกันสแตนดาร์ด หรือ แทกรกแซงมิตรประเทศ	สมาคมนักเรียนเก่าสหรัฐฯ ตอบโต้ท่าทีของสหรัฐฯ หลังจากไทยเกิดการรัฐประหารว่าเป็นเรื่องภายในและไม่ได้กระทบต่อประเทศอื่นๆ สหรัฐไม่มีสิทธิมาแสดงความไม่เห็นด้วย

การนิยามเหตุการณ์

1. คสช. ต้องเร่งทำงาน

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้กล่าวถึงการที่หลายฝ่ายเริ่มกังวลเรื่องการใช้อำนาจของ คสช. และการทำงานแก้ไขปัญหา ปกฏรูปการเมือง และคืนอำนาจให้กับประชาชนอย่างเร่งด่วนก่อนที่กระแสต่อต้านจะลุกลามจนเหลือคนที่สนับสนุนน้อยกว่าฝ่ายที่ต่อต้าน รวมทั้ง การบริหารงานของรัฐบาล คสช. โดยยกตัวอย่างบทเรียนที่ล้มเหลวจากการรัฐประหารยุค คมช. ที่ให้คนนอก และเป็นกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาบริหาร ตามตัวอย่างดังนี้

“อย่างไรก็ตาม เราเชื่อว่าจากบทเรียนของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งชาติที่รุ่งเรืองเตอะทะ ด้วยคนที่เข้าร่วมกระทำหลายฝ่าย มีเรื่องผลประโยชน์และอำนาจอยู่ตลอดทางของการบริหาร จนถูกมองในทิศทางลบ จะเป็นบทเรียนของ คสช. ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 24 พฤษภาคม)

การวิเคราะห์สาเหตุ

1. การใช้อำนาจของคสช.

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้อธิบายการใช้อำนาจที่มีของ คสช. อย่างเต็มที่ในขณะนี้ไปกระทบต่ออิสรภาพของกลุ่มคนที่ถูกเรียก ทำให้หลายฝ่ายแสดงความเป็นห่วงต่อ

การใช้อำนาจของ คสช. ซึ่งในอดีตการยึดอำนาจพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ประธาน คมช. ได้เคยนำผู้ที่เกี่ยวข้องหรือชี้หน้าปัญหาหลายฝ่ายเข้ามาทำงาน เพราะคนเหล่านั้นต้องการผลประโยชน์และส่วนแบ่งอำนาจจนทำให้การยึดอำนาจในครั้งนั้นจบไม่สวย ถือว่าเป็นบทเรียนที่ คสช. ต้องเรียนรู้และนำไปปรับแก้ไขให้ปัญหาจบในคราวเดียว ตามตัวอย่างดังนี้

“เพราะฉะนั้น การแก้ไขปัญหาและลดความขัดแย้งอันนำไปสู่ความรุนแรง ในห้วงเวลาที่ คสช. ดำเนินการอยู่นั้นต้องเบ็ดเสร็จ และไม่ก่อปมขัดแย้งตามมาอย่างที่เคยเป็น อีกทั้งต้องไม่มีผู้ที่เกี่ยวข้อง หรือชี้หน้าการแก้ไขปัญหา เหมือน เช่น ที่ พลเอก สนธิ บุญยรัตกลิน ประธานรักษาความมั่นคงแห่งชาติ หรือ คมช. เคยยึดอำนาจมา” (บรรณาธิการ ไทยโพสต์, 2557, 24 พฤษภาคม)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

1. อำนาจเผด็จการ

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้อธิบายว่า คสช. ต้องใช้อำนาจอย่างระวังขอบธรรม และหาวิธีอยู่ห่างไกลอำนาจที่เรียกว่าเผด็จการให้มากที่สุด โดยเฉพาะการออกคำสั่งเรียกบุคคลจากหลายสาขาอาชีพบางส่วนได้ดำเนินการให้เข้าค่ายเป็นการจำกัดสิทธิที่ไม่สมควรเกิดขึ้น “เราเชื่อว่าบทเรียนของคณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ที่รุ่งรัง เทอะทะ ด้วยคนที่เข้าร่วมกระทำการหลายฝ่าย มีเรื่องผลประโยชน์และอำนาจอยู่ตลอดทางของการบริหาร จนถูกมองในทางลบ” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 24 พฤษภาคม)

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

คสช. ควรระมัดระวังในการใช้อำนาจ และเร่งคืนอำนาจโดยไว

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติ หรือแก้ไขปัญหากจากประเด็นนี้ว่า คสช. ควรระมัดระวังในการใช้อำนาจ และควรเร่งคืนอำนาจให้กับประชาชน โดยไว้ให้คสช. ใช้บทเรียนของ คมช. ในอดีตมาเป็นบทเรียน เพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง และบริหารประเทศอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด และต้องระวังกิเลสที่มาพร้อมผลประโยชน์จากอำนาจที่ได้มา และหัวหน้าคสช. จะต้องมีการกระจายอำนาจไปยังกลุ่มคนทุกภาคส่วนในการจัดตั้งศูนย์ปรองดองฯ เพื่อให้การดำเนินงานได้ผลจริง ๆ ไม่ใช่แค่การสร้างภาพทางการเมือง แนวทางการเกิดศูนย์ปรองดอง คสช. ควรกระจายอำนาจให้ทุกส่วนฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะภาคประชาสังคมและทำให้พ้นจากอำนาจเผด็จการมากที่สุด

กรณีที่ 2. การต่อต้านรัฐประหาร

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ทั้งนี้ในกรณีการต่อต้านรัฐประหาร และ กรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่มีการนำเสนอขบถบรรณาธิการในประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งในช่วงเวลานั้นไทยรัฐนำเสนอในประเด็นอื่น เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ หรือข้อกฎหมายทางการเมือง การบริหารงานของรัฐบาล คสช. การกิจที่จะต้องแก้ไข เป็นต้น

หนังสือพิมพ์มติชน

จากการศึกษาหนังสือพิมพ์มติชนพบว่า ได้นำเสนอขบถบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องกับกรณีการต่อต้านรัฐประหารตั้งแต่วันที่ 22-25 กุมภาพันธ์ 2557 มีจำนวน 3 ขบถบรรณาธิการ ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 4.29 แสดงขบถบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนที่เกี่ยวข้องกับกรณีการต่อต้านรัฐประหาร

ขบถบรรณาธิการฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
29/5/57	ประชาชนไม่ใช่ศัตรู	การประท้วงรัฐประหารเป็นรูปแบบปกติของประชาธิปไตย และประชาชนเหล่านั้นก็เป็นคนไทยเช่นเดียวกัน การแก้ปัญหาของ คสช.ควรใช้วิถีทางการเมือง
30/5/57	ศูนย์ฯปรองดอง	ศูนย์ปรองดองในยุคของ คสช.เป็นความหวังที่จะทำให้ปัญหาของชาติหมดลง

การนิยามเหตุการณ์

ประชาชนที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตยไม่ใช่ศัตรู

นอกจากนั้น ขบถบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ยังได้อธิบายถึงประเด็นเนื้อหาภายหลังจากที่ คสช.เริ่มผ่อนปรนความเข้มงวดในการควบคุมสถานการณ์มากขึ้นแต่ความเคลื่อนไหวของประชาชนที่เรียกร้องประชาธิปไตยยังขยายวงออกไปเรื่อย ๆ โดยเป็นการเคลื่อนไหวที่เรียกร้อง

โดยแสดงสัญลักษณ์ว่าไม่เห็นด้วย ไม่ใช่การเคลื่อนไหวแบบแรกที่มีอาวุธซึ่ง คสช. ได้ดำเนินการจับกุมไปแล้ว ทั้งนี้ในการเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งเข้าใจได้เพราะเป็นการเรียกร้องเสรีภาพที่เปลี่ยนแปลงไปหลังมีประกาศต้องห้ามของ คสช. เป็นปฏิกริยาความไม่พอใจไม่ใช่ศัตรูของประเทศ คสช. ควรแก้ปัญหาด้วยการเมือง ตามตัวอย่างดังนี้

“ยิ่งกลุ่มเป้าหมายที่ต้องดำเนินการคือประชาชนด้วยแล้ว ใช้การทำความเข้าใจให้ถึงที่สุดย่อมเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดเพราะกลุ่มที่เคลื่อนไหวเหล่านั้นไม่ใช่ใครที่ไหน หากแต่เป็นประชาชนของประเทศไทย ดังนั้น การดำเนินการจึงไม่ควรมองประชาชนเป็นอย่างอื่น เพราะประชาชนไม่ใช่ศัตรูของรัฐ ไม่ใช่ศัตรูของฝ่ายใด” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 29 พฤษภาคม)

การวิเคราะห์สาเหตุ

ความไม่พอใจการรัฐประหารจึงออกมาเคลื่อนไหว

นอกจากนั้นบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ยังได้อธิบายถึงการที่ประชาชนที่ไม่พอใจที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากที่เคยมีชีวิตที่เสรีตามแบบประชาธิปไตย กลายเป็นมีแต่คำสั่งที่ต้องทำตาม รวมไปถึงกระแสคัดค้านการรัฐประหารทั้งจากคนในประเทศที่เริ่มออกมาประท้วงและทำทิวของนานาชาติที่เลิกให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ไทย ตามตัวอย่างดังนี้

“ปัญหาในขณะนี้จึงอยู่ที่ว่า การดำเนินงานของ คสช. เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้จะทันต่อกระแสคัดค้านที่เกิดขึ้นทั้งในและนอกประเทศแค่ไหน เพราะประเทศผู้นำค่ายประชาธิปไตยมีกฎหมายบังคับให้ดำเนินการกับประเทศที่ก่อปฏิวัติหรือรัฐประหาร” (บรรณาธิการมติชน, 2557, 27 พฤษภาคม)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

รัฐประหารสร้างความตระหนักให้สังคม

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ได้อธิบายการรัฐประหารนำมาซึ่งความตระหนักตกใจของทุกฝ่ายในประเทศเนื่องจากมีผลกระทบในวงกว้าง มีกลุ่มนักวิชาการออกมาแสดงท่าทีและจุดยืนที่มีต่อรัฐประหาร และในระดับสากล ผู้นำประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศมีปฏิกริยาเรียกร้องต่อผู้นำรัฐประหาร

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา

คสช.สร้างความเข้าใจต่อทุกฝ่าย

การแก้ไขปัญหาการเมืองควรใช้วิธีการเมืองเข้าแก้ไข ยิ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนใช้การสร้างทำความเข้าใจเป็นทางเลือกที่ดีที่สุด เพราะกลุ่มคนที่เคลื่อนไหวก็เป็นประชาชนคนไทยด้วยกันไม่ควรมองประชาชนเป็นอย่างอื่น ไม่ใช่ศัตรูของฝ่ายใด คสช. ต้องชี้แจงขั้นตอนดำเนินงานกับประชาชนในประเทศและสื่อสารกับต่างชาติได้เข้าใจพร้อมรับฟังเสียงจากทุกฝ่าย

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ขณะที่ไม่ปรากฏบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวกับการต่อต้านรัฐประหาร โดยในช่วงเหตุการณ์ดังกล่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้นำเสนอเกี่ยวกับการแก้ไขกฎหมายปราบทุจริต การโยกย้ายข้าราชการ เช่น วันที่ 3 มิถุนายน 2557 เรื่อง โกง-กิน-ชาติ

กรณีที่ 3. การตรวจสอบรัฐบาล คสช

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ทั้งนี้ในกรณีการต่อต้านรัฐประหาร และ กรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช หนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่มีการนำเสนอบทบรรณาธิการในประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งในช่วงเวลานั้นไทยรัฐนำเสนอในประเด็นอื่น เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญ หรือข้อกฎหมายทางการเมือง การบริหารงานของรัฐบาล คสช. การกิจที่จะต้องแก้ไข เป็นต้น

หนังสือพิมพ์มติชน

โดยในกรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์มติชนไม่มีการนำเสนอในประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอในประเด็นอื่น อาทิ การคัดเลือก สนช. การบริหารงานของรัฐบาลภารกิจของกระทรวงต่างๆ เช่น บทบรรณาธิการวันที่ 18 กันยายน 2557 เรื่องทำทันทีให้มีผลทันตา

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

สำหรับในกรณีการตรวจสอบรัฐบาล คสช.นี้ พบว่ามีบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 บทบรรณาธิการ

ตารางที่ 4.30 แสดงบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่เกี่ยวข้องกับกรณีการตรวจสอบ
รัฐบาล คสช.

บทบรรณาธิการ ฉบับวันที่	ชื่อเรื่อง	ประเด็นสำคัญ
17/9/57	ต้องไม่จบแคร์รีโอ ไมค์	ปัญหาไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลแม้จะมีการระงับการจัดซื้อไปแล้ว รัฐบาล คสช. ไม่ควรจะปล่อยผ่านต้องการพิจารณาตรวจสอบว่าเป็นการทุจริตด้วยหรือไม่
24/9/57	ไมค์แพง-ลือกสเปค-เอื้อพวก ระเบิดเวลารัฐบาล ประยุทธ์	ประเด็นปมไม่โปร่งใสในการบริหารงานของรัฐบาล คสช. จะถูกสะสมจนทำให้ประชาชนลดความนิยมลงได้

การนิยามเหตุการณ์

ความไม่โปร่งใสกระทบเสถียรภาพรัฐบาล คสช.

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้กล่าวถึงปัญหาความไม่โปร่งใสของรัฐบาลในโครงการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลที่มีราคาสูงเกินราคาจริงและการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการที่ไม่เป็นธรรมจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของรัฐบาลได้ และการจัดซื้อจัดจ้างไมโครโฟนห้องประชุมทำเนียบรัฐบาล กลายเป็นประเด็นสนใจของสื่อมวลชนหลังพบว่า มีการจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่แพงเกินจริงไปมากประเด็นที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพรัฐบาล คสช. ที่ประกาศชัดเจนที่จะปราบทุจริตคอร์รัปชัน จะต้องมีการดำเนินงานจากหน่วยงานที่ตรวจสอบต่อหรือไม่เพื่อหาข้อเท็จจริง ตามตัวอย่างดังนี้

“หากพลเอกประยุทธ์ รัฐบาล และ คสช. ไม่รีบสร้างความกระจ่างให้เกิดขึ้นกับประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นว่า มีความบริสุทธิ์ยุติธรรม และมีความโปร่งใสเพียงใด ความเชื่อมั่นแรงสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ที่มีต่อรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ในขณะนี้ก็จะแปรเปลี่ยนเป็นดาบที่มแทง จนโรคแม้ประเทศที่วาดฝันเอาไว้จะไม่สำเร็จอย่างที่ตั้งใจแน่นอนอน” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 24 กันยายน)

การวิเคราะห์สาเหตุ

เกิดประเด็นสงสัยในการจัดซื้อจัดจ้าง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้ชี้ให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนในการตรวจสอบโครงการที่ไม่โปร่งใส ถึงการสรรหาสมาชิกสภาปฏิรูปหรือ สปช. และการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการที่มีคำถามเรื่องพวกพ้อง อาจเป็นปัญหาที่จะทำให้รัฐบาล คสช. สุ่มเสี่ยงที่จะถูกกลตทอนความเชื่อมั่นและความนิยมลงได้ โดยเฉพาะปัญหาของการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลหากจบแค่การตั้งชื่อและยุติโครงการโดยไม่ตรวจสอบต่อจะส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลคสช. ในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันได้

“แต่คำถามที่สำคัญคือ รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ คตร. รวมถึง ป.ป.ช. จะกล้าลงดาบหรือไม่อย่างไร เพราะท่วงทำนองที่เกิดขึ้นเริ่มจะออกอาการว่าเมื่อรีอไม โคร โฟนในการติดตั้งทิ้งแล้วก็ปล่อยให้จบ ๆ กัน หากรัฐบาล พล.อ. ประยุทธ์ไม่มีการลงโทษ หรือปล่อยให้เรื่องดังกล่าวเงียบหายไปตามเวลาแล้ว ก็เชื่อได้ว่าปัญหาต่าง ๆ ที่ชุกอยู่จะเริ่มปะทุ และทยอยออกมาเป็นดอกเห็ดแน่นอน” (บรรณาธิการไทยโพสต์, 2557, 17 กันยายน)

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา

การลือคสปก / เอื้อผลประโยชน์พวกพ้อง

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้ย้ำถึงผลการสำรวจความคิดเห็นของมาสเตอร์โพล โดยชมรมนักวิจัยเพื่อความสุขชุมชนแม้คสช. ยังมีคะแนนนิยมสูงอยู่ แต่ประเด็นร้อนอาทิ ไมโครโฟนราคาสูงเกินจริงที่ยังไม่มีความชัดเจนในกระบวนการตรวจสอบ รวมไปถึง การสรรหาสมาชิกสภาปฏิรูปหรือ สปช. และการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการที่มีคำถามเรื่องพวกพ้อง อาจเป็นปัญหาที่จะทำให้รัฐบาล คสช. สุ่มเสี่ยงที่จะถูกกลตทอนความเชื่อมั่นและความนิยมลงได้

การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไข้ปัญหา

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ระบุให้รัฐบาล คสช. ต้องรีบสร้างความโปร่งใสในการบริหารจัดการข้อสงสัยต่างให้เร็วที่สุดเพื่อความเชื่อมั่นและแรงสนับสนุนที่ยังดำเนินต่อไป รัฐบาล คสช. ที่ จะต้องมีการดำเนินงานจากหน่วยงานที่ตรวจสอบต่อหรือไม่เพื่อหาข้อเท็จจริงหากพบผู้กระทำผิดก็ต้องลงโทษ

ตาราง 4.31 ตารางแสดง จำนวนบทบรรณาธิการที่เกี่ยวข้องในช่วงเหตุการณ์ที่ศึกษา

เหตุการณ์	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงเหตุการณ์ที่ 1			
กรณีชุมนุมปิดกรุงเทพฯ	6	9	7
กรณี สรส.ขอคืนพื้นที่ฯ	3	3	1
ช่วงเหตุการณ์ที่ 2			
กรณีการรัฐประหาร	7	5	4
กรณีต่อต้านรัฐประหาร	ไม่พบ	2	ไม่พบ
กรณีตรวจสอบรัฐบาล กสช	ไม่พบ	ไม่พบ	2

สรุปการวางกรอบเนื้อหาของบทบรรณาธิการ

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จนี้ ได้นิยามเหตุการณ์ว่าปฏิรูปการเมืองโดยกล่าวถึงรัฐบาลเดินหน้าจัดการเลือกตั้งซึ่งเกิดปัญหาที่อาจจะเป็นสุญญากาศทางการเมืองเพราะอำนาจนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ซึ่งทางแก้ปัญหาคือจะปฏิรูปการเมืองควรปฏิรูปนักการเมืองก่อน เพราะปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมาจากนักการเมืองยังไม่เห็นประโยชน์ของชาติมาก่อนผลประโยชน์ส่วนตัว

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐในช่วงนี้ ได้กล่าวถึงสาเหตุว่ามาจากรัฐบาลไม่ฟังเสียงจากหลายฝ่ายระบุน่ายังไม่มีความพร้อมและก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นหลายด้านแต่เดินหน้าที่จะการจัดการเลือกตั้งของรัฐบาลในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ได้ เพราะรัฐบาลเชื่อมั่นในเสียงข้างมากที่มาจาก การเลือกตั้งถือได้ว่ามีอำนาจมาจากประชาชน จึงใช้อำนาจเด็ดขาดที่จะแก้ไขหรือออกกฎหมายได้ และมองว่าศาลหรือองค์กรอิสระไม่มีอำนาจมาขัดขวางเพราะไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง

สำหรับการวินิจฉัยศีลธรรมของบทบรรณาธิการไทยรัฐในช่วงเหตุการณ์ที่ศึกษา พบว่ารัฐบาลสนใจแต่การรักษาการเลือกตั้ง โดยไม่ฟังศาล หรือ องค์กรอิสระ ที่ทักท้วงถึงความเหมาะสม

ต้องประมาณ และสถานการณ์ทางการเมือง ที่ผ่านมารัฐบาลเคยไม่ยอมรับคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ และไม่ยอมรับอำนาจศาลจนกลายเป็นมูลเหตุความขัดแย้ง ขณะที่มีความพยายามใช้ พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉินเป็นเครื่องมือในการปิดปากฝ่ายที่เห็นต่างเจ้าหน้าที่ได้รับการคุ้มครองไม่ต้องรับผิดชอบ

บทบรรณาธิการของไทยรัฐได้มีการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาไว้ดังนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือ กกต.จะต้องทำหน้าที่เป็นตัวกลางเจรจาระหว่างฝ่ายรัฐบาลกับฝ่ายค้านเพื่อเลื่อนการเลือกตั้งออกไป อาจจะทำให้มีการปฏิรูปการเมืองหรือแก้ไขปัญหาก่อนที่จะจัดการเลือกตั้ง การปฏิรูปการเมือง โดยเริ่มที่ปฏิรูปนักการเมืองก่อน เป็นบทเรียนให้กับทุกรัฐบาล โดยเฉพาะที่มาจาก การเลือกตั้งที่จะต้องระมัดระวังการใช้อำนาจเพราะในการปกครองแบบประชาธิปไตยต้องมีองค์กรเพื่อถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน ไม่มีองค์กรใดที่จะมีอำนาจเด็ดขาด

สรุปแนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ในช่วงเหตุการณ์แรกซึ่งเป็น ปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ที่มีวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง ใน 2 กรณีคือ การชุมนุมปิดกรุงเทพฯของกลุ่ม กปปส. และ ศรส. ขอคืนพื้นที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 บทบรรณาธิการไทยรัฐมีการวางกรอบแนวทางในการชี้แนะทางออกปัญหาทางการเมืองโดยเสนอตรงให้กับรัฐบาลรวมทั้ง การชี้ให้เห็นผลกระทบในเชิงลบต่อประเทศหากรัฐบาลไม่ฟังเสียงฝ่ายที่เห็นต่างทางการเมือง โดยที่ไม่มีการกล่าวถึงความเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ อย่างไรก็ตามในช่วง เหตุการณ์แรกนี้ไทยรัฐได้เสนอทางเลือกให้กับการแก้ปัญหาจากทุกฝ่ายโดยการให้หันหน้าเจรจาทหาทางออกร่วมกัน

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร) พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีกรอบข่าวสารหลักที่ปรากฏในบทบรรณาธิการ คือ “นักการเมืองแก้ปัญหาไม่ได้ทหารจึงต้องปฏิวัติ” เนื่องด้วยเหตุการณ์ที่ศึกษาเป็นการคาบเกี่ยวกับช่วงการรัฐประหาร บทบรรณาธิการ จึงมีการเขียนถึงความสำคัญของทหารที่เข้ามาแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งรัฐบาลไม่สามารถบริหารประเทศได้ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ได้รับผลกระทบอย่างมาก และเหตุการณ์ระหว่างผู้ชุมนุม 2 กลุ่มที่ขัดแย้งกันกำลังจะก่อเกิดความรุนแรง ทหารนำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา ผู้บัญชาการทหารบกในขณะนั้นจึงต้องใช้กฎอัยการศึกเข้าเพื่อให้ทุกฝ่ายหยุดเคลื่อนไหวและเปิดให้มีการเจรจาแต่ก็ไม่สำเร็จจนรัฐประหารในที่สุด

จากการศึกษาบทบาทธรรมาภิบาลของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังรัฐประหาร) สามารถนำมาสรุปตามกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวตามแนวทาง ของ Entman (1993) ดังนี้

บทบาทธรรมาภิบาลในช่วงที่ 2 นี้ได้นิยามเหตุการณ์ ว่า นักการเมืองตกลงกันเองไม่ได้จึงมีการรัฐประหาร คสช. ต้องเร่งปฏิรูปประเทศยกเลิกละนโยบายประชานิยมที่ใช้เงินภาษีประเทศไปซื้อเสียงประชาชนและเมื่อนักการเมืองและข้าราชการทำผิดประเทศชาติเสียหายต้องรับโทษทั้งทางการเมืองทางอาญาและทางแพ่ง

สำหรับการวิเคราะห์สาเหตุของบทบาทธรรมาภิบาลในช่วงเหตุการณ์ที่ 2 นี้ พบว่า การเจรจา 7 ฝ่าย การเมืองประสบความล้มเหลว เพราะนักการเมืองต่างตกลงกันไม่ได้ ผู้บัญชาการทหารบกจึงต้องหาทางออกด้วยการรัฐประหารเพื่อแก้ไขปัญหา เพราะการเมืองไทยเป็นธุรกิจการเมืองที่มองการเมืองเป็นการลงทุนเมื่อจ่ายเงินซื้อเสียงด้วยทุนตัวเอง ทุนของพรรค หรือ ผ่าน โครงการประชานิยม เมื่อเข้ามาแล้วก็จะถอนทุนคืนด้วยการทุจริต โครงการประชานิยมที่รัฐบาลเลือกตั้งใช้เพื่อหาเสียงได้ ทำให้เศรษฐกิจและรัฐบาลล้มต้องเป็นหนี้ชานา เท่ากับรัฐบาลเลือกตั้งใช้เงินภาษีประเทศซื้อเสียงหรือโครงการรับจำนำข้าว หรือ โอปอเวล ได้สร้างความเสียหายต่อประเทศอย่างมาก ในขณะที่นักการเมืองผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกลับไม่ต้องรับผิดชอบความเสียหายนั้น

ทั้งนี้บทบาทธรรมาภิบาลในช่วงที่ 2 นี้ ได้วินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยาว่า การซื้อเสียงซื้ออำนาจของนักการเมืองเป็นวงจรรูปทวัที่ ไม่จบสิ้น ถึงแม้มีองค์กรอิสระตรวจสอบก็จะถูกแทรกแซงแทรกซื้อด้วยธนธิปไตย ขณะที่นโยบายประชานิยมที่ไร้เหตุผลที่มุ่งหวังคะแนนเสียงเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงความเสียหายด้านอื่น ๆ ของชาติและประชาชน โครงการรับจำนำข้าวใช้งบประมาณมากแต่ไม่โปร่งใสและขาดหลักธรรมาภิบาลที่สามารถตรวจสอบได้ ถึงแม้รัฐบาลจะสัญญาต่อรัฐสภา จะบริหารประเทศตามหลักธรรมาภิบาล

บทบาทธรรมาภิบาลในช่วงนี้ ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหาจากเหตุการณ์นี้ว่าต้องแก้ไขพฤติกรรมนักการเมืองด้วยการ ปลุกจิตสำนึกให้กับนักการเมืองที่ถือว่าประเทศต้องมาก่อนให้ยึดผลประโยชน์ของประเทศเป็นหลัก สร้างวัฒนธรรมการพูดจาด้วยเหตุผลไม่ปลุกระดมสร้างความเกลียดชัง

การปฏิรูปการเมืองให้ยึดหลักกฎหมายตามรัฐธรรมนูญประกอบด้วยหลักการเมืองประกอบด้วย การปฏิรูปประเทศต้องเริ่มต้นด้วยการการปฏิรูปการเลือกตั้ง เพื่อจัดการซื้อสิทธิขายเสียง ป้องกันการทุ่มเงินซื้อเสียงซื้อเสียงประชาชน ทั้งจากคนในพรรคการเมืองหรือเจ้าของพรรคการเมืองหรือเงินภาษีประชาชนผ่านโครงการประชานิยม ปฏิรูปวัฒนธรรมการเมือง คสช.ต้องกำกับใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างจริงจังกับผู้ที่ทำให้ประเทศเสียหาย ที่นอกจากพ้นจากตำแหน่ง ถูก

ดำเนินคดีอาญาแล้วก็ต้องชดใช้ค่าเสียหายจากคดีทางแพ่งด้วย หรือถ้าเป็นทางการเมืองก็ต้องห้ามเล่นการเมืองตลอดชีวิต

สรุปแนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐซึ่งภายหลังจากมีการรัฐประหารแล้วแนวทางการวางกรอบข่าวของไทยรัฐเป็นไปในเชิงชี้แนะแนวทางของการแก้ปัญหาทางการเมือง การนำเสนอข้อกฎหมายประเด็นเอาผิดนักการเมือง โดยที่ไม่มีการกล่าวถึงการคัดค้านรัฐประหารหรือการตรวจสอบรัฐบาล คสช.

เปรียบเทียบช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) และ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จกับช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความแตกต่างในการนำเสนอข่าวโดยในช่วงแรกหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความชัดเจนว่าในการตรวจสอบรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ทั้งการระบุว่ารัฐบาลมีการใช้อำนาจมากและยึดแค่การเลือกตั้ง แต่เมื่อเกิดการรัฐประหารกรอบข่าวสาร คือ การให้คำแนะนำรัฐบาลให้แก้ปัญหานักการเมืองที่ใช้โครงการประชานิยมหาเสียงหรือการกำหนดโทษนักการเมืองทุจริตให้นักขึ้น ขณะที่ประเด็นการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาลไม่ได้มีการกล่าวถึงในบทบรรณาธิการแต่อย่างใด

ตารางที่ 4.32 แสดงการกำหนดกรอบของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

การกำหนดกรอบ	เหตุการณ์ 1	เหตุการณ์ 2
นิยามเหตุการณ์	1. การเมืองกำลังจะเกิดภาวะสุญญากาศ 2. รัฐบาลเดินหน้าจัดการเลือกตั้ง	1. ปฏิรูปนักการเมือง /เอาผิดทางกฎหมาย 2. เร่งปฏิรูปประเทศ
วิเคราะห์สาเหตุ	1. รัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้าน	1. นักการเมืองไม่ยอมรับฟังและแก้ไขปัญหาร่วมกัน 2. โครงการประชานิยมต้นเหตุทุจริต
วินิจฉัยเชิงศีลธรรม	1. รัฐบาลสนใจแค่การเลือกตั้ง	1. นักการเมืองขาดจิตสำนึก 2. โครงการประชานิยมทำประเทศเสียหาย
เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไข ปัญหา	1. ปฏิรูปการเมือง 2. เจรจาหาทางออกร่วมกัน	1. ปฏิรูปการเมือง/ ขจัด การซื้อเสียง 2. ดำเนินคดีนักการเมืองข้าราชการที่ทำประเทศเสียหาย

หนังสือพิมพ์มติชน

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

จากบทบรรณาธิการในช่วงเหตุการณ์ที่ 1 ได้นิยามเหตุการณ์หรือประเด็นข่าวการชุมนุมขับไล่รัฐบาลของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ส่งผลกระทบต่อ การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยมีหลายฝ่ายมีความกังวลว่าการชุมนุมจะสร้างความเสียหายให้กับประเทศมากขึ้น จึงหน้าที่ของทุกคนที่จะหยุดยั้งความขัดแย้งไม่ให้ก้าวไปสู่ความรุนแรง ด้วยการหันหน้าเข้าหากันแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี

สำหรับการวิเคราะห์สาเหตุของบทบรรณาธิการในช่วงที่ 1 คือ การชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ที่ยึดยึดมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดเหตุรุนแรงจากกลุ่มนปช. ที่จะเคลื่อนไหวในทางตรงกันข้าม

ขณะที่บทบรรณาธิการในช่วงที่มีการการวิจลยเชิงศีลธรรมนี้ ว่า กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ยุติความเคลื่อนไหวแม้จะมีการยุบสภาไปแล้ว รวมถึงคำปราศรัยโจมตีฝ่ายตรงข้ามยิ่งยั่วยุให้เกิดความเกลียดชัง รวมทั้งผู้เขียนยังได้ดำเนินกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส.ว่าไม่รับฟังความคิดเห็นจากยูเอ็นแต่กลับหยิบยกไปเป็นประเด็นโจมตีทางการเมือง

ทั้งนี้บทบรรณาธิการในช่วงที่ 1 ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหากจากเหตุการณ์ว่าควรเปิดเวทีให้ผู้ที่มีความคิดเห็นต่างมาเจรจาดกลางหาข้อยุติ ทุกฝ่ายต้องลดการเผชิญหน้า หยุดการใช้กำลัง หยุดยั่วยุ ก่อเหตุสร้างเงื่อนไข เพื่อให้สถานการณ์ได้คลี่คลายขึ้น

สรุปแนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงเหตุการณ์แรกพบว่ามติชนให้ความสำคัญต่อกรอบของการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ในทิศทางลบ โดยแสดงความเห็นว่าหากผู้ชุมนุมไม่ยอมที่จะถอยการชุมนุมยึดเยื้อย้อมสร้างความเสียหายต่อประเทศ ทางออกที่จะทำให้ปัญหาคคลี่คลายคือต้องยุติการชุมนุมและยอมรับให้มีการเลือกตั้งกลับเข้าสู่วงจรประชาธิปไตยตามปกติแล้วจึงปฏิรูปการเมือง

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

จากการศึกษาในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จสามารถนำมาสรุปตามกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวตามแนวทาง ของ Entman (1993) ดังนี้

บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงเหตุการณ์ที่ 2 ได้นิยามเหตุการณ์หรือประเด็นข่าวว่าการตัดสินใจทำรัฐประหารของ คสช.เป็นภารกิจในการแก้ปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง และ คสช.ต้องมีกำหนดเวลาในการทำงานอย่างเร่งด่วนเพื่อให้ประเทศกลับเข้าสู่ภาวะปกติให้เร็วที่สุด ในขณะที่ต้องเข้าใจประชาชนที่ขาดเสรีภาพแล้วต้องออกมาต่อต้านเคลื่อนไหวเรียกร้องประชาธิปไตยไม่ใช่ศัตรูของประเทศ

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์สาเหตุของบทบรรณาธิการในช่วงเหตุการณ์ที่ 2 พบว่าเป็นปัญหาการชุมนุมทางการเมืองที่ยืดเยื้อส่งผลให้ประเทศเกิดความเสียหายรัฐบาลรักษาการณ์บริหารประเทศไม่ได้ กองทัพจึงทำรัฐประหาร เพื่อแก้ไขปัญหาให้ได้อย่างเร่งด่วน แต่ก็มีกระแสคัดค้านการรัฐประหารทั้งจากคนในประเทศที่เริ่มออกมาประท้วงและทำที่ของนานาชาติที่เลิกให้การสนับสนุนด้านต่าง ๆ แก่ไทย

สำหรับบทบรรณาธิการในช่วงที่ 2 นี้ ได้ทำการวิจลยเชิงศีลธรรมว่า การรัฐประหารนำมาซึ่งความตระหนกตกใจของทุกฝ่ายในประเทศเนื่องจากมีผลกระทบในวงกว้าง ฝ่ายที่คัดค้านการรัฐประหารจะเพิ่มมากขึ้นและไม่เป็นผลดีต่อการทำงานของคสช. .

บทบรรณาธิการนี้ ได้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหามาจากเหตุการณ์นี้ ว่าคสช. ต้องกำหนดเวลาในการทำงานให้ชัดเจน และจัดการให้ประเทศกลับคืนสู่ภาวะปกติได้ โดยเร็วเพื่อลดแรงกดดันจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยในต่างประเทศและในประเทศ

สรุปแนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนในช่วงเหตุการณ์หลังการรัฐประหารนี้ มติชนให้ความสำคัญต่อการเสนอให้ คสช. เร่งทำงานเพื่อที่จะได้คืออำนาจ อธิปไตยกลับคืนให้ประชาชน โดยเร็ว และข้อคิดเห็นที่สร้างความเข้าใจเชิงบวก ต่อกลุ่มที่ออกมา ชุมนุมคัดค้านการรัฐประหาร

เปรียบเทียบช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความ มั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) และ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพล เอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง ช่วงที่รัฐบาล ขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จกับช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมือง ช่วงที่ รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังรัฐประหาร) พบว่า หนังสือพิมพ์มติชนมีกรอบในการนำเสนอที่ แตกต่างกัน โดยในช่วงเหตุการณ์แรกหนังสือพิมพ์มติชนได้ชี้ว่าการชุมนุมของกลุ่ม กปปส. ส่งผล กระทบเสียหายต่อประเทศ แต่เมื่อเป็นช่วงหลังรัฐบาล หนังสือพิมพ์มติชนได้ให้ความสำคัญกับการ เร่งแก้ไขปัญหามาของรัฐบาล คสช. และคืนอำนาจให้กับประชาชนโดยที่มีการนำเสนอกรอบข่าวสาร เกี่ยวกับการตรวจสอบรัฐบาล คสช. อย่างต่อเนื่องในประเด็นไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาล

ตารางที่ 4.33 แสดงการกำหนดกรอบของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชน ระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

การกำหนดกรอบ	เหตุการณ์ 1	เหตุการณ์ 2
นิยามเหตุการณ์	1. การชุมนุมที่ยืดเยื้อส่งผลกระทบต่อประเทศ 2. หยุคความขัดแย้งไม่ให้ไปสู่ความรุนแรง	1. เร่งแก้ปัญหาและรีบคืนประชาธิปไตย 2. ประชาชนที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตยไม่ใช่ศัตรู
วิเคราะห์สาเหตุ	1. การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ต้นเหตุความขัดแย้งรุนแรง 2. ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้รัฐบาลไม่สามารถทำงานได้	1. การชุมนุมยืดเยื้อส่งผลเสียหายทหารจึงต้องยึดอำนาจ 2. ความไม่พอใจการรัฐประหารจึงออกมาเคลื่อนไหว
วินิจฉัยเชิงศีลธรรม	1. การชุมนุมไปละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน 2. กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ฟังเสียงด้านเห็นต่าง	1. รัฐประหารสร้างความตระหนักให้สังคม 2. การคัดค้านรัฐประหารมากขึ้นและไม่เป็นผลดี
เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไข้ปัญหา	1. เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อหาทางออกร่วมกัน 2. ทุกฝ่ายต้องช่วยกันป้องกันไม่เกิดความรุนแรง	1. คสช. ต้องเร่งแก้ไข้ปัญหา 2. คสช. สร้างความเข้าใจต่อทุกฝ่าย

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ พบว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์มีกรอบเนื้อหาข่าวสารหลักที่ปรากฏในบทบรรณาธิการ คือ “การแก้ปัญหาความขัดแย้งอยู่ที่การตัดสินใจลาออกของนายกรัฐมนตรี” บท

บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้อธิบายประเด็น เหตุการณ์ปิดกรุงเทพฯของ กปปส.ส่งผลกระทบต่อไปรษณีย์ โดยมิได้ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่จะต้องตัดสินใจแก้ไขปัญหาลาออกผ่านทางต้น ก่อนที่จะมีคนเข้ามาแก้ปัญหาให้

จากการศึกษาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ สามารถนำมาสรุปตามกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวความแนวทาง ของ Entman (1993) ดังนี้

บทบรรณาธิการในช่วงนี้ได้นิยามเหตุการณ์ว่ารัฐบาลเดินหน้าจัดการเลือกตั้งโดยไม่สนใจปัญหาที่จะเกิดขึ้น กลุ่ม กปปส. ยืนยันต้องชุมนุมปิดกรุงเทพฯ เพื่อปฏิรูปประเทศ กดดันให้นายกรัฐมนตรีต้องลาออกเพื่อแก้ไขปัญหามหาเมือง ขณะที่อดีตนายกทักษิณ ใช้น้องสาวเป็นร่างทรงรักษาเก้าอี้นายกรัฐมนตรีไว้เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ

การวิเคราะห์สาเหตุนั้น บทบรรณาธิการช่วงนี้ได้ระบุว่า รัฐบาลไม่สนใจข้อทักท้วงและเดินหน้าจัดการเลือกตั้ง ทำให้กลุ่มกปปส.ต้องออกมาเคลื่อนไหวเพื่อกระตุ้นเตือนรัฐบาลว่าไม่สามารถบริหารประเทศต่อไปได้ และการที่ทั้งฝ่ายรัฐบาลและกปปส. ไม่สามารถหาข้อตกลงร่วมกันได้ จึงเป็นช่องทางที่จะให้ทหารเข้ามาบีบบังคับ ทั้งนี้หาก นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีไม่ลาออกอาจจะเกิดความเสียหายต่อประเทศมากขึ้น

สำหรับในการวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา บทบรรณาธิการช่วงนี้ระบุว่า ผู้เขียนกล่าวตำหนิการยึดแค่เพียงว่าเป็นรัฐบาลมาจากการเลือกตั้งเป็นพฤติกรรมของนักเลือกตั้งที่อ้างว่าเป็นเสียงข้างมาก จะใช้อำนาจโดยที่ไม่เข้าใจประชาธิปไตยที่แท้จริง ขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐ เช่น ตำรวจ ก็ต้องไม่สำนึกเฉยละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุมกปปส. และบทบรรณาธิการบางเรื่อง ได้กล่าวถึงอดีตนายกรัฐมนตรี ทักษิณ ชินวัตรว่า “ทักษิณ ชินวัตร ผิดคุณเลื่อมประชาธิปไตย นักลงทุนสามัญผู้ละโมภ โลกมาก ใช้ประชาธิปไตยเป็นเครื่องมือทำมาหากิน โดยการขายชาติ ขูดเลือดขูดเนื้อคนไทยทั้งประเทศ โดยผ่านร่างทรง น.ส. ยิ่งย้อชินวัตร”

ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหานั้น บทบรรณาธิการช่วงนี้ระบุว่า รัฐบาลแก้ไขปัญหาก็ได้โดยการถอยและใช้วิธีปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง ส่วนตำรวจต้องใช้มโนธรรมและความสำนึกที่จะปฏิบัติหน้าที่ไม่อยู่ภายใต้การกำกับของนักการเมือง ยืนอยู่ข้างประชาชนไม่ใช่การมาเผชิญหน้า ทำหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย ให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นที่พึงของประชาชนอย่างเท่าเทียม และหนทางเดียวที่นายกรัฐมนตรีจะแก้ไขปัญหามหาเมืองในขณะนี้ได้อยู่ที่ตัวเองในการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เห็นด้วยสายตาและฟังจากข้อเท็จจริง แล้วตัดสินใจเสียสละเพื่อชาติ เพื่อบ้านเมือง

สรุปแนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในช่วงเหตุการณ์ยุคลลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ไทยโพสต์ได้ทำหน้าที่สร้างความเข้าใจด้วยการอธิบายถึงความจำเป็นที่กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. มีความจำเป็นต้องปิดกรุงเทพฯ เพื่อขับไล่รัฐบาล โดยจุดยืนที่ชัดเจนของไทยโพสต์คือการให้นายกรัฐมนตรีนางสาวยิ่งลักษณ์แก้ปัญหาวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองด้วยการลาออกเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมืองก่อนที่จะเข้าสู่ระบบการเลือกตั้ง

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

จากการศึกษาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังรัฐประหาร) สามารถนำมาสรุปตามกรอบการวิเคราะห์เนื้อหาข่าวตามแนวทาง ของ Entman (1993) ดังนี้

บทบรรณาธิการในช่วงที่ 2 นี้ ได้นิยามเหตุการณ์ว่า บริหารอำนาจในมือให้ทันต่อการยอมรับยังมีมากกว่าการต่อต้านโดยไม่ดึงกลุ่มผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้องเหมือนในอดีตและ ไม่ควรปล่อยผ่านปัญหาทุจริตการจัดซื้อไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลเพราะความไม่ชัดเจนในการบริหารงานของรัฐบาล คสช. อาจทำให้ประชาชนลดความนิยมลงได้

บทบรรณาธิการช่วงนี้ได้วิเคราะห์สาเหตุว่า การใช้อำนาจที่มีของ คสช.อย่างเต็มที่ในขณะนี้ไปกระทบต่ออิสรภาพของกลุ่มคนที่ถูกเรียก ทำให้หลายฝ่ายแสดงความเป็นห่วง โดยเฉพาะปัญหาของการจัดซื้อไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลหากจบแค่การสั่งรื้อและยุติโครงการโดยไม่ตรวจสอบต่อจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล คสช. ในการปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันได้

การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยาของบทบรรณาธิการช่วงนี้ ระบุว่า การออกคำสั่งเรียกบุคคลจากหลายสาขาอาชีพล่ามวงส่วนได้ดำเนินการให้เข้าค่ายเป็นการจำกัดสิทธิที่ไม่สมควรเกิดขึ้นการใช้อำนาจอย่างระวัง ชอบธรรม ให้ห่างไกลอำนาจเผด็จการและเรื่องการตรวจสอบทุจริตไมโครโฟนห้องประชุม ครม.ต้องเร่งดำเนินการ เพราะเรื่องดังกล่าวเห็นกันอย่างชัดเจน ที่สำคัญมีการวางแผนอย่างเป็นจังหวะจะโคน โดยเฉพาะการรู้เห็นเป็นใจ

บทบรรณาธิการในช่วงนี้เสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหากจากเหตุการณ์นี้ว่า คสช. ควรใช้บทเรียนของ คมช. ในอดีตมาเป็นบทเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง และบริหารประเทศอย่างเบ็ดเสร็จเด็ดขาด ควรระมัดระวังในการใช้อำนาจ และควรเร่งคืนอำนาจให้กับประชาชนโดยไว มีการกระจายอำนาจไปยังกลุ่มคนทุกภาคส่วน คสช. ควรกระจายอำนาจให้ทุกส่วนฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม รัฐบาล คสช. ที่ จะต้องมีการดำเนินงานจากหน่วยงานที่ตรวจสอบต่อ

หรือไม่เพื่อหาข้อเท็จจริงหากพบผู้กระทำความผิดก็ต้องลงโทษ เพื่อความเชื่อมั่นและแรงสนับสนุนที่จะยังดำเนินต่อไป

สรุปแนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในช่วงเหตุการณ์หลังการรัฐประหารนี้ไทยโพสต์ได้มีแนวทางในการวางกรอบไปที่ การใช้อำนาจของ คสช. ที่ต้องมีความระมัดระวังไปกระทบสิทธิประชาชน และ ความไม่โปร่งใสในการบริหารของรัฐบาล คสช. โดยเฉพาะประเด็น การจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

เปรียบเทียบช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) และ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ(หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

ทั้งนี้ระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่1เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จกับช่วงเหตุการณ์ที่2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังรัฐประหาร) ของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์จะมีทิศทางที่ชัดเจน คือการตรวจสอบฝ่ายที่เข้ามาเป็นรัฐบาล โดยในช่วงที่เป็นรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ก็เป็นฝ่ายตรงข้ามตรวจสอบและแสดงออกในแนวทางเดียวกับกลุ่ม กปปส. แต่ในช่วงที่เป็นรัฐบาล คสช. แม้ในช่วงแรกยังอยู่ในช่วงของการรัฐประหารกรอบข่าวสารเป็นการชี้แนะให้คำแนะนำต่อการแก้ไขปัญหาของประเทศ แต่จุดยืนของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ คือ การกินประชาธิปไตยให้ประชาชน ต่อมาเมื่อพบพิรุณในกรณีจัดซื้อจัดจ้างไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ก็กลับมาตรวจสอบรัฐบาลมีการให้พื้นที่ข่าวอย่างต่อเนื่อง

ตารางที่ 4.34 แสดงการกำหนดกรอบของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ระหว่างช่วงเหตุการณ์ที่ 1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) กับ ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

การกำหนดกรอบ	เหตุการณ์ 1	เหตุการณ์ 2
นิยามเหตุการณ์	1.ปิดกรุงเทพเพื่อปฏิรูปประเทศ 2.รัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้านเดิหน้า เลือกตั้ง / ไม่ลาออก	1. คสช. ต้องเร่งทำงาน 2.ความไม่โปร่งใสกระทบ เสถียรภาพรัฐบาล คสช.
วิเคราะห์สาเหตุ	1.รัฐบาลไม่รับฟังเสียงคัดค้าน 2.นายกรัฐมนตรีไม่ลาออก	1.การใช้อำนาจของคสช. 2.เกิดประเด็นสงสัยในการจัดซื้อจัด จ้าง
วินิจฉัยเชิงศีลธรรม	1.นายกรัฐมนตรีไม่สนใจปัญหาที่ เกิดขึ้น 2.ตำรวจต้องมีโนธรรมในการ รักษาความปลอดภัยให้กับผู้ชุมนุม โดยไม่เลือกข้าง	1.อำนาจเผด็จการ 2.การถือคสช.เปค / เอื้อผลประโยชน์ พวกพ้อง
เสนอแนะแนวทาง ปฏิบัติหรือแก้ไข ปัญหา	1.นายกรัฐมนตรีเสียสละด้วยการ ลาออก 2.ปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง	1.คสช. ควรระมัดระวังในการใช้ อำนาจ และเร่งคืนอำนาจโดยไว 2.สร้างความโปร่งใสและจัดซื้อ สงสัย

ส่วนที่ 3 ทิศนะต่อบทบาทของสื่อจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อศึกษานโยบายและปัจจัยกำหนดการนำเสนอข่าวและแนวทางปฏิบัติของผู้สื่อข่าวสารทั้งผู้บริหารและปฏิบัติงานข่าวหนังสือพิมพ์ในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง โดยการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กลุ่ม รวม 15 ซึ่งมีทั้งผู้มีบทบาทบทบาทที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรายงานข่าวในเหตุการณ์ที่ศึกษา คือ กลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาชีพสื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ และ กลุ่มนักวิชาการสื่อที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการรายงานของสื่อ นั้น สามารถนำผลการศึกษานำเสนอได้ดังนี้

1. บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
2. นโยบายการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
3. กรอบการนำเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

1. บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มกลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาชีพสื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ และ กลุ่มนักวิชาการสื่อ สามารถสรุปบทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง ดังนี้

ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) บรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับยอมรับว่าต้องใช้ความระมัดระวังในการนำเสนอข่าวมากกว่า รัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ เนื่องจากเมื่อเกิดการรัฐประหารขึ้น คำสั่ง และประกาศ คสช. ซึ่งเทียบเท่ากับกฎหมายข้อบังคับในการปกครองประเทศในขณะนั้น ยังไม่มีความชัดเจนเพราะทยอยออกมาแบบฉบับต่อฉบับ ทำให้การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่หมิ่นเหม่ต่อประกาศคำสั่งของ คสช. ก็ต้องงดไว้ก่อน เลือกที่จะนำเสนอในประเด็นอื่นแทน เช่น รัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติ เป็นต้น เพื่อลดความเสี่ยงในการที่อาจจะไปขัดต่อคำสั่งของ คสช. ในภายหลังได้

โดยจตุรงค์ ปทุมานนท์ กล่าวว่า “ช่วงรัฐประหารใหม่ๆแบบเค้าเข้มๆเลยต้องระวังสูง โดยเฉพาะถ้อยคำที่ไปพาดพิงหรือคำทอทหารแรงๆ เช่น รัฐประหารเลวร้าย เราต้องรีไรท์คำให้ซอฟลงโดยเฉพาะการไปนำเสนอประเด็นที่จะไปพาดพิงสถาบันเราต้องระวัง”

นอกจากนั้น ยังได้กล่าวเสริมอีกว่า “มีสายตรง โฆษกกลาโหมโฆษก คสช. ก็มีโทรมาหาผม มาหา บอกว่าช่วยบอกน้องๆที่ฆ่าตัวอยู่กระทรวงกลาโหมหน่อยว่าให้ถามพลเอกประวิตร เขาอยู่กับท่านเป็นผู้ใหญ่แล้วต้องให้เกียรติท่าน ไปถามแบบไปจีไปตรวจสอบท่านรู้สึก บางที่ท่านอาจจะตอบด้วยถ้อยคำไม่สุภาพแล้วนำเสนอไปแบบนั้นจะดูไม่ดี” (จตุรงค์ ปทุมานนท์, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

ในขณะที่ไทยรัฐ โดยปรามศ เหล็กเพชร “ก็เสนอข่าวตามที่เกิดขึ้นมีการคอยดูคำสั่งประกาศต่างๆของ คสช. ช่วงแรกจะออกมาเยอะเพราะคำสั่งคือกฎหมายก็ต้องตามให้ตีว่ามีอะไรออกมาบ้าง ลดความแรงของภาษาลง ก็ต้องน้อยอยู่แล้วเพราะตอนนั้นเราต้องฟังรัฐ” (ปรามศ เหล็กเพชร, สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2560)

ทางด้านฉัตรชัย นามตาปี “ปรากฏการความเป็นจริง การนำเสนอหลังเกิดรัฐประหาร ส่วนหนึ่งมันขัดความรู้สึกคนทำ นสพ. โดยรวมเยอะนะมันถูกสอนมาว่าประชาธิปไตยเราถือธงอยู่ได้นะ พอมาเล่นข่าวรัฐประหารเราจะเชียร์ก็ไม่ได้มันก็ต้องมีเส้นแบ่งพอสมควรว่าได้แค่ไหนตรงนี้อธิบายยากคุณต้องเดินไปให้ได้ เราต้องคิดว่าข่าวที่เราเสนอไปอย่าเอาความคิดตัวเองเป็นใหญ่ การเขียนคอลัมน์อย่าเอาความรู้สึกตัวเองให้ดูบริบทที่แท้จริงที่มันปรากฏคือมันอาจจะขัดใจนักประชาธิปไตยไปบ้างแม้กระทั่งคนชอบรัฐประหารก็ค่าเราเพียงแต่เราต้องเดินไปให้ได้ มันก็ยากนะก็เหมือนฉีกหลักการประชาธิปไตยมันทำให้เราคิดแบบนั้นเราก็ต้องดึงตัวเองออกมาอย่าไปสนับสนุนรัฐประหารมากเกินไป มันควรจะมีขีดจำกัด” (ฉัตรชัย นามตาปี, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2559)

อย่างไรก็ตามเมื่อ คสช. มีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการควบคุมดูแลสื่อมวลชนแล้วท่าทีของสื่อได้รับการผ่อนปรนมากขึ้น การนำเสนอข่าวของสื่อจึงมีอิสระเสรีมากขึ้นแต่ยังคงใช้ความระมัดระวังในประเด็นความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างจาก คสช. อย่างมาก

ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาล นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) สถานการณ์ทางการเมืองมีความเคลื่อนไหวจากหลายฝ่ายโดยเฉพาะฝ่ายที่เป็นคู่แข่งสำคัญ คือ ฝ่ายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ กับ ฝ่าย กปปส. หนังสือพิมพ์ จึงได้ทำหน้าที่ในการรายงานข่าวความเคลื่อนไหว หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยหนังสือพิมพ์พยายามที่จะวางตัวเป็นกลางทำหน้าที่ในการนำเสนอข่าวด้วยข้อเท็จจริงและพยายามสร้างความสมดุลในการให้พื้นที่ข่าวคู่แข่ง ซึ่งหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีแนวทางและจุดยืนทางการเมืองในการนำเสนอข่าวที่แตกต่างกัน

พิจิตรา สีคาโม ได้ กล่าวว่าจากการศึกษาสื่อที่เกี่ยวข้องกับผู้ชุมนุม พบว่า สื่อที่รายงานเกี่ยวกับผู้ชุมนุมแต่เดิมแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ สื่อที่ทำหน้าที่รายงานข่าวอย่างเดียวไม่เกี่ยวข้อง

กับผู้ชุมนุม และ สื่อที่เลือกข้างมีบทบาทอยู่ในกลุ่มผู้ชุมนุม เมื่อระยะเวลาผ่านไปมากขึ้นฐานของผู้ติดตามก็มากขึ้น ซึ่งเมื่อสื่อที่เลือกข้างมีจำนวนผู้ติดตามมากขึ้น สื่อกระแสหลักจึงมีแนวโน้มเลือกข้างตามได้ ในขณะที่ผู้ชุมนุมยังคงต้องการสื่อเพื่อให้ได้พื้นที่ของการเป็นข่าวในเชิงบวกให้กับฝ่ายตนเอง (พิจิตรา สีคาโมโต้, สัมภาษณ์ 28 พฤศจิกายน 2559)

พันเอกวินัย สุวาริ ในส่วนเจ้าหน้าที่รัฐ กล่าวว่า ช่วงที่ผู้ชุมนุมเคลื่อนไหวจะมีการใช้สื่อปลุกเร้า เพราะสื่อเป็นช่องทางให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งสามารถใช้สื่อได้ ซึ่งสื่อก็ยอมให้ พื้นที่รายงานข่าวให้กับกับฝ่ายใดก็ตามสามารถพูดให้ร้ายแก่คนก็ไปนำเสนอโดยไม่ใช้ดุลพินิจ (พันเอกวินัย สุวาริ, สัมภาษณ์ 17 พฤศจิกายน 2559)

ทั้งนี้จักรกฤษ เพิ่มพูล ในฐานะประธานกณิกหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในขณะนั้น กล่าวว่า “หนังสือพิมพ์มติชนให้พื้นที่การนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล ความถูกต้องของรัฐบาลมากกว่าพื้นที่ในการนำเสนอข่าวของฉบับอื่น” (จักรกฤษ เพิ่มพูล, สัมภาษณ์, 24 พฤศจิกายน 2559)

2. นโยบายการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ พบว่า นโยบายการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ มีนโยบายในการเสนอข่าวที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับแนวทางปฏิบัติของหนังสือพิมพ์

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

นายปรามศ เหล็กเพชร ผู้สื่อข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์ไทยรัฐกล่าวว่า แนวทางในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีการสร้างความสมดุลโดยกระบวนการบรรณาธิการข่าวที่มีหลายขั้นตอน ซึ่งเมื่อข่าวผ่านผู้สื่อข่าว รีไรเตอร์ บรรณาธิการข่าว และบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งที่มีถึง 4 คน ในการหมุนเวียนการทำงานที่ ดังนั้นข่าวทุกข่าวจึงผ่านกระบวนการตรวจสอบในระดับหนึ่งแล้ว เมื่อรวมกับความเป็นสื่อเย็นของหนังสือพิมพ์จึงทำให้การรายงานข่าวจึงเกิดความผิดพลาดน้อย (ปรามศ เหล็กเพชร, สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2560)

หนังสือพิมพ์มติชน

นายจตุรงค์ ปทุมานนท์ หัวหน้าข่าวการเมืองหนังสือพิมพ์มติชน กล่าวว่า การทำงานของมติชนจะมีการประชุมกองบรรณาธิการทุกวัน เพื่อกำหนดประเด็นส่วนหนึ่งในวันถัดไป โดยจะใช้เวลาในช่วงเช้า เพื่อแจกแจงให้ผู้สื่อข่าวไปทำงาน และมีการประชุมในช่วงบ่ายเพื่อคัดเลือก

ข่าวลงตีพิมพ์ ซึ่งในการตัดสินใจเลือกหรือคัดข่าวใดขึ้นอยู่กับกองบรรณาธิการนำเสนอ โดยจะมีบรรณาธิการหน้าหนึ่งพิจารณาอีกครั้ง (จตุรงค์ ปทุมานนท์, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

ขณะที่ จักรชัย นามคาปี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ไม่ได้กำหนดเป็นเชิงนโยบายในการนำเสนอข่าวช่วงที่มีการชุมนุมทางการเมือง การนำเสนอต้องครบบริบูรณ์ของประเทศว่าทำไมถึงเกิดเรื่องนี้ขึ้นจึงได้นำเสนอ ซึ่งในการทำงานของกองบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ว่าให้อิสระกับนักข่าวเต็มที่ให้คิดและเลือกประเด็นเอง บรรณาธิการจะพิจารณาในขั้นตอนสุดท้ายอาจมีการปรับเปลี่ยนเล็กน้อยตามทิศทางของข่าว ซึ่งตามปกติแล้วจะมีการประชุมกองบรรณาธิการในสำนักงานทุกวันแล้วจึงแจ้งประเด็นเพิ่มเติมให้ผู้สื่อข่าวที่ทำงานภาคสนามให้ทราบ “ประเด็นข่าวสำคัญ หรือข่าวด่วนในแต่ละวันจะมาจากนักข่าวในพื้นที่นำเสนอเข้ามาถึงกองบรรณาธิการ ไม่ได้ถูกกำหนดมาจากผู้บริหารมีแต่ผู้บริหารที่เข้ามาท้วงติงว่าประเด็นที่ทำแรงเกินไป นอกจากมีข้อมูลที่ผู้บริหารไปพบมาอาจนำมาแจ้งให้กองบรรณาธิการดำเนินการ” (จักรชัย นามคาปี, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2559)

อย่างไรก็ตาม ข้อห้ามรายงานข่าวในกรณีที่ว่านั้นไม่ชัดเจนมีความคลาดเคลื่อนสูงและเป็นอันตรายต่อการฟ้องร้องได้ อาทิ ประเด็นเกี่ยวกับข้อกฎหมาย การพาดพิง ฟ้องร้องหมิ่นประมาท แม้กระทั่งข่าวเกี่ยวกับสถาบันที่ผ่านการผลิตซ้ำ ทั้งนี้ในกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองใหญ่ที่มีความเสี่ยงหลายด้านทางกองบรรณาธิการจะร่วมมือในการเรียบเรียงข่าวร่วมกันจะไม่ปล่อยให้ผู้สื่อข่าวรายงานเพียงคนเดียว โดยเฉพาะเหตุการณ์ความขัดแย้งที่ทุกฝ่ายต้องต้องลงไปดูอย่างละเอียด แม้กระทั่งการใช้ภาพประกอบข่าว

ทั้งนี้ในประเด็นพาดหัวข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้ใช้คำที่รุนแรง บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์กล่าวว่า ข่าวแรงก็ต้องพาดแรง ๆ อยู่ที่เนื้อหา หัวอยู่ที่เนื้อหา อาจจะแรงกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ไม่ได้บิดเบือน แค่สื่อให้ตรง ๆ ตามธรรมชาติของลักษณะหนังสือพิมพ์อยู่แล้ว เนื่องจากข้อจำกัดของพื้นที่ หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ทำให้จำกัดในการพาดหัวที่ต้องใช้คำตรง ๆ ชัด ๆ เป็นลักษณะเฉพาะของหนังสือพิมพ์ ที่ต้องจบให้ในไม่กี่คำ

สำหรับในการทำหน้าที่สื่อ นายจักรชัยยืนยันว่า แม้จะเกิดรัฐประหารขึ้นปัญหาความขัดแย้งก็คลี่คลายแต่โดยส่วนตัวแล้วคัดค้านรัฐประหาร ซึ่งการนำเสนอข่าวในช่วงนี้ได้เสนอไปตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ และไม่เอนเอียงเข้าข้างรัฐประหารมากกว่าการยึดแนวทางประชาธิปไตย จึงเห็นแนวทางของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ที่นำข่าวน้องชายนายกรัฐมนตรีนาย พล.อ. ปรีชา จันทร์โอชา จนนายกรัฐมนตรีนาย พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา แสดงความห่วงหวั่นใจในเรื่องดังกล่าวด้วย พร้อมยอมรับผู้มีอำนาจในรัฐบาล

คสช. โทรมาท้วงติง ก็ต้องว่า เราก็ต้องพูดความจริงรายงานไปตามสถานการณ์ ต้องทำหน้าที่สื่อจะหนังสือพิมพ์ไปปกป้องไม่ได้

กรณีนี้เกี่ยวข้องกับบทบรรณาธิการข่าวพบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีการจัดวางผู้เขียนบทบรรณาธิการที่แตกต่างกัน โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้มอบหมายให้ สุนทร ทาซ้าย เป็นผู้รับผิดชอบหลัก การทำงานจึงเป็นไปด้วยความอิสระ ความคิดเห็นที่ปรากฏในบทบรรณาธิการจึงมาจากความคิดของบรรณาธิการเพียงคนเดียว ขณะที่หนังสือพิมพ์มติชน ผู้เขียนบทบรรณาธิการประกอบด้วย 3 คน คือ จำลอง ดอกปبيب นครินทร์ วรณิกิจไพบูลย์ และ วรศักดิ์ ประยูรสุข ซึ่งแยกกันเขียนตามประเด็นที่มาจากความถนัดและเชี่ยวชาญของบุคคลทั้งสามสลับกันเขียนในแต่ละวัน ส่วนไทยโพสต์เป็นการเขียนสลับกันของผู้สื่อข่าวที่เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็นของวันนั้น บทบรรณาธิการของไทยโพสต์จึงมีความสอดคล้องกับประเด็นข่าวการเมืองหลักในแต่ละวัน

3. กรอบการนำเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์กลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ นักวิชาชีพสื่อมวลชน กลุ่มที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ และกลุ่มนักวิชาการสื่อ พบว่ากรอบการนำเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ ที่มาจากกลุ่มบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ และนักวิชาชีพสื่อมวลชนมีแนวทางเดียวกัน คือ รายงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง พยายามสร้างความสมดุล ให้พื้นที่ข่าวแต่ละฝ่ายเท่าเทียมกัน รายงานข่าวโดยไม่กระทบต่อกฎหมาย หรือ ส่งผลกระทบต่อไปยังบุคคลใด

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

“ข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐว่าเน้นหลักความสมดุลในทุก ๆ ด้าน มีการทำงานถึง 4 ขั้นตอน ในการบรรณาธิการข่าว ในขณะที่เดียวกันโครงสร้างของบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งมีการหมุนเวียนการทำหน้าที่กำหนดพาดหัวข่าวถึง 4 คน ในส่วนของเนื้อหาข่าวได้มีการกระจายพื้นที่ข่าวให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความสมดุล แต่ถ้าเป็นประเด็นที่ล่อแหลมต่อการถูกฟ้องร้องก็จะมีการปรึกษาทนายก่อนนำเสนอข่าวเกือบทุกครั้ง” (ปราชญ์ เหล็กเพชร, สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2560)

ขณะที่ นายสุนทร ทาซ้าย บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวว่า มีความชัดเจนที่ต้องเลือกข้างทางการเมืองเป็นเรื่องปกติ

“ผมคิดว่าเป็นเรื่องปกติหนังสือพิมพ์ก็รายงานข่าวตามข่าวที่เกิดขึ้น แต่ในแง่การเขียนคอลัมน์หรือบทความเราอาจจะถูกมองว่าเข้าข้างใดข้างหนึ่งเพราะมันเป็นความคิดเห็น แต่ถ้ามองในมุมมองข่าวเราก็พูดตามความจริง จริงๆบรรณาธิการไทยรัฐไม่ค่อยได้ตัดสินใจอะไรหรอก ส่วน

ใหญ่จะเป็นหัวหน้าข่าวหน้าหนึ่งมากกว่า บรรณาธิการจะเป็นแค่หนึ่งในการตัดสินใจโดยรวมก็คือว่าไทยรัฐจะเข้าข้างประชาชนนั้นแหละ คือไม่เห็นด้วยจะไปล้มรัฐโดยใช้มือบหรือฝูงชนแบบนั้น ควรจะแก้ไขกันในสภาแต่เมื่อมันออกมาแล้วมันก็ต้องเดินหน้า” (สุนทร ทาช้าย, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2560)

หนังสือพิมพ์มติชน

“การนำเสนอข่าวของมติชนที่เกี่ยวกับความขัดแย้งในกองบรรณาธิการจะพิจารณา ร่วมกัน เพื่อดูว่าข่าวมีความสมดุลแล้วหรือไม่ ต้องพยายามทำให้พื้นที่ข่าวเท่ากันมากที่สุด สำหรับ ข่าวไหนที่ล่อแหลมสุดเสี่ยงต่อการชกกฎหมาย โดยเฉพาะประเด็นที่จะไปพาดพิงถึงสถาบันก็เลือก ที่จะตัดออกไปหรือหลีกเลี่ยงที่จะไม่กล่าวถึง” (จตุรงค์ ปทุมานนท์, หัวหน้าข่าวการเมือง หนังสือพิมพ์มติชน, สัมภาษณ์, 26 มิถุนายน 2560)

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์

“ต้องยอมรับว่าการนำเสนอข่าวท่ามกลางความขัดแย้งไม่มีตรงกลาง แต่ได้พยายามให้ เกิดความสมดุลโดยการให้พื้นที่แหล่งข่าวทั้ง 2 ฝ่าย หากความเป็นตรงกลางให้ได้ว่าอยู่ตรงไหนถ้า เป็นกรณีใหญ่ ๆ ที่มีความเสี่ยงหลายด้านจะช่วย ๆ กันดู ต้องดูร่วมกัน ปล่อยให้คน ๆ เดียวกันก็ ไม่ได้ ความขัดแย้งแรก ๆ ต้องลงไปดู แม้กระทั่งการใช้รูป ประเด็นเสี่ยงกฎหมายการพาดพิง ฟ้องร้องหมิ่น ประมาท แม้กระทั่งข่าวเกี่ยวกับสถาบัน การผลิตซ้ำก็โดน” (ฉัตรชัย นามตาปี, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2559)

อย่างไรก็ตาม ในการสัมภาษณ์นายโคทม อาริยา นักสันติวิธีที่มองว่าหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ มีการวางตัวผู้สื่อข่าวที่เหมาะสมขณะที่มติชนก็มีรูปแบบการนำเสนอที่เป็นแบบเฉพาะของ ตนเอง

“พาดหัวภาษาไม่รุนแรง เป็นการสร้างความอยากรู้อยากเห็นกระตุ้นเร้าใจ แต่ไม่ตรงกับ รายละเอียด บางครั้งเนื้อหาที่ไม่ตรงกับพาดหัวด้วยซ้ำ จับประเด็นเร้าใจ เดิมสี่สัน เข้าไป บก นักข่าว ใส่เพิ่มเนื้อหาข้างในไทยรัฐดูโอเค ผมเข้าใจว่าบรรณาธิการคงจะรู้นิสัยของนักข่าวแต่ละคน เวลา ข่าวออกมามีเป็นแผงไม่ถือว่าเป็นการเสนอข้อเท็จจริงเพียงด้านเดียว ที่ผมพูดคือเขารู้จักส่งคน เล่น เป็นทีม มีรายละเอียด พอเล่นเป็นทีมบางคนชำนาญ เจาะได้” (โคทม อาริยา, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2559)

“มติชน ก็พยายามแยกความเห็นจากข่าวที่เป็นข้อเท็จจริง ให้ไปตามเนื้อผ้าของข่าว ประเด็นคือ คอล้มัน บทสัมภาษณ์ ที่จะออกไปในเจดสีเดียวกัน แต่ไม่ทั้งหมดมติชนนี้จะ ถูกแบน หรือต่อต้าน จากโฆษณาหรือผู้มีอำนาจ ความเสี่ยงสูงกว่า” (โคทม อาริยา, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2559)

4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองมีดังนี้

1. ความกดดันของผู้สื่อข่าวที่ต้องทำงานในพื้นที่ จากผู้ชุมนุม การรายงานที่เป็นลบกับกลุ่มผู้ชุมนุม ส่งผลให้เกิดความไม่พอใจจนอาจส่งผลไปถึงการกีดกันไม่ให้ผู้สื่อข่าวกลับเข้ามาในพื้นที่ได้อีก เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่ปกติขึ้นแล้วผู้สื่อข่าว จึงไม่สามารถรายงานข้อเท็จจริงออกไปได้ด้วยเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัย

“สื่อควรมีอิสระในการทำข่าวในพื้นที่ ไม่ถูกปิดกั้นแต่ในความเป็นจริงผู้สื่อข่าวได้รับผลกระทบ ที่ได้รับอันตราย สะเก็ดระเบิด ได้รับความรุนแรงมีความเสี่ยงภัยสูง เท่ากับเอาชีวิตเป็นเดิมพัน แต่ถ้าหากนักข่าวเข้าไม่ถึงพื้นที่จะทำให้สังคมไม่รู้ข้อเท็จจริง โอกาสที่สังคมจะไม่ได้รับรู้ข่าวที่เป็นกลางจากนักข่าวเลย นอกจากข่าวที่ออกมาจากแกนนำเท่านั้น นักข่าวทำงานด้วยความยากลำบาก ในพื้นที่ที่มีความขัดแย้ง ทุกการชุมนุมสื่อถูกปิดล้อม ปิดกั้นได้รับผลกระทบในการเข้าถึงข่าวทุกเหตุการณ์ พอการชุมนุมเริ่มมีการใช้ความรุนแรงนักข่าวทุกคนก็ได้รับความเดือดร้อนบาดเจ็บหรือเสียชีวิตก็มีมาแล้ว” (ประดิษฐ์ เรืองดิษฐ์, สัมภาษณ์ 28 พฤศจิกายน 2559)

ฉัตรชัย นามตาปี บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ยอมรับว่า ปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองส่งผลกระทบต่อการทำงานของหนังสือพิมพ์ในหลายด้าน การนำเสนอข่าวที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พยายามจะสร้างให้เกิดความสมดุลโดยการนำเสนอข่าวจากแหล่งข่าวทั้ง 2 ฝ่าย เช่น การลงรูปฝ่าย นปช.เพื่อให้เกิดความสมดุลนั้น ก็ถูกผู้อ่านหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์โทรมาต่อว่าเป็นต้น

สุนทร ทาช้าย บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ กล่าวว่าในช่วงแรกที่เกิดการรัฐประหาร นอกจากการเรียกสื่อเข้าไปทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอข่าวของ คสช. แล้ว ยังมีประกาศของ คสช. ที่เกี่ยวข้องกับกรวางกรอบกำหนดบทบาทสื่อไม่ให้นำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องต่อการวิพากษ์วิจารณ์ คสช. และมีบทลงโทษที่ค่อนข้างหนัก โดยเฉพาะคำสั่งที่ 97/2557 ที่ สภาวิชาชีพสื่อได้มีการเรียกร้องให้ คสช. พิจารณาคำสั่งดังกล่าวเพราะกระทบต่อเสรีภาพสื่ออย่างมาก (ดูรายละเอียดใน ภาค ผนวก ข คำสั่ง คสช. ที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการเผยแพร่ข่าวสาร ปี พ.ศ. 2557)

2. นโยบายผู้บริหาร เจ้าของสื่อ นายทุน และผู้มีอำนาจที่มีอิทธิพลผ่านนายทุน โดยปัจจัยที่กระทบต่อการนำเสนอข่าวโดยตรง คือ แรงกดดันจากแหล่งข่าวโดยเฉพาะในระดับแกนนำที่สื่อสารกลับผ่านช่องทางต่าง ๆ ขณะที่นักวิชาชีพมองว่า นายทุนสื่อและผู้ซื้อโฆษณาที่มีอิทธิพลในการควบคุมการนำเสนอของสื่อโดยมีส่วนสำคัญต่อหนังสือพิมพ์อย่างมาก ในการเลือกที่จะเสนอ

ข่าวใดและไม่ให้เสนอข่าวใด เนื่องจากหนังสือพิมพ์อยู่ได้ด้วยเงิน โฆษณาทั้งจากภาคเอกชนและรัฐ ซึ่งปัจจัยนี้ส่งผลให้ผู้ที่เป็นเจ้าของทุนสามารถเข้ามาควบคุมสื่อได้ด้วย

“ความอยู่รอดทางธุรกิจ สื่อ เจ้าของธุรกิจสื่อ เองที่ เป็นผู้กำหนดข่าว ที่จะให้เสนอข่าวใดได้ไม่ได้ เจ้าของสื่อกับเจ้าของทุน ใช้เสรีภาพไปคำกำไร คำนิ่งถึงรายได้กำไร ไม่อยากให้ใครไปทำอะไรให้ธุรกิจเขามีปัญหา บริษัทเอกชน ที่ซื้อสื่อ โฆษณาก็ไม่กล้าแตะ เงิน โฆษณาจากภาครัฐเองก็จำนวนมาก” (ประคิษฐ์ เรืองคิษฐ์, สัมภาษณ์ 28 พฤศจิกายน 2559)

อย่างไรก็ตามทางด้านบุคคลากรสื่อระบุว่าไม่ได้รับผลจากนายทุนหรือผู้ซื้อโฆษณา โดยตรงมาถึงส่วนข่าวการเมืองแต่อย่างใด นอกจากข้อกำหนดที่จะไปละเมิดกฎหมาย หรือข้อบังคับ หรือการเน้นย้ำในการนำเสนอประเด็นที่อ่อนไหว เช่น กรณีที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือสถาบัน เป็นต้น

3. นโยบายจากผู้มีอำนาจในขณะนั้น โดยในช่วงรัฐประหาร คสช. ใช้วิธีเชิญบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เข้าไปประชุมเพื่อขอความร่วมมือในการรายงานข่าวช่วงหลังรัฐประหาร รวมทั้งมีการเรียกเข้าเมื่อการรายงานข่าวที่ไม่เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ รวมถึงการออกคำสั่ง คสช. หลายฉบับที่มีวาระเกี่ยวกับการวางกรอบให้สื่อแขนงต่างๆ ได้ปฏิบัติตาม จนกระทั่งมาถึงคำสั่ง คสช. ฉบับที่ 97/2557 ที่มีสื่อมวลชนรวมตัวกันเรียกร้องให้ คสช. ได้ทบทวนรายละเอียด

ประคิษฐ์ เรืองคิษฐ์ อดีตนายกสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งยังดำรงตำแหน่งในขณะนั้น กล่าวว่า ได้แจ้งทาง คสช. ไปตามข้อเท็จจริงว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ สื่อมีความสำคัญถ้าทหารใช้อำนาจมาปิดสื่อก็จะยิ่งทำให้บรรยากาศตึงเครียดขึ้น ซึ่งหากการนำเสนอข่าวของสื่อในบางครั้งที่มีความผิดใจกันหรือเข้าใจไม่ตรงกัน ก็ควรใช้วิธีพูดคุยกัน ทำความเข้าใจกันว่าที่เหมาะที่ควรเป็นอย่างไร โดยการออกประกาศฉบับที่ 97/2557 นั้นทางสมาคมนักข่าวฯ ได้โต้แย้ง และปลัดกระทรวงกลาโหมก็เชิญตัวแทนสื่อเข้าไปพบ ก็มีการปรับแก้เป็นประกาศฉบับที่ 103/2557 แทน

สำหรับในกรณีที่ทาง คสช. ได้เรียกสื่อและผู้บริหารสื่อเข้าไปปรับความเข้าใจเกี่ยวกับการเสนอข่าวของสื่อซึ่งไม่เป็นไปตามทิศทางของ คสช. อยู่บ่อยครั้งนั้นอดีตนายกสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ไม่เห็นด้วยเนื่องจากมองว่า การเชิญ มาพูดคุยมากครั้งจะกลายเป็นใช้อำนาจที่มีข่มขู่สื่อมวลชนได้ “การเชิญผู้บริหารสื่อไปปรับทัศนคติบ่อย ๆ หลายครั้งช่วงแรกๆก็อาจจะดี เพื่อต้องการให้นโยบายที่ชัดเจนแต่ถ้าบ่อยมากก็กลายเป็นการข่มขู่ สำหรับผมผมไม่ได้มองว่าเขาจะยึดหยุ่นดีกว่าชุดอื่นมันมีช่องของการพูดคุย มีช่องของการทำความเข้าใจ แล้วคนในวงการสื่อจำนวนมากที่ต้องการเห็นประเทศเดินไปข้างหน้า เว้นแต่ทหารเข้ามาบริหารประเทศแล้วมาสร้างปัญหา” (ประคิษฐ์ เรืองคิษฐ์, สัมภาษณ์ 28 พฤศจิกายน 2559)

4. กลุ่มผู้อ่านเป้าหมาย หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีกลุ่มเป้าหมายที่รับรู้ข่าวสารที่ต่างกัน การรักษารฐานผู้อ่านไว้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อการนำเสนอข่าว

“มีการรักษาคอนอ่าน อะไรที่เราใจนาสนใจต้องจับประเด็นความรู้สึกของคนอ่าน สวิงไปการเมืองก็ถูกกดทับไป พยายามเจาะและพาดหัวข่าวที่ฉีกออกไปโดยหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นก็ได้” (โคทม อริยา, สัมภาษณ์, 22 พฤศจิกายน 2559)

สรุปทัศนคติต่อบทบาทของสื่อจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการสัมภาษณ์เชิงลึก

หนังสือพิมพ์ได้ทำบทบาทหน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชน ในการเสนอข่าวช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง โดยที่บทบาทของหนังสือพิมพ์ปรับไปตามอำนาจรัฐที่เป็นอยู่ในขณะนั้นหากเป็นยุคที่รัฐบาลมาจากการเลือกตั้งหนังสือพิมพ์ก็สามารถนำเสนอข่าวได้อย่างมีเสรีภาพ แต่เมื่อเป็นช่วงการรัฐประหารรัฐบาลมีอำนาจเต็มในการบริหารประเทศ หนังสือพิมพ์ก็ต้องใช้ความระมัดระวังในการเสนอข่าวเพื่อไม่ให้ขัดต่อข้อกฎหมายในขณะนั้น

โดยการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีแนวทางจากประเด็นของข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นตัวกำหนดทิศทางข่าวที่จะนำเสนอ โดยส่งมาจากผู้สื่อข่าวในพื้นที่ผ่านการกลั่นกรองจากกองบรรณาธิการข่าว ซึ่งหากมีข่าวที่สุ่มเสี่ยงที่จะผิดพลาดส่งผลลบ ไทยรัฐจะปรึกษาทีมกฎหมาย มติชนจะมี ทีมบรรณาธิการบริหารในการมีบทบาทพิจารณา ขณะที่ไทยโพสต์จะใช้วิธีหาหรือและสรุปที่บรรณาธิการข่าวเป็นผู้พิจารณา สำหรับประเด็นผู้มีอำนาจที่จะเข้ามาเกี่ยวข้องนั้น จะมาในรูปแบบการโทรศัพท์หรือท้วงติงผ่านผู้สื่อข่าวในพื้นที่

ในสถานการณ์ทางการเมืองที่อยู่ในการเผชิญหน้าหรือปะทะกันของกลุ่มผู้ชุมนุมที่เคลื่อนไหว หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับยึดหลักความสมดุลในพื้นที่ข่าวทั้งฝ่ายรัฐและฝ่ายที่คัดค้าน ซึ่งยังเน้นการนำเสนอไปตามข้อเท็จจริงที่ได้จากผู้สื่อข่าวในพื้นที่และจากสื่ออื่นๆที่ปรากฏ

ส่วนปัจจัยที่กระทบต่อการนำเสนอข่าวโดยตรงคือแรงกดดันจากแหล่งข่าว โดยเฉพาะในระดับแกนนำที่สื่อสารกลับผ่านช่องทางต่าง ๆ ขณะที่นักวิชาชีพมองว่า นายทุนสื่อและผู้ซื้อโฆษณาเมื่ออิทธิพลในการควบคุมการนำเสนอของสื่อแน่นแต่ทางด้านบุคคลากรสื่อระบุว่าไม่ได้รับผลจากนายทุนหรือผู้ซื้อโฆษณาโดยตรงมาถึงส่วนข่าวการเมืองแต่อย่างใด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “บทบาทหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมือง: การวิเคราะห์การทำหน้าที่และการวางกรอบข่าว:กรณีวิกฤติทางการเมืองช่วง พ.ศ. 2557” เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาในการวิเคราะห์พรรณนาเพื่อศึกษาเนื้อหาข่าวหน้าหนึ่งและเนื้อหาบทบรรณาธิการ ร่วมกับ การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อประมวลทัศนคติต่อบทบาทของสื่อในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองจากผู้เกี่ยวข้อง เป้าหมายการศึกษามุ่งวิเคราะห์หนังสือพิมพ์ 3ฉบับคือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชนและหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่สำคัญตั้งแต่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2557 เพื่อตอบปัญหาการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยได้แสดงบทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนต่อสังคมในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนหรือไม่
2. บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยในช่วงความขัดแย้งทางการเมืองมีการวางกรอบเนื้อหาอย่างไร
3. บทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)กับช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหาร-รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) มีความเหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ในส่วนต่อไปนี้เป็นเพื่อการเชื่อมโยงสรุปผลการวิจัยกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงได้นำเสนอสรุปผลการวิจัยในประเด็นหลักตามวัตถุประสงค์การวิจัยแล้วทำการอภิปรายโดยนำแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเชื่อมโยงในการตีความ ขยายความและอธิบายความเพื่อทำการเสนอแนะในเชิงสร้างองค์ความรู้และการเสนอแนะในเชิงปฏิบัติทางวารสารศาสตร์ต่อไป

1. บทบาทหน้าที่หนังสือพิมพ์ไทยในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง
จากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์โดยเลือกวิเคราะห์จากพาดหัวข่าว พาดหัวรอง ข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งและข่าวต่อ

เนื่องมาจากหน้าหนึ่ง โดยใช้แนวคิด บทบาทหน้าที่สื่อของลาสเวลล์ (1948, อ้างถึงใน กาญจนา ,2552) วิเคราะห์หน้าที่การสอดส่องดูแลและวังระไวสิ่งแวดล้อมให้กับสังคมในการเสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ว่าเป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ (function) หรือไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ (dysfunction) อย่างไร

ช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองสมัยที่รัฐบาลขาดความมั่นคงและไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่าในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้มีการสะท้อนบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนด้านการแจ้งข่าวสาร (to inform) ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่หลักในการเฝ้าติดตามความเคลื่อนไหวของสังคม ทั้งนี้ในช่วงที่เกิดการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์ได้แจ้งข่าวสารเพื่อเตือนภัยที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน รวมทั้งรายงานในสถานการณ์ที่ที่อ่อนไหว หนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่เฝ้าระวังและรายงานความเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ โดยทั่วไปในช่วงนี้หนังสือพิมพ์สามารถนำเสนอข่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ มีการนำเสนอข่าวจากฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายที่ตรงข้ามกับรัฐบาลได้โดยไม่ถูกปิดกั้นหรือควบคุมจากฝ่ายรัฐบาลแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ มีประเด็นที่แตกต่างกันในรายละเอียดของการเลือกใช้คำมาพาดหัวข่าว อาทิ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเน้นการพาดหัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับความเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม กปปส. ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในช่วงเหตุการณ์จะเกิดการปะทะกันมักเน้นถึงความรุนแรงอาจส่งผลให้ประชาชนเกิดความตื่นตระหนก ขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอผลกระทบจากการชุมนุมของผู้ชุมนุม กปปส. เน้นทั้งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ส่วนในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองยุคที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) พบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ มีการสะท้อนบทบาทหน้าที่ด้านการแจ้งข่าวสารตามบทบาทหน้าที่หลักของหนังสือพิมพ์ โดยการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ให้ความสำคัญกับการรายงาน การแจ้งข่าวสารภารกิจของ คสช. เป็นหลักทั้งเรื่องการแก้ไขปัญหาของประเทศที่ก่อนหน้านี้ติดขัดจากความขัดแย้งทางการเมือง รวมทั้งประกาศสำคัญต่าง ๆ แต่ก็มีมีการเสนอข่าวเกี่ยวกับกลุ่มที่ต่อต้าน คสช. ในช่วงเวลานี้ด้วย โดยในข่าวเดียวกันหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมักนำเสนอเนื้อหาทั้งกลุ่มที่ต่อต้านและสนับสนุน เช่นเดียวกันกับการนำเสนอประเด็นการตรวจสอบรัฐบาล คสช. ที่กำลังมีปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล หนังสือพิมพ์มติชน รายงานข่าวการรัฐประหารไปตามสถานการณ์และประกาศของ คสช. แต่ในช่วงที่กลุ่มต่อต้านรัฐประหารออกมาเคลื่อนไหว หนังสือพิมพ์ได้ให้พื้นที่ในการเสนอข่าวเช่นเดียวกับข่าวจาก คสช. โดยเฉพาะในช่วงตรวจสอบปัญหาทุจริตของรัฐบาล คสช. หนังสือพิมพ์มติชนได้นำเสนอข่าวปม

ศัลยกรรมของการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลอย่างละเอียด ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้ให้ความสำคัญต่อการรายงานข่าวเพื่อตรวจสอบรัฐบาล คสช. เมื่อพบประเด็นสงสัยในกรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลตามรูปแบบเดียวกับก่อนเกิดการรัฐประหารซึ่งเป็นหน้าที่ตามบทบาทสำคัญของสื่อในการรายงานข่าวเชิงสืบสวน (investigative journalism) กรณีการทุจริตที่สื่อให้ความสำคัญอยู่แล้ว

นอกจากนั้นยังพบว่าหนังสือพิมพ์มีบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวสารต่อสังคมในแต่ละช่วงเหตุการณ์ด้วย เช่น ในกรณี ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์มติชนมีการนำเสนอข่าวที่มีคำว่า ปฏิวัติ ปรากฏอยู่ในส่วนของความนำ เป็นจำนวนถึง 4 วัน และกระจายไปตลอดทั้งช่วงที่เกิดการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ คือ วันที่ 6 วันที่ 8 วันที่ 14 และ วันที่ 16 มกราคม 2557 ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวสารจากข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

เหตุการณ์	ประเด็นข่าว		
	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงที่			
ปิดกรุงเทพฯ	1.เตรียมพร้อมของรัฐบาล และความกังวลที่จะเกิดเหตุความรุนแรง 2.ความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส.	1.เคลื่อนไหวของฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส. 2.กระแสข่าวการปฏิวัติ	1.การเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาลของกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส 2.ทำที่ที่จากฝ่ายต่างๆที่เป็นไปในแนวทางบวกต่อการชุมนุม
สรส. ขอคืนพื้นที่	1.เหตุการณ์การปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ชุมนุม 2.ศาลแพ่งยกเลิกกฎข้อของ สรส. ที่นำมาใช้ในการใช้กำลังปราบปรามผู้ชุมนุมกปปส.	1.ข้อพิจารณาของศาลเกี่ยวกับข้อบังคับของกฎหมายที่จะใช้เพื่อเข้าไปดำเนินการต่อกลุ่มผู้ชุมนุม 2.รายงานสถานการณ์ตามเหตุการณ์ปะทะจากการขอคืนพื้นที่	1.การเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมที่ปะทะกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการขอคืนพื้นที่ 2.การติดตามการดำเนินงานกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ทำให้เกิดเหตุที่มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

เหตุการณ์	ประเด็นข่าว		
	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
ช่วงที่ 2			
รัฐประหาร	1.ภารกิจของผู้นำทางทหาร 2.การแก้ไขปัญหาทางการเมือง	1.ข่าวหลักเกี่ยวกับฝ่ายผู้นำทหารการบริหารประเทศแก้ไขปัญหา 2.ทัศนะผลกระทบที่มาจาก การเข้ามาคุมอำนาจของทหารและรัฐประหาร	1.แนวทางการแก้ไขปัญหาตามภารกิจของคสช. 2.การเคลื่อนไหวของฝ่ายตรงข้ามกับคสช.
ต่อต้านรัฐประหาร	1.ความเคลื่อนไหวจากฝ่ายความเห็นต่างทางการเมือง	1.ความเคลื่อนไหวจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยต่อการรัฐประหาร	1.แจ้งข่าวสารข่าวการต่อต้านรัฐประหาร
ตรวจสอบรัฐบาล คสช.	1.ตรวจสอบรัฐบาลตามเหตุการณ์และกระแสข่าว	1.การตรวจสอบรัฐบาลทั้งในกรณี การจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์เสียงห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาล 2.ข้อสังเกตในรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินของนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการขายที่ดิน	1.การตรวจสอบกรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับนั้นสามารถสรุปบทบาทที่เด่นชัดในการแจ้งข่าวสาร ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2 แสดงการสรุปบทบาทและการทำหน้าที่สื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์ในวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง

หนังสือพิมพ์	ช่วงเหตุการณ์ที่ 1	ช่วงเหตุการณ์ที่ 2
ไทยรัฐ	<p>to inform</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำหน้าที่เสนอข้อเท็จจริง, รายงานสถานการณ์, เตือนภัย - รัฐ, ฝ่ายต่อต้าน, คำปราศรัยโจมตีรัฐบาล 	<p>to inform</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำหน้าที่รายงานข่าวสาร คสช. - นำเสนอข่าวกลุ่มต่อต้านในลักษณะรายงานตามเหตุการณ์ - การตรวจสอบ คสช. รายงานจากแหล่งข่าวฝ่ายรัฐบาล - ไม่มีการสัมภาษณ์ แสดงความเห็นทางการเมือง
มติชน	<p>to inform</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมือง - นำเสนอผลกระทบจากการชุมนุมของ กปปส. 	<p>to inform / correlation</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข่าวสาร คสช. - กลุ่มต่อต้าน - มีการตรวจสอบ คสช. (ปม ไมโครโฟน) - ไม่มีสัมภาษณ์ แสดงความเห็นทางการเมือง - การอธิบายข่าวสารด้วยแผนภาพ
ไทยโพสต์	<p>to inform</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์, เตือนภัย, ความเข้าใจ - เสนอความเห็นต่างจากรัฐ, พาดหัวข่าวโจมตี - เน้นคำปราศรัยแกนนำโจมตีรัฐบาล 	<p>to inform</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข่าวสาร คสช. - กลุ่มต่อต้านในเชิงลบ ใช้พาดหัวเชิงประชดประชัน - มีการตรวจสอบ คสช. (ปม ไมโครโฟน) - ไม่มีสัมภาษณ์ แสดงความเห็นทางการเมือง

การอภิปรายผล บทบาทหน้าที่หนังสือพิมพ์ไทยในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองพบว่า จากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ที่สื่อมวลชนทั้ง 2 ช่วง เหตุการณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ได้สะท้อนบทบาทหน้าที่ด้านการแจ้งข่าวสารเตือนภัยให้กับประชาชนตามกรอบ แนวคิดของลาสเวลล์ (1948) ในขณะที่ช่วงเหตุการณ์แรก หนังสือพิมพ์มีความเป็นอิสระเนื่องจากรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการบริหารประเทศ สื่อจึงค่อนข้างมีสิทธิเสรีภาพเต็มที่ในการนำเสนอข่าวแม้กระทั่งการเลือกข้างสนับสนุนฝ่ายที่ขัดแย้งทางการเมืองก็เห็นได้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากพิจารณาในประเด็นของเสรีภาพสื่อที่มีอยู่อย่างเต็มที่ที่จะพบได้จากประเด็นในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่ไม่ได้ถูกควบคุมจากอำนาจรัฐ โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นการใช้กฎหมาย ข้อบังคับ เพื่อควบคุมสื่อในการที่จะวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล

เมื่อพิจารณาบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ในช่วงเวลานี้จึงพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้แสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางสังคมในช่วงนี้คือการติดตามสอดส่องความเคลื่อนไหวของการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ในด้านต่างๆ อย่างใกล้ชิด โดยไทยรัฐได้รักษาบทบาทหน้าที่ที่เป็นกลางด้วยการวางหัวข่าวหน้าหนึ่ง 4 ราย เพื่อสลับกันทำหน้าที่ในแต่ละวันซึ่งทั้ง 4 คนมีอุดมการณ์ ทิศนคติทางการเมืองที่แตกต่างกัน

หนังสือพิมพ์มติชนได้ทำหน้าที่ในการรายงานความเคลื่อนไหวจากการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ เช่นกัน โดยเน้นการแจ้งข่าวสารจากฝ่ายรัฐบาลมาก่อนซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นความสัมพันธ์ที่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ได้ว่าจ้างให้มติชนประชาสัมพันธ์โครงการของภาครัฐ โดยข้อมูลจากไทยพับลิก้า (ไทยพับลิก้า, 2558) มีการเปิดเผยถึงงบประมาณประชาสัมพันธ์ของรัฐบาลที่สนับสนุน หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ คือ บริษัทมติชนและบริษัทสยามสปอร์ตฯ และ จากสมัยรัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการ ROADSHOW สร้างอนาคตประเทศไทย THAILAND 2020 โดยแบ่งเป็น 3 สัญญา รวมมูลค่า 240 ล้านบาท (มติชน 2 สัญญา มูลค่า 140 ล้านบาท) ซึ่งทุกสัญญาใช้วิธีการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีพิเศษที่เป็นการเชิญเฉพาะรายมาเสนอราคาโดยตรง

ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้แสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นฝ่ายที่ตรงข้ามรัฐบาล ยิ่งลักษณ์อย่างชัดเจน การให้นำหน้าหน้ากับความเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมฝ่ายตรงข้ามรัฐบาล การนำเสนอถ้อยคำปราศรัยโจมตีรัฐบาล การใช้ภาษาที่ต่อว่าโจมตีรัฐบาลของพาดหัวข่าว

การทำหน้าที่ในบริบทนี้ของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ยังสามารถพิจารณาในประเด็นของทิศทางในการนำเสนอข่าวตามแนวทางของวารศาสตร์สันติภาพ และวารศาสตร์สงคราม (Peace & War Journalism) (อ้างถึงใน สวส., 2556) ที่พบว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้เป็นไปในแนวทางที่เน้นความขัดแย้งจากการใช้ภาษาพาดหัวข่าวที่หือหวาอันเป็น

ลักษณะของหนังสือพิมพ์ที่ต้องการใช้คำที่เร้าอารมณ์ เพื่อสร้างความโดดเด่น กระตุ้นความสนใจจากผู้อ่าน การเรียกแหล่งข่าวด้วยภาษาที่แสดงถึงเจตนาไม่ดีในเชิงของความเป็นฝ่ายตรงข้าม การให้ความสำคัญต่อแหล่งข่าวเฉพาะในระดับผู้นำไม่ได้ให้ความสำคัญไปที่ประชาชนที่หลากหลาย และเน้นการเสนอข่าวในเชิงรับรายงานเฉพาะผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วเป็นรูปธรรมโดยไม่ได้เสนอข่าวเชิงลึก วิเคราะห์ และนำเสนอมากกว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น หรือ รายงานข้อมูลผลกระทบรอบด้านทั้งกายภาพ จิตใจ สังคมและวัฒนธรรม

ทั้งนี้การทำหน้าที่การเสนอข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับในช่วงเหตุการณ์นี้เป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพเหตุการณ์ในมิติที่แตกต่างกัน (ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 5.2) เช่น ในเหตุการณ์ชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ไทยรัฐนำเสนอเหตุการณ์ในลักษณะความเคลื่อนไหวและเตือนภัย มติชน รายงานความเคลื่อนไหวแต่เน้นไปที่ผลกระทบที่เกิดจากการชุมนุม ขณะที่ไทยโพสต์รายงานเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวและเน้นการสร้างความสำเร็จต่อความจำเป็นในการชุมนุมเป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่าภาพสะท้อนที่ปรากฏผ่านหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับมีความสอดคล้องกับแนวคิดการทำหน้าที่เป็นกระจกของบุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา (2552) ที่เปรียบเทียบว่า สื่อมวลชนชอบบอกว่าตัวเองทำหน้าที่เป็นกระจกที่สะท้อนภาพที่มีอยู่ แต่ความหมายของกระจกจะมีลักษณะที่สะท้อนภาพออกมาได้แตกต่างกัน

ในขณะที่ช่วงเหตุการณ์การรัฐประหารรัฐบาลพลเอกประยุทธ์มีอำนาจเต็มที่ในการบริหารประเทศและเข้ามาควบคุมกรอบการทำงานของสื่อมวลชน ดังนั้นหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับจึงต้องเสนอข่าวภายใต้กรอบที่ คสช.กำหนด หลีกเลี่ยงการรายงานข่าวที่แสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่ขัดแย้งกับนโยบายของรัฐบาล คสช. เนื่องจากรัฐบาลภายใต้ระบอบอำนาจนิยมสื่อย่อมถูกควบคุมและทำหน้าที่ตอบสนองรัฐบาล สื่อต้องระมัดระวังในการเสนอข่าวที่ส่งผลกระทบต่อรัฐบาล โดยเฉพาะในช่วงแรกที่มีการรัฐประหาร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้สื่อข่าวการเมือง ที่กล่าวว่า “การนำเสนอข่าวในช่วงที่มีรัฐประหารจำเป็นต้องระมัดระวังเนื้อหาอย่างมากเพราะต้องรอคำสั่งประกาศของ คสช. ที่กำลังทยอยออกมานั้นว่ามีรายละเอียดที่จะให้สิทธิเสรีภาพต่อการเสนอข่าวแค่ไหน คำสั่ง คสช. เท่ากับกฎหมาย เราก็ต้องรอ” (ปราชญ์ เหล็กเพชร, สัมภาษณ์, 25 เมษายน 2560) อย่างไรก็ตามเมื่อมาตรการจากประกาศ คสช. ชัดเจนมากขึ้น และระยะเวลาผ่านไป หนังสือพิมพ์ได้รับการผ่อนคลายมากขึ้น และได้กลับมาเสนอข่าวอย่างมีเสรีภาพได้มากขึ้นในระดับหนึ่งตามรูปแบบตามอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ

พิจารณาบทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ (รายละเอียดตามตารางที่ 5.2) พบว่าหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับทำหน้าที่ภายใต้บริบทหลักเดียวกันคือ รายงานภารกิจของ คสช. เป็นหลัก และหลีกเลี่ยงการนำเสนอข้อคิดเห็นในทางวิพากษ์วิจารณ์การเมืองฝ่าย คสช. ซึ่งสะท้อนบทบาท

หน้าที่ของสื่อที่เป็นไปตามระบอบอำนาจนิยม อย่างไรก็ตามเมื่อทิศทางในการนำเสนอข่าวตามแนวทางของวารสารศาสตร์สันติภาพ และวารสารศาสตร์สงคราม (Peace & War Journalism) (อ้างถึงใน สวส., 2556) พบว่า การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้เป็นไปในแนวทางที่ไม่ได้เน้นความขัดแย้ง เนื่องจากกรอบของอุดมการณ์ทางการเมืองอำนาจนิยมที่ครอบงำบทบาทหน้าที่ของสื่อไว้ นั่นเอง

สำหรับบทบาทหน้าที่ในการเป็นกระบอก หรือ หน้าที่ในการเป็นตะเกียงของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับในช่วงนี้ ก็ยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ บุญฤทธิ์ บุญญะเขตมาลา (2552) ที่เปรียบเทียบว่า สื่อมวลชนชอบบอกว่าตัวเองทำหน้าที่เป็นกระบอกที่สะท้อนภาพที่มีอยู่ แต่ความหมายของกระบอกจะมีลักษณะที่สะท้อนภาพออกมาได้แตกต่างกัน โดยที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ แม้จะมีการนำเสนอข่าวที่เกี่ยวข้องกับกรณีการตรวจสอบรัฐบาลกรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล แต่ได้นำเสนอจากแหล่งข่าวที่มาจากฝ่ายรัฐบาลเท่านั้น ในขณะที่มติชนมีการนำเสนอแหล่งข่าวจากทั้ง 2 ฝ่าย ส่วนไทยโพสต์เน้นการเสนอข่าวในเชิงการเจาะลึก มีการตรวจสอบลงลึกไปถึงราคาซื้อขายจริงแล้วนำมาเปรียบเทียบกับราคาจัดซื้อจัดจ้าง สะท้อนภาพความไม่โปร่งใสอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ในประเด็นของการทำหน้าที่ที่เป็นไปตามหน้าที่หรือไม่เป็นไปตามหน้าที่ที่พึงประสงค์ของสื่ออื่นนั้น เมื่อนำผลการศึกษามาเทียบกับแนวคิดของโรเบิร์ต เมอร์ตัน (Merton, 1949 อ้างถึงใน พิระ จิร โสภณ, 2548) ที่มองว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในสังคมเป็นไปตามหน้าที่ (functions) หรือไม่ เป็นไปตามหน้าที่ที่มุ่งหวัง (dysfunctions) นั้นพบว่ามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาในบางสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้รับสารบางกลุ่มได้ เช่น ช่วงที่เกิดการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนบางกลุ่มที่เกิดความตื่นตระหนกจนไปกักตุนสินค้า แต่เรื่องของการรายงานข่าวที่ไม่เป็นไปตามหน้าที่เป็นสิ่งที่วัดเป็นรูปธรรมได้ยากนอกจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์รุนแรงจริงๆ เพราะหน้าที่หลักของสื่อคือการรายงานสถานการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามข้อเท็จจริงตามหน้าที่เสมือนผู้สังเกตการณ์ทางสังคม ระวังระวังความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในสังคม

สำหรับแนวทางของหนังสือพิมพ์จากการศึกษานั้นพบว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้สะท้อนความเป็นหนังสือพิมพ์ประชานิยม (popular newspaper) จากบทบาทในการกำหนดประเด็นข่าวสารที่เน้นในการรายงานข่าวไปตามสถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น ในขณะที่หนังสือพิมพ์มติชนสะท้อนความเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพ (quality newspaper) ที่ให้ความสำคัญต่อเนื้อหาข่าวทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การนำเสนอข่าวได้กำหนดประเด็นเนื้อหาโดยให้พื้นที่กับฝ่ายที่เห็นต่างทางการเมือง ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์สะท้อนความเป็นหนังสือพิมพ์

ที่เน้นเนื้อหาทางการเมือง (political-content oriented newspapers) แม้วามีแนวทางการเมืองที่ไม่ต่อต้านรัฐบาล คสช. แต่ก็ยังทำหน้าที่ตรวจสอบรัฐบาล โดยเฉพาะในประเด็นข้อสงสัยในการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เช่นเดียวกันกับหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นๆ

2. การวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์

จากการวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง โดยใช้แนวทางของ Robert Entman วิเคราะห์บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ตามช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางกรอบเนื้อหาว่าเป็นช่วงเหตุการณ์ที่การเมืองกำลังจะเกิดภาวะสุญญากาศ เสนอแนะว่า รัฐบาลไม่ควรเดินหน้าเลือกตั้งโดยไม่สนใจเสียงคัดค้านที่หากเลือกตั้งไปแล้วจะเกิดปัญหาได้ ในด้านการวินิจฉัยเชิงศีลธรรมไทยรัฐได้เห็นว่ารัฐบาลมองประชาธิปไตยแค่การเลือกตั้งด้านเดียวโดยไม่มองบริบทอื่นๆและไม่รับฟังเสียงคัดค้านจากฝ่ายที่เห็นต่าง โดยอ้างว่าไม่ได้มาจากการเลือกตั้งเหมือนกับรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งไทยรัฐได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาว่าทุกฝ่ายต้องหันหน้าเข้าหากันโดยดำเนินการปฏิรูปการเมืองเป็นลำดับแรกเพื่อให้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้รับการแก้ไข

ในขณะที่บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์มติชนได้วางกรอบเนื้อหาในช่วงนี้ว่าการชุมนุมของกลุ่มกปปส.ที่ยืดเยื้อและไม่ยอมรับฟังฝ่ายที่เห็นต่างได้ส่งผลกระทบต่อสร้างความเสียหายให้กับประเทศและยังมีแนวโน้มว่าจะเกิดความรุนแรงกลายเป็นสงครามกลางเมืองได้ ซึ่งสาเหตุจากการที่กลุ่มกปปส.ชุมนุมมายาวนานได้ทำให้การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลคิดขัดไม่สามารถทำงานได้เต็มที่ ทั้งนี้ในประเด็นการวินิจฉัยเชิงศีลธรรมมติชนชี้ว่าการชุมนุมไปละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนอื่นๆทั้งผู้ชุมนุมเองยังพยายามบิดเบือนคำเตือนข้อเสนอแนะจากองค์กรระดับนานาชาติให้เป็นประเด็นทางการเมือง ซึ่งในการแก้ไขปัญหาที่มติชนชี้แนะว่าต้องมีเวทีรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายเพื่อหาทางออกร่วมกันและต้องป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาที่เกิดขึ้นลุกลามกลายเป็นความรุนแรง

สำหรับบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้วางกรอบเนื้อหาในช่วงดังกล่าวว่าเป็นการชุมนุมปิดกรุงเทพเพื่อปฏิรูปประเทศและต้องเดินหน้าต่อไปเพราะรัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้านจากฝ่ายที่เป็นห่วงและยังเดินหน้าเพื่อจัดการเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 อยู่ ซึ่งสาเหตุสำคัญมาจากการที่รัฐบาลโดยนายกรัฐมนตรีไม่ลาออกเพื่อให้ปัญหาที่เป็นอยู่ได้มีทางออก

โดยไทยโพสต์ได้วินิจฉัยเชิงศีลธรรมว่า นายกรัฐมนตรีไม่ฟังเสียงคัดค้านและเดินหน้าเลือกตั้งต่อไป

สำหรับการวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหาวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง จากการชุมนุมต่อต้านรัฐบาลในครั้งนี้สามารถสรุปได้ตามตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.3 แสดงการเปรียบเทียบกรอบเนื้อหาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ ในช่วงเหตุการณ์ที่เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

การกำหนดกรอบ	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
การนิยามเหตุการณ์	1.การเมืองกำลังจะเกิดภาวะสุญญากาศ 2.รัฐบาลเดินหน้าจัดการเลือกตั้ง	1.การชุมนุมที่ยืดเยื้อส่งผลกระทบต่อประเทศ 2.หยุดความขัดแย้งไม่ให้ไปสู่ความรุนแรง	1.ปิดกรุงเทพเพื่อปฏิรูปประเทศ 2.รัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้านเดินหน้าเลือกตั้ง / ไม่ลาออก
การวิเคราะห์สาเหตุ	1.รัฐบาลไม่ฟังเสียงคัดค้านการเลือกตั้ง	1.การชุมนุมปิดกรุงเทพต้นเหตุความขัดแย้งรุนแรง 2.ความขัดแย้งทางการเมืองทำให้รัฐบาลไม่สามารถทำงานได้	1.รัฐบาลไม่รับฟังเสียงคัดค้าน 2.นายกรัฐมนตรีไม่ลาออก
การวินิจฉัยเชิงศีลธรรมจรรยา	1.รัฐบาลสนใจแค่การเลือกตั้ง	1.การชุมนุมไปละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน 2.กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ฟังเสียงด้านเห็นต่าง	1.นายกรัฐมนตรีไม่สนใจปัญหาที่เกิดขึ้น 2.ตำรวจต้องมีโนธรรมในการรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ชุมนุมโดยไม่เลือกข้าง

ตารางที่ 5.3 (ต่อ)

การกำหนดกรอบ	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
การเสนอแนะแนวทางปฏิบัติหรือแก้ไขปัญหา	1.ปฏิรูปการเมืองทั้งระบบ 2.เจรจาทางออกร่วมกัน	1.เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นเพื่อหาทางออกร่วมกัน 2.ทุกฝ่ายต้องช่วยกันป้องกันไม่เกิดความรุนแรง	1.นายกรัฐมนตรีเสียดสละด้วยการลาออก 2.ปฏิรูปก่อนการเลือกตั้ง

จากการวิเคราะห์การวางกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) พบว่า บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางกรอบเนื้อหาในช่วงเหตุการณ์นี้ว่า ปฏิรูปการเมืองใช้กฎหมายเอาผิดนักการเมืองหรือข้าราชการที่ทุจริตคอร์รัปชันทั้งทางการเมือง อาญาและทางแพ่ง ในขณะที่เดียวกัน รัฐบาล คสช.ต้องเร่งปฏิรูปประเทศให้เร็วที่สุดซึ่งสาเหตุมาจากการที่นักการเมืองไม่ยอมรับฟังเสียงซึ่งกันและกันจนนำมาซึ่งการรัฐประหาร นอกจากนั้นประเด็นเรื่องของโครงการประชานิยมยังเป็นต้นเหตุของการทุจริตจากนักการเมืองที่เข้ามาเพื่อถอนทุนคืนด้วย ในส่วนของการวินิจฉัยเชิงศีลธรรมนั้น ไทยรัฐได้ระบุว่า ปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นมาจากนักการเมืองขาดจิตสำนึกที่จะทำเพื่อประโยชน์ของประเทศ รวมไปถึงโครงการประชานิยมที่ใช้เงินภาษีของประชาชนมาจ่ายส่งผลให้ประเทศเกิดความเสียหาย โดยข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาไทยรัฐเสนอว่าให้ปฏิรูปการเมืองเพื่อจัดการซื้อเสียงให้หมดไป และต้องดำเนินคดีนักการเมืองข้าราชการที่ทำประเทศเสียหายให้ถึงที่สุด

ทางด้านบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์มติชนได้วางกรอบเนื้อหาว่าให้คสช.เร่งแก้ปัญหาและรีบคืนประชาธิปไตยให้ประชาชนโดยเร็วที่สุด และให้มองประชาชนที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตยในช่วงรัฐประหารนี้เป็นพวกเดียวกันคนไทยด้วยกันอย่ามองเป็นศัตรู ซึ่งสาเหตุที่มติชนระบุในช่วงนี้คือ การชุมนุมของ กปปส.ที่ยึดเยื้อทำให้ประเทศได้รับความเสียหายทหารจึงต้องมายึดอำนาจเพื่อเข้าแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตามในการรัฐประหารเองได้สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารจึงได้ออกมาชุมนุมคัดค้านดังกล่าว ทั้งนี้มติชนได้อธิบายในประเด็นการวินิจฉัยเชิงศีลธรรมไว้ว่า การรัฐประหารได้สร้างความตื่นตระหนกให้กับสังคม และหากยิ่งรัฐบาลที่มาจากรัฐประหารใช้เวลานานเท่าไรกระแสคัดค้านก็จะมีมากขึ้น

สำหรับบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้วางกรอบเนื้อหาในช่วงนี้ เช่นเดียวกันว่า รัฐบาล คสช. ต้องเร่งแก้ไขปัญหาแล้วรีบคืนอำนาจให้กับประชาชนโดยเร็วที่สุด เช่นกันนอกจากนั้นยังได้วางกรอบในประเด็นความไม่โปร่งใสของรัฐบาลที่มาจากการจัดซื้อจัดจ้าง อุปกรณ์ในห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาลและการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการที่ไม่เป็นธรรมจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อรัฐบาล ซึ่งสาเหตุที่ไทยโพสต์ระบุคือ ขอบเขตการใช้ อำนาจของ คสช. ที่ควรเผื่อระวังไม่ให้มากเกินไป และการที่ต้องชี้แจงในปมข้อสงสัยประเด็นปัญหา ต่อสังคมได้ ทั้งนี้ในการวินิจฉัยเชิงศีลธรรม ไทยโพสต์ ชี้ว่า อำนาจเผด็จการจะทำให้ประเทศกลับไปสู่ปัญหา รวมไปถึงการทุจริตลึกลับในการจัดซื้อจัดจ้างโครงการของรัฐต่างๆ โดยไทยโพสต์ ได้เสนอกรอบการแก้ไขปัญหาว่า รัฐบาล คสช. ควรระมัดระวังในการใช้อำนาจ และเร่งคืนอำนาจ โดยไว สามารถนำบทเรียนจากการรัฐประหารในอดีตมาใช้ได้ และต้องสร้างความโปร่งใสใน โครงการต่าง ๆ ภาครัฐชี้แจงเพื่อขจัดข้อสงสัย ตามรายละเอียดในตารางดังนี้

ตารางที่ 5.4 แสดงการเปรียบเทียบกรอบเนื้อหาบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ มติชน และไทยโพสต์ ในช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

การกำหนดกรอบ	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
การนิยาม เหตุการณ์	1.ปฏิรูปนักการเมือง /เอาผิดทางกฎหมาย 2.เร่งปฏิรูปประเทศ	1.เร่งแก้ปัญหาและรีบคืนประชาธิปไตย 2.ประชาชนที่ออกมาเรียกร้องประชาธิปไตยไม่ใช่ศัตรู	1. คสช. ต้องเร่งทำงาน 2.ความไม่โปร่งใส กระทบเสถียรภาพ รัฐบาล คสช.
การวิเคราะห์ สาเหตุ	1.นักการเมืองไม่ยอมรับฟัง และแก้ไขปัญหาร่วมกัน 2. โครงการประชานิยม ต้นเหตุทุจริต	1.การชุมนุมยึดเชื้อส่งผลเสียหายทหารจึงต้องยึดอำนาจ 2.ความไม่พอใจการรัฐประหารจึงออกมาเคลื่อนไหว	1.การใช้อำนาจของคสช. 2.เกิดประเด็นสงสัยในการจัดซื้อจัดจ้าง

ตารางที่ 5.4 (ต่อ)

การกำหนดกรอบ	ไทยรัฐ	มติชน	ไทยโพสต์
การวินิจฉัยเชิง ศีลธรรมจรรยา	1. นักการเมืองขาดจิตสำนึก 2. โครงการประชานิยมทำ ประเทศเสียหาย	1. รัฐประหารสร้างความ ตระหนักให้สังคม 2. การคัดค้านรัฐประหาร มากขึ้นและไม่เป็นผลดี	1. อำนาจเผด็จการ 2. การลือคสปก / เอื้อ ผลประโยชน์พวกพ้อง
การเสนอแนะ แนวทางปฏิบัติ หรือแก้ไขปัญหา	1. ปฏิรูปการเมือง/ ขจัด การ ซื้อเสียง 2. ดำเนินคดีนักการเมือง ข้าราชการที่ทำประเทศ เสียหาย	1. คสช. ต้องเร่งแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งทาง การเมือง 2. คสช. สร้างความเข้าใจ ต่อทุกฝ่าย	1. คสช. ควรระมัดระวัง ในการใช้อำนาจ และเร่ง คืนอำนาจโดยไว 2. สร้างความโปร่งใส และซัดขั้วสงสัย

การอภิปรายผล สำหรับการทำหน้าที่บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ในวิกฤตความ
ขัดแย้งทางการเมือง ปี 2557 พบว่า ปัจจัยที่กำหนดบทบาทในการวางกรอบของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3
ฉบับมีความเหมือนกัน ในประเด็นที่ให้ความสำคัญ เน้นคุณค่าข่าว (news values) ที่เป็นประโยชน์
ต่อสังคมและในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น บทบรรณาธิการที่พูดถึงการแก้ไขปัญหาวิกฤตความ
ขัดแย้งทางการเมืองที่ทำให้ทุกฝ่ายหันหน้าเข้าหากันเพื่อพูดคุยเจรจาด้วยสันติวิธี แล้วดำเนินการปฏิรูป
การเมืองทั้งระบบ ขณะที่ปัจจัยทางทัศนคติ แนวทางการเมือง ของผู้เขียนบทบรรณาธิการ ทำให้มี
ความแตกต่างกัน โดยบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งผู้เขียนหลักคือนายสุนทร ทาช้าย
และหนังสือพิมพ์มติชน มีผู้เขียนบทบรรณาธิการสลับกันไปตามแนวทางที่รับผิดชอบ 3 คน ขณะที่
บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ผู้เขียนมาจากผู้สื่อข่าวการเมืองส่วนใหญ่ที่หมุนเวียนกันมา
เขียนบทบรรณาธิการ บทบรรณาธิการส่วนใหญ่จึงไม่ได้สะท้อนจุดยืนของหนังสือพิมพ์ที่ชัดเจน
มักขึ้นอยู่กับผู้เขียนที่จะวางจุดยืนอย่างไรบางครั้งก็ยึดนโยบายของสื่อ แต่บางครั้งก็อยู่ที่ดุลพินิจที่
เห็นว่าเหมาะสม ดังนั้นการวางกรอบในบทบรรณาธิการจึงไม่อาจกล่าวได้ว่าเป็นการวางกรอบตาม
แนวทางของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นอย่างเดียวยุติโดยสิ้นเชิงเสมอไป

เมื่อพิจารณากรณีบทบาทหน้าที่หนังสือพิมพ์จากบทบรรณาธิการแล้วพบว่า บท
บรรณาธิการได้ทำหน้าที่ในการเชื่อมโยงหน่วยต่างๆ ในสังคม (Correlation/ to give opinion) เสนอ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสังคม ที่หนังสือพิมพ์ต้องนำเสนอเนื้อหาโดยการศึกษา วิเคราะห์
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บนพื้นฐานที่มีเหตุและผลเป็นธรรม ผู้เรียบเรียงบทบรรณาธิการจึงสอดคล้องกับ

ผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่พบว่า บทบรรณาธิการเป็นแนวคิดที่มาจากอุดมการณ์ของผู้รับผิดชอบเขียนบทบรรณาธิการนั้นที่มีความแตกต่างกัน โดยจากกรอบเนื้อหาข่าวที่ศึกษาพบว่า ในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) เป็นช่วงที่มีวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองสูง การเมืองไม่มีเสถียรภาพรัฐบาลไม่สามารถบริหารประเทศไทยตามปกติ แนวทางของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ได้ทำหน้าที่วิเคราะห์สถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยละเอียดเพื่อขยายความเข้าใจให้กับผู้อ่านต่อการเมืองที่มีความซับซ้อนเข้าใจยากให้เป็นประเด็นที่เข้าใจง่ายได้มากขึ้น เช่น บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเสนอประเด็นเกี่ยวกับการเดินหน้าเลือกตั้งของรัฐบาลในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ท่ามกลางความไม่พร้อม โดยที่บทบรรณาธิการได้ให้รายละเอียดว่าจะส่งผลให้ต้องสูญเสียงบประมาณ เพราะหากมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่เพียงพอต่อการเปิดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

อย่างไรก็ตาม ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองนั้นก็มีข้อสังเกตจากการศึกษาพบว่า การวางกรอบเนื้อหาของบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐไม่ได้วางกรอบในประเด็นการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ ของกลุ่ม กปปส.แต่ให้ความสำคัญต่อท่าทีของรัฐบาลที่เดินหน้าจัดการเลือกตั้งโดยขาดความพร้อม ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก เกี่ยวกับบทบาทของสื่อมวลชนกับความเป็นกลางทางการเมือง:กรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนช่วงระหว่าง 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2543-6 กรกฎาคม พ.ศ.2544 ของ อิศเรศ อุดมพิทยาคม (2545) ที่พบว่า ไทยรัฐมีบรรณาธิการผู้เขียนคนเดียวคือ สุนทร ทาซ้าย จึงทำให้มีบทบาทในการตัดสินใจด้วยตัวเองในการเลือกประเด็นที่จะเขียนบทบรรณาธิการได้ โดยเมื่อนำแนวความคิดของ Dietram Scheffle (1999, อ้างถึงใน กฤษณ์ท แสนทวี, 2555) ก็จะสามารถอธิบายได้ว่า บุคคลจะใช้กรอบส่วนตัวเป็นเครื่องมือในการสร้างการรับรู้โดยบุคคลจะเอากรอบของตนเองเป็นตัวตั้งในการที่จะจัดหมวดหมู่ข่าวสารที่ได้รับมาเพิ่มเติมตามกรอบส่วนตัวที่มีอยู่ได้ สอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ สุนทร ทาซ้าย ที่กล่าวว่า การเขียนบทบรรณาธิการเป็นการแสดงความคิดเห็นในทางการเมืองจึงต้องเลือกข้าง “ ไม่เลือกไม่ได้หรือต้องเลือกข้างอยู่แล้ว เลือกที่จะอยู่ข้างประชาชน” (สุนทร ทาซ้าย, บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, สัมภาษณ์ 2 กรกฎาคม 2560)

สำหรับในช่วงเหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) บทบรรณาธิการได้แสดงบทบาทที่แตกต่างกันใน 2 กรณีคือในช่วงแรกที่มีการรัฐประหาร บทบรรณาธิการเน้นไปที่การเสนอความคิดเห็นเพื่อชี้แนะในการทำงานของรัฐบาล กสช.ที่จะใช้อำนาจโดยไม่ไปกระทบสิทธิเสรีภาพของประชาชน แต่เมื่อเกิดประเด็นการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุม คณะรัฐมนตรีไม่โปร่งใส หนังสือพิมพ์

ไทยโพสต์ได้ทำหน้าที่ เป็นสุนัขเฝ้าบ้าน (watchdog) สอดส่องตรวจสอบและขุดคุ้ยข้อมูลในเชิงสืบสวน (investigative) ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่ทบพธรรณาธิการไทยโพสต์ถูกเขียน โดยหัวหน้าข่าวหรือผู้สื่อข่าวที่ทำหน้าที่รายงานข่าวในช่วงวันนั้น กรอบเนื้อหาของบทบรรณาธิการจึงมีความสัมพันธ์ไปกับข่าวที่เกิดขึ้นในวันนั้น ๆ ด้วย ในขณะที่บทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และ หนังสือพิมพ์มติชนเลือกที่จะไม่หยิบยกประเด็นนี้มานำเสนอในรูปแบบของบทบรรณาธิการ

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาบทบรรณาธิการในบริบทของการทำหน้าที่สื่อเกี่ยวกับการทำหน้าที่เป็นกระจก (สะท้อนเหตุการณ์) หรือ ทำหน้าที่เป็นตะเกียง (ชี้นำเหตุการณ์) นั้น พบว่า การทำหน้าที่เป็นกระจกสอดคล้องกับ บุญรักษ์ บุญญะเขตมาลา (2552) ที่เปรียบเทียบว่า สื่อมวลชนชอบบอกว่าตัวเองทำหน้าที่เป็นกระจกที่สะท้อนภาพที่มีอยู่ แต่ความหมายของกระจกจะมีลักษณะที่สะท้อนภาพออกมาได้แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบกับการนำเสนอบทบรรณาธิการของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ จึงปรากฏกรอบเนื้อหาข่าวสารที่มีความแตกต่างกัน ตามอุดมการณ์หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ

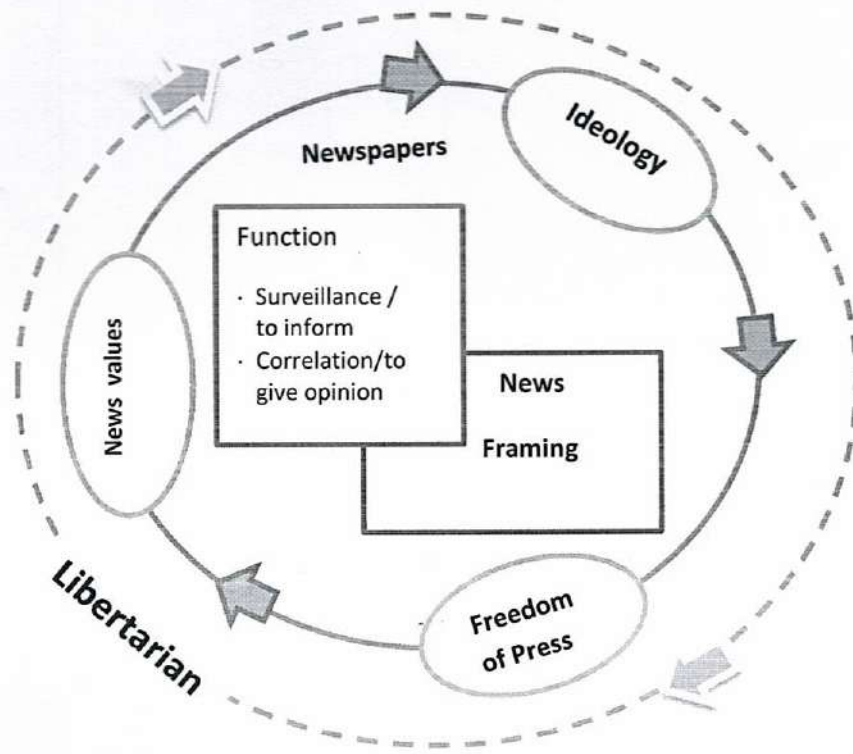
3. บทบาทหน้าที่สื่อตามแนวทางทฤษฎีพัฒนาสื่อมวลชน

จากสรุปผลการวิจัยที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่สื่อมวลชนและการวางกรอบเนื้อหาข่าวหนังสือพิมพ์ตามบทบาทและเสรีภาพ (Freedom of Press) ที่กำหนดโดยทฤษฎีพัฒนาสื่อมวลชน (Normative Theories) ที่อธิบายว่าระบบการทำหน้าที่และการดำเนินงานของสื่อมวลชน ถูกกำหนดและควบคุมจากบรรทัดฐานหรือปทัสฐานของสังคมการเมืองในขณะนั้น นั่นคือ สื่อถูกควบคุมเสรีภาพในการรายงานข่าว ความคิดเห็นมากน้อยหรือไม่อย่างไรขึ้นอยู่กับรัฐบาลหรืออุดมการณ์ของสังคมที่มีอิทธิพลเป็นตัวกำหนดดังนั้นเหตุการณ์วิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองในช่วงแรกที่สื่อยังมีเสรีภาพในการทำหน้าที่เต็มที่มาจากรัฐบาลที่ไม่อาจควบคุมสื่อหรืออำนาจทางการเมืองได้เบ็ดเสร็จเด็ดขาดแตกต่างไปจากช่วงหลังในยุครัฐประหารที่คสช.เข้ามาควบคุมสื่อจึงทำหน้าที่ได้จำกัด โดยทฤษฎีในกลุ่มนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของสื่อมวลชนในระบบการเมือง ระบบสังคมที่ต่างกัน สื่อมวลชนมีอิสระเสรีภาพต่างกันในช่วงแรกยุครัฐบาลยิ่งลักษณ์ ที่รัฐบาลมีปัญหาความมั่นคงจากการต่อต้านของมวลมหาประชาชนจึงไม่มีเวลาหรือมีอำนาจเด็ดขาดในการดูแลควบคุมสื่อได้ หนังสือพิมพ์จึงมีบทบาทตามกรอบของทฤษฎีอิสรภาพนิยม (Libertarian) ค่อนข้างชัดเจนในช่วงนี้ จากผลการศึกษา พบว่าหนังสือพิมพ์มีแนวทางการนำเสนอข่าวที่เน้นความขัดแย้ง เพราะความขัดแย้งมีคุณค่าข่าว (News values) ถ้ามีความขัดแย้งข่าวขายได้ หรือ การนำเสนอข่าวที่มีนัยยะแฝงเร้น (hidden agenda) ได้อย่างอิสระเสรีที่ไปละเมิดข้อกฎหมายของสังคม

ทั้งนี้หากพิจารณาในบริบทอุดมการณ์ทางระบบการเมืองในช่วงที่ประกาศกฎอัยการศึก ต่อเนื่องมาจนถึงการรัฐประหารในช่วง -2 วันแรกนั้น หัวหน้า คณะ คสช.ที่นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งระบบการเมืองเป็นไปตามกรอบของทฤษฎีอำนาจนิยม (Authoritarian) ที่รัฐบาลมีอำนาจเต็ม บทบาทของสื่อมวลชนถูกควบคุมจากกลไกรัฐบาลในการตรวจสอบ หนังสือพิมพ์ จำเป็นต้องเสนอข่าวไปในแนวทางที่ไม่เน้นการสร้าง ความขัดแย้งเพื่อความอยู่รอด ไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลเพื่อไม่ให้ละเมิดต่อคำสั่ง คสช.และไม่ให้ถูกปิด หนังสือพิมพ์มีความระมัดระวังไม่นำเสนอประเด็นทางการเมือง ความคิดเห็นที่แตกต่างจากรัฐบาล คสช. ทั้งนี้ยังค้นพบว่าในช่วงที่เกิดการรัฐประหารความพยายามในการเข้ามาควบคุมสื่อของรัฐบาล คสช. สอดคล้องกับ ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก ของบรรณาธิการ ผู้สื่อข่าวการเมือง ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอข่าวการเมือง ว่า ทาง คสช.มีการการเชิญบรรณาธิการสื่อเข้าไปประชุมเพื่อรับฟังและขอความร่วมมือสื่อใน นำเสนอข่าว รวมถึงการสื่อสารผ่านโทรศัพท์มายังบรรณาธิการข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ใน บางฉบับเพื่อแจ้งหรือขอความร่วมมือที่จะไม่นำเสนอข่าวอันมีผลกระทบในเชิงลบต่อ คสช. แต่เมื่อ บังคับทางด้านกลไกการควบคุมผ่อนปรนลง คำสั่งและประกาศของ คสช. มีความชัดเจนต่อการทำ หน้าที่ของสื่อมวลชน หนังสือพิมพ์จึงมีเสรีภาพต่อบทบาทหน้าที่ในการรายงานข่าว การให้พื้นที่ รายงานข่าวจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ทั้งยังคงทำหน้าที่ชัดเจนนำเสนอในประเด็นการทุจริต เช่น การตรวจสอบการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์เครื่องเสียงห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบ รัฐบาล

อย่างไรก็ตามนอกจากปัจจัยของกรอบปทัสฐานหรือบรรทัดฐาน หรือ อุดมการณ์ ทาง สังคมการเมืองที่มีความสัมพันธ์ต่อการทำหน้าที่ของสื่อมวลชนในการรายงานข่าวและ โดยเฉพาะ หนังสือพิมพ์ 3 ฉบับที่ศึกษาในงานวิจัยนี้แล้วพบว่า ยังมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องด้านอุดมการณ์ (Ideology) ของสื่อ ความมีเสรีภาพของสื่อ (Freedom of Press) รวมถึงคุณค่าข่าว (News Values) ที่ มีความสำคัญต่อการกำหนดกรอบและแนวทางการรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงที่ศึกษา ตามภาพดังต่อไปนี้

สื่อภายใต้บริบทอิสรภาพนิยม

ภาพที่ 5.1 แสดงความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และกรอบเนื้อหาหนังสือพิมพ์ไทยกับองค์ประกอบแนวคิดอิมพีเรียลลิสต์ในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

จากช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่า บทบาทหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ และกรอบเนื้อหาข่าวของหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ต่อมิติด้านต่างๆ อย่างใกล้ชิด ในขณะที่เมื่ออยู่ในช่วงที่ปราศจากการเข้ามาควบคุมจากฝ่ายรัฐ สื่อมีเสรีภาพมากก็สามารถรายงานข่าวในแนวทางที่เป็นไปตามอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ได้

มิติคุณค่าข่าว (News values) หนังสือพิมพ์ไม่สามารถที่จะรายงานเหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ จึงต้องใช้กรอบของควมมีคุณค่าข่าวเพื่อการเลือกสรรเหตุการณ์ที่เหมาะสมมารายงานเป็นข่าว ซึ่งเมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบที่มีคุณค่าของข่าวโดยส่วนใหญ่แล้ว ข่าวที่มี

คุณค่าข่าวสูงย่อมมีความน่าสนใจในข่าวสูงเช่นกัน ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองยุคลาภรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ข่าวการเมืองที่หนังสือพิมพ์เลือกมานำเสนอคือข่าวเหตุการณ์ระหว่างคู่ขัดแย้งจากฝ่ายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ และกลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ความสำคัญของข่าวที่เกิดขึ้นและหนังสือพิมพ์นำเสนอคือประเด็นหลักในเรื่องของความขัดแย้ง (Conflict) ที่ประชาชนให้ความสนใจว่าให้เกิดเหตุการณ์ทางการเมืองอย่างไร เช่น การรายงานข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อเรียกร้องทางการเมืองระหว่างกลุ่มต่อต้านรัฐบาล การกล่าวถ้อยแถลง การปราศรัยบนเวทีเพื่อหาแนวร่วมมาชุมนุม และท่าทีของรัฐบาลที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหา การเข้าไปดูแลรักษาความปลอดภัย หรือในเหตุการณ์ที่เกิดการปะทะระหว่างฝ่ายที่เห็นต่าง เป็นต้นเพราะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นความขัดแย้งในระดับชาติมีผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ตามมา นอกจากนั้นในเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป เช่น ในกรณีการชุมนุมปิดกรุงเทพฯ หนังสือพิมพ์ทำหน้าที่รายงานข่าวเกี่ยวกับเส้นทางการเคลื่อนไหวตลอดจนรายละเอียดของพื้นที่ในการชุมนุม ระยะเวลาและข้อเรียกร้อง โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่จำเป็นต้องสนใจข่าวสารที่เกิดขึ้นเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และหลีกเลี่ยงเส้นทางการจราจร นับได้ว่ายังเป็นประเด็นของความเด่น (Prominence) ทั้งในแง่มุมมองสถานการณ์และความเด่นในตัวบุคคลที่เป็นชนชั้นนำของประเทศระหว่างฝ่ายรัฐบาลที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์เป็นผู้นำและฝ่ายต่อต้านรัฐบาล ที่มี นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นแกนนำ กปปส. เป็นต้น การนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญต่อคุณค่าข่าวนอกจากทำให้ข่าวได้รับความสนใจจากประชาชนมากแล้ว คุณค่าข่าวจะช่วยทำให้ข่าวนั้นเข้าถึงประชาชนจำนวนมากได้ แต่โดยส่วนใหญ่ข่าวที่ผู้สนใจความสนใจมักเป็นข่าวร้ายที่มีแนวทางเป็นไปในเชิงเน้นความขัดแย้งเป็นไปในลักษณะ “ข่าวร้ายขายได้” ซึ่งในบริบทที่เกิดวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองนั้นการพิจารณาเสนอข่าวของสื่อจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อผลกระทบและความขัดแย้งเป็นสำคัญที่จะต้องพิจารณาคัดเลือกข่าวนำเสนอ

มิติตุคุดมการณ์ข่าว (Ideology) เมื่อพิจารณาการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้ตามอุดมการณ์หลักของความเป็นหนังสือพิมพ์จะพบได้ว่า ไทยรัฐ มีกรอบอุดมการณ์ในการรายงานข่าวที่เน้นประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจเป็นหลัก การรายงานเหตุการณ์ในลักษณะที่เป็นกลางไม่ได้ให้พื้นที่กับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์แนวประชานิยม (popular newspaper) ที่เน้นการเข้าถึงกลุ่มผู้รับสารจำนวนมากและสร้างความสนใจจากผู้อ่านให้ได้มากที่สุด การพาดหัวหน้าหนึ่งจึงใช้ภาษาที่หวือหวา นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์เชิงลึกยังพบว่า ไทยรัฐสะท้อนอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านการพาดหัวข่าวหน้าหนึ่งของบรรณาธิการ 4 คนที่

มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน สลับกันทำหน้าที่ในแต่ละวันด้วย ทำให้ข่าวไทยรัฐสามารถสร้างความสมดุลจากความเห็นในอุดมการณ์ที่หลากหลายได้

สำหรับหนังสือพิมพ์มติชนได้สะท้อนอุดมการณ์หลักของความเป็นหนังสือพิมพ์แนวคุณภาพ (quality newspaper) ผ่านทางการรายงานเนื้อหาข่าวที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางการเมือง เศรษฐกิจ เป็นหลัก พื้นที่ของข่าวที่มติชนนำเสนอในช่วงนี้จึงเป็นประเด็นทางการเมือง ที่ถ่ายทอดทั้งแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากฝ่ายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ และความเคลื่อนไหวของกลุ่มที่ต่อต้านรัฐบาลและสนับสนุนรัฐบาล การถ่ายทอดคำปราศรัย การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ตลอดจนผลกระทบจากความขัดแย้งทางการเมือง ทั้งนี้มติชนยังได้สะท้อนอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับความเป็นประชาธิปไตยต้องไปเลือกตั้งผ่านบทบรรณาธิการด้วย

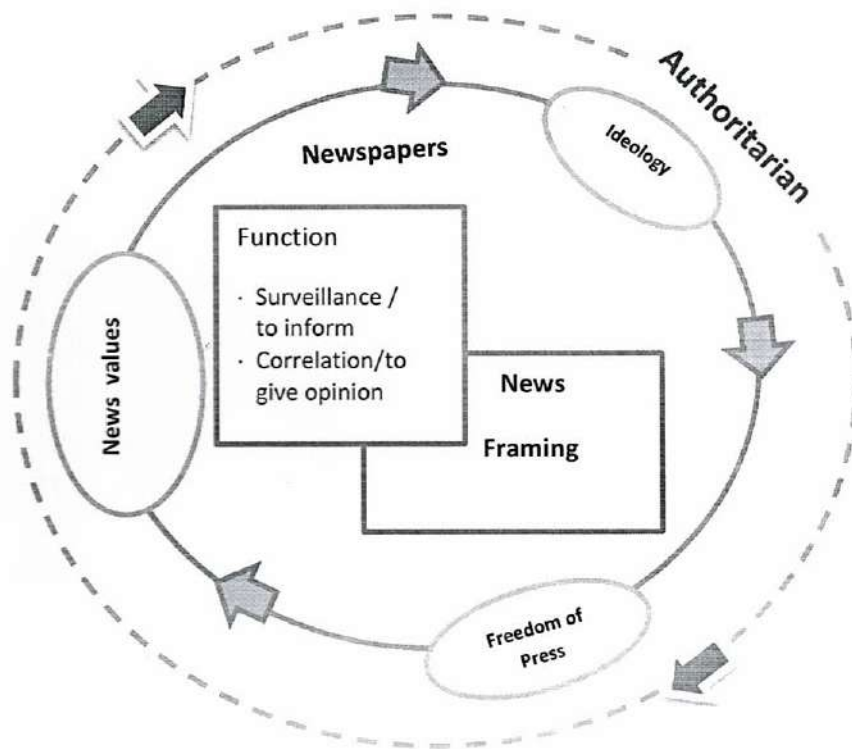
ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาด้านการเมือง (political-content oriented newspapers) ได้สะท้อนบทบาทในการรายงานข่าวในทิศทางต่อต้านรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ชัดเจน การใช้คำพาดหัวที่หือหาวและชัดเจนในแนวทางที่เป็นคนละฝ่ายกับรัฐบาลโดยเน้นการนำเสนอข่าวที่เป็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม กปปส.

มิติเสรีภาพสื่อ (Freedom of Press) ความมีเสรีภาพของสื่อสะท้อนให้เห็นอุดมการณ์ทางการเมืองที่อยู่เบื้องหลังได้ “เสรีภาพสื่อคือเสรีภาพประชาชน” จึงได้ปรากฏเมื่อระบอบการเมืองเป็นไปในแนวทางประชาธิปไตย สื่อมีเสรีภาพที่จะนำเสนอข่าวโดยไม่ถูกควบคุมจากอำนาจรัฐ ประชาชนย่อมได้รับรู้ข่าวสารเต็มที่ ไม่ถูกปิดกั้น โดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ในช่วงนี้สามารถนำเสนอข่าวตามแนวทางของตนเองได้โดยไม่ถูกปิดกั้นจากภาครัฐ ไทยรัฐนำเสนอข่าวโดยเลือกเหตุการณ์เป็นประเด็นนำเสนอและยึดแนวทางตามกระแสของประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งการจัดวางข่าวเป็นไปตามทิศทางที่กองบรรณาธิการและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งกำหนด ขณะที่มติชนเน้นการนำเสนอข่าวที่มาจากฝ่ายรัฐบาลและตามด้วยความเคลื่อนไหวจากฝ่ายผู้ชุมนุมรวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการชุมนุมที่มีระยะเวลายาวนาน ส่วนไทยโพสต์นำเสนอฝ่ายผู้ชุมนุมขับไล่รัฐบาลทั้งในประเด็นความเคลื่อนไหวและคำปราศรัยที่มุ่งหวังให้รัฐบาลลาออก อย่างไรก็ตามในความมีเสรีภาพของสื่อดังกล่าวก็ยังมีคำถามว่าสื่อมีเสรีภาพอย่างไร มีกรอบและเกณฑ์ใดที่นำมาตัดสินใจ จึงทำให้การเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีความแตกต่างกัน

มิติตฤษฎีอิสรภาพนิยม (Libertarian) ตามแนวทางของแนวความคิดนี้คืออุดมการณ์ทางการเมืองที่ระบบการปกครองเป็นประชาธิปไตย บทบาทหนังสือพิมพ์จึงมีเสรีภาพมากเพราะรัฐไม่ได้เป็นกลไกสำคัญที่ควบคุมสื่อ เมื่อพิจารณาช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคง ไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ (ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) พบว่า มี

ความสัมพันธ์กับมิติของเสรีภาพสื่อที่สื่อจะมีเสรีภาพมาก หนังสือพิมพ์มีสิทธิและหน้าที่ในการตรวจสอบรัฐบาลไม่ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจเกินขอบเขตได้เต็มที่ ในขณะที่รัฐบาลอยู่ในภาวะที่ขาดความมั่นคงทางการเมืองไม่สามารถบริหารงานได้เต็มที่ที่การวิจารณ์โจมตีรัฐบาล เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพรรคการเมือง ถือว่าเป็นหน้าที่ในการสอดส่องรัฐบาล ทำให้หนังสือพิมพ์ไทยรัฐที่มีอุดมการณ์ “อยู่ข้างประชาชน” (สุนทร ทาช้าย, สัมภาษณ์, 2 กรกฎาคม 2560) นำเสนอบทบาทบรรณาธิการที่วิพากษ์วิจารณ์รัฐบาล ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ ก็มีความชัดเจนในแนวทางการนำเสนอข่าวในทิศทางที่ตรงกันข้ามกับรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์อย่างชัดเจน โดยการใช้ภาษาพาดหัวข่าวที่มีความหมายเชิงลบและหือหาว การให้พื้นที่กับกลุ่ม กปปส.ที่เป็นฝ่ายต่อต้านรัฐบาล

สื่อภายใต้บริบทอำนาจนิยม

ภาพที่ 5.2 แสดงความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และกรอบเนื้อหาหนังสือพิมพ์ไทยกับองค์ประกอบแวดล้อมมีผลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

สำหรับในแนวทางของเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ (หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา) นั้น องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องด้านอุดมการณ์ (Ideology) ของสื่อ ความมีเสรีภาพของสื่อ (Freedom of Press) รวมถึงคุณค่าข่าว (News Values) มีความเปลี่ยนแปลงไปจากยุคปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ดังนี้

มิตินคุณค่าข่าว (News values) ในช่วงนี้การรายงานข่าวของหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับมีความแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ทางการเมือง โดยในช่วงแรกที่มีการประกาศกฎอัยการศึกทหารเข้าไปควบคุมสำนักข่าวและองค์กรสื่อ และต่อเนืองไปจนเกิดการรัฐประหาร สื่อให้ความสำคัญต่อความเด่น (Prominence) ของทิศทางในการเข้ามาปกครองประเทศของ คสช. รวมไปถึงประกาศและคำสั่ง คสช. ฉบับต่างๆ และคุณค่าข่าวในเชิงผลกระทบ (Consequence) ต่อวิถีชีวิตที่ประชาชนจะได้รับหลังจากที่เกิดการรัฐประหาร ข้อบังคับจำเป็น ข้อกฎหมายสำคัญ รวมไปถึงความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง การบริหารราชการ ตลอดจนท่าทีจากนานาประเทศที่มีผลทางการค้า อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา ที่มาจากความเชื่อมั่นเป็นต้น

อย่างไรก็ตามหลังการรัฐประหาร และ คสช. มีความชัดเจนเกี่ยวกับข้อบังคับและข้อกฎหมายแล้ว สื่อมีความค่อนข้างปรมาขึ้น ทิศทางของคุณค่าข่าวที่หนังสือพิมพ์ใช้เพื่อนำเสนอข่าวจึงมีประเด็นของความขัดแย้ง (Conflict) ของกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหารเข้ามาเกี่ยวข้องแต่ก็มีแนวทางในเชิงของการรายงานข่าวที่เป็นไปตามเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

มิตินอุดมการณ์ข่าว (Ideology) หลังเหตุการณ์การรัฐประหารในช่วงแรกหนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับได้นำเสนอข่าวโดยให้ความสำคัญต่ออุดมการณ์ภายใต้กรอบการเมืองการปกครองโดยรัฐบาลทหารเป็นหลัก ระมัดระวังการวิพากษ์วิจารณ์การเมือง ในการรายงานข่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ การรัฐประหาร ประกาศและคำสั่งจาก คสช. มีการรายงาน ท่าทีจากต่างประเทศ และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง

ต่อมาเมื่อมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อต้านการรัฐประหาร หนังสือพิมพ์มิตินให้ความสำคัญต่ออุดมการณ์ประชาธิปไตยในการให้ความสำคัญต่อการรายงานข่าวข่าวกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านการรัฐประหาร และการวางกรอบเนื้อหาข่าวของบรรณาธิการที่ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะให้ คสช. เข้าใจผู้ที่มาชุมนุมต่อต้านรัฐประหารเพราะต้องการความเป็นประชาธิปไตยที่ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพภายใต้รัฐธรรมนูญกลับคืนมา ขณะที่หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ได้สะท้อนอุดมการณ์ความเป็นประชาธิปไตยโดยแสดงบทบาทในการเป็นผู้พิทักษ์ผลประโยชน์ของประชาชนด้วยการเฝ้าติดตามและตรวจสอบรัฐบาลกรณีพิพบบมสงสัยในกรณีจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาล นำมาสู่การรายงานข่าว การวาง

กรอบเนื้อหาในบทบรรณาธิการอย่างต่อเนื่อง จนนำไปสู่การระงับโครงการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าว และมีการตั้งคณะกรรมการเข้าไปตรวจสอบ ไทยโพสต์ได้ทำหน้าที่ระมัดระวังไม่ให้รัฐใช้อำนาจไปในทางไม่ชอบธรรมและเกิดผลเสียต่อประเทศได้

มิติเสรีภาพสื่อ (Freedom of Press) เมื่อกรอบการปกครองสะท้อนเสรีภาพสื่อ หนังสือพิมพ์ในช่วงนี้จึงมีเสรีภาพที่แปรผันไปตามการปกครองที่มีความเข้มงวดสูงสุดตั้งแต่การประกาศกฎอัยการศึกจนถึงการรัฐประหาร จากนั้นสื่อมีเสรีภาพมากขึ้นหลังจากที่คำสั่งและประกาศของ คสช. มีความชัดเจน ทั้งนี้คำสั่งที่มีผลต่อสื่อมวลชนและเป็นที่เรียกร้องให้ปรับปรุงแก้ไข คือประกาศ คสช. ฉบับที่ 97/2557 เรื่องการให้ความร่วมมือกับ คสช. และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ข้อ 5 ที่ระบุ ในการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ สามารถระงับ การจำหน่าย แจก หรือเผยแพร่ สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการระงับการออกอากาศ ของสถานีโทรทัศน์ และ การสั่งห้าม การวิพากษ์ วิจารณ์ การปฏิบัติงานของคสช. รวมถึงเจ้าหน้าที่ของคสช. และบุคคลที่เกี่ยวข้อง แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจที่เข้ามาควบคุมสื่ออย่างชัดเจน จนองค์การสื่อต้องมาเรียกร้องให้ คสช. พิจารณาปรับแก้ไขคำสั่งดังกล่าว จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความมีเสรีภาพของสื่อในช่วงนี้ หนังสือพิมพ์ทั้ง 3 ฉบับ ยอมรับว่าต้องทำงานด้วยความระมัดระวังและรอบคอบในประเด็นข้อบังคับที่จะไปขัดต่อคำสั่ง คสช. อย่างมาก หลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์และการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองที่จะไปกระทบต่อ คสช. และ คสช. มีการเรียกบรรณาธิการเข้าไปทำความเข้าใจ รวมไปถึงการโทรศัพท์มายังผู้สื่อข่าว และบรรณาธิการการเมืองของหนังสือพิมพ์บางฉบับเพื่อขอความร่วมมือในการรายงานข่าว

อย่างไรก็ตาม ในประเด็นอื่น ๆ ที่ไม่ใช่วิพากษ์วิจารณ์ประเด็นการทำงาน หรือ ความเกี่ยวข้องกับ คสช. โดยตรง หนังสือพิมพ์ในช่วงเหตุการณ์นี้ก็มีเสรีภาพในการเสนอข่าวได้โดยที่ไม่ถูกควบคุม เช่น หนังสือพิมพ์มติชนที่นำเสนอประเด็นความเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อต้านการรัฐประหารทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด รวมถึงทัศนะของต่างประเทศ หรือ เมื่อมี รัฐบาล คสช. แล้ว เกิดปมไม่โปร่งใสเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างอุปกรณ์ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ก็ทำหน้าที่ตรวจสอบประเด็นสงสัยนี้ทั้งในรูปแบบการรายงานข่าวและบทบรรณาธิการ เป็นต้น

มิติทฤษฎีอำนาจนิยม (Authoritarian) การควบคุมสื่อตามกรอบอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นประเด็นหลักของการปกครองในระบบอำนาจนิยม สื่อต้องรายงานข่าวโดยสนับสนุนนโยบายของรัฐ สื่อมวลชนควรหลีกเลี่ยงการสร้างผลกระทบในทางลบต่อผู้มีอำนาจและต่อศีลธรรมจรรยาและก่านิยมทางการเมือง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เสรีภาพของหนังสือพิมพ์ในช่วงนี้ถูก

จำกัดด้วยกรอบของข้อบังคับทางการเมืองดังกล่าว ขณะที่อุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ก็ถูกรอบด้วยอุดมการณ์ทางการเมืองในช่วงนี้ไว้เช่นกัน

ทั้งนี้เมื่อ คสช. มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารประเทศ เป็นรัฐบาล คสช. เต็มตัวแล้ว ข้อกฎหมายมีความชัดเจนขึ้น หนังสือพิมพ์ก็กลับมานำเสนอข่าวอย่างมีเสรีภาพมากขึ้นเป็นไปตามอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ของตัวเองได้อย่างชัดเจน ทั้งในบทบาทการเรียกร้องประชาธิปไตยหรือ บทบาทในการเป็นตัวแทนประชาชนเพื่อติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ซึ่งในกรณีนี้เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าสอดคล้องกับอุดมการณ์การเมืองในระบบอำนาจนิยมเพราะในแนวทางของระบบนี้ไม่ได้ห้ามที่จะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในลักษณะแนวคิดกว้างๆของระบบการเมืองตามปกติ แต่พอใจแล้วหากสื่อมวลชนหลีกเลี่ยงการวิพากษ์วิจารณ์ผู้นำทางการเมืองโดยตรงและการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวเหล่านี้ ระบบนี้มักมีความผ่อนสั้นผ่อนยาว (Siebert, 2008)

สรุปจากภาพที่ 5.1 และภาพที่ 5.2 แสดงความสัมพันธ์บทบาทหน้าที่และกรอบเนื้อหาหนังสือพิมพ์ไทยกับองค์ประกอบแวดล้อมมีผลต่อการนำเสนอข่าวในช่วงเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองทั้งช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร และช่วงหลังรัฐประหารมาถึงสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า บทบาทหน้าที่และกรอบเนื้อหาในการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ยังคงยึดมั่นในความมีคุณค่าข่าวของสื่อเพื่อที่จะเลือกสรรข่าวที่มีความสำคัญและน่าสนใจต่อประชาชนได้มากที่สุดภายใต้เสรีภาพสื่อและอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ของตนแม้ว่าในช่วงเหตุการณ์ที่เกิดการรัฐประหารจะถูกขัดจากระบบการปกครองแบบอำนาจนิยม แต่เมื่อสถานการณ์ทางการเมืองผ่อนคลายลงหนังสือพิมพ์ก็กลับมาทำตามบทบาทหน้าที่ได้

5.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผลจากการศึกษาพบว่าบทบาทสื่อหนังสือพิมพ์ทุกฉบับเน้นการแจ้งข่าวแต่การแจ้งข่าวที่ไม่ได้เน้นประโยชน์ต่อสังคมยอมรับคุณค่า ดังนั้นสื่อต้องเน้นการแจ้งข่าวที่เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้ต่อความขัดแย้งทางการเมืองที่เป็นอยู่เพื่อนำไปสู่การหลีกเลี่ยงความขัดแย้งในทางที่ไม่สร้างสรรค์และการเป็นการทำหน้าที่ที่ไม่พึงประสงค์ของสื่อ
2. การรายงานข่าวของสื่อที่พบว่าเน้นความขัดแย้งเป็นส่วนใหญ่ สื่อจึงควรหันมาเน้นแนวทางการรายงานข่าวเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งหรือแนวทางการสร้างสันติภาพมากขึ้น
3. ผลจากการศึกษาพบว่าบรรณาธิการมีการวางกรอบข่าวที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับตัวผู้เขียนและอุดมการณ์ของหนังสือพิมพ์ จึงไม่สามารถทำหน้าที่ในการเสนอแนะข้อคิดเห็นที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤติความขัดแย้งทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้สื่อควรที่จะใช้อุดมการณ์ความเป็นกลางทางการเมืองเป็นแนวทางหลักในการวางกรอบเนื้อหาข่าวและมุ่งเน้นการ

เสนอแนะแนวทางแก้ไขเพื่อลดความขัดแย้งในทางการเมืองให้น้อยลงประวัติศาสตร์จะได้ไม่ซ้ำรอย

5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาในงานวิจัยนี้พบว่ามีประเด็นเกี่ยวข้องที่น่าสนใจและนำไปสู่ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป คือ

1. การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเนื้อหาข่าวและบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ในช่วงวิกฤตความขัดแย้งทางการเมืองในปี 2557 หากมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อเปรียบเทียบความขัดแย้งทางการเมืองอื่นๆที่เคยเกิดขึ้นมาแล้ว อาทิ ความขัดแย้งทางการเมือง ปี 2547 พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือ ในปี 2552 ประเด็นการเมืองไทยที่เป็นการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ เพื่อเปรียบเทียบกันอาจทำให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ที่สะท้อนปัญหาการเมืองไทยและบทบาทสื่อที่ชัดเจนมากขึ้น

2. ผลการวิจัยนี้มุ่งศึกษาหนังสือพิมพ์เพียงสื่อเดียวหากมีการการเปลี่ยนพื้นที่สื่อในการศึกษาเป็นสื่อใหม่ อาทิ สื่อสังคมออนไลน์ หรือ สื่ออื่นๆ อาจทำให้เห็นบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนจากสื่อที่แตกต่างกันได้

3. การศึกษาบทบาทสื่อในต่างประเทศที่เกิดวิกฤตความขัดแย้งทางการเมือง เช่น การชุมนุมขับไล่รัฐบาลประเทศมาเลเซีย ฮองกง หรือ เกาหลีใต้ เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบการทำหน้าที่ระหว่างสื่อแต่ละประเทศภายใต้ปทัสถานของสื่อที่แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *สื่อสารมวลชน ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร. (2554). *วาทกรรมการพัฒนา อำนาจความรู้ความจริงเอกลักษณ์และความ เป็นอื่น*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิภาษา.
- บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา. (2552). *ระหว่างกระจกกับตะเกียง*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พับลิก บุเคอริ.
- บุญรักษ์ บุญณะเขตมาลา. (2552). *ฐานันดรที่สี่จากระบบโลกถึงรัฐไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พับลิก บุเคอริ.
- ฉิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2557). *ปรัชญาวิทยาศาสตร์ กระบวนทัศน์ในการพัฒนาทฤษฎีและการวิจัย การสื่อสาร*. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- พีระ จิร โสภณ. (2548). *ประมวลชุดวิชาปรัชญาวิทยาศาสตร์และทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 8-15*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- พิชญา สุกใส. (2558). *การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทย ระหว่าง พ.ศ. 2547-2553 (รายงาน ผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วลักษณ์กมล จ่างกมล. (2551). *การสื่อสารที่ไหวรู้ต่อความขัดแย้ง*. กรุงเทพฯ: จี.เอส.เอ็ม. เทคคิง.
- สถาบันวิชาการสื่อสารฯ. (2555). *คู่มือการรายงานข่าวเพื่อสลายความขัดแย้ง: กรณีปัญหาความ ไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนใต้*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- เสถียร เชยประทับ. (2551). *การสื่อสาร การเมือง และประชาธิปไตยในสังคมพัฒนาแล้ว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์อริน เจียจันทร์พงษ์, วันเพ็ญ แถวอุทุม และธิดิมา อรุณีพัฒน์พงศ์. (2556). *การ กำหนดกรอบและวาทกรรมของหนังสือพิมพ์ ในการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พ.ศ.2550 ในปี 2555 (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: Media Inside Out.
- อรวรรณ ปิณฑน์โอวาท. (2550). *หลักและปรัชญาวาทวิทยา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บทความ

- พัฒนาวิฑู ชูโต. (2537). การเผยแพร่ข่าวเพื่องานประชานิเทศ. *วารสารประชากรศาสตร์*, 10(1), 71-84.
- พรณพิลย์ จารุพาณิชย์กุล และ นันทนันทน์ทวโรภาส. (2552). บทบรรณาธิการกับการสื่อสารทางการเมืองในช่วงวิกฤตการณ์แบ่งขั้วประชาชน พ.ศ. 2549 – 2551. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 35 (2), 62-71.
- วิไล วงศ์สืบชาติ และ พัฒนาวิฑู ชูโต. (2551). การจัดระเบียบวาระประชากร:แนวทางที่ควรพิจารณา. *วารสารประชากรศาสตร์*, 24 (1), 1-17.
- สุมาลี พันธุ์ยุวรา. (2558, 23 มีนาคม). บทบาทของหนังสือพิมพ์ในการเมืองไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2490-2500. จากฐานข้อมูลการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า.

หนังสือพิมพ์

- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 4 มกราคม). พ.ร.ก.ฉุกเฉิน-เข้มทศรัฐบาล อย่าใช้เกมซ้ำเติมสถานการณ์. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 6 มกราคม). Shut Down หรือ Occupy เป้าหมาย 'ปฏิรูป' โดยประชาชน. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 7 มกราคม). มโนธรรมสำนึก!. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 10 มกราคม). เคลื่อนปิดกรุงเทพฯเตรียมพร้อมแต่อย่าตื่นตระหนก. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 11 มกราคม). รัฐบาลคือด้านผู้เลือกตั้งอย่าคิดกลัวตาให้ปฏิวัติ. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 15 มกราคม). คลาย 'เดดล็อก' การเมือง 'ปู' จะทำหรือให้คนอื่นทำ. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 16 มกราคม). ยิ่งย้อ ชินวัตร!. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 22 กุมภาพันธ์). เรื่องจริงประชาธิปไตยกำลังติดอาวุธที่มีทุกฝ่าย. *ไทยโพสต์*, น. 2.

- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 24 พฤษภาคม). ยึดอำนาจจาก คมช. ถึง คสช. บทเรียนของทหารที่ต้องระวัง. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 27 พฤษภาคม). ถ้อยแถลง-คำมั่น 'คสช.'กับการบริหารอำนาจในมือ. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 29 พฤษภาคม). กระจายอำนาจ!. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 2 มิถุนายน). อเมริกันสแตนดาร์ด หรือแทรกแซงมิตรประเทศ. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 17 กันยายน). ต้องไม่จบแค่เรือไมค์. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยโพสต์. (2557, 24 กันยายน). ไมค์แพง-ถือคสช.เปิดเวลารัฐบาลประยุทธ์. *ไทยโพสต์*, น. 2.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 4 มกราคม). สู้ล้มพาดหิ้งนิติฯ-บริหาร. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 6 มกราคม). ปฏิรูป "สาธารณโกศิตา". *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 10 มกราคม). บังคับให้รู้จักรับผิดชอบ. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 13 มกราคม). ให้ปัญหาแก้ปัญหากันเอง?. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 14 มกราคม). ปฏิรูปการเมืองตัวจริง. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 17 มกราคม). น้อมรับพรพระราชทาน. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 22 กุมภาพันธ์). พ.ร.ก.เครื่องมือการเมือง. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 24 กุมภาพันธ์). อำนาจมีขอบเขตจำกัด. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 25 กุมภาพันธ์). อะไรๆก็ไม่ฟื้นการเมือง. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 21 พฤษภาคม). เรื่องที่ต้องปฏิรูปด่วน. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 22 พฤษภาคม). โอกาสที่จะหยุดวิกฤติ. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 23 พฤษภาคม). เสียงสะท้อนจากต่างประเทศ. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 24 พฤษภาคม). ในที่สุดก็ต้องเกิดรัฐประหาร. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 26 พฤษภาคม). การกิจด่วนเฉพาะหน้า. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 28 พฤษภาคม). สัมปทานนิยมสุดโต่ง. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการไทยรัฐ. (2557, 30 พฤษภาคม). นักปลุกระดมความเกลียด. *ไทยรัฐ*, น. 3.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 2 มกราคม). ของขวัญปีใหม่. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 4 มกราคม). ปิดกรุงเทพฯ. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 8 มกราคม). เสียงสะท้อน. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 10 มกราคม). หน้าทีของทุกคน. *มติชน*, น. 2.

- บรรณาธิการมติชน. (2557, 11 มกราคม). ไทยในสายตาโลก. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 13 มกราคม). คับขันวุ่นรุนแรง. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 14 มกราคม). ปัญญาชน-การปฏิรูป. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 15 มกราคม). ถึงมือยูเอ็น. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 17 มกราคม). ระงับรุนแรง. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 18 กุมภาพันธ์). ยั่งยืนยิ่งแย. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 21 กุมภาพันธ์). เลิกใช้ความรุนแรง. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 22 กุมภาพันธ์). รักษาความสงบ. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 22 พฤษภาคม). จบที่เลือกตั้ง. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 23 พฤษภาคม). เลิกบิดเบือน. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 24 พฤษภาคม). รัฐประหาร. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 26 พฤษภาคม). ภารกิจจกสช. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 27 พฤษภาคม). ทางกลับคืนสู่ปกติ. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 29 พฤษภาคม). ประชาชนไม่ใช่ศัตรู. *มติชน*, น. 2.
- บรรณาธิการมติชน. (2557, 30 พฤษภาคม). ศูนย์ฯปรองดอง. *มติชน*, น. 2.

วิทยานิพนธ์

- กระสุน สกุน โพน. (2544). *กรอบในเนื้อหาเชิงลบของหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับรัฐบาล ช่วงปลายสมัยรัฐบาลบริหาร ชวลิต และชวน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤษฎา เพ็ชรประยูร. (2546). *การนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์รายวัน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เลอกพ โสรรัตน์. (2554). *บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- กฤษณ์ท แสนทวิ. (2555). *บทบาทหน้าที่ในการนำเสนอข่าวการเมืองของสื่อมวลชนไทย* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชลกร นลินธากกร. (2553). *การวิเคราะห์เนื้อหาข่าวภาษาอังกฤษเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองวันที่ 19-20 พฤษภาคม 2553* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ญาณิศภาค กาญจนวิศิษฐ์. (2547). *กระบวนการสร้างความหมายและบทบาทวาทกรรมรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิพย์อ่อนศักดิ์ ธรรมกุลดิวงส์. (2552). *การกำหนดกรอบเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวันเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในปีพ.ศ. 2551* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาม เชื้อสถาปนศิริ และ เมลริธจ ขวัญใจ. (2553). *ถอดบทเรียนการรายงานข่าวชุมนุมทางการเมือง “สงคราม” หรือ “สันติภาพ”: ศึกษาจากนักข่าว กองบรรณาธิการ และเนื้อหาข่าว ในช่วง มีนาคม – เมษายน 2553 จากหนังสือพิมพ์มติชนและไทยรัฐ* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: โครงการวิชาการวิชาชีพ.
- ธีร์วรา ชะบุรณ์. (2556). *วิเคราะห์การใช้ภาษาพูดหัวข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- นุชนาด สนามไชย. (2555). *การใช้ภาษาในบทความแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ: ศึกษาเฉพาะกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นรินทร์ นำเจริญ. (2547). *การวิเคราะห์เนื้อหาที่เสริมสร้างสันติภาพในสื่อมวลชนท้องถิ่น ศึกษากรณีการนำเสนอข่าวชาวเขาในหนังสือพิมพ์รายวันจังหวัดเชียงใหม่* (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นริศรา กุสุวรรณ. (2550). *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์และการรับรู้ลำดับความสำคัญของข่าว และการเลือกเปิดรับข่าว* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิจิตรา สีคาโมได้. (2558). *สื่อในสถานการณ์การชุมนุมและความขัดแย้งทางการเมือง* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: สัมมนาวิชาการ 10th Anniversary Media Monitor.
- พีระวัฒน์ อัจฉนาท. (2558). *“กระจกหรือตะเกียง” การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทสื่อกรณีการชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วง พ.ศ. 2553 และ 2556-2557 ผ่านบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัทนา เจริญวงศ์. (2543). *เนื้อหาการเมืองในหนังสือพิมพ์รายวัน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิชญวานี ชูบุญ. (2552). บทบาทของโต๊ะข่าวภาคใต้ สถาบันอิสรากับการเป็นสื่อเพื่อสันติภาพ กรณีเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรมน เมตไตรพันธ์. (2554). ความคิดเห็นและความคาดหวังของผู้อ่าน ต่อการรายงานข่าวอาชญากรรมเกี่ยวกับความรุนแรงสตรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิไลวรรณ ซึ่งปรีดา. (2551). วาทกรรมของหนังสือพิมพ์ไทยในสงครามอิรัก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริวิไล เสริมศรี. (2549). ความเคลื่อนไหวทางการเมืองของเยาวชนและนักศึกษา : ศึกษากรณีเปรียบเทียบเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ กับวิกฤตทางการเมือง 2549 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุภาภรณ์ กาญจนวีระโยธิน. (2549). สื่อสันติภาพในประเทศไทย : ศึกษากรณีโครงการศูนย์ข่าวอิสราของสมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิชัย พุทธิสาวงศ์. (2553). การบริหารจัดการเลือกข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ภายใต้ความขัดแย้งทางการเมืองกรณีศึกษาหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์และหนังสือพิมพ์มติชน (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอกชัย แสงโสภา. (2553). การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิวิชญ์ ไพศาลทรัพย์. (2552). วาทกรรมการเมืองไทยผ่านภาษาในบทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ระหว่างการชุมนุม 193 วัน ของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อดิสา วงศ์ลักษณ์พันธ์. (2542). การเล่าเรื่องในข่าวการเมืองของหนังสือพิมพ์ไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรวรรณ ปิลันธน์โอวาท. (2546). กรอบวาทกรรมวิเคราะห์กับกรณีศึกษาไทย (รายงานผลการงานวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสเรศ อุดมพิทยาคม. (2545). บทบาทของสื่อมวลชนกับความเป็นกลางทางการเมือง: กรณีหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมติชนช่วงระหว่าง 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2543 – 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2544 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อื่นๆ

ชวรงค์ ลิมป์ปัทมปาณี, (2557, 7 มกราคม). *เสวนาสาธารณะ เรื่อง “ปีใหม่ ปฏิรูปสื่อรอบใหม่: สื่อไทยกับการสร้างต้นทุนใหม่ ในการก้าวข้ามความขัดแย้งทางการเมือง . การประชุมจัดโดย ฝ่ายวิจัย คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และศูนย์ศึกษานโยบายสื่อ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ศูนย์ประชุมนานาชาติ ชั้น 11 อาคารมงกุฎสมมติวงศ์.*

ชาม เชื้อสถาปนศิริ. (2554, พฤษภาคม). *ข่าวสิทธิมนุษยชน สมาคมนักกฎหมายสิทธิมนุษยชน.*

สืบค้น 25 มิถุนายน 2559, จาก <http://naksit.org/index.php/news-humanright/154-6>

ไทยพับลิก้า. (2558). *เปิดบทีอาร์สำนักเลขาธิการนายกฯ 6 ปี 400 ล้าน “ยิ่งลักษณ์” นำโด่ง – ย้อนรอย สตง. ตรวจสอบจ้าง 2 สื่อใหญ่จัดอีเวนต์ 240 ล้าน. สืบค้น 30 มิถุนายน 2560, จาก*

<https://thaipublica.org/2015/08/government-advertising-20/>

มูลนิธิสื่อมวลชนศึกษา. (2557, พฤษภาคม). *Media Monitor โครงการเสริมสร้างสื่อมวลชนศึกษา เพื่อสุขภาวะ. สืบค้นเมื่อ 30 พฤษภาคม 2558, จาก*

<http://www.thaingo.org/thaingo/node/2722>

สุเมธ สมตะเน, นิค นีตตสตีทซ์ . (2556, 17 ธันวาคม). *เสวนา “สื่อไทย.. ในห้วงวิกฤตการเมือง” (Thai media in times of political crisis). เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2556. การประชุมจัดโดย กลุ่มมีเดีย อิน ไชด์ เฮ้าท์. ทีส โมสรผู้สื่อข่าวต่างประเทศ*

สมาธิ พันธุ์ธูรา. (2554, ตุลาคม). *บทบาทของหนังสือพิมพ์กับการเมืองไทย พ.ศ.2475-2500.*

ฐานข้อมูลการเมืองการปกครองสถาบันพระปกเกล้า สืบค้น 15 ธันวาคม 2558 จาก

http://kpi2.kpi.ac.th/wiki/index.php/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%97%E0%B8%82%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%9E%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%9E%E0%B9%8C%E0%B8%81%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A1%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2_%E0%B8%9E.%E0%B8%A8.2475-2500

ต่างประเทศ

BOOKS

- Holsti, O. R. (1969). *Content analysis for the social sciences and humanities*. Don Mills: Addison Wesley.
- Lynch, J., & McGoldrick, A., (2000). *Using conflict analysis in reporting*. Conflict and Peace Forums. Retrieved May 20, 2003.

RESEARCHS

- Phillips Ryan, L. C. (2011). *The Role of Local Media in Peacebuilding In Nepal*. (Master's thesis). Chapel Hill: University of North Carolina.
- Stawicki, M. (2009). *Framing The Israeli-Palestinian Conflict: A Study Of Frames Used By Three American Newspapers*. (Master's thesis). Columbia: University of Missouri
- Hossain, M. D. (2010). *Framing The Liberation War Of Bangladesh In The U.S. And U.K. Media: A Content Analysis Of The New York Times And The Times (London)*. (Master's thesis). IL: Southern Illinois University Carbondale.
- Pamposh Raina. (2011). *Framing Of The Mumbai Terror Attacks By The Indian and The Pakistani Print Media*. A Thesis submitted to The Faculty of The Columbian College of Arts and Sciences of The George Washington University.
- Afaghani, R. (2011). *News Media And Peacebuilding: Uncovering Opportunities That Can Facilitate Cooperation*. (Doctoral dissertation). VA: George Mason University.
- Noorzai, R. (2012). *The Role of Media in the Framing of the Afghan Conflict and the Search for Peace*. (Doctoral dissertation). OH: Ohio University.

ARTICLE

Arbatani, T.R., Labafi, S., Khajeheian, D. (2012). *Conceptualizing Media Policy: The Factors, Process And Venue*. *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 4(5), 936-947.

Ciftci, D.(2014, Ebrury). *Peace Journalism and News Coverage on the Annan Plan Referendum: The Role of Framing the Conflict Issues and Negotiation Process*. *GSTF International Journal on Media & Communications (JMC)*, 1(2), 46-59.

Entman, R. (1993) *Framing: toward clarification of a fractured paradigm*. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.

Scheufele, D.A. & Tewksbury, D. (2007). *Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models*, *Journal of Communication*, 57(1), 9–20.

Van Cuilenburg, J., & McQuail, D. (2003). *Media Policy Paradigm Shifts: Towards a New Communications Policy*. *European Journal of Communication*, 18(2), 181-207.

Webside

Entman, R. (2010). *Media framing biases and political power: Explaining slant in news of Campaign 2008*. Retrieved August 12, 2558, from <http://sspa.boisestate.edu/communication/files/2010/05/Entman-Media-Framing-Biases-and-Political-Power4.pdf>

ภาคผนวก ก

ประมวลเหตุการณ์การชุมนุมจากความขัดแย้งทางการเมือง

ช่วงเหตุการณ์ที่1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ
(ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

กรณีที่ 1. การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

กรณีที่ 2. สรส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

ช่วงเหตุการณ์ที่2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ(หลังการ
รัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

กรณีที่ 1. รัฐประหาร

กรณีที่ 2. การต่อต้านรัฐประหาร

กรณีที่ 3. การตรวจสอบรัฐบาล คสช

ช่วงเหตุการณ์ที่1 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลขาดความมั่นคงไม่มีอำนาจเบ็ดเสร็จ
(ช่วงปลายรัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)

กรณีที่1 : การชุมนุมปิดกรุงเทพฯ

เหตุการณ์นี้ต่อเนื่องมาจากกลุ่มผู้ชุมนุมประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. ได้นัดรวมตัวกันปิดกรุงเทพฯ ที่เรียกว่า ชัตดาวน์กรุงเทพฯ (shut down Bangkok) ในวันที่ 13 มกราคม 2557 เพื่อรณรงค์กดดันให้รัฐบาลรักษาการ นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ลาออกจากตำแหน่ง และให้ดำเนินการปฏิรูปการเมืองในทุกระดับก่อนที่จะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ซึ่งกำหนดให้มีขึ้นในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 โดยกปปส.เชื่อว่าการปิดกรุงเทพฯเป็นยุทธการยึดเมืองหลวงที่เป็นศูนย์กลางของหน่วยงานราชการและการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล เพื่อส่งสัญญาณให้ต่างชาติรู้ว่าประเทศไทยเป็นรัฐล้มเหลว

วันเริ่มเคลื่อนขบวนกำหนดให้เป็นวันที่ 13 มกราคม 2557 ที่ประกาศนัดหมายกับประชาชนแนวร่วมมวลมหาประชาชนพร้อมกันทั่วกรุงเทพฯ โดยได้ยิวเวทีราชดำเนิน กระจายผู้ชุมนุมทั้งหมดเข้าพื้นที่ 7 แห่งทั่วกรุงเทพฯ ประกอบด้วย ราชประสงค์ ปทุมวัน สวนลุมพินี สีลมแจ้งวัฒนะ ห้าแยกลาดพร้าว และอโศก

ทั้งนี้เหตุการณ์ในวันที่ 13 มกราคม 2557 มีประชาชนแนวร่วมออกมาตามจุดต่างๆทั่วกรุงเทพฯเป็นจำนวนมาก ทางด้านศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย หรือ สอ.ร.ส. มีการ

เตรียมกำลังผสมทั้งทหารและตำรวจ 20,000 นาย ซึ่งเหตุการณ์วันปิดกรุงเทพฯ ได้ผ่านไปโดยไม่มีเหตุรุนแรงเกิดขึ้น รัฐบาลจึงไม่ได้ประกาศใช้ พรก.ฉุกเฉินในวันดังกล่าว

อย่างไรก็ตามหลังเหตุการณ์วันปิดกรุงเทพฯ แล้ว กปปส.ยังเดินหน้าใช้ยุทธศาสตร์ปิดกรุงเทพฯต่อไปและมีเหตุรุนแรงตามมาอีกหลายครั้ง จนรัฐบาลต้องประกาศใช้ พรก.ฉุกเฉินในวันที่ 22 มกราคม 2557 ต่อมาในวันที่ 3 มีนาคม 2557 กปปส. จึงประกาศยุติและคืนพื้นที่จากราช ตี ลม ปทุมวัน ราชประสงค์ อโศก และย้ายเวทีไปตั้งที่สวนลุมพินีเพียงแห่งเดียวเนื่องจากตลอดระยะเวลาที่มีการชุมนุมหลายเดือนที่ผ่านมาได้เกิดเหตุปะทะจนนำมาสู่ความสูญเสียของผู้ร่วมชุมนุมและส่งผลกระทบต่อธุรกิจ การค้า และการท่องเที่ยว

กรณีที่ 2 : ครส.ขอคืนพื้นที่ กปปส. วันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557

ภายหลังจากที่กลุ่มผู้ชุมนุม กปปส. ได้ใช้เวลาในการชุมนุมมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 3 เดือนในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2557 เจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวน 9 กองร้อยได้เข้าขอคืนพื้นที่บริเวณกระทรวงพลังงาน อ.วิภาวดี ได้สำเร็จ สามารถจับกุมผู้ประท้วงประมาณ 40 คน นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ตำรวจยังมีการดำเนินการตามเป้าหมายของรัฐบาลเพื่อเข้าขอคืนพื้นที่ชุมนุม 5 จุดต่อไปประกอบไปด้วย ทำเนียบรัฐบาล, อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย, กระทรวงพลังงาน, กระทรวงมหาดไทยและศูนย์ราชการแจ้งวัฒนะ โดย สถานการณ์ทวีความรุนแรงขึ้นที่บริเวณพื้นที่สะพานผ่านฟ้า ถนนราชดำเนินกลาง เริ่มจากผู้ชุมนุมประท้วงขัดขืนคำสั่งของตำรวจโดยนั่งลงบนถนนและสวมมנד้า ตำรวจผลักโดยมีความรุนแรงเล็กน้อย และต่อมาสถานการณ์เริ่มไม่ดีเมื่อมีจำนวนผู้ประท้วงมากขึ้นพยายามขัดขวางเจ้าหน้าที่ แล้วตำรวจใช้แก๊สน้ำตาและกระสุนยางเพื่อสลายผู้ชุมนุม ส่วนตำรวจถูกโจมตีด้วยแรงระเบิดและกระสุนปืน จนเป็นเหตุให้ตำรวจตอบโต้ด้วยกระสุนจริงและล่าถอยออกจากจุดปะทะ มีการเปิดเผยภาพคลิปวิดีโอจากสำนักข่าวบีบีซีที่มีภาพการปะทะระเบิดมือใส่แถวตำรวจจากบริเวณจุดที่ผู้ประท้วงอยู่ โดยต่อมาในวันที่ 19 กุมภาพันธ์ มีรายงานผู้เสียชีวิต 5 คน เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ 1 นายและพลเรือน 4 คน และมีผู้บาดเจ็บอย่างน้อย 64 คน

ช่วงเหตุการณ์ที่ 2 เหตุการณ์ขัดแย้งทางการเมืองช่วงที่รัฐบาลมีอำนาจเบ็ดเสร็จ(หลังการรัฐประหารสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา)

กรณีที่ 1 : การรัฐประหาร

วันที่ 20 พฤษภาคม 2557 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์ โอชา ผู้บัญชาการทหารบก ประกาศใช้กฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรตั้งแต่วันที่ 3.00 น. กองทัพบกตั้งกองอำนวยการรักษา

ความสงบเรียบร้อย (กอ.รต.) และให้ยกเลิกศูนย์อำนวยการรักษาความสงบเรียบร้อย (ศอ.รต.) ที่รัฐบาลยิ่งลักษณ์ตั้งขึ้น กอ.รต. ใช้วิธีการปิดควบคุมสื่อ และจัดประชุมเพื่อหาทางออกจากความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น และมีความเป็นไปได้ที่ผู้ชุมนุมทั้ง กปปส. และ นปช. จะปะทะกัน

วันที่ 21 พฤษภาคม 2557 มีประกาศ กอ.รต. ฉบับที่ 6/2557 เพื่อเรียกตัวแทนจาก 7 ฝ่าย เข้าร่วมประชุมที่สโมสรกองทัพบก ถนนวิภาวดีรังสิต โดยการประชุมเป็นไปอย่างเคร่งเครียดตั้งแต่เวลา 13.30 น. จน พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา คัดสินใจให้มาประชุมกันใหม่ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 เวลา 14.00 น. เพื่อหาทางออกของประเทศร่วมกัน

วันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ในประชุมร่วม 7 ฝ่าย เพื่อหาทางออกของประเทศครั้งที่ 2 ตามประกาศกอ.รต. ฉบับที่ 8/2557 โดยมีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นประธานในที่ประชุม ระหว่างการประชุม พลเอก ประยุทธ์ เปิดโอกาสให้แต่ละฝ่ายได้เสนอแนวทางที่เห็นว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุดของประเทศ หลังจากเวลาผ่านไปสองชั่วโมงก็ไม่มีข้อยุติ ต่อมา สุเทพ เทือกสุบรรณ กับ จตุพร พรหมพันธุ์ แยกไปหารือเป็นการส่วนตัว ขณะเดียวกัน พลเอก ประยุทธ์ก็ได้หารือกับผู้บัญชาการเหล่าทัพไปพร้อม ๆ กัน เมื่อกลับมาหารือกันต่อ ประยุทธ์ได้สอบถาม ชัยเกษม นิติสิริ ในฐานะหัวหน้าตัวแทนฝ่ายรัฐบาล ว่ารัฐบาลยืนยันไม่ลาออก ทั้งรายบุคคลและทั้งคณะใช่หรือไม่ ซึ่งชัยเกษม ระบุว่า นาที่นี้ไม่ลาออก และต้องการดำเนินการต่อจนกว่าจะครบวาระตามกฎหมาย พลเอก ประยุทธ์จึงตอบกลับว่าจะยึดอำนาจการปกครองด้วยประโยคที่ว่า "หากเป็นแบบนี้ ผมขอโทษคิ้วนะที่ต้องยึดอำนาจ" และสั่งจับกุมสมาชิกคณะรัฐมนตรี ตลอดจนแกนนำ กปปส., นปช. และ พรรคการเมืองที่เข้าร่วมเจรจา ทั้งหมดถูกนำไปกักขัง ที่กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ต่อมา เวลา 16:30 น. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ประกาศตั้ง "คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ" (คสช.) ยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการทันที

คสช. ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติกฤษฎีกาการศึกทั่วราชอาณาจักร ,ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 สิ้นสุดลง ยกเว้นหมวด 2 พระมหากษัตริย์ โดยห้ามประชาชนออกจากเคหสถาน ตั้งแต่เวลา 22.00 น. - 5.00 น. ทั่วราชอาณาจักร เว้นแต่ว่าจะได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ และ บังคับให้สื่อวิทยุ โทรทัศน์ และโทรทัศน์ดาวเทียมทุกสถานี งดออกอากาศรายการตามปกติ และให้ใช้สัญญาณของสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกออกอากาศไปจนกว่าจะได้รับคำสั่งเปลี่ยนแปลง

ต่อมาคสช. ออกคำสั่ง เรียกตัวอดีตรัฐมนตรี 18 คน และ บุคคลสำคัญต่างๆเข้าพบ คสช. ที่หอประชุมกองทัพบก เทเวศร์ วันที่ 26 พฤษภาคม 2557 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ขึ้นเป็นหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

กรณีที่ 2 : การต่อต้านรัฐประหาร

ภายหลังจาก รัฐประหาร วันที่ 24 พฤษภาคม 2557 นับว่าเป็นครั้งแรกที่เกิดการรวมตัวของผู้ชุมนุมที่ไม่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร โดยมีประชาชนประมาณ 300 คนรวมตัวกันชุมนุมหน้าม็อบริชโยธินเพื่อต่อต้านรัฐประหาร ระหว่างชุมนุมได้ตะโกนคัดค้านการรัฐประหาร และให้จัดการเลือกตั้ง เป็นระยะ ๆ ท่ามกลางการตรึงกำลังเข้มงวดจากเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร ขณะที่ประชาชนบางกลุ่มที่เห็นด้วยกับการรัฐประหาร ได้ห้อยนกหวีดออกมาตะโกนตอบโต้กันไปมา แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารเข้าควบคุมสถานการณ์ไว้ได้

จากนั้นกลุ่มผู้ชุมนุมได้ทยอยเคลื่อนขบวนผ่านถนนพหลโยธิน เพื่อไปที่อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ โดยบางพวกขับรถมอเตอร์ไซค์มาจอดไว้กลางแยก ขณะที่อีกกลุ่มหนึ่งตะโกนร้องต่อต้านการรัฐประหาร และเรียกร้องการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นตรงวงเวียนอนุสาวรีย์ชัยฯ ป้ายรถเมล์หน้าโรงพยาบาลราชวิถี หรือแม้แต่จุดเชื่อมสถานีรถไฟฟ้ามหานครที่อนุสาวรีย์ชัยฯ

ในวันที่ 25 พฤษภาคม 2557 กลุ่มต่อต้านรัฐประหารได้นำขบวนพลในร้านแมคโดนัลด์สาขา ศูนย์การค้าอมรินทร์พลาซ่า ใกล้เคียงราชประสงค์ เพื่อทำกิจกรรมต่อต้านรัฐประหาร และมีกลุ่มบุคคลประมาณ 30 คน แสดงสัญลักษณ์ต่อต้านรัฐประหาร ที่หน้าสถานเอกอัครราชทูตสหรัฐอเมริกาประจำประเทศไทย ถนนวิฑู ต่อมาได้เคลื่อนตัวไปร่วมกับผู้ชุมนุมที่ ศูนย์การค้าอมรินทร์พลาซ่า แล้วกลุ่มผู้ชุมนุมทั้งหมดได้เดินทางไปยัง อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เพื่อเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยเร็ว ขณะที่บริเวณ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน ได้มีกลุ่มผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปชูป้ายและร้องเพลงให้กำลังใจทหารก่อนที่จะร่วมกันร้องเพลงเคารพธงชาติเวลา 18.00 น. และแยกย้ายกันกลับ

โดยในวันที่ 1 มิถุนายน 2557 กลุ่มต่อต้านรัฐประหารได้แสดงสัญลักษณ์ ชู 3 นิ้วเพื่อต่อต้าน บริเวณ เทอร์มินอล 21 พร้อมแกนนำประกาศผ่านสื่อสังคมออนไลน์นัดต่อต้านใหม่ในวันที่ 8 มิถุนายน 2557 ต่อมาเหตุการณ์ชุมนุมต่อต้านรัฐประหารได้ปรากฏมากขึ้น แต่ผู้ชุมนุมใช้วิธีแยกกันเดินทางไปยังจุดนัดหมายตามที่ต่างๆที่เรียกว่า จรยุทธ

กรณีที่ 3: การตรวจสอบรัฐบาล คสช

เหตุการณ์การตรวจสอบรัฐบาล คสช. นี้ เลือกศึกษาใน 2 เหตุการณ์ย่อยคือ การจัดซื้อไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลที่มีราคาสูงเกินจริง และ ปมขายที่ดินเกือบ 600 ล้านบาทในรายการแสดงบัญชีทรัพย์สินต่อปช.

โดย การจัดซื้อไมโครโฟนทำเนียบรัฐบาลที่มีราคาสูงเกินจริงได้เริ่มต้นขึ้นจากการที่ โดยผู้สื่อข่าวได้ตั้งข้อสังเกตกรณี ที่ ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี และ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้ข้อมูลเกี่ยวกับห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ว่าใช้เทคโนโลยีเดียวกับ ทำเนียบขาวของสหรัฐ คือ ระบบเครื่องเสียงไฮเทค ซึ่งมีไมโครโฟนราคาตัวละ 1.45 แสนบาทต้องใช้ทั้งหมด 89 ตัว ราคาประมาณ 37 ล้านบาท ขณะที่งบประมาณปรับปรุงรวมทั้งหมดทุกอย่างของ ทั้ง 3 ห้อง ใช้งบไว้ประมาณ 69 ล้านบาท ซึ่งสื่อมวลชนได้ค้นหาข้อมูลปรากฏว่าไมโครโฟน ดังกล่าวมีราคาอยู่ที่ชุดละ 99,000 บาท จึงเกิดข้อสงสัยว่าทำไมราคาที่สูงเกินให้กับทางสำนักนายกรัฐมนตรีถึงต่างเกินเกือบ 50,000 บาท จากนั้นนายเรืองไกร ลีกิจวัฒนะ กรรมการกิจการพรรคเพื่อ ไทย และคณะกรรมการฝ่ายกฎหมายพรรคเพื่อไทยได้ส่งหนังสือถึงประธาน ป.ป.ช.เพื่อขอให้ ตรวจสอบ

ต่อมากรมโยธาธิการและผังเมือง ได้แถลงข่าว พร้อมด้วยตัวแทนบริษัทอัสวโสภณ เกี่ยวกับราคาไมโครโฟน นายมณฑล สุดประเสริฐ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ยอมรับว่า ราคา 1.45 แสนบาทจริง แต่บริษัทผู้จำหน่ายลดให้ 35% เหลือ 94,250 บาทจนการจัดซื้อนั้น ไม่ใช่ การดำเนินการตาม วิธีพิเศษแต่เป็นการยกเว้นตามที่สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรีขอยกเว้น ระเบียบการจัดซื้อพัสดุ โดยงบประมาณทั้งหมดเป็นงบที่สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีโอนมาให้ ซึ่งตั้งแต่รับราชการก็ไม่เคยใช้วิธีจัดซื้อแบบนี้ แต่ก็ยืนยันว่าถูกต้องและพร้อมให้ตรวจสอบ ใ้จ:0 ราคากลางที่อยู่ในเว็บไซต์ไม่ใช่ราคากลางที่เอาไปอ้าง เป็นเพียงการของบประมาณในการ ดำเนินการเท่านั้น ยังไม่ใช่การอนุมัติเบิกเงิน อย่างไรก็ตามในวันที่ 16 กันยายน 2557 พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งยกเลิกไมโครโฟนที่เป็นปัญหาดังกล่าว และให้ กลับไปใช้ของเดิมที่มีอยู่ไปก่อน

สำหรับกรณีเปิดบัญชีทรัพย์สิน ปปช. ของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี พบรายละเอียดเกี่ยวกับการขายที่ดิน 9 แปลง ราคา 540 ล้านบาท โดยพบว่ามี การขายให้กับ ให้ บริษัทรับซื้อที่ดินซึ่งต่อมาได้โอนให้เครือข่ายนายเจริญ สิริวัฒนภักดี ซึ่งปรากฏที่อยู่ ตั้งอยู่บนเกาะบริติชเวอร์จิน ในช่วงเดือนพฤษภาคม 2556 ทั้งนี้ นายกรัฐมนตรีได้ยืนยันว่าที่ดินเป็น ของตนเองมาตั้งแต่เด็กๆ ส่วนการตรวจสอบก็ขอให้ เป็นไปตามกระบวนการของกฎหมาย ขอให้สื่อ ยุติการขุดคุ้ยเรื่องนี้และจะไม่ขอตอบคำถามในกรณีนี้อีก

ภาคผนวก ข

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่สื่อ พ.ศ. 2557

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ ประกาศ คสช. ที่เกี่ยวข้องกับสื่อและการ
เผยแพร่ในปี พ.ศ. 2557

ประกาศ ฉบับที่ 12/2557

หน้า ๑๑
เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๕ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗

เรื่อง ขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน
อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และสถานการณ์ความขัดแย้งขยายตัว จนส่งผลกระทบต่อการรักษา
ความสงบเรียบร้อยของเจ้าหน้าที่ในการนำความสุขกลับคืนสู่สังคมโดยเร็ว จึงขอความร่วมมือ
จากผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อสังคมออนไลน์ ระวังการให้บริการในการส่งข้อความ
เชิงปลุกระดม ชั่วๆ สร้างความรุนแรง ความไม่น่าเชื่อถือและไม่เคารพกฎหมาย ตลอดจนการต่อต้าน
การปฏิบัติงาน คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้หากยังคงมีการดำเนินการอยู่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ
จะระงับการให้บริการโดยทันที รวมทั้งเรียกตัวผู้กระทำผิด มาดำเนินการตามกฎหมายต่อไป
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 15/ 2557

หน้า ๒

เล่ม ๑๓๓ ตอนพิเศษ ๘๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๕/๒๕๕๗

เรื่อง ขอให้ระงับการถ่ายทอดออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม เคเบิล
โทรทัศน์ระบบดิจิตอล และสถานีวิทยุชุมชน

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน
อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด จนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย จึงให้สถานีโทรทัศน์
ดาวเทียม เคเบิล โทรทัศน์ระบบดิจิตอล และสถานีวิทยุชุมชน ระงับการถ่ายทอดออกอากาศทันที ดังนี้

๑. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเอ็มวี ๕
๒. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมดีเอ็นเอ็น
๓. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมยูดีดี
๔. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเอเชียอัฟเกต
๕. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมพีแอนด์ที
๖. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมโพ้นแดนแนล
๗. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมบลูสกาย
๘. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเอฟเอ็มทีวี
๙. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมทีนิวส์
๑๐. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเอเอสทีวี
๑๑. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมฮ็อตทีวี
๑๒. สถานีโทรทัศน์วีไอซ์ทีวี
๑๓. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเร้สคิว
๑๔. สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.)
๑๕. สถานีวิทยุชุมชน ที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่กำหนด
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 17/2557

หน้า ๔
เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗

เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต

เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตทุกประเภท ไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือนอันก่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือก่อให้เกิดความขัดแย้ง ความไม่สงบภายในราชอาณาจักร จึงให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตทุกรายดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ติดตาม ตรวจสอบ และระงับยับยั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารใด ๆ ที่มีการบิดเบือน ยุยง ปลุกปั่น อันจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยภายในราชอาณาจักร หรือมีผลกระทบต่อความมั่นคงของรัฐ หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

๒. ให้มารายงานตัว ณ หอประชุมชั้น ๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกากระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๐.๓๐

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 18/2557

หน้า ๕

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๗ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๘/๒๕๕๗

เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด จนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงให้ผู้ประกอบกิจการและผู้ให้บริการด้านสื่อมวลชนทุกประเภท ทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานี ทั้งที่เป็นของราชการและเอกชน สถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดิน สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เคเบิล โทรทัศน์ระบบดิจิทัลและโทรทัศน์อินเทอร์เน็ตทุกสถานี หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งให้ผู้บริการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท อันรวมถึงการสื่อสารทางสังคมสื่อออนไลน์ งดเว้น การนำเสนอข้อมูลข่าวสารในลักษณะ ดังต่อไปนี้

๑. ข้อความอันเป็นเท็จ หรือที่ส่อไปในทางหมิ่นประมาท หรือสร้างความเกลียดชัง ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ องค์รัชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์
๒. ข่าวสารที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ รวมทั้งหมิ่นประมาทบุคคลอื่น
๓. การวิพากษ์ วิจารณ์การปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ของ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
๔. ข้อมูลเสียง ภาพ วัสดุทัศน ความลับของการปฏิบัติงานของหน่วยราชการต่าง ๆ
๕. ข้อมูลข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง หรือสร้างให้เกิด ความแตกแยกในราชอาณาจักร
๖. การชักชวน ช່องสุ่ม ให้มีการรวมกลุ่มก่อการอันเกิดการต่อต้านเจ้าหน้าที่และบุคคล ที่เกี่ยวข้องของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
๗. การขู่จะประทุษร้ายหรือทำร้ายบุคคล อันนำไปสู่ความตื่นตระหนก หวาดกลัวแก่ประชาชน สื่อดังกล่าวข้างต้น มีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตามที่ได้รับแจ้งจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 23/2557

หน้า ๑๑
เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๗ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๒๓/๒๕๕๗

เรื่อง การถ่ายถอดออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบแอนะล็อก
และสถานีวิทยุกระจายเสียง

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเริ่มกลับสู่ภาวะปกติ และเป็นไปด้วยความถูกต้องปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดจนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงให้

๑. สถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบแอนะล็อก ซึ่งได้รับอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ออกอากาศรายการประจำของสถานีได้ตามปกติ ดังต่อไปนี้

- (๑) สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๕ (ช่อง ๕)
- (๒) สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ช่อง NBT)
- (๓) สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ (ช่อง ๙)
- (๔) สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส (ช่อง TPBS)
- (๕) สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง ๓ (ช่อง ๓)
- (๖) สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง ๗ (ช่อง ๗)

๒. สถานีวิทยุกระจายเสียงของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และรวมถึงสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาต สัญญา หรือสัมปทานจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ยกเว้นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ ออกอากาศรายการประจำของสถานีได้ตามปกติ

๓. การออกอากาศรายการประจำสถานีจะต้องงดเว้นการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารอันมีลักษณะต้องห้ามตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามสร้างภาพชัดแจ้งต่อต้านการปฏิบัติงานของ คสช. และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่สาธารณะ

ประกาศฉบับที่ 23/2557 (ต่อ)

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๗ ง หน้า ๑๒
ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๔. เมื่อมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ ให้สถานีโทรทัศน์และสถานีวิทยุกระจายเสียงข้างต้นถ่ายทอดสัญญาณภาพ เสียง จากสถานีโทรทัศน์ สถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพบกโดยทันที

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 26/2557

หน้า ๓

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗

เรื่อง การดูแล และสอดส่องการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ตามที่ได้มีประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒/๒๕๕๗ เรื่อง ขอความร่วมมือจากสื่อสังคมออนไลน์ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และ ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๗/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น เพื่อให้การดำเนินการตามประกาศดังกล่าว เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย จึงให้ ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร แต่งตั้งบุคคลเป็นคณะทำงานด้านสื่อสังคมออนไลน์ มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. ตรวจสอบ หรือเข้าถึงข้อมูลการจราจรทางคอมพิวเตอร์ การใช้เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่แพร่ในเชิงปฤปะระคม ยัวยุสร้างควมร่นแรง ควมไม่นำเชือถือและไม่เคารพกฎหมาย ตลอดจนต่อต้านการปฏิบัติงนของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยประสานกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและผู้เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิด

๒. มีอำนาจระงับการเผยแพร่เว็บไซต์ สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งข้อความ รูปภาพ ภาพที่เคลื่อนไหวได้อย่างต่อเนื่อง และคลิปเสียง ที่ฝ่าฝืนตามข้อ ๑

๓. ใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ เพื่อดำเนินการกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำในลักษณะดังกล่าว รวมทั้งร่วมมือและประสานงานกับคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามคำสั่งดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 27/2557

หน้า ๔

เล่ม ๓๓๓ ตอนพิเศษ ๘๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๒๗/๒๕๕๗

เรื่อง การถ่ายถอดออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบดิจิทัล
และสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาต สัญญา หรือสิทธิพยานจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ
และหน่วยงานอื่นของรัฐ

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเร็วกลับสู่ภาวะปกติ และเป็นไปด้วยความถูกต้อง
ปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดจนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย
คณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ จึงให้

๑. ผู้ให้บริการโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้ ออกอากาศได้ตามปกติ ผ่านทางระบบการใช้คลื่น
ความถี่ภาคพื้นดิน ระบบผ่านดาวเทียม และเคเบิล

(๑) ผู้ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบแอนะล็อก ตามประกาศคณะกรรมการรักษา
ความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗

(๒) ผู้ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบดิจิทัล ซึ่งได้รับอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์
ยกเว้น สถานีโทรทัศน์ตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒
พฤษภาคม ๒๕๕๗

๒. ผู้ให้บริการโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกที่ได้รับอนุญาต ออกอากาศรายการได้ตามปกติ
ผ่านทางโครงข่ายระบบผ่านดาวเทียม และเคเบิลแบบบอกรับสมาชิกเท่านั้น

๓. การออกอากาศรายการประจำสถานีจะต้องงดเว้นการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารอันมี
ลักษณะต้องห้ามตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒
พฤษภาคม ๒๕๕๗ และฉบับที่ ๓๘/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗

๔. เมื่อมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับประกาศ คำสั่ง ของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ
ให้ผู้ให้บริการโทรทัศน์ข้างต้นถ่ายทอดสัญญาณภาพ เสียง จากสถานีโทรทัศน์ของกองทัพไทยทันที

๕. ให้ผู้ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ทั้งระบบแอนะล็อกและดิจิทัล รวมถึงผู้ให้บริการ
โครงข่ายที่ใช้คลื่นความถี่ภาคพื้นดิน โครงข่ายดาวเทียม และโครงข่ายเคเบิล ที่ให้บริการระดับชาติ
มารายงานตัว ณ ห้องประชุมชั้น ๒ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์

ประกาศฉบับที่ 27/2557 (ต่อ)

หน้า ๕

เล่ม ๓๓๑ ตอนพิเศษ ๘๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร
ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๖.๐๐ น.

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 32/2557

หน้า ๙

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๘๙ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๙ พฤษภาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๓๒/๒๕๕๗

เรื่อง ระเบียบการออกอากาศของสถานีวิทยุชุมชนที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย
และสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด จนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และฉบับที่ ๒๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๗ โดยระเบียบการออกอากาศของสถานีวิทยุชุมชนที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายที่กำหนด และสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการแล้วนั้น และเพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน จึงประกาศให้สถานีวิทยุชุมชนที่ไม่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ ถือปฏิบัติตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้ง ๒ ฉบับ โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 45/2557

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๙๕ ง หน้า ๑
ราชกิจจานุเบกษา ๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๔๕/๒๕๕๗

เรื่อง การถ่ายทอดออกอากาศของช่องรายการสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม
ไทยทีวีโกลบอลเน็ตเวิร์ก (สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก)

เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสาร สถานการณ์ภายในประเทศ และการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ไปสู่ประชาชนชาวไทยภายในประเทศและทั่วโลก เป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดจนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงให้สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมไทยทีวีโกลบอลเน็ตเวิร์ก (สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก) ออกอากาศได้ในทุกช่องทาง ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป จนกว่าจะมีประกาศเปลี่ยนแปลง

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา
หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 65/2557

หน้า ๕

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๖๕/๒๕๕๗

เรื่อง การออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล และระบบผ่านดาวเทียม

ตามที่ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๕/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง ขอให้ระงับการถ่ายทอดออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียม เคเบิล โทรทัศน์ระบบดิจิทัล และสถานีวิทยุชุมชน เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากกบฏบิดเบือน อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิด จนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย และโดยที่ในปัจจุบันสถานการณ์การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชนเริ่มกลับสู่ภาวะปกติแล้ว คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้สถานีโทรทัศน์ ดังต่อไปนี้ ออกอากาศรายการประจำของสถานีได้ตามปกติ

(๑) สถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบดิจิทัล ซึ่งได้รับอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์วิทยุซีทีวี

(๒) สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม แบบบอกรับสมาชิก สถานีโทรทัศน์ดาวเทียมทีนิวส์

ข้อ ๒ การออกอากาศรายการประจำสถานีของสถานีโทรทัศน์ตามข้อ ๑ จะต้องถือปฏิบัติ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามสร้าง ความขัดแย้งหรือต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ประกาศ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘๖/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๓๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การถ่ายทอดออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ ภาคพื้นดินระบบแอนาล็อก และสถานีวิทยุกระจายเสียง และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๓๗/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การถ่ายทอดออกอากาศ ของสถานีวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบดิจิทัล และสถานีโทรทัศน์ที่ได้รับอนุญาต สัญญา หรือ สัมปทานจากส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด ตลอดระยะเวลาการออกอากาศ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 66/2557

หน้า ๖

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๑๔ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๖๖/๒๕๕๗

เรื่อง การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ

ตามที่ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๓/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง การถ่ายทอดออกอากาศของสถานีวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบแอนะล็อก และสถานีวิทยุกระจายเสียง และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เรื่อง ระเบียบการออกอากาศของสถานีวิทยุชุมชนที่ไม่ได้รับอนุญาต ให้จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย และสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ แล้วนั้น เพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน อันจะก่อให้เกิด ความเข้าใจผิด จนส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการจากคณะกรรมการกิจการ กระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ออกอากาศรายการได้ตามปกติ เมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรจัดสรร คลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ และกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคม แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 79/2557

หน้า ๓

เล่ม ๓๓๓ ตอนพิเศษ ๓๓๔ ๖

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๗๙/๒๕๕๗

เรื่อง เงื่อนไขในการออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ

ตามที่ได้มีประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖/๒๕๕๗ เรื่อง การออกอากาศของสถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ กำหนดให้สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ได้รับอนุญาตทดลองประกอบกิจการออกอากาศต่อไปได้ตามปกติเมื่อได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว นั้น เพื่อให้การดำเนินการตามประกาศฉบับดังกล่าวเกิดความชัดเจนในการปฏิบัติ และเพื่อให้การเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือนหรือก่อให้เกิดความแตกแยก อันจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อย คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๓ ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่ใช้เครื่องส่งที่ผ่านการตรวจสอบและเป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิคตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ แล้ว ให้ออกอากาศต่อไปได้ตามปกติ

ข้อ ๒ ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่ใช้เครื่องส่งที่ยังไม่ผ่านการตรวจสอบ ให้ออกอากาศได้เมื่อเครื่องส่งได้ผ่านการตรวจสอบและเป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิคตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ แล้ว

ข้อ ๓ ผู้ที่ได้ยื่นคำขออนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงไว้ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง พ.ศ. ๒๕๕๕ แล้ว และคำขออยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ออกอากาศได้เมื่อได้รับอนุญาตและเครื่องส่งได้ผ่านการตรวจสอบและเป็นไปตามมาตรฐานทางเทคนิคตามประกาศดังกล่าวแล้ว

ข้อ ๔ สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ทดลองประกอบกิจการและถูกระงับการออกอากาศเนื่องจากฝ่าฝืนประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘๗/๒๕๕๖ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ระงับการออกอากาศไว้จนกว่าเหตุแห่งการระงับนั้นจะสิ้นสุดลงหรือคดีถึงที่สุด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๕ การออกอากาศของผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงตามข้อ ๓ ข้อ ๒ และข้อ ๓ จะต้องใช้คลื่นความถี่และกำลังส่งไม่ก่อให้เกิดการรบกวนต่อกิจการวิทยุการบิน กิจการกระจายเสียงหรือกิจการโทรทัศน์ กิจการโทรคมนาคม กิจการวิทยุคมนาคม หรือข่ายสื่อสารอื่นภายในประเทศหรือของประเทสเพื่อนบ้าน และต้องไม่เผยแพร่ข้อมูลที่มีเนื้อหาขัดต่อกฎหมาย

ประกาศฉบับที่ 79/2557 (ต่อ)

หน้า ๒

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๓๔ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และต้องปฏิบัติตามประกาศของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัดตลอดระยะเวลาการออกอากาศ ในกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์สั่งให้ระงับการกระทำหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ใช้ในการกระทำนั้นภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้เพิกถอนการอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงและให้ยุติการออกอากาศทันที

ข้อ ๒ ผู้ได้รับอนุญาตให้ทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงที่ได้ออกอากาศตามข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ แล้ว จะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยวิทยุคมนาคมภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์จะได้ออกกำหนดต่อไป

ข้อ ๗ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามประกาศนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เร่งดำเนินการเพื่อให้การพิจารณาคำขออนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียงเป็นไปโดยรวดเร็ว และจัดให้มีหน่วยรับตรวจประเมินมาตรฐานทางเทคนิคของเครื่องส่งอย่างเพียงพอและทั่วถึง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 97/2557

หน้า ๑๐

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๓๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗

เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ
และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ

เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือนและความเข้าใจผิด อันจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม คณะรักษาความสงบแห่งชาติ จึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

(๑) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามสร้างความคิดเห็นหรือต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

(๒) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ห้ามมิให้บุคคลใด รวมทั้งบรรณาธิการ พิธีกร สื่อมวลชน และเจ้าของกิจการ สื่อสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุโทรทัศน์ และรายการวิทยุกระจายเสียง เชิญบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นนักวิชาการ หรือผู้ที่เคยเป็นข้าราชการ รวมทั้งผู้ที่เคยปฏิบัติงานในศาลและกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนองค์กรอิสระ มาให้สัมภาษณ์หรือแสดงความคิดเห็นในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดหรือขยายความขัดแย้ง บิดเบือน และสร้างความสับสนให้กับสังคม รวมทั้งอาจนำไปสู่การใช้ความรุนแรง

ข้อ ๓ ผู้ประกอบกิจการและผู้ให้บริการด้านสื่อมวลชนทุกประเภททั้งที่เป็นของราชการและเอกชน ไม่ว่าจะเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีโทรทัศน์ภาคพื้นดิน สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เคเบิล โทรทัศน์ระบบดิจิทัลและโทรทัศน์อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสาร หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งผู้บริการด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภทอันรวมถึงการสื่อสารทางสังคมออนไลน์ มีหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามที่ได้รับแจ้งจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้บุคคลดังกล่าวรวมทั้งบุคคลอื่นใดงดเว้นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารในลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อความอันเป็นเท็จ หรือที่สื่อไปในทางหมิ่นประมาท หรือสร้างความเกลียดชังต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ องค์รัชทายาท และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

(๒) ข่าวสารที่จะเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ รวมทั้งหมิ่นประมาทบุคคลอื่น

(๓) การวิพากษ์ วิจารณ์การปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง

(๔) ข้อมูลเสียง ภาพ วิดีทัศน์ ความลับของการปฏิบัติงานของหน่วยราชการต่าง ๆ

ประกาศฉบับที่ 97/2557 (ต่อ)

หน้า ๑๑

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๓๘ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๗

(๕) ข้อมูลข่าวสารที่สื่อให้เกิดความสับสน ยั่วยุ ปลุกปั่นให้เกิดความขัดแย้ง หรือสร้างให้เกิดความแตกแยกในราชอาณาจักร

(๖) การชักชวน ช่างสม ให้มีการรวมกลุ่มก่อการอันเกิดการต่อต้านเจ้าหน้าที่และบุคคลที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

(๗) การชู่จะประทุษร้ายหรือทำร้ายบุคคล อันนำไปสู่ความตื่นตระหนก หวาดกลัวแก่ประชาชน

ข้อ ๔ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ตลอดจนผู้บัญชาการตำรวจนครบาล และผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด ระวังการชุมนุมหรือกิจกรรมที่ต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติในโอกาสแรก ทั้งนี้ หากเกินขีดความสามารถให้รายงานให้ผู้บังคับหน่วยทหารในพื้นที่ใกล้เคียงทราบเพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

ข้อ ๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าบุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือข้อ ๓ ให้ระงับการจำหน่าย จ่าย แจก หรือเผยแพร่สื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งการออกอากาศของรายการดังกล่าวโดยทันที และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานนั้นดำเนินการตามกฎหมาย

ข้อ ๖ การกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง ห้ามสร้างความขัดแย้งหรือต่อต้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๘/๒๕๕๗ เรื่อง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ซึ่งได้กระทำก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับและยังคงอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายในวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับให้ยังคงเป็นความผิดและดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ

ประกาศฉบับที่ 103/2557

หน้า ๑๐

เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๔๓ ง

ราชกิจจานุเบกษา

๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ฉบับที่ ๑๐๓/๒๕๕๗

เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ เพื่อให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ประชาชนเป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากการบิดเบือน และความเข้าใจผิด อันจะส่งผลกระทบต่อการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม คณะรักษาความสงบแห่งชาติจึงมีประกาศ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของข้อ ๓ แห่งประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) การวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติโดยไม่เจตนาไม่สุจริต เพื่อทำลายความน่าเชื่อถือของคณะรักษาความสงบแห่งชาติด้วยข้อมูลอันเป็นเท็จ”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๕ แห่งประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๙๗/๒๕๕๗ เรื่อง การให้ความร่วมมือต่อการปฏิบัติงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่อสาธารณะ ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๕ ในกรณีที่ปรากฏว่าบุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อ ๒ หรือข้อ ๓ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจส่งเรื่องให้องค์กรวิชาชีพที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกดำเนินการสอบสวนทางจริยธรรมแห่งการประกอบวิชาชีพ”

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

สรารชร บุญสิทธิ์

สำเร็จการศึกษา

ระดับปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สถานที่ทำงาน

ปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้สื่อข่าว สำนักข่าว INN หนังสือพิมพ์สยามกีฬา บรรณาธิการรายการ
ห้องข่าวเช้านี้สถานีโทรทัศน์ TNN24 ผู้จัดการสถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน
จ.ระยอง และ จ.จันทบุรี อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โรงเรียนกิจการพลเรือนทหารบก